

**Bocskai István Református Oktatási Központ –
Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakgimnázium, Szakképző
Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Kollégium és Mini Bölcsőde**

☒ 2314 Halásztelek, II. Rákóczi Ferenc út 17.

☎ / 24/517 250; 24/517 251

E-mail: bocskai@reformatus.hu

OM azonosító:

032614

PEDAGÓGIAI és SZAKMAI PROGRAM

2024

Tartalomjegyzék

Tartalom

NEVELÉSI PROGRAM.....	6
I. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	11
1. Pedagógiai alapelveink, értékeink	11
2. Célok, feladatok:.....	11
3. Templomlátogatás rendje	12
4. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere:	13
II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	14
III. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	17
1. Alapfogalmak	17
2. Az egészségnevelés célja:	17
3. Az egészségnevelés alapelvei:.....	17
4. Egészségnevelés, fejlesztés területei:.....	17
5. Az egészségnevelés színterei.....	19
6. Mindennapos testmozgás	21
7. Segítő kapcsolatok, partnerek.....	22
IV. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	23
V. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	26
VI. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel/tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	28
VII. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	34
VIII. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái....	35
IX. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei	37
X. A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	45
XI. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	46
XII. A Kollégiumra vonatkozó speciális szabályozás.....	49
1. A kollégium nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	49
2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei.....	50
3. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei.....	58
4. Nemzetiséghez tartozók kollégiumi nevelése esetén a nemzetiség kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai.....	61
5. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve	61
6. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei	63
7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek.....	65
8. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve.....	68
9. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái.....	69
XIII. Az óvodai nevelés helyi programja	72
1. Bevezetés.....	72
2. Küldetésnyilatkozatunk.....	72
3. Az óvoda bemutatása	73

4.	A református óvodai nevelés feltételrendszere.....	73
5.	Pedagógiai programunk szellemisége.....	74
6.	Az óvodai nevelés feladatai.....	78
7.	Az óvodai élet megszervezése.....	82
8.	Az óvodai élet tevékenységformái.....	84
9.	Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	95
10.	A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	96
11.	A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	97
12.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	99
13.	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodában.....	99
14.	Az óvoda kapcsolatai.....	104
15.	Megemlékezések, ünnepek.....	107
XIV.	Az óvoda szakmai programja.....	109
1.	A többcélú óvoda – mini bölcsőde jellemzői.....	109
2.	Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői.....	109
3.	Az óvoda.....	109
4.	A református bölcsődei nevelés feltételrendszere.....	110
5.	A bölcsődei nevelő-gondozó munka.....	111
6.	A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei.....	112
7.	A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai.....	114
8.	A bölcsődei nevelés főbb helyzetei.....	118
9.	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése a mini bölcsődében.....	122
10.	A bölcsődei ellátás igénybevétele módja.....	122
11.	A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltétele.....	124
12.	A családok támogatásának módszerei és lehetőségei.....	125
13.	A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató kapcsolatrendszere.....	127
14.	Minőségi munkavégzés a bölcsődében, a nevelőmunka belső ellenőrzése.....	128
15.	A gyermekvédelmi program.....	129
16.	Szakmai dokumentáció.....	129
17.	Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos normák.....	130
XV.	Az alapfokú művészeti iskola nevelési programjának, az intézményi nevelési programot kiegészítő speciális elemei.....	131
1.	Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei.....	131
2.	Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka céljai.....	132
3.	Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka feladatai.....	132
4.	Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka eszközei.....	133
5.	Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka eljárásai.....	134
6.	Az egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél- és feladatrendszere.....	135
HELYI TANTERV.....		143
1.	A választott kerettanterv alapján meghatározott órahálók.....	143
2.	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	143
3.	A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	143
4.	A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	150
5.	A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	150

6.	Az érettségi vizsgatárgyak megnevezése	151
7.	Az iskolai közösségi szolgálat.....	153
8.	A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	154
9.	Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	158
10.	Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos kötelezettség	167
11.	A magatartás és a szorgalom helyi minősítési rendszere.....	167
12.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	170
13.	A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	171
14.	A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	171
15.	Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	172
16.	A gyermekek/tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	173
17.	A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	174
A SZAKMAI OKTATÁS SZAKMAI PROGRAMJA		180
1.	A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése, száma	180
2.	A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	183
3.	A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	184
4.	A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében az oktatóválasztás szabályai	185
5.	Azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a szakképző intézmény tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését a szakképző intézmény kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát,.....	186
6.	Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei	187
7.	A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái	188
8.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	189
9.	A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.....	190
10.	Egészségnevelési és környezeti nevelési elveke, programok, tevékenységek	190
11.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	191
12.	A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok	192
13.	Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények a közismereti kerettanterv és az érettségi vizsga általános és részletes követelményei alapján	193
14.	A szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendje.....	194
15.	Az elérhető pályaaorientációs szolgáltatások leírása	194
A SZAKMAI OKTATÁS KÉPZÉSI PROGRAMJA		195
A SZAKMAI OKTATÁS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMJA		195
Záró rendelkezések		196
1.	A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra	

hozatalának és módosításának mechanizmusa	196
2. Legitimációs záradék	197

A Bocskai István Református Oktatási Központ Nevelőtestülete a Pedagógiai Programot 2024. május 8. napján tartott ülésén elfogadta.

Halásztelek, 2024. május 8.

.....
nevelőtestület képviselője

.....
főigazgató

A Bocskai István Református Oktatási Központ Pedagógiai Programját a fenntartó igazgatótanács .../2024. határozata alapján jóváhagyom.

Halásztelek, 2024. május 27.

.....
lélkipásztor, az IT elnöke

NEVELÉSI PROGRAM

„Boldog az ember, aki megtalálta a bölcsességet,
És az az ember, aki értelmet kap.
Mert több haszna van ennek, mint az ezüstnek,
És nagyobb jövedelme, mint a színaranyak.”
(Péld 3, 13-14)

Küldetésnyilatkozat, pedagógiai alapelvek

1. A református keresztyén nevelés emberképe

A történelem során a gondolkodás történetében számos emberkép jelent meg, melyeket négy csoportba oszthatunk¹:

a) Mechanikus emberkép (mechanikus materializmus)

Az ember mechanikus lény, azaz úgy működik, mint egy gép (computer). Minden megnyilvánulása külső hatásra történik, úgy működik, ahogy beprogramozzuk. Az embernek nem tulajdonít benne rejlő lehetőségeket, hisz szerinte minden a külső környezetben rejlik. A pedagógus viselkedést formál, programoz. *"Adjatok nekem öt egészséges csecsemőt, és kívánság szerint neveltek belőlük orvost, ügyvédet, bűvészt, kereskedőt, vagy akár csavargót és tolvajt"* (J.B. Watson)².

Nevelési célja – mivel különféle társadalmi elvárásokkal foglalkozik – különböző viselkedésmintákat tartalmazó személyiség kialakítása. Ma a magas teljesítményekre képes kreatív személyiség kialakítása a célja. A viselkedésformálás egyetlen pedagógiai módszere a dresszúra, vagyis a viselkedésszelekció a jutalmazás illetve a büntetés révén. Alapvető hiba az embert kizárólag gépnek tartani, viszont bizonyos vonatkozásokban (reflexek) az ember mechanikus alkat. A jutalmazásnak és a büntetésnek (vagyis a dresszúrának is helye van tehát nevelési módszereinkben).

b) Biológiai emberkép (biológiai materializmus)

Az ember biológiai lény, azaz úgy működik, mint egy magasan fejlett állat. A viselkedést nem csak környezeti hatások szabályozzák, hanem belső erők, ösztönök indítják el, s genetikai programok szabályozzák. Az ösztönök kielégítése azonban társadalmi akadályokba ütközhet, s a nevelés célja, hogy a társadalmi valósághoz alkalmazkodóvá tegye az ösztönkielégítést (ösztön szabályozás). Bizonyos, hogy az embernek is vannak alapvető ösztön szükségletei, s ezek ki nem elégítése vagy nem megfelelő kielégítése viselkedészavarokhoz vezethet (anya-gyermek kapcsolat, serdülőkori identitásválság stb.).

c) Humanista emberkép (humanizmus)

Az ember aktív, autonóm (Istentől független) lény. Tevékenységének és fejlődésének minden lehetősége benne van. A benne rejlő lehetőségek maguktól kibontakoznak, ha nem állja útjukat a környezet: ingerszegénység, elhanyagoló bánásmód stb. A kibontakozás legfőbb akadálya, ha korlátozzuk a gyermeket tevékenységében. Az élet célja az önmegvalósítás, a benne rejlő lehetőségek kibontakoztatása.

A nevelés célja az önmegvalósítás elősegítése, az akadályok elhárítása. Igyekszenek minden korlátozást, tiltást kiiktatni a nevelés folyamatából (Dreikurs, Gordon), a gyermek tárgyi

¹ Pálhegyi Ferenc: Pedagógiai kalauz. Bárczy Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest, 1997. 9. p.

² Pálhegyi Ferenc: Pedagógiai kalauz. Bárczy Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest, 1997. 10. p.

környezetét a spontán aktivitásra serkentőleg rendezik be (Montessori), erősítik a gyermek önbizalmát, pozitív én-képét (Waldorf). A büntetésnek minden fajtáját mellőzik.

d) Keresztyén emberkép

Az ember *“Isten képére és hasonlatosságára teremtett”*. Ez azt jelenti, hogy eredeti rendeltetése Istent képviselni a világban. Hivatása uralkodni a természet felett, szaporítani az istenfélelmet a földön. Az istenképűség ad méltóságot az embernek, ezt azonban csak szabad akarattal lehet vállalni, egy mechanikus lény nem lehet Isten képe. Az ember csak akkor képes eredeti rendeltetésének megfelelni, harmóniában élni a természettel, saját magával, Teremtőjével, ha függőségben él Istennel. Ha függetleníti magát Istentől, tehát az erkölcsi ítéletet a kezébe veszi megszűnik az lenni, akivé teremtett. Az erkölcs tehát Isten kijelentésén alapul, ezért abszolút és örökérvényű. (Itt mutatkozik meg a legnagyobb különbség a keresztyén és a humanista pedagógia között, ugyanis a humanisták szerint az erkölcs forrása maga az ember, s nincs abszolút jó és abszolút rossz. Az, hogy mi a jó és a rossz az a szituációtól függ.) A keresztyén felfogás szerint Isten a tekintély, aki teremtette az embert, aki törvényt adott az embernek. A humanista felfogás szerint a törvényt ember alkotta, felelősséggel is csak saját magának tartozik az ember.

A keresztyén nevelés célja az értékrend változásának az elősegítése. Az "új teremtés" azonban nem a nevelés eredménye, hanem Isten Igéje és a Szent Lélek által jön létre.

A keresztyén pedagógia feladata, hogy kísérelje figyelemmel a különféle pedagógiai gondolkodásmódokat és az azokhoz kapcsolódó módszereket, de tartsa szilárdan saját keresztyén identitását. A viselkedésformáló pedagógiáktól átveszi a következetességet, az ösztön szabályozóktól a gyermek szükségleteire való odafigyelést, a humanistáktól az értő figyelmet. A következetességet azonban kiegészíti szeretettel, a szükségletek kielégítését erkölcsi iránymutatással, az értő figyelmet pedig a követelmények és a szükséges korlátok egyértelmű felállításával.

A keresztyén pedagógia nem rekeszti ki a tanulási, testi, érzékszervi, érzelmi hátrányokkal együtt élő, neveltjeit, tanítványait. A keresztyén pedagógia nyitottságában képes kezelni a sajátos nevelési igényű tanulókat a többi tanulóval együtt, azokat a tanulókat, kiknek a tanulási sajátosságai, olyan mértékben térnek el az átlagtól, hogy többlet pedagógiai ellátást igényelnek, melyet a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság határoz meg.

2. A Magyarországi Református Egyház közoktatási intézményeinek közös nevelési célkitűzései - küldetésnyilatkozat

A Magyarországi Református Egyház – Jézus Krisztus missziói parancsának engedelmeskedve, az évszázados gyakorlat folytatásaként, tagjai igényének megfelelően, Magyarország Alaptörvénye és a Magyarországi Református Egyház Alkotmánya, továbbá a lelkiismeret és a vallásszabadság jogáról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvények és egyéb jogszabályok alapján – köznevelési intézményeket tart fenn.

Működésük és rájuk vonatkozó egyházi szabályozás nem lehet ellentétes azokkal a jogszabályokkal, amelyek a fenntartótól függetlenül valamennyi magyarországi köznevelési intézményre vonatkoznak, ha azok nincsenek ellentétben a Szentírás parancsaival.

A református köznevelési intézményekben a nevelés és az oktatás – figyelemmel az állami (önkormányzati) intézmények követelményeire, továbbá a magyar református iskolák autonóm életéből és hagyományaiból következő művelődési anyagra – Istennek a teljes Szentírásban adott kijelentése, valamint a Második Helvét Hitvallásban és a Heidelbergi Kátében megfogalmazott hitelvek és a magyar kálvinizmus szellemében folyik.

A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. A keresztelekor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református közoktatási intézmény, amely a gyermeket Krisztusban testvérnek fogadja el.

Jézus Krisztus missziói parancsa: *“...tegyetek tanítványokká minden népeket...”* (Mt 28,19) nem csupán az Egyháznak szól, hanem a családnak és az iskolának is. A református iskola jó lehetőség arra, hogy segítse a szülőket és a gyülekezeteket abban, hogy valóra válthassák a gyermek keresztelesekor tett ígéretüket, amely szerint úgy nevelik és neveltetik őt, *“hogy ha majd felnő, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt”*.

A református iskola keresztyén közösség. Olyan hitvalló (lehetőleg református) pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánják nevelni a tanítványaikat. A keresztyén pedagógusok elfogadják a gyermekek különbözőségét azokra építve, adják át tudásukat, ugyanakkor az elfogadást az együvé tartozást magatartásával is tanítja.

A Magyarországi Református Egyház református vallású diákjaiból **öntudatos, hitvalló magyar reformátusokat** kíván nevelni iskoláiban.

- **Reformátusokat**, tehát olyan keresztyéneket, akik életének zsinórmértéke a Szentírás, elfogadják ősi hitvallásaikat, a Heidelbergi kátét és a II. Helvét hitvallást; s akik tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha Tőle kérnek segítséget, a Szent Lélek alkalmassá teszi őket feladataik elvégzésére.
- Olyan **magyar** reformátusokat, akik a magyar kultúrát — elsősorban rendkívül gazdag anyanyelvünket és népi kultúránkat — megbecsülik, azt tisztán megőrizni, gazdagítani és továbbadni kívánják; ismerik és szeretik hazájukat, az itt élők és a határainkon kívülre szorult magyarok múltját, jelenét, értékeit, szívesen vallják magukat magyarnak, s családjukért, egyházukért, hazájukért áldozatokra készek.
- **Öntudatos, hitvalló** magyar reformátusokat, akik tudják, hogy Kiben és miért hisznek; képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni; törekednek önmaguk és környezetük megismerésére, megóvására, jellemük, erkölcsi ítélőképességük és ízlésük fejlesztésével a jó és a rossz, az igaz és a hamis, a szép és a rút egyre biztosabb megkülönböztetésére, a valódi értékek felismerésére és tisztelésére, a különböző tudományterületeken és művészetekben alapos ismeretek megszerzésére, testi-lelki-szellemi harmóniában történő életvitelre, embertársaik megismerésére, elfogadására és segítségére, a hit ajándékának elfogadásához szükséges ismeretek, élmények, tapasztalatok megszerzésére, felelős helytállásra.

A Magyarországi Református Egyház iskoláiban **a nem református vallású diákjait** öntudatos magyar keresztyénekké kívánja nevelni. Lehetővé teszi számukra saját vallásuk-felekezetük hitvallásainak megismerését, ugyanakkor elvárja tőlük a református értékek ismeretét és tisztelését.³

A református iskola **úgy tudja elérni fenti nevelési céljait**, hogy megismerteti növendékeit a Biblia igazságaival és az egyháztörténet máig érvényes tanulságaival; a hiteles krisztuskövetés vonzó személyes példáját nevelői által is a tanulók elé állítja; hitéletének közösségi alkalmi révén a gyülekezeti életben való felelős részvételre indítja; növendékeiben felkelti a tudásvágyat, és megalapozza a magas szintű önművelés igényét; növendékeit a tudományok segítségével rávezeti a teremtett világ megismerésének és megőrzésének fontosságára; a kultúra időtálló értékeinek közvetítése által fogékonnyá teszi őket a szépre; a reál és humán tudás átadásával kifejleszti bennük a józan, kritikus és önálló gondolkodás és a felelős cselekvés képességét; gondosan ápolja az anyanyelvet és a magyar nemzeti hagyományokat; megérteti tanítványaival, hogy a világ megismeréséhez elsősorban saját nyelvükön, kultúrájukon keresztül vezet az út; rendszerességével és következetességével a személyes és társadalmi szintű kötelességtudat és áldozatvállalás mintáját állítja növendékei elé.

A fenti célok elérése érdekében a Magyarországi Református Egyház iskoláinak az a **feladata**, hogy imádsággal, igényes nevelő-oktató munkával, a magyar református iskolák

³ ZS-44/1998. sz. Zsinati Határozat

hagyományainak, a keresztyén közösség nevelőerejének, a legfejlettebb tudományos és technikai eredményeknek-eszközöknek, valamint a családokkal és a gyülekezetekkel kiépített gyümölcsöző kapcsolatoknak a felhasználásával a lehető legtöbbet tegye meg azért, hogy minden növendéke fel tudja mutatni azokat a képességeit, amelyeket csak ő maga kapott a Teremtőtől.

Hitvallásaink tézisei alapján az alábbiakban határozzuk meg identitásunkat:

Sola scriptura

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Istent nem lehet másképp megismerni, csak a kijelentésből. Annyit tudunk róla, amennyit önmagáról kijelentett. Ennek a kijelentésnek írott dokumentuma a teljes Szentírás, melyben az isteni kijelentés olvasható. Ebben az értelemben mondhatjuk, hogy hitünk és életünk zsinórmértéke a Biblia. A református iskolát, tehát oktató tevékenységünket a Bibliához való igazodás határozza meg.

Nem csupán arról van szó, hogy a hittanórákon és az istentiszteleti alkalmakon beszélünk a Bibliáról, hanem mindig és mindenütt. Így elkerülhető az a veszély, hogy elválnak egymástól a hit és a tudás.

Ezt a következő formában kívánjuk kivitelezni:

- a tanítási hetek áhítattal kezdődnek,
- a kötelező hittan és egyházi ének óra beépül az órarendbe,
- megemlékezünk iskolai keretben vagy gyülekezeti közösségben az egyházi ünnepekről,
- komoly odafigyeléssel választjuk meg a tankönyveket a Református Pedagógiai Intézet ajánlásaira tekintettel,
- a tantárgyak tanterveiben a bibliai ismeretek átadása is helyet kap,
- minden oktató tananyagot a Biblia mérlegére állítunk.

Sola gratia

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy életünk, üdvösségünk egyedül Isten Krisztusban nyújtott kegyelmének köszönhető. A magunk erejéből Őt meg nem ismerhetjük, életünk, munkánk neki köszönhető. Ilyen módon mindannyian kegyelemben részesülünk. Ez a tény iskolánk légkörének a meghatározója. A kegyelem azt is jelenti, hogy nem rászolgáltunk, mert akkor nem lenne kegyelem. Kegyelemre azért szorulunk, mert bűnösök vagyunk, s ebből az állapotból másképp nem szabadulhatunk (Róma 3,10-12).

Ezért iskolánk légkörére az alábbiak lesznek jellemzőek:

- szeretetteljes emberi kapcsolatok megvalósítására törekszünk tanár és diák, diák és diák, tanár és szülő, tanár és tanár tekintetében,
- a fegyelmezés dolgaiban tudni kell a megbocsátással is élni, mert mindannyian bocsánatból élünk,
- a tanulók személyiségét tiszteletben tartjuk, mert ők is Isten kegyelmének részesei,
- diákjaink előre megismerik a velük szemben áhított követelményeket,
- a tanulókat bevonjuk az iskolai élet szervezésébe az őket érintő területeken,

- a tanulók egymás közötti kapcsolatában hangsúlyozzuk és felügyeljük az Isten előtti egyenlőséget.

Sola fide

Reformátor atyáinkkal együtt valljuk, hogy Isten Krisztusban felkínált kegyelme csak hit által lehet a miénk. A keresztyén hit Isten ígéjének meghallásából fakad (Róma 10,17). Tudjuk, hogy a hit nem tanítható, egyedül Isten ajándéka. Munkánkat az alábbiak szerint végezzük:

- a nevelők magatartásukkal református keresztyénhez illő módon élnek és dolgoznak,
- beszédünkben Krisztus lelkiere árad,
- az istentiszteleti alkalmak látogatása a nevelők számára legyen magától értetődő,
- református tanulóink esetében arra törekszünk, hogy egyházunk hitvalló tagjaivá lehessenek,
- nem református tanulóinkat saját vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett református egyházunk értékeinek megbecsülésére neveljük,

Solus Christus

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Jézus Krisztus Isten egyetlen Igéje. Róla szól a Biblia, mint írott ige, róla beszélnek a sákramentumok. Ő az egyház feje és a világ Ura. Övé minden hatalom mennyen és földön (Mt 28,18). Átala juthatunk csak el Istenhez (Jn 14,6). Iskolai tevékenységünkben a dicsőséges Úrhoz fordulhatunk. Református iskolánk feladata egyetlen mondatban összefoglalható: Krisztus követésére odaszánjuk magunkat.

Soli Deo Gloria

Hitvallásaink szerint minden Isten munkája, amiről eddig számot adtunk. Ezáltal iskolánkban:

- magunkat hálából szánjuk Krisztus követésére,
- mivel Isten minden megtett értünk, mi is mindent megteszünk érte,
- munkánkat nem a „*kell*” kényszere, hanem a „*lehet*” szabadsága határozza meg,
- elért eredményeinkért Istent dicsőítjük.

I. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1. Pedagógiai alapelveink, értékeink

A református iskola a hagyományt, az értékeket, az értékrendet védi, ezzel magát az embert védi.

- Olyan feltételeket igyekszünk teremteni, és olyan munkát végezni, hogy tanulóink testileg – lelkileg egészséges, felelős közösségi emberként tudjanak élni a mindennapokban.
- Kiemelt feladatnak tekintjük a tanulókra való személyes odafigyelést, a személyre szabott foglalkozást mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás terén.
- Arra törekszünk, hogy iskolánkban jó hangulatban, szép környezetben tanuljanak a gyerekek. Tevékenységünket szolgálatnak tekintjük, melyet a társadalmi és a partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes, keresztyén légkörben végzünk.
- Kiemelt feladatnak tartjuk, hogy az egészséges életmód megismert elemei épüljenek tanulóink személyiségébe.
- Célunk: a szilárd alapkészségek kialakítása mellett megtartani, keresni a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat; kedvvel, örömmel szerezni az ismereteket; s kitartással eljutni a kitűzött célig.
- Azért dolgozunk, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában boldogulni tudó emberekké váljanak. Olyanokká, akik a megszerzett tudást értéknek tekintik és használják. Akik egyéni értéknek tekintik boldogulásukat, a családjukat, a nemzetüket, a keresztyén egyházat és az emberiséget szolgálva tudják elérni, önmagukat és környezetüket mindig fejlesztve, jobbitva.
- Arra törekszünk, hogy ápoljuk, továbbvigyük hagyományainkat, a családi tradíciókat, a felelősségtudatot, a felnőttek tiszteletét, a szülőföld, a szabadság, a keresztyén értékek, a munka szeretetét.

2. Célok, feladatok:

1. Korszerű, **keresztyén** természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használnak a valóság viszony-rendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.
2. Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
3. Fontos a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a különleges bánásmódot igénylő tanulók számára is.
4. A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.

5. Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéné fontosságával.
6. Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.
7. Az IKT-eszközök alkalmazásának folyamatos bevezetése (internet, e-tananyagok, projektmunkák).
8. A nemzetközi kapcsolatok fejlesztésével célunk növendékeink látókörének szélesítése, különös tekintettel a Visegrádi Négyek és a közép-európai nemzetek együttműködésének erősítése révén. A művészetoktatás területén együttműködésünk kiterjed más kontinensekre is.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elérését, és a célok megvalósítását elősegítse. Ezt szolgálják tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó rendszeres és komplex értékelés valamint az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre, közösségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek. Mivel intézményünk nevelő-oktató tevékenysége az óvodától a 14. évfolyamig terjed, ez fokozottan szükségessé teszi az egységes cél- és feladatrendszer mellett az életkorhoz, a nevelő- oktató munka négy szakaszához alkalmazkodó eszközök, eljárások kialakítását, alkalmazását.

3. Templomlátogatás rendje

A hit-és erkölcsstan tantárgy oktatásánál, túlmutatva a tantárgyi tartalom keretein, intézményünk elkötelezett célja elősegíteni, hogy az ide járó diákokban iskolai éveik alatt kialakulhasson, vagy megerősödhessen az egyházi, közösségekhez való kötődés. Hosszú távú reményiségünk, hogy intézményünk tanulóiból minél több egyházaink jövőjét meghatározó tagok és vezetők legyenek. Tudjuk azt is, hogy az iskola által támasztott elvárás csupán egyik eszköze lehet ennek az amúgy meggyőződésből fakadó döntésnek. Ennek érdekében az intézmény olyan szokásrendet alakított ki, amelyben a hit-és erkölcsstan tantárgy gyakorlati feltételül szabta meg egy tanévben a tanuló lakóhelye és felekezete szerinti templomlátogatást, amelyet a helyi egyházközség képviselői aláírásukkal igazolnak.

A tantárgy osztályozhatóságának feltétele:

- A Bocskai István Református Oktatási Központ középfokú intézményeiben a templomlátogatás a tanév időszakában havi egy alkalommal, melybe beletartozik a fő ünnepeken (karácsony, húsvét, pünkösd) való részvétel. Ezek elmulasztását a diák pótolni köteles 2 plusz templomlátogatással, illetve az ünnepi istentisztelet mulasztását 3 plusz templomlátogatással. Egy nap csupán egy templomlátogatás teljesíthető.
- A Bocskai István Református Oktatási Központ általános iskoláiban 10 aláírás szükséges a hit- és erkölcsstan tantárgy gyakorlati követelményeinek teljesítéséhez.
- A Bocskai István Református Oktatási Központ Szabó Magda Tagintézményében a 2019/20. tanévtől az első évfolyamtól felmenő rendszerben lép életbe a kötelező 10 aláírás a hit- és erkölcsstan tantárgy gyakorlati követelményeinek teljesítéséhez.

4. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere:

A célok megvalósulását szolgáló módszerek, szervezési módok, *tanulás-szervezési eljárások*:

- tevékenykedtetésre épülő tanulószervezés,
- projektoktatás, témahét,
- műveltségterület *tantárgyi bontás nélkül, moduláris oktatás*, stb.
- az *info-kommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz* alkalmazása.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében az integrált nevelést segítő *sérülés specifikus fejlesztés*, egyéni továbbhaladás, értékelés biztosítása.

A nevelési-oktató feladatok aktuális **eljárásrendjét** minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg.

Céljaink és feladataink eredményes teljesítése érdekében fontos számunkra:

- A NAT szabályozásának megfelelően a kulcskompetenciák fejlesztése.
- A kompetenciamérések tapasztalataiból kiindulva a tanulói különbözőségek idejében történő felismerésével, a szervezeti keretek biztosította lehetőségek függvényében, egyénre szabott haladási ütem biztosítása.
- Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását.
- A NAT ajánlásának megfelelően, hogy a diákjaink számára elősegítsük a megszerzett tárgyi tudás hasznosíthatóságát és felismerjék a tantárgyak közötti összefüggéseket több tantárgy ismereteit integráló tanórákat is szervezünk. Ajánlott ezt teamtanítás keretében megvalósítani, ahol a két szaktanár egymást segítve tanítja ugyanazt a csoportot.
- A tanítási órákon differenciált tevékenységi formák szervezése, a rendelkezésre álló éves órakeret racionális felhasználásával csoportbontásos oktatás, korszerű taneszközök, hatékony, változatos tanítási módszerek alkalmazása, a tanulás tanítása, sikeres új pedagógiai eljárások, módszerek kipróbálása, „honosítása”, elterjesztése, a tanulói tevékenykedtetés előtérbe helyezése.
- IKT eszközök használata, digitális készségek fejlesztése, azaz a digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése. Intézményünk *“Digitális közösség – digitális esélyegyenlőség”* c. szakmai programját a Pedagógiai program 5. számú melléklete tartalmazza.
- A hátrányos helyzetű és a különleges bánásmódot igénylő tanulók esélyegyenlőségének javítása, a gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása, a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.

- Az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítése érdekében, az iskolánk sajátosságainak megfelelő, a tervezett fejlesztésekhez illeszkedő, már kifejlesztett, kipróbált és jól bevált pedagógiai módszerek, eljárások megismerése, adaptációja, "jó gyakorlatok" átvétele, alkalmazása és terjesztése.
- Az intézmény saját innovációinak megvalósítása, amely a helyi igényekhez igazodva, az egyéni fejlesztéseket, a nevelés-oktatás eredményességének fokozását, az esélyegyenlőség kiteljesítésére hatékony és sikeres, az egyéni fejlődést támogató oktatási utak, programok, nevelési eljárások, tanulásszervezési módok kidolgozását, azok gyakorlati megvalósítását szolgálja.
- Átfogó intézményfejlesztés megvalósítása, a fejlesztések eredményeinek az intézmény mindennapi gyakorlatába való beillesztését, a pedagógiai szemléletváltást segítő tevékenységek megvalósítása, ezen belül az intézmény pedagógiai dokumentumainak módosítása, oly módon, hogy az iskola pedagógiai innovációjának fenntarthatóságát biztosítsa.
- Az iskola pedagógiai programjának és informatikai stratégiai tervének összehangolása az IKT alapú kompetenciafejlesztés céljaival.
- Következetes, fokozatosan nehezedő követelménytámasztás, és a tanulói teljesítmények változatos formájú, személyre szóló folyamatos ellenőrzése, értékelése.
- Tehetséges tanulók korai felismerése, differenciált foglalkoztatásuk, fejlesztésük biztosítása és „menedzselése”, a kimagasló teljesítmény elismerése, jutalmazása.
- Iskolai szintű rendezvények, ünnepélyek, megemlékezések, projektzáró rendezvények szervezése, változatos programkínálat biztosítása, valamint a szabadidő hasznos eltöltésének változatos módon történő segítése.
- A diákönkormányzat hatékony működéséhez nélkülözhetetlen információk, személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelés-oktatás folyamán alakulnia kell a gyermekek személyiségének, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget.

Nem beszélhetünk addig a személyiségfejlesztésről, amíg nem biztosítjuk az alapvető készségek, képességek fejlesztését. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani; ill. annak, hogy a gyerekekre hatnak az iskolán kívüli közösségek is.

A személyiségfejlesztés feladatait a következő területekre bontva adjuk meg, összhangban a pedagógiai program alapelveivel, cél- és feladatrendszerével, valamint a NAT-ban képviselt értékekkel és a helyi sajátosságokkal:

- az értelem művelése
- segítő életmódra nevelés
- egészséges és kulturált életmódra nevelés

Az egyes területekhez a következő konkrét feladatok elvégzését látjuk fontosnak:

- a) Az értelem művelésénél fontos a megismerési vágy, a felfedezési vágy, a játékszeretet és az alkotásvágy fejlesztése. Ezzel egyidejűleg fejleszteniünk kell a tanulási képességeket is: a kognitív műveleteket, a megismerést, a gondolkodást, a kommunikációt, valamint a tapasztalati és értelmező tanulást, mindezt a következetes kompetencia alapú oktatáson keresztül.
- b) A segítő életmódra nevelés a keresztyén értékrend megismerését, ennek elfogadását, e szerinti viselkedés kialakítását, valamint a viselkedéshez szükséges képességek kiépülését jelenti. Az igazon, a jón, a szépen, nyugszik, példát maga Jézus adott: **"Példát adtam nektek: amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek."** (Jn. 13, 15)

Jézus példájának megismerése és elfogadása fokozatosan történik. Először a gyerekeknek el kell sajátítaniuk a keresztyén viselkedés alapvető szabályait, meg kell érteniük a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét. Olyan iskolai életrendet kell kialakítanunk, amely a hétköznapi életben elősegíti, hogy a tanuló megtapasztalhassa a kölcsönös megértés, együttérzés, segítőkészség előnyeit, hiányuk következményeit. A közvetlen megtapasztalás mellett nagy szerepük van a közvetett hatásoknak élményeknek is (élő és történelmi személyek; a szentírás alakjai, példázatai, eseményei; irodalmi hősök, csoportok)

Ahhoz, hogy a jézusi ember szokásait ki tudjuk alakítani, szükséges olyan légkörnek a megteremtése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak. Fontos az élményszerű, pozitív minták felkínálása személyes példamutatással, irodalmi, bibliai, történelmi szereplők tetteinek, magatartásainak átélési lehetőségével; a negatív, antiszociális minták hatásának a csökkentése.

Meghatározó a pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában, amelyben úgy a tanulók, mint a pedagógusok biztonságban és jól érzik magukat.

A segítőképeség fejlesztéséhez az iskolának fel kell kínálni a segítség sokféle lehetőségét és módját

Az együttműködési képesség fejlesztéséhez a pedagógusnak rendszeresen kell élnie a segítő együttműködés formáival, (együtt cselekvés, közös kirándulás, közös feladatmegoldás). Az iskolának úgy kell szerveznie a tevékenységeit, hogy az osztályok legalább havonta egyszer részt vehessenek olyan tevékenységben, amely a segítő együttműködés által valósul meg.

- c.) Egészséges és kulturált életmódra nevelés. A református iskola a teljes ember nevelésére hivatott. A teljes ember kifejezés magába foglalja azt, hogy az ember testből és lélekből áll. Feladatunk tehát úgy nevelni a ránk bízottakat, hogy testileg-lelkileg egészségesek legyenek. Közvetve vagy közvetlenül, minden tevékenységünkkel ezt kell elősegíteni.

Mindezt a közösségben, a közösség által kívánjuk elérni. Ezért célunk az iskolai formális közösségek fejlesztése:

Ennek érdekében feladatunk:

- hogy minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén egyaránt – a gyerekek szeretete hassa át,
- hogy meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük a gyermekek személyiségében rejlő értékeket,
- hogy a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzon olyan kommunikációs képességeket is,

- amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja,
- hogy tanítsuk meg őket az egyéni és csoportos versenyzésre,
 - hogy elsősorban személyes példamutatással neveljük gyermekeinket,
 - hogy lehetőségeink szerint a gyermekek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő változatos programokat, tevékenységi formákat,
 - hogy kiemelten hangsúlyt fektessünk a kulcskompetenciák fejlesztésére,
 - hogy jól együttműködjünk a térség iskoláival,
 - hogy a szülőkkel olyan szemléletben tudjunk együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink.

III. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

(Egészségnevelési, egészségfejlesztési program)

1. Alapfogalmak

Mi az egészség?

- Testi, lelki, szociális jól-lét állapota, nem a betegség hiánya
- Alkalmazkodóképesség a környezet változásaihoz
- Összhang a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségek közt.
- Kiteljesedése az egyén társadalmi integrációjától is függ (család, iskola, más közösségek)

Egészségnevelés:

A gyermekek/tanulók egészségkultúráltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismereteket aktív magatartássá formálja.

Egészségfejlesztés:

Magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéné, az öngondoskodás feladatait, módszereit.

2. Az egészségnevelés célja:

Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az óvoda/iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a gyermekek/tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk őket az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevitelére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre. Célunk továbbá az óvodai/iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.

3. Az egészségnevelés alapelvei:

- a szellemi, a testi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni
- tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység
- kiterjed minden gyermekekre/tanulóra
- résztvevője az intézmény minden dolgozója
- helyes cselekedésre serkentő
- segíti az „egészséges intézményi légkör” kialakulását
- személyiség megerősítése
- csoportfelelősség területét szélesíti, bővíti (intézmény-vezetés, tanár/óvodapedagógus, diák/gyermek csoport)

4. Egészségnevelés, fejlesztés területei:

A) Testi nevelés:

- személyi higiéné
- környezethigiéné
- környezetvédelem

- testnevelés- és sport – több mozgás
- egészséges táplálkozás
- balesetek megelőzése
- elsősegélynyújtás
- időben orvoshoz fordulni – szűrővizsgálatok
- megelőzésre nevelés
- biztonság igénye
- szexuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség)
- életkorral járó biológiai sajátosságok

B) Pszichohigiénés nevelés:

a) Egészséges életvezetés

- napi és heti életritmus
- alvás, tanulás, munka, játék
- ellenállni a reklám nem kívánatos hatásainak
- fogyasztói szokások
- pozitív értékrend kialakítása
- a jó közérzet, a boldogság és sikeresség szükségletének kontrollálása – belső harmónia

b) Stresszelhárítás

- apróbb sikertelenség elviselése
- konfliktusok megoldása, problémamegoldás
- önismeret, éntudat
- dönteni tudás

c) Deviancia megelőzése

- szennedélybetegségek megelőzése
- dohányzás-, alkohol-, drogtagadás
- társas kapcsolatok egészségi, etikai kérdései

d) Érzelmi nevelés

- az életkorral járó pszichohigiénés életmódi tennivalók
- érzelmeket felismerni, kifejezni saját erőnyeit, gyengéit felmérni, érzéseket kezelni
- empátia-képesség fejlesztése, segítőkészség, felelősségérzet, akaraterő fejlesztése

C) Szociális higiénés nevelés:

a./ Kedvező társas kapcsolatok építése, fenntartása

- barátságok kialakítása
- kommunikáció fejlesztése
- kreativitás, aktivitás, együttműködés, vitakultúra fejlesztése, megtartása
- etika, érték szabályok kialakítása, korlátokat felállítani és elfogadni (házirend)
- szerepfeszültségek feloldása, érintkezési zavarok megelőzése
- társadalmi izoláció megelőzése (hátrányos helyzetűek)

- társadalmi támaszok (család, barát, egyesület, kisközösség...) fontossága, előnyei

5. Az egészségnevelés színterei

A) Tanítási órákon, óvodai foglalkozásokon

Minden pedagógus képes arra, hogy megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit és ezeket építse be a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. A biológia, kémia, technika, természetismeret, rajz, irodalom tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

B) Egészségnevelés a testnevelési órákon

- A választott kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerint a testnevelés tantárgy oktatásának: gimnasztika, atlétika, torna, két szabadon választott labdajáték, küzdősportok, úszás, szabadidős sportok
- Az életmód és a tartási rendellenességek gyakorisága miatt órák elején tartásjavító gerinctorna bevezetése.
- A tanulók általános fizikai teherbíró képességének mérése (évente kétszer)
- Minőség-ellenőrzés: a tanulók egységes mérése, értékelése, és minősítése
- Az iskolaorvos és védőnő vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról.

C) Egészségnevelés az osztályfőnöki órákon

Az osztályfőnök összefogja, egységben láttatja a szaktárgyak idevágó, de szerteágazó ismereteit és az életvezetés tudatosságára nevel.

Ilyenek pl. a táplálkozási szokások, a szükségtelen „túlcsomagolás”,

Az osztályfőnöki órák egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe minden évfolyamon beépítjük a stressz- és konfliktuskezelés technikáinak tanítását.

Az olyan káros szenvedélyek megelőzésére, mint a drog, alkohol és a dohányzás, a 7-8. évfolyamon beépítjük a DADA-programot. Ezeket az osztályfőnöki órákat az iskolaorvos, illetve a védőnő szükség szerinti bevonásával, esetleg mentálhigiénés szakember felkérésével tartjuk meg. A DADA-programot a rendőrség szakembere tartja.

A dunaújvárosi Szabó Magda Tagintézményben a Dunaújvárosi Egészségmegőrző Központtal való együttműködés, közös előadások, előadássorozatok szervezése minden évfolyamon.

D) Egészségnevelés tanórán kívül

a. Szakmai szervezetekkel való együttműködés

Védőnői ügyelet biztosítása; Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallás vizsgálat, stb.); Egészségügyi felvilágosító előadások;

b. Versenyekre való felkészítés

Ajánlott versenyek:

- Sport: kézilabda, labdarúgás, atlétika, törvívás
- Egészségvédelem: elsősegélynyújtó, drogprevenciós-nap

A tanulók igényei szerint más sportágakban, egészség-és környezetvédelmi témákban is szervezünk, biztosítunk felkészülési lehetőséget.

A foglalkozások az iskola tornatermében, udvarán, és szaktermeiben zajlanak délutánonként.

c. Részvétel megyei, vagy országos akciókban és programokon

Rendszeresen részt veszünk a megyei, illetve országos sport, egészség- témájú programokban, pályázatokon. A nyert összegeket a tanórai és tanórákon kívüli programok színvonalas megvalósítására fordítjuk.

A helyi Vöröskereszttel ápolott jó kapcsolatok révén részt veszünk a Vértadások szervezésében, a mozgósításban.

d. Helyi

kezdeményezések

Témanapok

Olyan témanapokat kívánunk meghonosítani, amikor a diákok érdeklődésüknek megfelelő szervezett programokon vehetnek részt. Meghívott előadókkal, szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot.

Ilyen témanapok a következők:

Diáksport-nap: egész napos rendezvény, sport, egészség, baleset megelőzés

Dohányzásmentes Világnap: filmvetítés, beszélgetés

A továbbiakban újabb témákban hívjuk fel diákjaink figyelmét: **2-3 jeles nap** (Egészségügyi Világnap, Nemzetközi Vöröskereszt Napja, Lelki Egészség Napja) kapcsán az ügy fontosságára. Ennek lehetséges módjai:

- helyi rajzverseny és kiállítás (diákok által szervezeten)
- faliújság
- vers, illetve novella pályázat
- felkért előadó
- helyi vetélkedő
- futóverseny stb.

E) Iskolai/óvodai étkeztetés

Az egészségnevelés és fejlesztés fontos területe az egészséges táplálkozás. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos és – sajnos – egyre több az alultáplált fiatal. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti.

a. Az iskola megfelelően felszerelt ebédlővel és melegítő konyhával rendelkezik. Az étkeztetés szervezésével igyekszünk biztosítani a kellő időt az ebéd elfogyasztására. Az ételt szállító konyha javarészt gyermekétkeztetést lát el, ezért kiemelt szempont az egészséges táplálkozásra való törekvés (az alapanyagoknak és az adalékanyagoknak az egészséges táplálkozás követelményeit szem előtt tartó megválasztása).

b. Intézményünk biztosítani tudjuk a diétás ételt a rászoruló (lisztérzékeny, diabetes betegségben szenvedő) gyermekeknek.

6. Mindennapos testmozgás

Statistikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás gyermekek felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erőfeszítésre serkentsük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra.

A) Célok, alapelvek

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok
- Gyógytorna gyakorlatok
- Minden testnevelés óra – testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik)
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.
- A kisgyermek a legmaradandóbb élményüket életük elő tíz évében gyűjtik. Ha a testi készség és képességfejlesztés ebben az életkorban elmarad, a későbbiekben nem, vagy csak alacsony szinten pótolható.
- Fizikai képességek kialakítása és fejlesztése (is) csak az érzékeny szakaszokban gazdaságos (Pl. az úszástanulás érzékeny időszaka 3-10, az ügyességé 10-13 éves kor)

B) A mindennapos testedzés formái

Az iskolai évfolyamokon a heti testnevelés órák száma: 3 , iskolai sportkörben való sportolás: heti 2 óra, mely alól csak az kaphat felmentést, aki egyesületi igazolását, fitness/kondi bérletét először szeptember 15-ig, majd fennálltát minden hó utolsó napjáig az iskola Titkárságán bemutatja.

a. Sportköri, ill. tömegsport órák lehetősége mindkét tagozaton mindennap biztosított Sportköreinket az adott tanév elei igényfelmérés alapján szervezzük:

Lehetőségeink: kézilabda
labdarúgás
asztalitenisz
játékos testedzés
atlétika
küzdősport

röplabda
kosárlabda
tánc
vívás
szivacs kézilabda
kölyökatlétika
túrázás, gyalogtúra

b. Szabadidő kibővítése

- a tornaterem használatának további lehetősége időbeosztás szerint
- udvari sportpályák használata stb.

c. A napközi otthoni szolgáltatásunkat igénybe vevő diákok a délutáni programjuk részeként tornatermi vagy udvari testnevelési foglalkozáson vesznek részt minden nap.

d. Úszásoktatás

Általános iskolában a mindenkori 2. évfolyam heti 2 órában egész tanévben úszni jár. Középsiskolában mindez a 9. évfolyamon történik. Az úszásoktatáson való részvétel mindenki számára kötelező.

A **Szabó Magda Tagintézményben**: úszásoktatás a mindenkori 3. és 5. évfolyamon heti 2-2 órában (összesen 18-18 órában) folyik. I. félévben : 3. évf. tanulói, II. félévben az 5. évfolyam tanulói vesznek részt úszásoktatáson, mely mindenki számára kötelező.

A **Nemesnépi Zakál György Tagintézményben** minden tanév tavaszán a 3-4. évfolyam tömbösített testnevelés órák keretében Lentiben vesz részt úszásoktatáson (10 alkalom/20 óra).

e. Korcsolyaoktatás

Halásztelken az általános iskolában és a középsiskolában a testnevelésórák megszervezésekor figyelembe veszik az iskola területén üzemelő jégsátrat, mely heti 20 tanórán áll az iskola rendelkezésére, így a tanulók korcsolyaoktatáson vehetnek részt.

7. Segítő kapcsolatok, partnerek

- ifjúságvédelmi felelősök
- szülők, család
- iskolai szülői munkaközösség,
- iskolaorvos, házi orvos, védőnő
- területi jelzőrendszer, gyermekjóléti szolgálatok, családsegítők
- rendvédelmi szervek ifjúságvédelmi munkatársai (DADA program)
- Magyar Vöröskereszt helyi csoportja
- ANTSZ
- Halásztelki Bocskai István Sport- és Kulturális Egyesület (Halásztelki BSE)
- Útkereső szolgálat (Dunaújváros)
- Iskolarendőr
- Egészségmegőrző Központ (Dunaújváros)
- Jószolgálati Otthon (Dunaújváros)
- közösségi szolgálat teljesítésében résztvevő partnerek
- gyakorlati képzésben együttműködő partnerek

IV. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az ember társas lény, közösségre van szüksége, az Istenhez is csak a közösségen keresztül jut el. Az iskolára - hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti - óriási szerep hárul, amelyet nem lehetne elhibázni: közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget formálni a csoportból, amely a közösség erejét a keresztyén értékrend szerint, pozitív célok eléréséért, használja fel.

Ahogy a személyiség fejlesztésnél a jézusi ember az eszményi, úgy a közösségformálásnál a jézusi közösség a cél. Alaptörvény: a szeretet - igazi értelmében véve. **"Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt."** (Jn. 13, 35)

A közösségfejlesztést nem lehet beszűkíteni egy tanórára. **Fontos a tanórán kívüli foglalkozásokon** (napközi, kirándulás, tábor, szakkörök) törekedni a közösség formálására. Aki ezt a folyamatot irányítja az a pedagógus. Nem szabad elfelejtenie, hogy megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, példaként áll a diákok előtt; s csak akkor tud sikeresen közösséget formálni, ha ő is közösségi ember. Ezért fontos, hogy a nevelőtestület is közösséggé váljon.

Feladataink:

- A tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- A közösségben találja meg az igazi helyét. Tanuljon meg engedelmessé válni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett, ezt szolgálatnak tekintse.
- Tudjon és merjen a konfliktusokról beszélni a felnőttekkel is, tapasztalja meg, hogy ezek természetesebbek, s hogy van rájuk megoldás. Tanítsuk meg a konfliktusok kezelésére, megoldására.
- Tanítsuk meg, hogy társát tisztelje, szeresse. Tanítsuk meg arra, hogy felismerje: szeretve van Isten által és az emberek által; segítsük, hogy a ráirányuló szeretetet el is tudja fogadni. Segítsük, hogy tudjon bízni a társaiban, az emberekben; hogy megtapasztalja, hogy igazi biztonságot az Istenbe vetett bizalom ad.
- Tapasztalja meg, és tudatosítsa, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van a személyisége formálódásában.
- Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányában is (iskola, egyház).
- Fejlesszük a beteg, sérült, és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Alapozzuk meg a nemzettudatot, mélyítsük el a lakóhely, a közvetlen és tágabb környezet megismerését; a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet.
- Ösztönözzük a hagyományok (családi, iskolai, népi) feltárására, ápolására, készítsük az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységekre.

- Alakítsuk ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás legyen életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelv.

A közösségfejlesztés tanórán kívüli szinterei

a) Hagyományőrző tevékenységek

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: október 6., október 23, karácsony, a kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja (február 25.), március 15., húsvét, a holokauszt áldozatainak emléknapja (április 16.), pünkösd, a Nemzeti Összetartozás Napja (június 4.), illetve ballagáskor. Iskolánk református, egyházi jellegéből adódóan a tanévnyitó- és tanévzáró istentisztelet, valamint a Reformáció emléknapja (október 31.) is iskolai ünnepnap.

b) Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat (mely az 1-14. évfolyamok küldötteiből és a kollégium egy delegáltjából áll) munkáját a megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola főigazgatója/tagintézmény vezetője által megbízott nevelő segíti.

c) Napközi otthon, tanulószoba. A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, – az egész napos iskolai rendtartás szerint működik. A tanulók délután 16 óráig tartózkodnak az iskolában, amennyiben a szülő megoldottnak tartja a tanuló otthoni felkészülését, kérelmet nyújt be az igazgatóhoz a 16 óra előtti felmentéshez. A házi feladat elkészítésére tervezett foglalkozások a délelőtti illetve a délutáni időszakban is szervezhetőek. Tanítási szünetekben, tanítás nélküli munkanapokon összevont csoport üzemel, ha ezt a szülők legalább tíz gyermek számára igénylik.

d) Iskolai sportkör. Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

e) Szakkörök. A különféle szakkörök működése a tanulók képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészi, technikai, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról

– a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

f) Versenyek, vetélkedők, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését,

illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

g) Tanulmányi kirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A szülők által finanszírozott tanulmányi kirándulás nem kötelező a tanulók számára.

Ezeket a programokat csak akkor lehet a tanítási napok terhére megszervezni, ha részei a Pedagógiai programnak.

h) Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

i) Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

j) Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

k) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

l) Hitéleti alkalmak: hétkezdő áhítatok, egyházi ünnepkörök, valamint a reformáció csendesnapjai, istentiszteleti alkalmak (gyermek- istentiszteletek, családi istentiszteletek)

m) Nyelvi tábor (belföldi, külföldi) A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle saját vagy más szervezetek által szervezett nyelvi táborban való részvételi lehetőség. A nyelvi táborban való részvétel önkéntes

n) Erdei iskola Az iskola nevelői, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok (vagy egy osztály) számára évente 1 alkalommal erdei iskolát szervezhetnek bel- és külföldön egyaránt, ha a körülmények ezt lehetővé teszik. Az erdei iskolában való részvétel önkéntes.

o) Fejlesztő foglalkozások. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében (SNI, BTMN) az intézmény biztosítja a szakértői javaslat alapján megfogalmazott módon és

időtartamban a fejlesztő foglalkozásokat.

V. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

1. A pedagógusok feladatai

✓ A pedagógus felelősséggel és önállóan, a tanulók nevelése érdekében végzi munkáját. A nevelő-oktató munka általános és az intézmény pedagógiai programja alapján módszereinek szabad megválasztásával tevékenykedik.

✓ Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a köznevelési törvény, pedagógiai és szaktárgyi útmutatók, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, a Szervezeti és Működési Szabályzat, a szaktanácsadó/szakértő ajánlásai és az igazgató útmutatásai alkotják.

✓ Hivatásából eredő kötelessége, hogy végezze pedagógiai munkáját, fejlessze szaktárgyi és általános műveltségét. Ennek érdekében használja fel az önképzés és szervezett továbbképzés alkalmait. Tanártársaival, a szülőkkel és a tanulókkal való kapcsolattartása során érvényesüljenek a kulturált, pedagógiai hivatást tükröző érintkezési szabályok.

✓ Egész tanévi munkáját megtervezi, amelyet a munkatervben meghatározott időpontig a munkaközösség-vezetőnek véleményezésre bemutat. Ezen tervezet kiegészítéssel, javítással több tanéven át is használható. Tanmenete alapján halad szaktárgyának tanításában. Kétheti óraszámnál nagyobb eltérést jelenti a munkaközösség-vezetőnek, azt a munkaközösség-vezetővel egyeztetve módosítja. (Az alsó tagozaton a tanító, a tanmenet elkészítésénél figyelembe veszi az adott osztály fejlődési, haladási ütemét, és a tervet folyamatosan felülvizsgálva, rugalmasan ehhez igazítja.)

✓ Ellátja a nevelő-oktató munkával szoros kapcsolatban lévő feladatokat, különösen az alábbiakat: a tanítás előkészítése, írásbeli dolgozatok, feladatlapok, munkafüzetek javítása, ellenőrzése, szemléltető-, kísérleti- és munkaeszközök tanításra való előkészítése.

✓ Köteles tanítványai munkáját folyamatosan ellenőrizni. A félévi és év végi értékeléshez kellő számú, időben arányos eloszlású, különböző ellenőrzési módszereken alapuló érdemjeggyel értékelni, az érdemjegyeket legalább havonta az osztálynaplóba beírni. (Szöveges értékelés az érintett évfolyamokon.)

✓ A tanulók magatartásáról, neveltségi állapotáról folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököt.

✓ Ellátja a pedagógusi munkakörrel járó adminisztrációs munkát (haladási-, szakköri-, fejlesztési napló vezetése, stb.).

✓ A munkatervnek megfelelően végzi a felzárkóztató, fejlesztő feladatokat, valamint a tehetséggondozást.

✓ Részt vesz a szaktárgyának megfelelő munkaközösség(ek) és a nevelőtestület munkájában. E közösségek munkáját arányos, egyéni feladatok megoldásával segíti.

✓ Szaktárgyával kapcsolatban fogadó órákon és szülői értekezleteken információt ad

a szülőknek. A tanulókkal kapcsolatos tapasztalatairól folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököket, rendkívüli esetben az igazgatót.

✓ Tevékenysége egészével elősegíti a nevelés-oktatás általános és helyi követelményeinek teljesítését.

✓ Szaktárgyától függetlenül kötelessége a hivatástudatra, a helyes magyar beszédre és írásra, és általában a kifejezőkészség javítására nevelés.

✓ Tartsa tiszteletben a tanulók emberi méltóságát.

✓ Követelje meg magától, munkatársaitól, tanulóitól a pontos, fegyelmezett munkát és magatartást.

✓ Kötelessége, hogy a tanulók kérdéseire, felvetéseire legjobb tudása, pedagógiai elhivatottsága alapján tárgyyszerű, eligazító választ adjon.

✓ Köteles megjelenni az iskolai ünnepélyeken és a munkatervben rögzített, egész iskolát érintő rendezvényeken az alkalomhoz illő öltözékben.

✓ Beosztás szerint ellátja az ügyeleti szolgálatot, helyettesítéseket és felügyeleteket.

✓ Munkája során köteles ügyelni szűkebb környezete (folyosó, tanterem, gyakorlóhely) rendjére, tisztaságára, a tulajdon védelmére.

✓ Óvja tanítványai testi épségét, tevékenyen segítse az egészséges életmódra nevelést. Lásza el a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban előírt kötelezettségeit!

2. Az osztályfőnöki munka tartalma

I. Az osztályfőnöki munka feladatkörei:

Ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása
Szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása
Közvetlen nevelőmunka

II. Az osztályfőnöki foglalkozási tervek tartalma:

- ✓ Helyzetelemzés, célok, feladatok
- ✓ Tanulmányi kirándulás (amennyiben az osztály tanulóinak 75 %-a azon részt vesz) szervezése, tervezése
- ✓ Szakköri, tanórán kívüli elfoglaltságok
- ✓ Pályaválasztás
- ✓ Gyermekvédelem
- ✓ Egészségi helyzet
- ✓ Családdal való kapcsolatok, felmérések (A család helyzete, szerkezete: elvált szülők, csonka család, nagycsaládos, veszélyeztetett, munkanélküliséggel kapcsolatos problémák)
- ✓ Szülői értekezletek, fogadó órák
- ✓ Tervezett osztályprogramok

3. Az osztályfőnök feladatai

- ✓ Az osztályfőnök feladata, hogy céltudatosan összehangolja a nevelési tényezőket, alaposan megismerje a tanítványai személyiségét.
- ✓ Tanév elején elkészíti osztályfőnöki éves nevelési tervét/munkatervét, és így biztosítja nevelőmunkája tervszerűségét.

- ✓ Az osztály közösségi életének kialakításában és fejlesztésében irányító szerepet tölt be, együttműködve az osztály-diákönkormányzattal.
- ✓ Lehetőség szerint látogatja osztálya tanítási óráit, szoros kapcsolatot tart az osztályban tanító tanárokkal.
- ✓ A fogadóórákat, szülői értekezleteket és lehetséges családlátogatásokat is kihasználva szoros kapcsolatot tart a tanulók szüleivel, eleget tesz a rendeletekben foglalt értesítési és ellenőrzési kötelezettségeinek /érdemjegyek, hiányzások, fegyelmi, meghívók, értesítő/.
- ✓ Kellő információval rendelkezik ahhoz, hogy a szükséges esetekben alapos értékelést tudjon készíteni a tanulókról.
- ✓ Mind a félévi, mind az év végi magatartás és szorgalom osztályzatok megállapításához elemzi feljegyzéseit, kikéri az osztályban tanító tanárok, tanulók véleményét és ezek alapján dönt az értékelésről.
- ✓ Segíti az osztály szülői munkaközösségének munkáját. Szülői értekezleten beszámol az osztály neveltségi és tanulmányi helyzetéről, pedagógiai tanácsokat ad, törekszik az iskola és a család nevelőmunkájának összehangolására.
- ✓ Határidőre elvégzi az osztályával kapcsolatos osztályfőnöki adminisztrációs teendőket /mulasztás, törzslap, stb./. Figyelemmel kíséri, kezdeményezi és koordinálja osztálya tanulóinak a tanórán kívüli és – a meghatározott esetben – iskolán kívüli elfoglaltságait.
- ✓ A szülő kérésére egy-egy – de évente összesen három – napra távolmaradást engedélyezhet tanulóinak.
- ✓ Évente, tanévkezdéskor megismerteti tanulóival az iskolai élettel kapcsolatos baleset- és tűzvédelmi előírásokat és a Házirendet.
- ✓ A Házirendben meghatározott módon jutalmazhatja, elmarasztalhatja tanulóit.

VI. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekkel/tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelése-oktatása

1. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása

Az iskola fejlesztő tevékenységének jellege:

- órai differenciált foglalkozás,
- komplex képességfejlesztés,
- logopédiai terápia,
- gyógytestnevelés,
- mozgásterápia
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján.

Az együttnevelés szubjektív tényezői

A törvényi háttér megléte elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb

jelentőséggel bírnak a **szubjektív tényezők**.

Biztosítani kell:

- a **különleges bánásmódot igénylőtanuló beilleszkedését és együttthaladását a többi tanulóval**, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
- a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság által adott javaslatok beépítését az **egyéni fejlesztési tervekbe**,
- a **pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését**,
- a **fejlesztő szemlélet** érvényesítését, **dysfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel**.

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek **team-munkában** dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek **differentiálttanulásszervezésben**.

A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli.

Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb.

Ez a fajta tanulásszervezés az osztály valamennyi tagjának számára kedvező.

A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki és miben marad el társaitól.

Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.

A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága szempontjából. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott, **optimális, támogató környezetet** kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal.

Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljék egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, érezzék, hogy ők is részesei a nevelési-oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép (nem különleges bánásmódot igénylő) gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, mert fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertessék az **osztálytársakkal** a dysfunkció mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit, a különbözőség fogalmát, a miben vagyok erős, miben vagyok gyengébb nézőpontjából. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a **különleges bánásmódot igénylő** tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

Együttműködés a szakemberekkel: az iskolánk együttműködik a Magyarországi Református Egyház Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Általános Iskola, Óvoda, Kollégium, Utazó Gyógypedagógusi Hálózat és Pedagógiai Szakszolgálat intézménnyel, mely a sajátos nevelési igényűnek, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít.

A sajátos nevelési igényű tanulók fogalma:

A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása: sajátos nevelési igényű az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd [nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 25. pont].

Az intézmény által ellátható SNI státuszok:

- A) mozgáskorlátozott tanuló
- B) látássérült tanuló
- C) hallássérült tanuló
- D) enyhén értelmi fogyatékos tanuló
- F) beszéd fogyatékos tanuló
- G) autisztikus tanuló
- H) a pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanuló.

Székhelyintézmény

a) Összetett iskola intézményegység

- SNI státuszok: A, B, C, F, G, H

b) Kollégium intézményegység

- SNI státuszok: A, B, C, F, G, H

Bocskai István Református Oktatási Központ Lámpás Óvodája tagintézmény

a) Halásztelek

- SNI státuszok: A, B, C, F, G, H

b) Apró Tanítványok Telephely (Dabas)

- SNI státuszok: A, B, C, F, G, H

Bocskai István Református Oktatási Központ Dunaharaszti Kisharang Óvodája

- SNI státuszok: C, F

Bocskai István Református Oktatási Központ Általános Iskolája tagintézmény

a) II. Rákóczi Ferenc út 17.

- SNI státuszok: A, B, C, F, G, H

b) Hold u. 8. Telephely

- SNI státuszok: A, B, C, F, G, H

Bocskai István Református Oktatási Központ Beleznay János Tagintézménye

- SNI státuszok: A, B, C, F, G, H

Bocskai István Református Oktatási Központ Egressy Béni Alap- és Középfokú Zeneművészeti, Színművészeti és Táncművészeti Szakgimnáziuma, Ének-Zene Gimnáziuma, Általános Iskolája tagintézmény

- SNI státuszok: B, F, H

Bocskai István Református Oktatási Központ Apáczai Csere János Középiskolája

- a) Táncsics u. 78.
- SNI státuszok: G, H
- b) Horizont Telephely
- SNI státuszok: G, H

Bocskai István Református Oktatási Központ Szabó Magda Tagintézménye

- SNI státuszok: B, C, F, G, H

Bocskai István Református Oktatási Központ Nemesnépi Zakál György Tagintézménye

- SNI státuszok: D, F, G, H

Bocskai István Református Oktatási Központ Csete Balázs Technikuma

- SNI státuszok: G, H

2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók fogalma: beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe valóbeilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek [a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 3. pont].

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés. Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárás-rendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelnünk:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a beszédzavarra,
- a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.

A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó **pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok** feltárása:

- a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
- a család és az iskola ellentétéből fakad-e,
- iskolai ártalmakra vezethető- e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegyenítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)
- esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye

Az időben nyújtott **szakmai segítség** képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel.

A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülőkkal való rendszeres kapcsolattartással;
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
- következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (Isd. a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszere);
- az ifjúságvédelmi felelőssel való együttműködéssel;
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevitelével

Tevékenységek a tanulók felzárkóztatásához:

- Egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív technikák alkalmazása
- Projekt-módszer
- Tevékenységközpontú pedagógiák
- Individuális tanulás előtérbe helyezése
- Az alapozó időszak elnyújtása
- Fejlesztő értékelés alkalmazása
- Napközi otthon, szakkorrepetálás biztosítása
- a pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgondozó – rendszeres kapcsolattartás a szülőkkal
- tanulásmódszertan tanítása
- kreatív tevékenységek

- sport tevékenységek
- kommunikáció fejlesztése
- önismereti foglalkozások
- drámajáték
- Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások

3. A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók nevelése

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása iskolánkban differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az iskola egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

Alapfeladataink:

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos **tanulás-szervezési eljárások** alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projekt módszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

Bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekcszenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulóknban rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.

Ennek érdekében:

- A tanítási órákon alkalmazzuk a differenciált foglalkozást,
- A közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra,
- Egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét,
- A tanulók érdeklődésének, adottságainak megfelelően szakköröket szervezünk a tanítási órákba be nem illeszthető ismeretek és készségek elsajátítása érdekében. A szakkörök szervezésénél a sokoldalúságra, a változatosságra törekcszünk.
- Folyamatosan részt veszünk az iskolák számára kiírt pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön.
- Hagyományainkhoz híven minden évben megrendezzük a vers- és prózamondó versenyeket.
- A központosilag meghirdetett versenyeken túl iskolai keretek között folyamatosan megrendezzük a helyesírási, nyelvhelyességi versenyeket.
- Házi matematikai és a természettudományos versenyek szervezése mellett országos versenyeken való részt vétel.
- Lehetővé tesszük tanítványainknak, hogy bekapcsolódjanak az iskolán kívül megszervezett tanfolyamokba, tevékenységekbe, ha azok összeegyeztethetőek iskolai kötelezettségeikkal.
- A közművelődési intézmények által biztosított lehetőségek kihasználása (múzeum-, hangverseny-, és színházlátogatások; könyvtárakban, levéltárakban végzett kutatómunka stb.).
- Diákönkormányzati tevékenység, diákújság szerkesztése, iskolai rendezvények szervezése.

- A tananyag lehetőségeinek függvényében projektmódszer alkalmazása.

VII. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákkörök

A tanulók közös tevékenységük megszervezésére diákköröket hozhatnak létre. Az iskolában működő diákkörök fajtáit a házirend tartalmazza. A diákkörök saját tagjaik közül egy-egy képviselőt választanak az iskolai diákönkormányzat vezetőségébe.

Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviselőit, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzat szerint alakítja.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, a nevelőtestületnek egyetértési joga van.

A diákönkormányzatnak **egyetértési joga van** a következő kérdésekben:

- az SZMSZ tanulókat érintő rendelkezéseinek elfogadása és módosítása
- a tanulói szociális juttatások elosztási elvei eldöntésekor
- a házirend kialakításakor
- minden tanulókat érintő kérdésben

Az iskolai diákönkormányzat **véleményét ki kell kérni**

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához,
- a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához

Az iskolai diákönkormányzat munkáját, segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízta meg.

Az iskolai diákközgyűlés

Az iskolai diákközgyűlést évente legalább 1 alkalommal össze kell hívni, melyen az intézmény igazgatójának vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatnia kell az intézményi élet egészéről, az intézményi munkaterről a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az intézményi házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

Az évi rendes diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározott időben. A rendkívüli diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője vagy az intézmény igazgatója kezdeményezheti.

-
- Az évi rendes diákközgyűlésen a diákönkormányzat és az intézmény képviselője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, különös tekintettel a gyermeki jogok, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről.
- A diákközgyűlésen a tanulók az intézmény életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az intézmény vezetéséhez.
- A diákközgyűlés napirendi pontjait a megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákközgyűlés összehívásáért az igazgató felelős. A diákközgyűlés 1 tanév időtartamra a tanulókjavaslatai alapján 3 fő diákképviselőt választ.

Az iskolai diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata stb.) az intézmény vezetése (ill. fenntartója) teljes körűen térítésmentesen biztosítja. Az iskolai diákönkormányzat működését az intézmény saját költségvetéséből teljes körűen finanszírozza. A diákönkormányzat egyéb bevételeinek felhasználásáról (pl. hulladékgyűjtésstb.) maga dönt.

VIII. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az eredményes nevelő-oktató munka, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a tanulói és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése. A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai **nevelés-tanítás-tanulás** folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

Az együttműködés fontos **feltétele**, hogy a partnerek ismerjék alaposan az iskola **nevelési** programját, különösen annak első szakaszát, amely az itt folyó nevelő-oktató munka **alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait** határozza meg. Ez adhatja meg a **tartalmát** az együttműködésnek.

(A szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében a **kooperatív technikák** alkalmazása - szülői értekezlet.

Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás.

Nyilvánosság biztosítása a kompetencia alapú oktatásról.)

A) A szülő és az iskola együttműködésének formái:

Az együttműködés során először azokat a kérdéseket kell rendezni, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a **szülő** az iskolában folyó nevelőmunkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a **szülőnek** gyermeke helyes neveléséhez.

1. A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,

- együttműködő magatartást,
- aktív közreműködést a partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérésében
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

2. Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- osztály szülői értekezletek,
- fogadó órák,
- rendkívüli megbeszélések,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- pályaválasztási tanácsadás

A felsorolt események alkalmat teremtenek az iskola számára, hogy bemutathassa a nevelő- oktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

Jól segíthetik az **együttműködést** az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepek egyéb rendezvények is.

Ezek a következők:

- tanévnyitó istentisztelet
- karácsonyi műsor,
- farsangi rendezvények,
- anyák napi műsorok,
- pedagógus napi műsorok,
- ballagási ünnepség,
- tanévzáró istentisztelet

B) A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmai, lehetőségei:

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- szakköri foglalkozások,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- klubdélutánok,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- diák fórumok,
- személyes megbeszélések,

A szülők közösségének képviselői szervei: osztály és iskolai SZMK választmányok.
A tanulókat az iskolai diákönkormányzat választott vezetői képviselik. A diákönkormányzatot megbízott pedagógus segíti munkája végzésében.

IX. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei

• Általános szabályok

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (X.30.) EMMI rendelet 64. § (1) A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) a **20/2012. EMMI Rend.** 51. § (6) bekezdés b) pontjában meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsga-bizottság előtt tesz vizsgát.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt szükség szerint legfeljebb harminc perccel megnöveljük,
- lehetővé tesszük, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja, írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát, a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tehet.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra
- pótló vizsgákra
- nyolcadikosok záró vizsgájára vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.
- aki az iskola nyolcadik évfolyamára jár

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgatárgyak részeit és követelményeit a szakmai munkaközösségek állapítják meg helyi tantervünk alapján.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg a helyi tanterv életbelépésének megfelelően évente felmenő rendszerben: A követelmények elfogadásáról az előbbi ütemezésnek megfelelően a nevelőtestület dönt.

A tanév végi vizsgák rendje a Bocskai István Református Oktatási Központ Általános Iskolája tagintézményben

A vizsgák formai követelményeinek (írásbeli, szóbeli, gyakorlat), az értékelés rendjének meghatározása.

A tagintézmény vizsgatípusai

Iskolánk a felső tagozaton tart tantárgyi vizsgákat, amelyek a következők:

Évfolyam	Tantárgy	A beszámolás típusa	Az osztályzat súlyozása

			%
5.	Történelem	Szóbeli vizsga	200
6.	Természetismeret Angol félévi vizsga	Szóbeli vizsga Szóbeli vizsga	200 300 /
7.	Matematika írásbeli	Írásbeli vizsga	200
8.	Magyar nyelv és irodalom Angol	Szóbeli vizsga Szóbeli vizsga	200 300

Egyéb vizsgatípusok az Iskola minden évfolyamán:

- osztályozóvizsga az egyéni tanrendű tanulók részére
- javítóvizsga az adott évfolyam követelményeit nem teljesítő tanulók részére

Értékelési táblázatok

Osztályozóvizsga és javítóvizsga

Osztályozóvizsga és javítóvizsga esetén a követelmény az adott évfolyam minimumszint mérésének a teljesítése.

A minimum szint értékelése:

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-69	elégtelen (1)
70-79	elégséges (2)
80-89	közepes (3)
90-95	jó (4)
95-100	jeles (5)

Ha a szaktanár a fent meghatározott ponthatárok alkalmazása során pedagógiailag indokoltnak látja, az egyes ponthatárokat legfeljebb öt százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

Az írásbeli vizsgák értékelése:

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-39	elégtelen (1)
40-59	elégséges (2)
60-79	közepes (3)
80-90	jó (4)
91-100	jeles (5)

Ha a szaktanár a fent meghatározott ponthatárok alkalmazása során pedagógiailag indokoltnak látja, egyénileg mérlegelheti az egyes ponthatároktól legfeljebb öt százalékkal lefelé vagy felfelé való eltérést.

A szóbeli vizsgák értékelése:

Ezen tantárgyak esetén a vizsgázók tételt / tételeket kapnak, a vizsga a tétel kidolgozásából és előadásából áll.

A szóbeli felelet általános értékelése:

5 (jeles)	A vizsgázó a tételt hibátlanul, önállóan, gördülékenyen, a feldolgozott téma egészét adja elő.
4 (jó)	A vizsgázó a tételt kevés segítséggel, de nagyrészt önállóan adja elő.
3 (közepes)	A vizsgázó csak kérdések segítségével képes előadni a tételt, de azt hibátlanul teszi.
2 (elégséges)	A vizsgázó a kérdések segítségével részben hibátlanul képes előadni a tételt.
1 (elégtelen)	A vizsgázó a kérdéseket nem érti, válaszolni nem tud rájuk.

Szóbeli vizsga angol nyelv tantárgyból

Az idegen nyelvi szóbeli vizsga tételfelelésből, párbeszédből és képleírásból áll. A vizsga eredményét a vizsgarészekben elért érdemjegyek átlaga adja. A 6. évfolyamon nincs képleírás és párbeszéd. A megadott témákról kell beszélni a vizsgázónak.

5 (jeles)	A Vizsgázó a tételt hibátlanul, önállóan, gördülékenyen adja elő. A mindennapi életben előforduló alapszókinccsel tisztában van, és azt a beszélgetés során jól használja. A nyelvtani szerkezeteket magabiztosan és helyesen használja.
4 (jó)	A Vizsgázó a tételt kevés segítséggel, de nagyrészt önállóan adja elő. Szókinccse megfelelő, de apró hiányosságok vannak. A nyelvtani szerkezeteket alapvetően ismeri, hibáit önmagától többnyire képes javítani.
3 (közepes)	A Vizsgázó csak kérdések segítségével képes előadni a tételt, de azt hibátlanul teszi. Szókinccse éppen megfelelő, csak a fontosabb szavakat, kifejezéseket ismeri és használja. A nyelvtani szerkezetek használata során ugyan ejt kisebb hibákat, de ez nem akadályozza a kommunikációt.
2 (elégséges)	A Vizsgázó kérdések segítségével sem képes előadni a tételt elvárható szinten. Szókinccse gyenge, gyakran ismétli ugyanazokat a szavakat. A Vizsgázónak komoly nyelvhelyességi hiányosságai vannak, az ezek leküzdése érdekében nyújtott segítséggel gyakran nem tud élni.
1 (elégtelen)	A Vizsgázó a kérdéseket nem érti, válaszolni nem tud rájuk. Szókinccse szinte értékelhetetlen. Az elvárható szintű alapvető nyelvtannal sincs tisztában, és a nyelvi segítségnyújtást semmilyen formában sem tudja kiaknázni.

a./ Párbeszéd értékelése

5 (jeles)	A Vizsgázó a vizsgáztató által feltett kérdésekre megfelelő válaszokat ad. Az alapszókinccsel tisztában van, és azt a beszélgetés során megfelelően használja.
4 (jó)	A Vizsgázó beszéde kevésbé gördülékeny, visszafogottabban beszél, több kérdést kell neki feltenni a társalgás fenntartása érdekében.
3 (közepes)	A Vizsgázó nyelvi korlátai miatt szófukar, a feltett kérdésekre többnyire érthető válaszokat ad. A Vizsgázó némi segítséggel társalgásképes.
2 (elégséges)	A Vizsgázó valódi társalgásra nem képes, lassan beszél, nehezen követi a kérdéseket, a válaszai nem informatívak,
1 (elégtelen)	A Vizsgázó alig szólal meg, még segítséggel sem jön létre interakció.

b./ Képleírás értékelése

5 (jeles)	A tanuló képes a gondolatait az adott képpel kapcsolatban hibátlanul, önállóan, gördülékenyen előadni. A mindennapi életben előforduló alapszókinccsel tisztában van, és azt jól használja. A nyelvtani szerkezeteket magabiztosan és helyesen használja.
------------------	---

4 (jó)	A tanuló a képleírást kevés segítséggel, de nagyrészt önállóan adja elő. Szókincse megfelelő, de apró hiányosságok vannak. A nyelvtani szerkezeteket alapvetően ismeri, hibáit önmagától többnyire képes javítani.
3 (közepes)	A tanuló csak kérdések segítségével képes a képről beszélni, de azt hibátlanul teszi. Szókincse éppen megfelelő, csak a fontosabb szavakat, kifejezéseket ismeri és használja. A nyelvtani szerkezetek használata során ugyan ejt kisebb hibákat, de ez nem akadályozza a kommunikációt.
2 (elégséges)	A tanuló kérdések segítségével sem képes a képről beszélni az adott évfolyamon elvárható szinten. Szókincse gyenge, gyakran ismétli ugyanazokat a szavakat. A Vizgázónak komoly nyelvhelyességi hiányosságai vannak, az ezek leküzdése érdekében nyújtott segítséggel gyakran nem tud élni.
1 (elégtelen)	A tanuló kérdések segítségével sem képes a képről beszélni. Szókincse szinte értékelhetetlen. Az elvárható szintű alapvető nyelvtannal sincs tisztában, és a nyelvi segítségnyújtást semmilyen formában sem tudja kiaknázni.

A vizsga időpontja

A vizsgázó, mint az iskola tanulója, köteles megjelenni az Iskola által előírt vizsgán.

A vizsga időszakát a tanéves programnaptárban tervezi az iskola, a részletes időpontokat legkésőbb a tavaszi szünetet követő héten teszi közzé. Kivétel a 6. évfolyam angol vizsgája, melynek időpontját legkésőbb az őszi szünetet követő héten teszi közzé.

A tantárgyi vizsgák kijelölt vizsganapjain a vizsgázó köteles legkésőbb az első vizsga időpontját megelőző 15 perccel beérkezni.

Az osztályozó vizsga és a javítóvizsga esetén a vizsgák időpontja személyre szabott. Osztályozó vizsga és javító vizsga esetén a vizsgázót az iskola írásban értesíti a vizsga időpontjáról.

Egyedi elbírálás, mentesség, halasztás

A sajátos nevelési igényű, illetve tanulási-beilleszkedési nehézséggel küzdő vizsgázók az iskola belső vizsgái esetén egyedi elbírálásban részesülnek, illetve mentesülhetnek a vizsga letétele alól. A vizsgát követően az iskola tudomására hozott bármilyen, a vizsgázó teljesítményét befolyásoló körülményt, az iskola nem tud figyelembe venni.

Vizsgát halasztani nyomós személyes, vagy orvosi indokkal (hirtelen megbetegedés, rendkívüli esemény a családban) lehet. A hiányzásról szóló igazolást a visszaérkezés napján azonnal le kell adni az osztályfőnöknek. Vizsgát halasztani egy alkalommal lehet. A vizsgát az adott szaktanárral egyeztetve, a vizsgabizottság által kijelölt módon és időben lehet.

A vizsgatételek ismertetése

Az adott évfolyam a vizsga letételéhez szükséges információkat (vizsgakövetelmény és tételsor) az őszi szünet kezdetét megelőző utolsó tanítási óráig jogosult megkapni, abban az esetben is, ha a leendő vizsgáztató szaktanár bármilyen oknál fogva (betegszabadság, anyanap stb.) távol van. A tételsor fenti határidőt megelőzően bármikor kiadható.

Osztályozó vizsga illetve javító vizsga esetén a vizsga a továbbhaladáshoz szükséges minimumpróba, amely az adott évfolyam tananyagára épül. Tételsor megadása nem kötelező.

A vizsgán történő megjelenés

A Vizsgázó számára kötelező az ünnepi egyenruha viselése a vizsga során. A vizsgázó minden tekintetben köteles betartani az iskola házirendjét.

A vizsgák menete

Az írásbeli tantárgyi menete

Az írásbeli vizsgát a Tantestület által kijelölt, erre felkészített szaktanár felügyeli.

- A vizsgafelügyelő csupán a szervezésre vonatkozó információt adhat.
- A vizsgafelügyelő vizsgaanyaggal kapcsolatos tartalmi segítséget (értelmezést, tájékoztatást, magyarázatot) nem nyújthat, az egyedi elbírálás alá eső tanulók esetén azonban igen.

Az írásbeli vizsga válaszlapjain kék színű toll használata engedélyezett. A vizsgázó által leírt és felismert hibát, az egyéb dolgozatokon alkalmazandó hibajavítás szerint kell elvégezni: egy vonallal áthúzni. **Hibajavító, vagy bármely szöveg takarására alkalmas technika, valamint radírozható toll nem használható!**

A feleletválasztós válaszlapokon egyértelmű „X”-szel kell jelölni a helyes választ. A megjelölt válasz javítható, de annak módja egyértelmű kell, hogy legyen.

Azok a vizsgázók, akik másolnak, vagy egyéb meg nem engedett segédeszközt használnak, elégtelen érdemjeggyel értékelendők, és a vizsga ismétlésére kötelezhetők.

Az írásbeli vizsgákat úgy kell megszervezni, hogy a szakértői véleményekben megfogalmazott javaslatok, minden tekintetben érvényesíthetők legyenek a vizsga során. (Pl.: többlet idő) A szóbeliség előtérbe helyezése esetén, a vizsga napján szóbeli válaszadásra is lehetőséget kell biztosítani, amely az értékelésnél 2/3 arányban kap hangsúlyt.

A szóbeli tantárgyi menete

A szóbeli vizsga vizsgabizottság előtt történik, melynek tagjai a vizsgázó osztályfőnöke, a vizsgázót felkészítő szaktanár, illetve az adott munkaközösségből egy szaktanár, aki idegen nyelvi vizsga esetén lehetőség szerint nyelvszakos.

A szóbeli vizsgán 10 perc felkészülési idő áll a vizsgázó rendelkezésére. Amennyiben a vizsgázó a kapott tételt nem tudja, lehetősége van új tételt húzni. Ez esetben a vizsgája maximum közepes érdemjeggyel értékelendő. Kivétel lehet ez alól, ha komplex, több részből álló vizsga esetén egy vizsgarészből kell csak új tételt húzni. Ez esetben a vizsga maximum jó érdemjeggyel értékelendő.

Azok a vizsgázók, akik másolnak, vagy egyéb meg nem engedett segédeszközt használnak, elégtelen érdemjeggyel értékelendők, és a vizsga ismétlésére kötelezhetők.

Osztályozó vizsga illetve javító vizsga menete

A számonkérés vizsgabizottság előtt történik. A vizsgabizottság legalább három fős.

Egyéb tekintetben a vizsga menete a 20/2012. EMMI rendelet előírása szerint zajlik.

Az írásbeli tantárgyi vizsgák értékelésének menete

Az írásbeli vizsgák eredményét köteles az Iskola 10 munkanapon belül a vizsgázó tudomására hozni.

Az írásbeli vizsgák dolgozatait a vizsgaeredmények kihirdetését követően a szülők megtekinthetik, előre megbeszélt időpontban.

A szóbeli tantárgyi vizsgák értékelésének menete

A vizsgabizottság semmilyen felvilágosítást nem adhat a vizsgaeredményekről a vizsga során.

A szóbeli vizsgák eredményeit a vizsgázók hivatalos formában, ünnepélyes keretek között az adott vizsganapon tudják meg. A vizsgabizottság egyik tagja ismerteti szóban a vizsgaeredményeket. A szóbeli vizsgák eredményét közvetlenül a vizsga után kell kihirdetni!

Az osztályozó vizsga és a javító vizsga értékelésének menete

A vizsgabizottság a vizsgát követően értékeli, amelyet a vizsgázó tudomására hoz, majd jegyzőkönyvben rögzíti..

Vizsgákon használható segédanyagok

Történelem atlasz, geometriai eszközök, valamint a szakértői bizottság által, a szakvéleményben rögzített egyéb segédeszközök: számológép, laptop.

Az írásbeli tantárgyi vizsgák valamint az írásbeli javító- és osztályozó vizsgák anyaga

Valamennyi vizsgaanyag teljes egészében a Bocskai István Református Oktatási Központ tulajdonát képezi, ezért szerzői jogvédelem alá esik. A vizsgaanyagok és egyéb dokumentumok bármilyen reprodukálása (fénymásolás, digitális felvétel készítése) szigorúan tilos.

A vizsgázók válaszlapjai, egyéb munkái, az értékelő lapok a vizsgaanyag részét, így az Iskola tulajdonát képezik és nem szolgáltatathatók ki sem a vizsgázó, sem más, harmadik fél számára. A vizsgázók és törvényes képviselőik a vizsgaanyag betekintési jogával rendelkeznek.

A vizsgák idejére a felügyeletre beosztott pedagógus a mobil telefonokat, valamint okos órákat begyűjtheti, amelyeket a dolgozat beszedését követően visszaad!

- **Bocskai István Református Oktatási Központ Szabó Magda Tagintézménye**

Iskolánk angol nyelvi és informatika tagozatos képzésébe illeszkedően a 4. évfolyam végén szintmérő vizsgát kell tenniük az ezen az évfolyamokon emelt óraszámú idegen nyelvet / informatikát tanuló diákjainknak.

A vizsga formája írásbeli, a mérőlapok az adott évfolyam végéig elsajátított idegen nyelvi / informatikai készségek és képességek szintjét hivatottak mérni. Ezek ismeretében „jogosult a szaktanár dönteni” arról, hogy a tanuló a továbbiakban az emelt szintű oktatás keretén belül folytathatja-e tanulmányait, vagy átkerül a sima tantervű csoportba.

Hasonló módon mérjük a hozzánk érkező tanulók nyelvi/ informatikai tudásszintjét, majd döntünk az alap, illetve az emelt szintű nyelvoktatás/ informatika oktatás helyi tantervének működő csoportba való elhelyezésükről.

Informatika tagozatos képzés esetén 8. évfolyam végén záró vizsgát kell tenniük az ezen az évfolyamon emelt óraszámú informatikát tanuló diákjainak.

- **Bocskai István Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakgimnázium, Szakképző Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium**

Felvételi vizsga

A Bocskai István Református Oktatási Központba jelentkező 8. évfolyamos diákok – szakközépiskola kivételével – központi felvételi írásbeli vizsgát tesznek.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 32. § (1) bekezdés d) pontja alapján leendő diákjainkkal szóbeli felvételi beszélgetésen találkoznak az iskola pedagógusai. Erre az alkalomra, aki tud, lekipásztortól vagy plébánosától hozhat lekipásztori jellemzést, melyhez az iskola biztosít formanyomtatványt. A szóbeli felvételi beszélgetésen biológiából emelt szintű képzésre jelentkezők számot adnak általános iskolában tanult biológiai ismereteikről, az informatikai, ügyviteli szakirányra jelentkezők pedig informatikai ismereteikről is, a rendészeti tagozatra jelentkezők fizikai felmérésben vesznek részt.

A belső vizsgák rendszere

Nyelvi előkészítő gimnázium

Tantárgy / évfolyam	9. Ny	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom		X í		X í, sz	
Történelem			X í, sz		
1. idegen nyelv	X í, sz				
2. idegen nyelv			X í, sz		
Matematika		X í		X í	
Biológia - Fizika				X í	
Kémia - Földrajz			X í		
Egyházi ének	X gy				

Technikum

Tantárgy / évfolyam	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom		X í, sz		
Történelem			X í, sz	
Idegen nyelv		X í, sz		
Matematika	X í		X í	
Természettudomány	X í			
Egyházi ének	X gy			
Szakmai tárgy			Félévkor X í,sz/gy	

Szakközépiskola

Tantárgy / évfolyam	9.	10.	11.
Egyházi ének	X		
Magyar-kommunikáció		X í	
Matematika		X í	

Érettségi vizsgára felkészítő 2 éves képzés

Tantárgy / évfolyam	12/1.	12/2.
Matematika	X i	

A belső vizsga értékelése az éves/féléves értékelés során a teljesítmény harmadaként számítandó be.

A belső vizsgák ponthatárai

Érdemjegy	Százalék
1	0– 29%
2	30– 44%
3	45– 64%
4	65– 84%
5	85– 100%

X. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása. A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének jellemzőit az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló kormányrendelet határozza meg.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő-számítás, a mulasztás elbírálására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A tanuló átvételére – kivétel, ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár – a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót – beleértve a magántanulót is – az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a

középfokú iskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az általános iskola igazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely gondoskodik a tanuló tankötelezettségének teljesítését biztosító nevelés-oktatásban történő részvételéről.

Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját az iskola igazgatója állapítja meg.

A Bocskai István Református Oktatási Központ Általános Iskolája felvételi, átvételi helyi szabályai:

- Első évfolyamon a szülő írásban fejezi ki szándékát a gyermek beiratásáról. Ezzel bekerül a tagintézmény felvételi eljárásába.
- Családi beszélgetések alkalmával az intézmény vezetése megismerkedik a családokkal, ahol részletes tájékoztatást kapnak, valamint megfogalmazzák közös elvárásaikat.
- Felvételi döntés a fenti jogszabály értelmében.
- A felvételi eljárás a felvett tanulók beiratkozásával záródik.
- Magasabb évfolyamokon történő átvétel esetén, a szülő írásos szándékát követően, a tagintézmény vezetője a tanév zárását követő időszakban, legkésőbb július második hetéig döntést hoz az átvételekről. Későbbi jelentkezés esetén egyedi döntéseket hoz.

Szakképző iskola tekintetében a szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

XI. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

I. Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése

A továbbképzés célja:

hogy az oktatási intézményekben legyenek olyan pedagógusok, akik az elsősegély-nyújtási és/vagy baleset-megelőzési ismereteket oktatják, a veszélyhelyzeteket felismerik, illetve ellátják. További célok közt szerepel az elsősegély-ismeretek fontosságának bemutatása, annak népszerűsítése, illetve az, hogy minél több oktatási intézménybe lehetőség legyen a téma akár tanórai, akár szakköri oktatására.

A továbbképzés célcsoportja: bármely pedagógus. Óvodapedagógus, tanító,

tanár. A továbbképzés végére teljesítendő tartalmi követelmények:

A továbbképzés végére a résztvevők sajátítsák el:

- az ember létfenntartó szerveivel kapcsolatos ismereteket;
- az elsősegélynyújtás alapjait, valamint az elsősegély-oktatás életkori sajátosságait;
- segélynyújtás és a biztonsági előírások jogi vonatkozásait;

A továbbképzés végére a résztvevők legyenek képesek a:

- baleseti helyzetek felismerésére, azok ellátására, segélyhívásra;
- társszervezetekkel kapcsolat felvételre;

- baleseti szimulációk megrendezésére;
- pedagógiai eszköztárakat bővíteni a megismert lehetőségekkel, valamint ismereteiket önállóan fejleszteni.

Elérendő célkitűzésünk, hogy a biológia szakos tanárokkal együtt 5 elsősegélynyújtást oktató pedagógus legyen intézményünkben.

II. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatásának megvalósítása intézményünkben

1. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatása az óvodai foglalkozásokon

Az óvodai elsősegélynyújtás alapjai közé tartozik a gyermekekben való segélynyújtói szemlélet kialakítása, az egyszerűbb sérülések ellátásának megtanulása, és ami talán a legfontosabb, a balesetek megelőzése. Fontos, hogy rájöjjenek; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkedhetnek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulhatják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

2. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tantárgyak rendszerében

NAT 2012

EMBER ÉS TERMÉSZET MŰVELTSÉGI TERÜLET

TERMÉSZETISMERET (5–6. ÉVFOLYAM)

6. Az ember megismerése és egészsége

Önfenntartás.

Alapfokú elsősegélynyújtás.

BIOLÓGIA (7–8. évfolyam)

6. Az ember megismerése és egészsége

Egészség.

Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek.

(9–12. évfolyam)

6. Az ember megismerése és egészsége.

Alapfokú elsősegély-nyújtási és újraélesztési ismeretek.)

FIZIKA (7–8. évfolyam)

6. Az ember megismerése és egészsége

Az elektromos áram hatása az élő szervezetre.

Veszélyek, érintésvédelmi ismeretek.

KÉMIA (7–8. évfolyam)

6. *Az ember megismerése és egészsége*
Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.

(9–12. évfolyam)

6. *Az ember megismerése és egészsége*
Veszélyjelek, biztonsági előírások szerepe, értelme, teendők egyes mérgezések esetén.)

3. *Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tanórán kívüli oktatásban-nevelésben*

Az intézmény Házirendjében, Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a Munkavédelmi- és Tűzvédelmi Szabályzataiban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, s szükség szerint pl. kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, a digitális kultúra tantárgyak tanításakor.

- a) Elsősegélynyújtó szakkör – tanévenként és tagintézményenként 1-1 csoport
- b) Alapszintű elsősegélynyújtó tanfolyam szervezése – tanévenként és tagintézményenként

Tematika:

- vészhelyzetek felismerése
- helyszínbiztosítás
- általános betegvizsgálat
- vérzéscsillapítás, végtagsérülések felismerése és ellátása
- komplex újraélesztés és félautomata defibrillátor használata
- égési és marási sérülések
- mérgezések
- stroke, infarktus, angina
- görcsrohamok
- egyéb belgyógyászati esetek

4. *Elsősegély mobil alkalmazások*

Javasoljuk a tanulók mobiltelefonjára ennek letöltését.

http://elsosegely.webbeteg.hu/page/mobil_alkalmazas

XII. A Kollégiumra vonatkozó speciális szabályozás

1. A kollégium nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

A református kollégium a hagyományt, az értékeket, az értékrendet védi, ezzel magát az embert védi.

- Olyan feltételeket igyekszünk teremteni, és olyan munkát végezni, hogy tanulóink testileg – lelkileg egészséges, felelős közösségi emberként tudjanak élni a mindennapokban.
- Kiemelt feladatnak tekintjük a tanulókra való személyes odafigyelést, a személyre szabott foglalkozást mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás terén.
- Arra törekszünk, hogy kollégiumunkban jó hangulatban, szép környezetben nevelődjenek a gyerekek. Tevékenységünket szolgálatnak tekintjük, melyet a társadalmi és a partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes, keresztyén légkörben végzünk.
- Kiemelt feladatnak tartjuk, hogy az egészséges életmód megismert elemei épüljenek tanulóink személyiségébe.
- Célunk: a szilárd alapkészségek kialakítása mellett megtartani, keresni a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat; kedvvel, örömmel szerezni az ismereteket; s kitartással eljutni a kitűzött célig.
- Azért dolgozunk, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában boldogulni tudó emberekké váljanak. Olyanokká, akik a megszerzett tudást értéknek tekintik és használják. Akik egyéni értéknek tekintik boldogulásukat, a családjukat, a nemzetüket, a keresztyén egyházat és az emberiséget szolgálva tudják elérni, önmagukat és környezetüket mindig fejlesztve, jobbitva.
- Arra törekszünk, hogy ápoljuk, továbbvigyük hagyományainkat, a családi tradíciókat, a felelősségtudatot, a felnőttek tiszteletét, a szülőföld, a szabadság, a keresztyén értékek, a munka szeretetét.

A diákok megismerése, az elfogadó, empátikus kölcsönös bizalmi viszony kialakítása a kollégiumi jogviszony létrejöttétől kezdődően tervezetten történik, amelyben folyamatosan nagy szerepet kap a kollégisták családi körülményeinek, személyiségüknek, egyéni sajátosságainak a megismerése. A hatékony és eredményes kollégiumi pedagógiai munka egyik alapfeltétele, hogy a pedagógusok tartalmas és rendszeres együttműködés során segítsék a tanulók személyiségfejlődését, legyen meg a kisközösség intimitása mellett a kollégiumi nagy- és kisközösségi tevékenységek együttes élménye, a foglalkozások viszonylagos kötetlensége, az idővel való szabadabb, rugalmasabb gazdálkodás, az iskolai értelemben vett teljesítménykényszer hiánya.

A tanulók bármikor megkereshetik nevelőtanárukat és feltárhatják problémáikat. Ezek megoldásában számíthatnak pedagógus tanácsaira, segítségére.

Hetente tartunk csoportfoglalkozásokat, de külön alkalmakon is van módjuk találkozni a diákoknak csoportnevelőjükkel. Vallástanár nevelőnk is van, akik speciális lelki segítséget és tanácsokat is tud adni. Igyekszünk rugalmasan, mindenki megalégedésére nevelni, szem előtt tartva az alapvető emberi normákat és az egyházi erkölcsi elvárásokat.

2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A kollégiumi nevelés különleges feladatai

A kollégium különleges nevelési helyzetet teremt azáltal, hogy az itt lakó gyermekek hamarabb kiszakadnak a családból, így intenzívebben érik őket az intézményes nevelés hatásai. Felgyorsul a pszichés leválás a családtól, ezzel növekszik a gyermek önállósága. Ugyanakkor a fiatal felnőtt támasz nélkül marad a legnehezebb életkorban. Az empatikus, egészséges világnézetű, szilárd erkölcsi értékrendszerű és toleráns pedagógus azonban megtalálhatja annak módját, hogy átsegítse a gyermeket ezen az érzésen. Tudjuk, a csoportpszichológiai befolyások serdülőkorban a szokásosnál is erőteljesebbek. Számos hasznos közösségi készség csiszolódik közben: tolerancia-készség, a „pozitív gondolkodás”, a kezdeményező képesség, értékes barátságok megszületése. A kollégiumi élet hatásainak mérlege végül a szerint billen a pozitív vagy negatív irányba, hogy a pedagógus mennyire hozzáértően és felelősségteljesen irányítja a természetes önnevelési folyamatokat. Kollégiumi nevelésünk feladata különösen az alábbi területek fejlesztése:

Énkép, önismeret, szociális képességek fejlesztése

A kollégiumi nevelés segíti a mindenkori szociális környezetbe történő sikeres beilleszkedést. Fejleszti a szociális tájékozódás képességét, alkalmat és közeget teremt a közösségi értékrend és normarendszer fejlesztéséhez, segíti az egyensúly megteremtését a közösségi és az egyéni értékrend, érdekek között. Társadalmilag elfogadott közösségi szokásokat és mintákat közvetítünk.

Kulcsfogalmak: empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség, közösségi együttélés, szociális, kommunikációs és állampolgári kompetencia fejlesztése.

A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

A kollégium biztosítja, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket, technikákat. Ennek érdekében folyamatosan fejlesztjük a kreativitást, erősítjük a tanulási motívumokat, arra törekszünk, hogy feltárjuk az egyéni tanulási kudarcok és zavarok okait, majd személyre szabott, hatékony megoldási lehetőségeket kínálunk fel. Szaktanári segítséget adunk a napi felkészülésben. Szeretnénk, hogy az ismeretek elsajátítása ne pusztán monoton feladatteljesítés legyen, hanem egyfajta belülről fakadó belsőigény, vagyis a világ iránti természetes érdeklődés mozgassa a tanulókat.

Kulcsfogalmak: hatékony, önálló tanulás, matematikai kompetencia, digitális kompetencia.

Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, pályaorientáció segítése

Megpróbálunk nagyon változatos és hatékony szervezeti és módszertani megoldásokat alkalmazni, amelyek segítségével leküzdhetjük a tanulók közötti műveltségi, képességbeli, felkészültségbeli különbségeket. Feladatunk a tanulók képességeinek minél részletesebb megismerése: a tehetséges tanulókat képességeinek kibontakoztatásával párhuzamosan támogatjuk a tanulásban elmaradt és a sajátos nevelési igényű tanulókat. Biztosítjuk annak feltételrendszerét, hogy az iskolában mindenki eredményesen végezze tanulmányait. Lehetővé tesszük az egyes szakmák, hivatások megismerését, segítjük a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést a helyes és pozitív egyéni önértékelés kialakításával.

Kulcsfogalmak: magas szintű anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, esztétikai-művészeti tudatosság, kifejező- és fogalmazási készség fejlesztése, hatékony, önálló tanulás, digitális kompetencia.

A kulturált életmódra nevelés, koherens világnézet kialakulásának segítése

Töretlenül valljuk, hogy bővítenünk kell a diákok ismereteit az egyetemes emberi civilizációról, és azok eredményeiről. Fel kell keltenünk az érdeklődést a kultúra, a tudományok, a művészetek iránt, továbbá az emberiség és Földünk globális problémáival kapcsolatban. A természeti és társadalmi ismeretek átadása, a művészeti élmények intenzív megtapasztalása.

Változatos és sokrétű kulturális programokat kínálunk a magyar, az európai és az egyetemes kultúrkör megismeréséhez, az idegen nyelvek elsajátításához. A kollégiumi nevelés megalapozza a tanulóknak az európai uniós polgár identitástudatát.

Kulcsfogalmak: globalitás, európaiság, univerzalitás, esztétikai-művészeti tudatosság, szociális és állampolgári kompetencia, idegen nyelvi kommunikáció, digitális kompetencia.

Az egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése

A testi, szellemi és lelki egyensúly, a belsőharmónia megteremtésére kell törekednünk a társadalmilag szervezett közösség keretei és szabályai között. Azt szeretnénk, ha diákjaink képessé válnának önmaguk természetes, alkotó életritmusuk, saját szokásrendszerük kialakítására, úgymint egészséges táplálkozás, kulturált megjelenés, tisztálkodás, testápolás, rendszeret, igényes környezet megteremtése. Kollégiumunk a diákok számára otthonos, kulturált, esztétikus közeget biztosít. Azt reméljük, hogy a tanulók itt jól érzik magukat, és ez hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmód iránti feltétlen igény kialakításához. Célunk a környezettudatos magatartásforma felmutatása. Feladatunk továbbá a családi életre, a családtagi szerepekre, szexuális nyitottságra és tájékozottságra, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra és az öngondoskodásra nevelés.

Kulcsfogalmak: fenntartható fejlődés, tudatos környezetvédelem, társadalmi és családi szerepvállalás, szexualitás, érett személyiség. Társadalmi gazdálkodási jártasságok fejlesztése

Segítenünk kell a tanuló önálló életvitelének kialakítását, különös tekintettel a családi háztartás és gazdálkodás megtervezésére, a tudatos fogyasztóvá válás kritériumaira, illetve a gazdaság, pénz- és hitelpiaci alapismeretekre, hiszen csak egy autonóm, felelős gondolkodású, jogait és kötelességeit jól ismerő állampolgár képes a társadalom mikro-egységének és egyben a jövőzálogát képviselő családi létforma működésének biztosítására, fenntartására.

Kulcsfogalmak: család, társadalom, szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, természettudományos kompetencia.

Általános célok:

- Biztosítjuk és tiszteletben tartjuk az Alaptörvényben deklarált állampolgári, gyermeki és szabadságjogokat, személyiségjogokat.
- A NAT, valamint a KNOAP által megfogalmazott alapelvek és fejlesztési feladatok megvalósításában a demokráciát, a humanizmust, a nemzeti és európai önazonosságra nevelést tarjuk irányadónak.
- Felelősségre, bizalomra, szeretetre, segítőkészségre és emberi tapintatra neveljük tanítványainkat.
- Tehetség gondozás, felzárkóztatás, pályaválasztás, életkezdés segítése.
- Elősegítjük a tanulók aktivitását, az alkotói képességek, az öntevékenység fejlesztését, a tanulói önszerveződést.
- A szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal, az intézmény környezetében levő társadalmi és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködést felhasználjuk a napi feladatok megoldásaiban. Egységes normarendszer kidolgozása a kollégiumi nevelésben résztvevő partnerek számára (szülők, tanulók, tanulócsoporthoz, kollégiumi és iskolai nevelőtestület, közvetlen és távolabbi környezet, stb.)
- A környezet esztétikus kialakításával szociális és érzelmi biztonság megteremtésére törekszünk.
- Változatos és tartalmas művelődési és szabadidős tevékenységeket biztosítunk.
- Pedagógiánkat a nyugodt következetesség; az integrált nevelés megvalósítása; illetve az orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő nevelési módszerek alkalmazása hatja át.
- Valljuk, hogy az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele, az egyéni bánásmód alkalmazása vezet el az eredményes munkához.
- Munkánkhoz elengedhetetlen a nevelőtestület pedagógiai, módszertani felkészültségének folyamatos fejlesztése.
- Meggyőződésünk, hogy a keresztyén-nemzeti hagyományok, a nemzeti azonosságtudat tiszteletben tartása és ápolása kollégiumunk példás szellemiségét erősíti.

Konkrét célok:

- **A tanulmányi munka támogatása:** kooperatív tanulási formák alkalmazása a tanulási teljesítmény fejlesztése érdekében, megfelelő tanulási, gondolkodási, és munkakultúra kialakítása.
- **Önismeretre nevelés.** Ha a fiatal felnőtt szembesül saját személyiségével, akkor konfliktushelyzetekben megfontoltabban reagál. Az önmagát jól ismerő ember képes önállóan dönteni, képes megfelelni a társadalmi normatíváknak.
- **Akaraterő fejlesztése.** „Az egyén érez, ért és akar.” – mondja Arisztotelész. A lélek tisztaságának megóvása és az érzelmi intelligencia kibontakoztatása érdekében fel kell mutatni a tanulók számára a szabad akarat fogalmának helyes értelmezési lehetőségeit, mely rendkívüli relevanciát kap a közösségi létforma gyakorlása során.
- **Pozitív individuális fejlődés.** Az önfogadás, az önbecsülés és optimista világlátás segítségével szeretnénk elérni, hogy tanulónk higgyen önmagában és társaiban. Legyenek saját céljai, legyenek tervei és azok megvalósításához elegendő elkötelezettsége.
- **Szeretetre, boldogságra nevelés.** A napi feladatok elvégzésének nélkülözhetetlen része, hogy a diákok elegendő „szeretet- és örömmélményt” kapjanak, és azt ne a fogyasztói vagy információs társadalom tömegembereként, hanem tartalmas emberi kapcsolatokban, értéket adó művészi alkotásokban, klasszikus zeneművek átélésében, illetve a természet örök értékeinek felfedezésében tapasztalja meg.
- **Konfliktuskezelés.** A konfliktusok, a siker és a kudarc mindennapjaink, életünk szükségszerű elemei. Feldolgozásuk, kezelésük, elfogadásuk a személyiség fejlődésének elengedhetetlen része. Rá kell vezetnünk tanulóinkat arra, hogy miként lehet

válságszituációkból megújult erővel, a tanulságokat megfogalmazva talpra állni, hiszen az emberi élet célja nem más, mint végigmenni saját belső utunkon.

- **Szociális érzékenység, empátia.** Az egyén a közösség része, közösen, szeretettel kell alakítanunk, formálni társas kapcsolatainkat. A másság elfogadása, az együttérzés ugyanis egy magasabb minőségű erkölcsi létformához vezet, mely a mindennapokban a családi, baráti, társadalmi és párkapcsolatok felelős vállalásában artikulálódik.

A kollégium tevékenységrendszer

A Kollégium az 59/2013. (VIII.9.) EMMI rendelet „*A Kollégiumi nevelés országos alapprogramja*” szerint végzi szakmai tevékenységét.

1. Alaptevékenység

A kollégium alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs elegendő lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítésére, a kisebbségi oktatásra, illetve akiknek a család nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A törvény egyértelműen **feltételteremtő intézmény**ként határozza meg a kollégiumot, s mint ilyen, egyfajta speciális védőhálóként definiálhatjuk intézményünket. Ebben az értelemben a következő funkciókról beszélhetünk:

- Alkotmányossági védőháló
- Szociális védőháló
- Érzelmi védőháló

1.1. Kulturális védőhálóOktatáspolitikai és szociálpolitikai funkció

- A szabad iskolaválasztás joga.
- A tankötelezettség megvalósíthatósága és teljesítése.
- A továbbtanulás lehetősége.
- Az esélyegyenlőség és a társadalmi mobilitás elősegítése.
- A társadalmi munkamegosztásban való részvétel.

1.2. Szociális gondoskodás

- Az élet szociális alapjainak megteremtése.
- Szociális „védőháló” az egyén és a közösség számára.
- Az otthon, a „második otthon” kialakításának lehetősége.

2. Pedagógiai tevékenység

2.1. Nevelés

A kollégium élet megszervezése

Fogalmak

Ügyelet, készenlét: Bent vagyok a „helyemen”, őrzöm a rendet, a nyugalmat. Esetleg házon kívül tartózkodom, de elérhető vagyok, bármikor mozgósíthatnak. (Nem tartozik bele a 30 óra órakeretébe!) Rendelkezésre állás.

Felügyelet: Járom az épületet, a szobák rendjét ellenőrzöm, figyelem a történéseket, és beavatkozom, ha szükséges.

A kollégiumi élet szervezése: Járom az épületet, a szobákat, megszólítom, „mozgatom”, majd értékelem a gyerekeket. Interaktív cselekvés.

Foglalkozás: Előre megtervezett módon (hely, idő, tartalom, módszer pontos megjelölésével) foglalkozom egy csoporttal, oktatási-nevelési-fejlesztési tevékenység.

Egyéni törődés: Tervezett módon foglalkozom egy-két tanulóval (kötetlen vagy irányított egyéni beszélgetések, meghallgatás).

A kollégiumi nevelés célja a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésnek segítése, keresztény személyiségnek fejlesztése, kibontakoztatása.

- Családhelyettesítő funkció
- Szocializációs funkció
- Személyiségformáló funkció
- Nevelési értékeket közvetítő (etikai, norma stb.) funkció
- Követelményeket állító funkció
- Ellenőrző, értékelő funkció

2.2. Tanulás, tanítás, oktatás, képzés

- az iskolai teljesítés feltételeinek megteremtése,
- felzárkóztatás, személyes konzultáció, lecke kikérdezés, korrepetálás,
- tehetség gondozás,
- pályaorientáció, pályaválasztás,
- szabadidős foglalkozások szervezése,
- élethosszig tartó tanulás szükségességének elfogadtatása.

2.3. A kollégiumi foglalkozások rendje

A nevelőtanárok a kötelező és szabadon választható foglalkozások formáját, rendjét és tartalmát demokratikus nevelési alapelvek mentén, irányító beavatkozással, a csoporttal közösen tervezik meg, alternatívát javasol, amelyek közül választani lehet. A csoport szabadon választ a felkínált témák közül, és meghatározzák a feladatok elosztását is. Rendkívüli jelentőséggel bír a közös munka során a tanulók erkölcsi és szellemi gyarapodása, a kompetenciák fejlesztése, a csoportdinamika, illetőleg az egyéni szükségletek és képességek. A kollégiumi foglalkozásokat a pedagógiai programnak megfelelő éves tanulói foglalkozási terv alapján kell megszervezni, mely kollégiumi csoportonként tartalmazza a kötelező foglalkozásokat, továbbá a kollégium egészére az előre tervezhető' szabadon választható foglalkozásokat. Minden tanév első' hetében fel kell mérni, hogy hány tanuló és milyen szabadon választható foglalkozáson kíván a tanévben részt venni. Az éves tanulói foglalkozási tervet a kollégium vezetője készíti elő, és a nevelőtestület fogadja el, a kötelező foglalkozásokra vonatkozóan a tanév megkezdéséig, a szabadon választható foglalkozásokra vonatkozóan legkésőbb az adott tanév szeptember 30-áig. Az éves munkatervet - az elfogadást követő három munkanapon belül - a helyben szokásos módon közzé kell tenni. A tanulók a közzétételtől számított hét munkanapon belül jelenthetik be - írásban - a kollégium vezetőjének, hogy melyik szabadon választható foglalkozáson kívánnak részt venni.

2.3.1. Kötelező foglalkozások

Kiemelten fontosnak tartjuk a tanulási motívumok - a csodálkozás, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyának - fejlesztését. A tanuló ideje védett a kötelező szilencium időtartama alatt, naponta 16⁰⁰-19⁰⁰-ig, ez alól felmentést a kiváló eredményt elért tanulók kaphatnak, akiknél az iskolai érdemjegyek átlaga 4,5 feletti. A kollégium biztosítja a kötelező foglalkozások rendszeres, tervezett, csoportos vagy egyéni keretben való szervezését. Összesen 14 óra/hét/kollégista. *Felkészítő, fejlesztő foglalkozások (13 óra/hét/csoport)*

- **Tanulást segítő foglalkozások:** rendszeres iskolai felkészülést biztosító, tehetséggondozó, felzárkóztató, a kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladását, sajátos érdeklődésű tanulók foglalkoztatását biztosító foglalkozások, szakkörök, diákkörök.
- **Felzárkóztató foglalkozások:** előzetes felmérésen alapuló, differenciált képességfejlesztő, tehetséggondozó foglalkozások.
- Kiemelkedő képességű vagy a sajátos érdeklődésű tanulók foglalkoztatásának biztosítása.
- **Napirendbe beépített kötelező szilencium** (tanulmányi kategóriák szerinti differenciálás).
- **Korrepetálás** (éves tanulói foglalkozási terv).
- **Tehetséggondozás.**
- **Egyéni törődés, gondoskodás:** nevelőtanári kikérdezés, ellenőrzés. irányított beszélgetés.
- A napi felkészülés közvetlen tanári irányítással történik, tanulócsopontonként, heti 13 órában. Csoportonként 1-1 nevelőtanár látja el a tanári feladatokat. A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók fejlesztése, felzárkóztatása szaktanári tervezéssel történik.
- A foglalkozások látogatása alól a csoportvezető nevelőtanár felmentést adhat:
 - rendszeres iskolai elfoglaltság, pl. szakköri tevékenység
 - egyesület által igazolt sporttevékenység,
 - szülő által igazolt magánóra okán.

2.3.1.1. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportfoglalkozások

(1 óra/hét - ennek 60%-a tematikus) Célunk a kollégiumi közösségek fejlesztése, megfelelő csoportdinamika kialakítása, informális és formális csatornák működtetése:

- **Tematikus foglalkozások:** a rendeletben előírt témakörök, időkeretek és szervezési formák figyelembe vételével - konkrét célok, feladatok, módszerek.
- **Általános csoportfoglalkozások:** 45 perc időtartamú, a kollégiumi élethez, a csoport életéhez kapcsolódó feladatok, tevékenységek. Célja, hogy a tanulók elsajátítsák a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, a közösségi együttélés normáit, a szociális viselkedés alapvető szabályait; a konfliktuskezelő képességet. A tanulók életének, egészségének védelme érdekében hangsúlyt kap a prevenciós tevékenység (balesetek-, káros szenvedélyek - dohányzás, alkohol, illetve drogfogyasztás, stb. - kialakulása), valamint az az életvitel helyes tervezése és megvalósítása.

2.3.1.2. Speciális ismereteket adó foglalkozások

- **Egyéni törődést biztosító foglalkozások:** a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére, tapintatára, és empátiájára.
- **A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:** a kollégium által biztosított 1 óra/hét. A pedagógus által irányított csoportos és egyéni foglalkozás, amelynek megszervezése a lehetséges kollégiumi kínálatból választott tanulói igény alapján a kollégiumnak kötelező, s amelyen a tanuló választása alapján köteles részt venni. A lehetőségekből szabadon választható, de választani kötelező. Ezek lehetnek: az egészséges és kulturált életmódra nevelés, diáksport, a természeti környezet ápolása, vagy irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességek, kreativitás fejlesztése, vagy öntevékeny diákkörök működése. A foglalkozások során hangsúlyt kap az irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztése, a kollégiumban élő nemzeti, etnikai kisebbségekhez tartozó tanulók anyanyelvi, nemzetiségi kultúrájukhoz való kötődésének erősítése. A kollégium által

szervezett kirándulások során a tanulók megismerik történelmi, kulturális és természeti értékeinket; a különböző rendezvények erősítik a kollégiumi közösséget.

A szabadidő megszervezésénél figyelembe vett elvek a következők:

- egymás megismerése,
- közösségformálás,
- hagyományaink megismertetése,
- az ünnep átélésének megtanítása,
- tehetséggondozás,
- műveltségfejlesztés,
- tartalmas szórakozás biztosítása.

2.3.2. Szabadon választható foglalkozások, programok

A foglalkozásokat mindig a diákság igényeihez, érdeklődéséhez szorosan igazodva a kollégium pedagógiai programjának alapelveivel összhangban valósítjuk meg. Szabadon választható foglalkozások széles körű alkalmazása a differenciálás, a tehetséggondozás kiemelt lehetőségei. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások tematikája:

- a természeti környezet védelme,
- irodalom, képzőművészet, zene és vizuális képességfejlesztés,
- anyanyelvi képességfejlesztés,
- nemzetiségi kultúra,
- műszaki, vállalkozói és gazdasági ismeretek,
- magyar nyelv és irodalom szaktárgyi felkészítés,
- matematika szaktárgyi és érettségi felkészítés,
- német nyelv szaktárgyi felkészítés,
- angol nyelvi szaktárgyi felkészítés,
- diákkörök,
- tanfolyamok (nyelvi-érettségi-felvételi előkészítő),
- kompenzáció (felzárkóztató) programok,
- rendszeres könyvtárhasználat,
- sportkörök,
- tanulásmódszertan,
- pályaorientáció,
- média-kommunikációs ismeretek,
- filmklub,
- elsősegély tanfolyam,
- családi életre, párkapcsolatra, egészséges életmódra nevelés.

A csoportfoglalkozások megtervezése írásban:

- a témakörön belül a tartalom („tananyag”) meghatározása
- a fejlesztési célok meghatározása
- a fogalmak felsorolása
- az eljárások, munkaformák, módszerek (tanár/diák) megtervezése
- az alkalmazott eszközök megnevezése
- az elvárt teljesítmény, végeredmény, produktum leírása

Módszerek

- Tanári előadás
- Kérdőívek kitöltése és feldolgozása
- Tanulói csoportmunka
- Szorongás-és stresszoldó technikák alkalmazása
- Tájékozódás segítése: szakirodalom (könyvek, folyóiratok), webhelyek ajánlása
- Személyiségállapot, személyes tulajdonságok feltárására irányuló felmérés
- Önismereti tréning, dramatikus játékok
- Önmenedzselési technikák
- Színház-és múzeumlátogatás

A csoportfoglalkozások tervezésének, ellenőrzésének és értékelésének pedagógiai szempontjai

- A foglalkozás illeszkedése a kollégium pedagógiai programjához, a csoport éves munkatervéhez
- A foglalkozás tervezettsége
- A cél tisztázottsága
- A tanulók motiválása, aktiválása
- A szervezési mód céllal való megfelelősége
- Eszközhasználat céllal való megfelelősége
- Megértés, elsajátítás ellenőrzése
- Tanulói teljesítmények mérése, értékelése
- Tanár-diák viszony a foglalkozáson
- Nevelői hatások lehetőségeinek kihasználása
- Keresztény tartalom megjelenése
- Eredményesség

3. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei

Az oktatási-tanulási folyamat segítője és kulcsszereplője is a pedagógus, aki formál, orientál, támogat, egyre önállóbbá teszi tanítványait, kialakítja bennük az önszabályozás készségét, az autonómiát és a szabadságot, mert tudja, hogy az oktatás komplex interaktív folyamat.

A tehetséggondozás legfontosabb módszere a gazdagítás, a tudás felfedezése, a rácsodálkozás öröme, az ismereteknek a kötelezőn túli élesítése, elmélyítése, mely fejleszti a kritikus és a kreatív gondolkodást, az intellektuális képességet. A képességek fejlesztésére tevődött át a hangsúly, ma az alkotó gondolkodás és az együttműködés a leghasználhatóbb tudás. Ennek okán a nevelőtanárokkal szemben a XXI. században új kompetenciaelvárások jelentek meg:

- A tanuló empátiás elfogadásával optimális személyiségfejlődés megvalósítása.
- Kongruens kommunikáció és hitelesség.
- Nyugalom, türelem, higgadt határozottság.
- Gyermekközpontú szemlélet.
- Szociális érzékenység, az eltérések elfogadásának, a különbségek kezelésének a képessége.
- A kooperatív tanulást megvalósító gyakorlatok alkalmazása, az egymást segítő tanulók együttműködése.

- Heterogén csoportok működtetése, rugalmas tanulásszervezés mindennapi gyakorlata, alternatív utak kínálata a tanulók számára.
- Hatékony tanítás, amelynek jellemzője az igényesség, a folyamatos mérés és vissza-jelzés, az egyéni tanulmányi terv és megvalósulásának rendszeres nyomon követése.
- Együttműködés a problémamegoldásban intézményen belüli és intézményen kívüli szakemberekkel.

Tehetséggondozás: Azon tanulók vesznek részt, akik valamilyen területen kiemelkedő képességekkel rendelkeznek.

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása intézményünkben differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az intézmény egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

Alapfeladataink:

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos *tanulás-szervezési eljárások* alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projekt módszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

Bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekszenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulóknak rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.

Ennek érdekében:

- Differenciált foglalkoztatást alkalmazunk,
- A közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra,
- Egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét,
- A tanulók érdeklődésének, adottságainak megfelelően szakköröket szervezünk. A szakkörök szervezésénél a sokoldalúságra, a változatosságra törekszünk.
- Folyamatosan részt veszünk pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön.
- Lehetővé tesszük tanítványainknak, hogy bekapcsolódjanak az intézményen kívül megszervezett tanfolyamokba, tevékenységekbe, ha azok összeegyeztethetőek kollégiumi kötelezettségeikkel.
- A közművelődési intézmények által biztosított lehetőségek kihasználása (múzeum-, hangverseny-, és színházlátogatások; könyvtárakban, levéltárakban végzett kutatómunka stb.).
- Diákönkormányzati tevékenység, diákújság szerkesztése, kollégiumi rendezvények szervezése.
- A tananyag lehetőségeinek függvényében projekt módszer alkalmazása.

Korrekpetálás: Azon tanulók vesznek részt, akik

- hiányzás miatt lemaradtak a tananyagban,
- ismereteik hiányosak egy-egy részterületen,
- igénylik a fokozottabb tanári segítséget,
- az órai tananyag elmélyítésében szaktanári segítségre szorulnak.

Felzárkóztatás: Azon a tanulók vesznek részt, akik év közben csatlakoztak hozzánk és

valamilyen szinten lemaradásuk van, vagy eltérő felkészültséggel érkeztek az általános iskolából.

Az egyéni tanulási stratégiák fejlesztése

Az individualizált tanulás előnye, hogy az egyéni anyagot egyéni tempóban, önállóan dolgozza fel a tanuló. Az egyéni tanulói igények kielégítése áll a fejlesztés középpontjában. Ez a fejlesztési tevékenységrendszerek olyan kidolgozását és alkalmazását jelenti, amely csökkenti a hátrányokat, esélyt ad a felzárkózásra és lehetőséget biztosít a követelmények, elvárások teljesítésére. Feltételezi az egyéni tanulói igényekhez igazodó differenciált foglalkoztatást és a rugalmas alkalmazkodást kifejezetten az egyén fejlődési üteméhez mérten. Olyan humanizálódó kollégiumnak valljuk magunkat, amely tudomásul veszi, hogy nincs tanuló, aki mindenben egyformán kiváló. Az egyik ügyesebb, a másik gyorsabb, a harmadik kitartóbb. Mindenki hátrányos helyzetű a nála bizonyos szempontból jobb adottságokkal vagy előnyösebb körülmények között lévőkkel szemben.

Olyan kollégiumnak valljuk magunkat, ahol minden gyermek lehetőséget kap a fejlődésre. Azok a képességek, amelyeket az egyén nem használ, fejletlenek maradnak, amelyeket viszont sokat foglalkoztat, mind magasabb szintre fejlődnek. Ha egy képesség fejlődésbeli lemaradását szeretnénk csökkenteni, olyan tevékenységet kell végeztetni a gyerekekkel, amely a célzott képességre fejlesztő hatással lehet.

Az esélyteremtéshez, az eredményes társadalmi beilleszkedéshez az egyik legfontosabb tennivaló, hogy a kollégium kezelni tudja az egyéni igényeket, az egyéni eltérésekből fakadó problémákat. Képes legyen arra, hogy a tanulók számára a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával biztosítani tudja azokat az egyéni tanulási útvonalakat, egyéni tanulási stratégiákat, amelyek megakadályozhatják, illetve kompenzálhatják az iskolai kudarcokat.

Kooperatív tanulás

Több ember közösen végzett tevékenysége kapcsán szoros kölcsönhatás alakul ki. Nemcsak a tananyaga elsajátítása a cél, hanem a szociális folyamatok elsajátítása is. A közös munkával a gyerekek a személyiségfejlődés területén is kibontakozhatnak, nő a tanulási motiváció, csökken a szorongás, ezáltal erősödik pozitív beállítottságuk a kollégiummal, iskolával szemben. Javul a tanulási teljesítményük, a problémamegoldó, kreatív gondolkodásuk fejlődik. Jó irányba mozdul el a diákok egymás iránti toleranciája is. Képessé válnak a társadalmi, etnikai, kulturális különbségek tisztább értelmezésére. A pedagógus feladata tehát, hogy kiépítse tanulói között az együttműködés képességét. Ez megkívánja a tanulóktól az interperszonális és kiscsoportban való munka képességét. A tanulóknak el kell sajátítaniuk azokat a technikákat, melyek az együttműködéshez szükségesek. Nem az egyéni felelősség elmosásáról van szó, sokkal inkább annak a csoport tükrében való felerősítéséről.

A kooperatív tanulás négy alapelve:

- Az építő egymásrautaltság
- Az egyéni felelősség
- Az egyenlő részvétel
- A párhuzamos interakció

A pályaválasztási tevékenység elvei:

- a 7.,11-12. évfolyamosok számára folyamatos tevékenység;
- legyenek tisztában képességeikkel, legyen reális önismeretük;
- a pályaismertető tartalmazza a velük kapcsolatos képzési módokat;
- lássák a választott pálya és életük fő kérdései közti összefüggéseket, mit kell tenniük céljuk

- eléréséhez;
- alkalmazni kell a modern informatikai eszközöket;
- törekedni kell, hogy az egyéni adottságokhoz illeszkedő választásuk összhangban legyen a munkaerő-piac elvárásaival;
- tudatosítani kell, hogy az iskolában megszerzett ismeretek csak a továbbtanulás megkezdéséhez elegendőek;
- legyenek készek a permanens tanulásra, ami alapja lehet a későbbi pályakorrekciónak;
- választásuk során gondolkodjanak pályakörben, pályairányban, ennek megfelelően látogassanak el munkahelyekre.

Az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei:

- a polgári értékrend elemeinek megismertetése;
- kollégistáink elképzelésének megismerése a jövőről;
- jövőképük fejlesztése a realizmus irányába;
- ki kell alakítani az egy életen át való tanulás és önművelés igényét;
- konfliktus kezelési technikák megismertetése, gyakorlása;
- élethelyzetek modellezése szituációs játékok révén;
- a családi és társadalmi élet főbb tennivalóinak megismertetése;
- demokratizmus a mindennapi életben – előgyakorlatok;
- a változó világ körülményeihez való konstruktív alkalmazkodás megalapozása, felkészítés az ésszerűen takarékos gazdálkodásra.

4. Nemzetiséghez tartozók kollégiumi nevelése esetén a nemzetiség kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai

Intézményünket illetően nem releváns.

5. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

A MEGVALÓSULÓ KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI MUNKA ÁLTALÁNOS ELEMEI

- Az oktatási és nevelési folyamat hat évfolyamra (a 9-14. évfolyam) terjed ki.
- A 9. előkészítő évfolyamon a hátrányok kompenzálása, az ismeretek kiegyenlítése történik emelt óraszámú, felkészítő foglalkozások segítségével, illetve önismereti-személyiségfejlesztési, tanulás módszertani, és drámapedagógiai foglalkozásokkal.
- A tanulók a szorgalmi időszak minden hónapjában egy alkalommal, péntek délutántól vasárnap estig tartó kötelező kollégiumi hétvégén, így kirándulásokon, országjáráson, sportversenyeken vesznek részt. (Évente legalább hét alkalommal.)
- hátrányos helyzetű kollégistáink folyamatosan szerepelnek házi, regionális és országos versenyeken.

CÉLKITŰZÉSEK

- Kollégiumunk által alkalmazható eszközrendszer segítségével biztosítjuk, hogy a jelenleginél lényegesen nagyobb arányban tanulhassanak eredményesen nappali tagozatos,

érettségit adó középiskolai osztályokban, és ennek eredményeképpen minél nagyobb arányban folytathassák iskolai pályafutásukat a felsőoktatásban azoknak a szülőknek a gyermekei, akik megfelelnek a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben rögzített feltételeknek.

- fokozott erőfeszítéseket teszünk annak érdekében, hogy az alacsony társadalmi-gazdasági státuszú családok gyermekei elinduljanak a társadalmi felemelkedés útján.

SAJÁTOS NEVELÉSI FELADATOK

Egyéni fejlesztés eljárásrendjének megalkotása és működtetése

- egyéni fejlesztési és tanulási tervek kialakítása a tehetségfejlesztés érdekében, a tervek megvalósulásának érdekében differenciált tanulásszervezés, és további szolgáltatások,
- folyamatos visszajelzés a tanuló egyéni haladásáról és a továbblépés lehetséges irányairól
- az egyéni fejlesztési tervek alapján szervezett tantárgyi képességfejlesztő programok.

Az egyéni fejlesztés eszközrendszere

- az alapprogramban meghatározott kompetenciák fejlesztése,
- tanulási motivációt fejlesztő tevékenységek,
- előítéletek kezelése,
- multikulturális tartalmak közvetítése,
- identitás artikulálása és erősítése,
- kortárs-segítés,
- tanári mentori rendszer működtetése,
- önismeret és mentálhigiéné,
- a tanulói önkormányzatiság kialakítása, erősítése.

A programhoz kapcsolódó pedagógiai környezet

Olyan pedagógiai környezet megteremtése a cél, amelyben a tanuló fejlődése a leghatékonyabb módon folyik.

- - kooperatív alapelvek mentén szerveződött tevékenységek (csoportfoglalkozáson, csoportfoglalkozáson kívül, kooperációra épülő tanári fejlesztő műhelyek keretében),
- - projekt módszer alkalmazásával szerveződő tevékenységek (csoportfoglalkozáson, csoportfoglalkozáson kívül),
- - tevékenységközpontú tanulási és tanítási eljárások,
- - drámapedagógia eszközrendszerének alkalmazása,
- - családlátogatás,- mentálhigiénés műhelyek megfelelő szakemberek bevonásával.

FOLYAMATOS FEJLESZTÉSEK

Az intézményi program folyamatos fejlesztése érdekében intézményen belüli és intézmények között végzett tevékenységek, melyek kiterjednek a program tervezésére, folyamatos belső ellenőrzésére, értékelésére és a tapasztalatok alapján történő továbbfejlesztésére:

- évente készítendő feladatterv részeként programfejlesztési feladatok meghatározása,

- a mentori és a program előrehaladásának értékelését szolgáló tevékenységek kihasználása a programfejlesztés érdekében,
- a horizontális tanulás működtetése a programban részt vevő intézmények között és az intézményben futó programon belül az intézményfejlesztés érdekében (többek között a jó gyakorlatok leírása, adaptálása, fejlesztő csoportok működtetése a programban részt vevő intézményen belül és intézmények között), a programban keletkező adatok visszacsatolása a programfejlesztés folyamatába.

6. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. Biztosítanunk kell, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében. Lehetővé kell tennünk, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A diákönkormányzat célja, hogy a működési szabályzattal összhangban a tanulók a diákotthoni nevelőközösség tagjaiként vegyenek részt önmaguk és társaik formálásában, életmódjuk kialakításában a pedagógusok közreműködésével szervezzék, irányítsák, ellenőrizzék és értékeljék a közösség életét és munkáját. DÖK munkáját a diákok által felkért tanár segíti. A diákönkormányzatot választott képviselők alkotják. Maguk választják vezetőségüket, akik képviselik a kollégista diákokat:

- az iskolai szervezetben,
- nevelőtestületi értekezleteken,
- kulturális rendezvényeken.

A szociális képességek fejlesztése tudatos módon történik meg a különböző diákönkormányzati tevékenységek gyakorlása kapcsán:

- A közösség napi életrendjének, feladatainak teljesítéséhez szükséges keretek szervezése, a munka irányítása, ellenőrzése és értékelése.
- A közösségi és egyéni érdekek összhangjának megteremtése.
- A tanulók sokoldalú fejlődésének segítése, az elért eredmények értékelése.
- A tanulmányi munka megszervezésének segítése és aktív részvétel az ellenőrzésben, értékelésben.
- A kollégium kapcsolatrendszerének kiépítése más iskolákkal, kollégiumokkal.
- Az iskolai és a kollégiumi nevelőtestület munkájának támogatása.
- Közgyűlések, választások, értékelések, rendezvények szervezése, diákvezetői megbízások ellátása.

A Diákönkormányzat tagjaitól elvárjuk, hogy:

- Személyes példamutatással, kiemelkedő tanulmányi eredménnyel járjanak társaik előtt.
- Ismerjék és gyakorolják a demokrácia alapvető szabályait.
- Önállóan végezzék az önkormányzó munkát.
- Ismerjék meg jogaikat, teljesítsék kötelezettségeiket.

- A feladatokat előre tervezzék, a munkát osszák meg.
- Közösségszervező tevékenységük kapocs legyen a diákság a nevelőtestület és az iskola háromszögében.

Sport – játéktevékenység

A szabadidős tevékenységek közül kollégiumunkban kiemelt szerepet kap a sport és a játéktevékenység, a rendszeres mozgás.

A testi nevelés során szerencsére támaszkodhatunk a sportra, mint eszközre, mert tanulóink körében a sportmozgások kedveltek.

A testi kulturáltság azonos értékű a kultúra többi területeivel, s egyik formája az önmegvalósulásnak.

Küzdeni tudást, erős akaratot, kitartást, jobb eredményekre való törekvést követel az egyéntől is. Feladata az egészség védelme, az egészségnevelés.

A sport immunizáló szerepénél hangsúlyozni kell a fizikai cselekvőképességet, a test és a pszichikum összhangjának megteremtését, a tevékenység kollektív magatartást követel, segítségnyújtást, kölcsönös bizalmat egymásban.

A sport olyan állóképességet ad, amely ellenállóbbá teszi a diákokat mindenfajta fizikai megpróbáltatással szemben.

Feladataink:

- a rendszeres testedzés iránti igény felkeltése, állandósítása
- a környezet kínálta lehetőségek kihasználása
- a mindennapos mozgás jelszavának megfelelően tevékenységek szervezése, beindítása
- csapatjátékok szervezése
- tudatosítás, hogy a versenyzésnél nem az eredmény, hanem a részvétel a fontos
- tudjanak örülni saját és mások elért sikereinek
- tudatosodjon bennük a hatás öröme, a fölösleges energia levezetése
- a túlterhelés elkerülése a cél.

A kulturális tevékenység, esztétikai nevelés

A kulturális, a művészeti, az esztétikai, a vizuális nevelés a szabadidő kulturált eltöltésének megszervezése rendkívül szerteágazó és összetett feladat. Szorosan kapcsolódik a tanulmányi munkához a jól szervezett életrend kialakításához éppúgy, mint az etikai, a világnézeti, a környezeti, a testi nevelésben megnyilvánuló értékéhez, de a szerepekre nevelés sok részlete is szorosan ide tartozik.

Tudatosítjuk tanulóinkban, hogy a természet szépségeiben megtalálható esztétikai értékek, a műalkotások, az irodalmi művek, a filmek, a zeneművek, a táncok, a népművészeti hagyományok értékrendszerének ismerete az ember általános műveltségének része, mint a kémia, fizika, matematika alapkérdéseiben való jártasság.

A kollégiumi nevelésben a tanulás, a szabadidő optimális megtervezése alapvető fontosságú, hiszen e szűkre szabott időben zajlik a tanulmányi munkát kiegészítő tehetséggondozás, a hiányok pótlása, a művészetekre nevelés, a vizuális nevelés, a fiatalos időtöltések, a megemlékezések, ünnepek, a hagyományos kollégiumi összejövetelek, a sportversenyek, a csoportfoglalkozások, az egyéni beszélgetések és sok egyéb tevékenység.

Az esztétikai nevelés legfontosabb feladatai:

- az egyén esztétikus megjelenése, izléses öltözködés, testkultúra,
- a környezet esztétikus alakítása, formálása, a természet szépségei,

- az alkotó munkában megjelenő esztétikum,
- a művészetek sokféleségének megismertetése,
- néphagyományok ismerete, tánc- mozgáskultúra,
- a múzeumba, moziba, színházba, hangversenyre járás szokásainak kialakítása,
- közös és egyéni könyvtár, lemeztár, kazettatár, video tár kialakítása, fejlesztése, gyarapítása,
- újságfigyelő rendszer megszervezése,

Az esztétikai és kulturális nevelés kollégiumunkban:

1. Rendezvények szervezése:
(Lásd! A kollégiumi hagyományai c. fejezet.)
2. Városi kulturális intézmények "műsorfigyelése".
3. Könyvtárlátogatások - megyei, házi könyvtárak, napilap-figyelő.
4. Diákkörök, érdeklődési körök:
 - népzenei önképzőkör
 - klasszikus-zenei klub
 - házi videofilm klub
 - számítógépes szakkör
 - természetjáró diákkör
 - természet- és környezetvédelmi szakkör
 - rejtvényklub
5. Színházbérlet megszervezése
 - az előadások előkészítése, értékelése.
6. A diákönkormányzat által szervezett versenyek:
 - szobák tisztasági versenye,
 - szobák dekorálásának versenye, (ötletesség, esztétikum, otthonosság)
 - a kollégiumi napok műsorainak értékelése.
 - tréfás újoncavató
7. Kapcsolódás az iskolai rendezvénytervben szereplő alkalmakhoz, lehetőség szerint elkerülve a "dupla" megemlékezést, ünneplést.
8. Kiállítások szervezése évfordulókhöz kapcsolódóan.

7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek

A gyermek és ifjúságvédelmi munka minden csoportvezető nevelőtanár napi feladatai közé tartozik. A csoportvezető már beköltözéskor összegyűjti a szükséges információkat a tanulókról, hiszen neki kell elsőként észlelni és közvetíteni a problémát a kollégium gyermekvédelmi felelősének, aki aztán részletesen feltárva az esetet megoldási tervet készít elő. Ezzel egyidejűleg tájékoztatja a nevelőtestületet, a kollégium vezetőségét, továbbá konzultációt folytat a szülőkkel, az iskolával, az önkormányzat családsegítő szerveivel, ha szükséges felkeresi a lakóhely szerint illetékes önkormányzat szociális és gyámügyi osztályát az érintett tanuló ügyében.

Rendkívüli prioritást kell kapnia a gyermek- és ifjúságvédelmi munka szervezettségének, valamint az ellátás szakszerűségének. Tekintettel az igényekre, a feladatokra, a pedagógus módszertani felkészültsége, a pedagógiai kultúra színvonala a gyermek és ifjúságvédelmi munkában központi kérdés. Szükséges az intézményen belüli rendszeres tapasztalatcsere, konzultáció, az esetmegbeszélés.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladatai

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti az iskola pedagógusainak gyermek- és ifjúságvé-

delmi munkáját.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata különösen:

- A kollégiumi csoportokat felkeresve tájékoztatja a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy a kollégiumon kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel.
- A pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett tanulóknál - a veszélyeztető okok feltárása érdekében család-látogatáson megismeri a tanuló családi környezetét.
- Gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot.
 - A gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken.
 - A tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy a kollégium igazgatója indítson eljárást a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében.
 - A kollégiumban a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, drogambulancia, ifjúsági lelki segély telefon, gyermekek átmeneti otthona stb.) címét, illetve telefonszámát.
 - A kollégium nevelési programja, gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai keretében egészségnevelési, ennek részeként kábítószer-ellenes program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése; szükség esetén intézkedés megtételének kezdeményezése az iskola igazgatójánál, tájékoztatás nyújtása a tanulóknak, a szülők és a pedagógusok részére.
 - A törvényi változások figyelemmel kísérése, folyamatos továbbképzés.

A segítségnyújtás általános formái

- az egyéni beszélgetés,
- egyéni törődés,
- meghallgatás,
- életvezetési tanácsadás,
- a kiscsoportos, szobaközösségi beszélgetés,
- relaxáció,
- terápia,
- drámapedagógiai foglalkozás,
- mentálhigiénés szolgáltatás,
- jogsegély,
- folyamatos kapcsolattartás a kollégium pszichológusával.

Fontos célkitűzésünk, hogy pedagógiánk szellemisége kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik diák származása, színe, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása miatt, vagy bármely más oknál fogva hátrányos, esetleg kizáró helyzetbe kerüljön. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a kollégista diákok szívesebben fordulnak úgymond „házon belül” segítségért olyan pedagógushoz, akit ismernek, és akiben megbízhatnak, hiszen ezek a serdülőkori problémák elsősorban magánéleti, személyes jellegűek, közösségi beilleszkedéssel, egészségüggyel, tanulással, családi háttérrel, pszichés vagy egzisztenciális nehézségekkel kapcsolatosak.

A veszélyeztetettség külső megjelenési formái

A kollégiumnak kiemelt figyelmet kell fordítania a szenvedélybetegségek megelőzésére, illetve a gyógyult szenvedélybeteg tanulók beilleszkedésének elősegítésére. Fokozott figyelemmel kísérjük a veszélyeztetett tanulók közösségi kapcsolatait, közösségbe épülését.

- a változás a családban (első osztályba lépő gyermek, testvér születése, válás),
- a médiumok hatása gyermekeink fejlődésére (pozitív-negatív),
- az engedékenység-szigor kérdése (hol a helyes középút?),
- szenvedélybetegségek - megelőzésük, gyógyításuk, (italozás, dohányzás, drogfogyasztás),
- tanulási nehézségek (dysgrafia, dyslexia, dyscalculia, egyéb) és tanulmányi eredmény látványos visszaesése,
- deviáns viselkedés: szabados életforma, csavargás, sajátos életvitelt tükröző' külső öltözködésben, hajviseletben, ékszerezettségben,
- szélsőséges politikai nézetek hangoztatása,
- szektához való csapódás,

A gyermekvédelmi munkát meghatározó pedagógiai elveink

A gyermeki jogok minél magasabb szintű megvalósulása, érvényre jutása érdekében el kell különítenünk:

- **A prevenció**, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, a veszélyeztető' körülmények kialakulásának széleskörű megelőzése és megszüntetése.
- **A szociális segítségnyújtás**, a gyermek és természetes környezetének együttműködésére építve kísérjük figyelemmel a konkrét veszélyeztető' hatásokat, és azok kezelésére megoldásokat keresünk.
- **A hatósági beavatkozás szintjét**. A család életébe történő hatósági beavatkozás kizárólag akkor engedhető meg, ha az a gyermek érdekében elkerülhetetlen.

A gyermek- és ifjúságvédelmi munka színvonala emeléséért az alábbiakat kívánjuk tenni:

- pedagógiai módszertani kultúra fejlesztése,
- gyermekközpontúság, bizalmi elv érvényesítése,
- a pedagógiai munkát segítő külső szakemberek hatékony bevonása (pszichológus),
- továbbképzések igénybe vétele,
- rugalmas alkalmazkodás a diákok igényeihez, problémáihoz,
- a gyermek, a tanuló személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában együttműködünk a szülővel,
- a gyermekközösség, a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése,
- felkészítjük a tanulót a családi életre, családtervezésre, krízishelyzetekre,
- olyan légkört teremtünk, amely eleve kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik gyermek, bármilyen oknál fogva hátrányos, kizárólagos helyzetbe kerüljön,
- törvényesség megtartása a működésben az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, illetve az 1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről értelmében.

A betegségek, szenvedélybetegségek megelőzése illetve kezelése

- A Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjának megfelelően szervezett foglalkozásokat tartunk, és kiemelten foglalkozunk az életmód-életvitel témakörrel.

- Támogatjuk pedagógusaink ilyen irányú továbbképzését.
- Az érintett tanulókat bevonjuk a szakkörök munkájába, klubok tevékenységébe, így integráljuk őket a kollégiumi közösségbe.
 - Filmklub keretében lehetőséget nyújtunk speciális, a témával foglalkozó film megtekintésére, beszélgetésre.
 - Prevenációs céllal előadókat hívunk kollégiumi és/vagy csoportszintű előadásokra, drogellenes programokat szervezünk.
 - Szükség esetén a pszichológus szakellátását kérjük.
 - Tanév elején tűz- és balesetvédelmi oktatást szervezünk.
 - Intézményi „szociális hálót” működtetünk.
 - Többszöri konzultáció a szülőkkel, nevelési segítség, életvezetési tanácsadás.
 - A gyermek nevelési tanácsadóhoz irányítása.
 - Javaslat egészségügyi ellátás igénybevételére.
 - Rendszeres gyermek- és ifjúságvédelmi támogatás, illetve természetbeni juttatás kérelmének előterjesztése.

8. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

A kollégium feladatai közé tartozik Magyarország állami ünnepeinek, a hozzájuk kapcsolódó eseményeknek a megismertetése, méltó megünneplése, a kollégiumi közösség egészének bevonásával, a vezetőség, a nevelőtestület segítő közreműködésével. Sajátos helyzetünkből adódóan az oldottabb légkörben tartott megemlékezéseket szorgalmazzuk, a megemlékezéseket az éves munkaterv tartalmazza.

Minden csoportvezetőtől elvárjuk, hogy a csoportjával együtt tevékenyen részt vállaljon a kollégiumi közösség számára szervezett rendezvények előkészítésében és lebonyolításában. Faliújságon hívjuk fel a figyelmet az ünnep közeledtére. A tervezés időszakában a kollégium vezetése a diákönkormányzattal és a tantestülettel egyeztet.

Minden ünnepség a délutáni szilenciumot követően kerül megrendezésre, amennyiben hétfővégre esik az ünnep, az azt megelőző munkanapokon előzetes egyeztetést követően.

A hagyományok tiszteletben tartása, ápolása, újabb hagyományok teremtése és azok ápolása, valamint a kollégium jó hírnevének megőrzése az intézmény valamennyi dolgozójának, illetve tanulójának a kötelessége, különösen a nevelőtestületé és a vezetőségé.

A hagyományápolással kapcsolatos feladatok célja a kollégium meglévő hírnevének:

- megőrzése, illetve
- növelése.

Hagyományos rendezvényeink, megemlékezéseink:

- Ismerkedési est (Gólyaavató), melyen minden új kollégista bemutatkozhat.
- Megemlékezés az aradi vértanúkról
- Megemlékezés 1956. október 23-ról
- A Reformáció Emléknapja
- Karácsonyi ünnepség,
- Egészségnevelési napok,
- Farsang,
- Kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja,
- Megemlékezés 1848. március 15-i eseményekről, a szabadságharc hőseiről,
- Holokauszt áldozatairól megemlékezés
- Húsvéti megemlékezés,
- Kollégiumi ballagás, végzősök búcsúztatása

- Megemlékezés a nemzeti összetartozás napjáról,
- Pedagógusok napja,
- Diáktalálkozók, Sport versenyek, Vetélkedők szervezése

9. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

A Kollégium, a **Bocskai István Református Oktatási Központ** intézmény-egysége ezért folyamatos, napi kapcsolatban áll a **Bocskai István Református Oktatási Központ** alábbi nevelési-oktatási intézményegységeinek vezetőivel és nevelőtestületeivel:

Bocskai István Református Oktatási Központ Lámpás Óvodája és Mini Bölcsődéje
2314 Halásztelek, Hold u. 34.

Bocskai István Református Oktatási Központ Dunaharaszti Kisharang Óvodája
2330 Dunaharaszti, Paál László u.6.

Bocskai István Református Oktatási Központ Általános Iskolája
2314 Halásztelek, II. Rákóczi Ferenc út 17.

Bocskai István Református Oktatási Központ Belezna János Tagintézménye
2347 Bugyi, Templom utca 11/A

Bocskai István Református Oktatási Központ Szabó Magda Tagintézménye
2400 Dunaújváros, Bercsényi u. 10.

Bocskai István Református Oktatási Központ Nemesnépi Zakál György
Tagintézménye
9944 Bajánsénye, Rákóczi u. 2.

Bocskai István Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium,
Technikum, Szakgimnázium, Szakképző Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola,
Kollégium és Mini Bölcsőde (székhelyintézmény)
2314 Halásztelek, II. Rákóczi Ferenc út 17.

Bocskai István Református Oktatási Központ Egressy Béni Alap- és Középfokú
Zeneművészeti, Színművészeti és Táncművészeti Szakgimnáziuma, Ének-Zene
Gimnáziuma, Általános Iskolája
1215 Budapest, Csete Balázs u. 6-8.

Bocskai István Református Oktatási Központ Apáczai Csere János Középiskolája
1211 Budapest, Táncsics Mihály u. 78.

Bocskai István Református Oktatási Központ Szigetszentmiklósi Tagintézménye
2310 Szigetszentmiklós, Csokonai u. 6-10.

Bocskai István Református Oktatási Központ Csete Balázs Technikuma
1215 Budapest, Csete Balázs u. 6-8.

A kapcsolattartás megvalósulásának alapvető formája a kétheti rendszerességgel magtartásra

kerülő **igazgatói értekezlet** az intézményegység-vezetők munkaértekezlete, az operatív teendők koordinálására és intézkedésére.

A szülőkkel történő kapcsolattartás/együttműködés formái

A szülőket az intézmény egészének életéről, az intézményi munkaterről, az aktuális feladatokról

- az igazgató:
 - a szülői szervezet (közösség) választmányi ülésén tanévenként 2 alkalommal
 - a hirdető táblán keresztül,
- a nevelőtanárok:
 - a szülői értekezleten tájékoztatják.

A szülők számára a tanulók egyéni haladásával kapcsolatos tájékoztatásra az alábbi lehetőségek szolgálnak:

- a szülői értekezletek,
- a nevelők fogadó órái,
- a nyílt napok,
- a tanuló értékelésére összehívott megbeszélések,
- írásbeli tájékoztatók
- digitális napló.

A szülői értekezletek, és a nevelők fogadóóráinak időpontját az intézményi munkaterv tartalmazza. A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az intézmény belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az intézmény igazgatójához, az intézmény nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy az intézményi szülői szervezethez fordulhatnak.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az intézmény igazgatójával, nevelőtestületével vagy az intézményi szülői szervezettel.

A szülők és más érdeklődők az intézmény pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az intézmény igazgatójától kérhetnek tájékoztatást.

Az intézmény **pedagógiai programja** nyilvános, minden érdeklődő számára elérhető, megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél található meg:

- az intézmény fenntartójánál,
- az intézmény irattárában,
- az intézmény nevelői szobájában,
- az intézmény igazgatójánál,
- az intézmény könyvtárában,
- az intézmény honlapján.

A **házirend** előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az intézmény alkalmazottainak) meg kell ismernie.

A házirend egy-egy példánya megtekinthető

- az intézmény irattárában;
- az intézmény könyvtárában;
- az intézmény nevelői szobájában;
- az intézmény igazgatójánál;
- elektronikus formátumban pedig az intézmény honlapján.

A házirend elektronikus elérhetőségét – a köznevelési törvény előírásainak megfelelően – az intézménybe történő beiratkozáskor a szülőnek át kell adni.

XIII. Az óvodai nevelés helyi programja

1. Bevezetés

*„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, hogy amikor öreg lesz, akkor sem távozik el attól”
(Péld. 22:6)*

Az óvodai nevelés folyamata több nevelési terület feladatait és megvalósítását jelenti. A nevelési feladatok összefüggő egységet alkotnak. Beszédben, írásban, illetve tervezésben külön említést kapnak, mégsem választhatók el egymástól az óvodai nevelés folyamatában.

A református óvoda olyan keresztyén nevelési intézmény, melynek testülete elkötelezte magát Krisztusnak, tevékenységét a keresztyén szellemiség hatja át, gyökere a szabadító Istenben van, ezért küldetése elmondani a jövő nemzedékének, de a szülőknek, nagyszülőknek is *„hogy egyszülött FIÁT küldte Isten a világba, hogy éljünk általa”*.

Valamiben mindenki hisz még a nem hívő is. Önmagunkban is hinnünk kell, hogy meg tudjuk változtatni a világot. Nem kell nagy dologra gondolni. Ha teljesítjük a ránk bízott feladatokat erőnk és tudásunk szerint a legjobban, akkor én, mint a világ parányi pontja, a világnak egy részét építem, s életem értelmet kap.

*„A hit az élet ereje az emberben, ha egyszer él, akkor valamiben hisz
Ha nem hinné, hogy valamiért élnie kell, akkor nem élne...”*

(Tolsztoj)

2. Küldetésnyilatkozatunk

A református óvoda dolgozói, a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve, érzelmileg kiegyensúlyozott, játékában felszabadult, örömét lelő, társaihoz, a felnőttekhez szívesen közeledő, barátságos szeretetet adni és kapni tudó gyermekeket szeretnénk nevelni, akik rácsodálkoznak a világra, nyitottak, érdeklődőek és igényesek a környezetük iránt.

Szeretnénk óvodásaink kibontakozóban lévő személyiségjegyeihez a családi nevelést kiegészítve, a keresztyén erkölcs és hitbeli ismereteket átadni, amelyekre építve önálló, magabiztos, testileg és lelkileg egészséges a jó ügyekért tenni képes emberekké válhatnak.

A keresztyén óvoda és valamely más fenntartó által működtetett óvoda között a lelki karakterben van a különbség, s ez meghatározza a nevelés szellemiségét.

Református óvodánk célja, hogy Jézus Krisztus szeretetének sugárzásán keresztül a gyermekek elinduljanak a képmutatás nélküli hit és szeretet útján. Az óvoda egész légkörének sugározni kell az Isten iránti engedelmisséget, a megértést, a Krisztusi szeretetet.

A református nevelés világnézeti alapja a Biblia és az abból táplálkozó hitvallásunk. Keresztyén nevelésünk célja a harmonikusan fejlődő személyiség kialakítása, valamint a keresztyén értékrend átadása, mely elsősorban a gyermek lelki életére irányul, de átszövi az általános nevelési feladatokat és a közösségi nevelést is. Továbbá megfogalmazza a pontos és egyértelmű követelményeket, a békés együttéléshez szükséges szabályokat, a szabadság és a korlátok ésszerű rendszerének egyensúlyát. Ennek a célnak és feladatnak a középpontjában tudatosan a Biblia tanítása és Jézus Krisztus személye áll. Fontos feladatunk tehát, hogy a látható világ mellett a láthatatlan világra is nyíljon fel tekintetük.

A feladat megoldásánál hitvallásunk szerint abból indulunk ki, hogy Isten, minden létezőnek Istene és mindenkor gondja van teremtményeire. Hisszük, hogy minden reánk bízott gyermek fejleszthető, erősíthető. Tekintettel vagyunk a gyermekek testi-lelki igényeire, de valljuk, hogy a

testi jó közérzet nem csupán a szervezet jó működésén múlik, hanem azt a lelkiállapot is befolyásolja, abból indulunk ki, hogy a test a Lélek tükré.

3. Az óvoda bemutatása

3.1. Az óvoda természeti környezete

A Halásztelken működő Lámpás Református Óvoda és Mini Bölcsőde a bölcsődei részlegtől elkülönített helyen biztosítja a 3 év fölötti gyermekek levegőztetését, udvari játékát, ismerkedését a természeti környezettel, tapasztalását az évszakok változásairól, időjárásról, természeti jelenségekről. Az újonnan kialakításra kerülő zöld terület, a modern, minden igényt kielégítő udvari játékok telepítése ingergazdagságával, az életkornak megfelelő játékokkal biztosítja a környezettel kapcsolatos tapasztalatszerzést, az ismerkedést az őket körülvevő világgal, magában rejtve a további fejlesztési lehetőségeket.

A Dunaharaszti Kisharang Református Óvoda a város központjától délre, kertvárosi lakóterületek és egy közelmúltban bővített játszótérrel határolt részen található. Az ingatlan környezete kertvárosias hangulatú lakóövezet, mely jól megközelíthető. A 2022-ben átadott épület akadálymentesített, kivitelezésében is megfelel a legkorszerűbb környezetvédelmi előírásoknak. A 6 csoportos óvoda két 3 csoportos egységre van bontva, valamennyi csoportszoba tágas, fedett teraszos és kertkapcsolatos. Az épület tornateremmel felszerelt, amely egy többcélú helyiséggel összenyitható.

Az Apró Tanítványok Református Óvoda Dabas központjában, békés, védett helyen található, jó megközelíthetőséggel. Az óvodában nagy hangsúlyt fektetnek a fás, ligetes zöldterület kialakítására. A közelben található uszoda, könyvtár, művelődési központ és több kúria épülete, mely lehetőséget biztosít biztonságos séták megszervezésére.

3.2. Az óvodát igénybe vevő családok szociokulturális helyzete

Halásztelken, Dunaharasztiában és Dabason a keresztyén nevelés iránti igényeket és a kedvező demográfiai adatokat figyelembe véve született meg az óvoda bővítésének gondolata. A családok jelentős része jó anyagi háttérrel rendelkezik. A védőnői hálózat, a helyi gyermekvédelmi szolgálat nagy segítségünkre van a családok és azon belül a gyermekek helyzetének megismerésében, illetve az abban bekövetkező változásokban. Az óvoda, keresztyén értékrendjének megfelelően, különös figyelmet fordít a szociokulturális hátrányokból adódó különbségek csökkentésére, az ehhez szükséges támogató háttér kialakítására, a megfelelő források felkutatására.

4. A református óvodai nevelés feltételrendszere

4.1. Személyi feltételek

A református óvodában az egész napot áthatja a keresztyén szellemiség. Az óvoda dolgozói egész személyiségükkel tükrözik a keresztyén hitet, ismerik a Szentírást és élő kapcsolatban állnak a Szentháromság Istennel. A Bibliai integrációt közvetítik az óvodai élet mindennapjaiban, annak nevelési és tanulási folyamataiban.

Óvodáinkban törekszünk minden csoportban két-két óvodapedagógussal biztosítani a nevelő- oktató munka magas színvonalát, szoros együttműködésben a nevelő- oktató munkát közvetlenül segítő szakemberekkel. A konyhai alkalmazottak, a technikai személyzet pedig az intézmény zavartalan és színvonalas működéséhez járulnak hozzá. A dolgozók közötti harmónia, az együttműködésre való törekvés és emberi viszonyulás mintaként áll a gyermekek előtt.

A nevelőmunkát, különösen a differenciált egyéni fejlesztés eredményes megvalósítását gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus közreműködésével segítjük elő. A gyógypedagógus a

különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel rendszeresen foglalkozik, fejlődésük érdekében együttműködik a szülőkkel és az óvodapedagógusokkal a hátrányok enyhítése, valamint a gyermekekben megmutatkozó tehetség kibontakoztatása érdekében. A pedagógusok elkötelezettek a folyamatos fejlődés iránt, ezért rendszeresen továbbképzéseken vesznek részt, és az ott elsajátított elméleti és gyakorlati tapasztalatokat beépítik a mindennapi nevelőmunkába.

Az óvoda vezetője hitével, szakmai tudásával, magatartásával elősegíti a gyermekek nevelésében, gondozásában résztvevő munkatársak szakma iránti elköteleződését, közösséggé formálódását.

4.2. Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételek biztosításához figyelembe vettük az Óvodai nevelés országos alapprogramjában előírtakat, valamint irányadó az Oktatási Hivatal honlapján szereplő „*JEGYZÉK a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) felszereléseiről*” c. dokumentum.

Az épület, a csoportszobák és egyéb helyiségek, játékeszközök, nagymozgásos és kognitív képességeket fejlesztő fejlesztőeszközök stb. jellemzése:

- A csoportszobák tágasak, világosak, modernek, kényelmes környezetet biztosítanak a gyermekek számára
- A csoportszobák, a tornaszoba és az udvar biztosítja a gyermekek számára a megfelelő játék- és mozgásigény kielégítésének lehetőségét
- Az intézmény biztosítja az ott dolgozók biztonságos munkakörülményeit
- A gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve megfelelő szemléltetőeszközök használata segíti a biblia történetek elmélyítését (gyermekbibliák, bábok, diafilmek stb.)
- A teremtett világ megismeréséhez a közvetlen tapasztalatszerzést helyezzük előtérbe, törekedve az élményszerzésre, kihasználva a Duna, valamint a Ráckevei Duna-ág és a közvetlen természeti környezet adottságait minden évszakban (kirándulások, séták, tanösvények stb.)
- A dekorációk igazodnak a keresztyén szellemiséghez, egyszerűséget, esztétikumot közvetítenek.

Az udvari feltételek, eszközellátottság jellemzése

Az udvari terek kialakítása lehetőséget nyújt az óvodai csoportok elkülönülésére, ugyanakkor a közös játékra, ismeretszerzésre is. A gyermekek mozgásigényének kielégítésére mászóka, csúszda, motoros pálya, egyensúlyérzék fejlesztésére szolgáló eszközök, a kreativitást segítő homokozók és az intimitást biztosító babaházak állnak a gyermekek rendelkezésére.

A technikai feltételek

Az óvodában a mindennapokban használt eszközök: fénymásológép, nyomtató, számítógép, projektor, vetítővászon, internet hozzáférés, MP3 lejátszó, DVD lejátszó.

A szakkönyvtár jellemzése

A nevelőtestület munkáját segítik a szakkönyvek, módszertani könyvek, felnőtt Bibliák, gyermekbibliák, szöveggyűjtemények, mesekönyvek, leporellók.

5. Pedagógiai programunk szellemisége

5.1. Gyermekkép

A református óvoda felnőtt közössége a keresztyén életvitelhez hűen szolgálja Istent és neveli a rábízott gyermekeket. Valljuk, hogy az óvodának kiemelkedő jelentősége van a szeretetteljes kapcsolatokon, spontán és tervszerű hatásokon keresztül a gyermekek személyiségének formálásában.

Az elfogadó és a gyermeki megnyilvánulásokat, önálló próbálkozásokat, kiemelten a játékot és a mesét, éneket támogató légkörben alakulnak azok a tulajdonságaik, melyek az eredményes életvezetés szempontjából lényegesek. Nyitottak az őket körülvevő világra, együtt érzők társaikkal, együttműködésre, egymás segítésére képesek, elfogadják a másságot. Felismerik, képesek kielégíteni saját szükségleteiket.

Nevelőközösségünk érzelmgazdag, boldog gyermekek nevelésére törekszik, akik fogékonyak a szépre, értéknek tekintik saját egészségüket, és az őket körülvevő természeti környezetet, önálló és kreatívok. Harmóniában és szeretetben élnek Istennel, önmagukkal és környezetükkel.

5.2. Óvodakép

Óvodai nevelésünk sajátossága Krisztus szeretetének, megértésének sugárzása. Ennek érdekében minden nevelőhatást úgy szervezünk, hogy az bizalmat, hitelességet és feltétel nélküli elfogadást jelentsen a gyermekek számára. A gyermekek egyediségének, képességeinek megismerése és az arra való építkezés képezi pedagógiánk alapját, szorosan együttműködve a szülőkkel. A differenciált egyéni fejlesztésünkkel az optimális előrelépést, a tehetségek kibontakoztatását is kívánjuk szolgálni. A családi nevelést óvodánk oly módon kívánja kiegészíteni, hogy annak értékeit megismerve építi be nevelési rendszerünkbe. A nemzetiséghez tartozó gyermekek és a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a társadalmi integráció lehetőségét.

Az óvodai életrend nyugodt, kiszámítható ritmusával tesszük lehetővé a gyermekek számára az egészséges életmód és ahhoz kapcsolódó tevékenységek nyugodt körülményeit csakúgy, mint a sokszínű, inspiráló tapasztalatszerzést a világról.

5.3. Óvodai nevelésünk alapelvei

- Harmonikus személyiségfejlődésük elősegítésére az egyéni képességeikhez igazodó nevelési módszereket és eljárásokat alkalmazunk melyek fókuszában az életkorokra jellemző érdeklődésük felkeltése és fenntartása, a tevékeny óvodai mindennapok és önálló választások lehetősége áll.
- Érzelmi biztonságot nyújtó derűs légkört teremtünk, melyben természetes a gyermek alapvető szükségleteinek figyelembevétele és biztosítása, legyen az testi vagy pszichés vonatkozású. A nevelőhatásokat csakis őszinte szeretet kapcsolatra alapozzuk, amely az azonosulást, mintakövetést és kellő erőfeszítések megtételét is motiválja a gyermekekben.
- Egyszerű, a gyermekek elmélyült tevékenységét elősegítő szokásrendszert alakítunk, mely támaszt nyújt a szociális tanuláshoz, az érzelmi elköteleződéshez a helyes és értékes cselekedetek iránt.
- Az intézmény és a család együttműködésében, a kölcsönös elfogadás és segítségadás megoldásait tartjuk hatékonyak.
- Az óvodai tevékenységek sokféleségében előtérbe helyezzük a gyermekek fejlődésében megmutatkozó hátrányok enyhítését.
- Egységes pedagógiai hatások közvetítésére törekszünk az értékátadás során a módszertani sokszínűség biztosításával.
- A gyermekek – mással nem helyettesíthető – szabad játékhoz való jogát messzemenően tiszteletben tartjuk.
- Egyenlő hozzáférést biztosítunk az óvodai élet minden területén, elutasítjuk a hátrányos megkülönböztetés mindennemű megnyilvánulását.

- Segítjük a gyermeket abban, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldről és családdal való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutató jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

5.4. Óvodai nevelésünk célja

- A gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevétele, személyiségük kibontakoztatása, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség elérésének segítése.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek inkluzív nevelése, képességeik differenciált fejlesztése.
- A gyermekek műveltségének életkori sajátosságaikhoz igazodó megalapozása, hogy majdan öntevékeny, kreatív és erkölcsös életvitelre legyenek képesek.
- Az egészséges életmóddal és a környezettudatossággal összefüggő magatartás megalapozása a gyermekekben.
- Átfogó célunk a keresztyén szellemű nevelés, ami által a gyermekek megismerkednek Isten szeretetével, gondoskodásával, személyes kapcsolatuk alakul Istennel, imádkozó emberré válnak.

5.5. Keresztyén szellemű nevelés

Bibliai történetmondás óvodánkban

Keresztyén szellemű nevelésünknek fontos pillére a bibliai történetekkel való ismerkedés, melynek életkorhoz igazodó formáját, tartalmát óvodapedagógusaink keresik. Két dolog meghatározó: a gyermekek életkora és a keresztyén ünnepek. Az óvodában a 3-7 éves korú gyermekek életkori sajátosságai behatárolják a lehetőségeinket. Azokat a történeteket részesítjük előnyben, amelyek a korosztály adottságainak megfelelően Isten oltalmazásáról, szeretetéről, gondoskodásáról szólnak. Ez a szemlélet határozza meg az elmondásra ajánlott bibliai történeteket. A keresztyén ünnepek történetei keretet adnak együttléteinknek.

A bibliai történetmondás, a csendes percek, áhítatok alkalmain az Isten dolgairól hallunk és arról beszélgetünk. A történetmondás a szóbeliségben hat. Meghatározó a beszélgetés körülménye, az a közeg, amiben elcsendesedünk, amiben Istenre figyelünk.

Varázsa van az Istenre figyelés csendes perceinek, érezzük ilyenkor ennek a titokzatosságát és a mégis közellévségét. Természetes, egyszerű együttléteink mentesek minden kényszertől.

A katechézis sikere emberileg sokban múlik azon, hogy az hogyan kezdődik. Nem a bibliai történetmondás adja meg csupán a keresztyén szellemű nevelés lényegét, legalább olyan fontos, a személyes érintettség, az Istennel való kapcsolat átélése. Ezen a téren a hitelességet az óvodapedagógus személyes meggyőződésének kisugárzása adja, amelyet nem pótol a bibliai eseménysor csak szó szerinti visszaadása.

A megszokott liturgia, a rendszeresen használt szimbólumok állandóságát, biztonságot közvetítenek a gyermekek felé. Egyben magukban hordozzák az üzenetet: most az Isten dolgairól fogunk hallani.

Célunk a helyes Istenkép kialakulásának segítése, megéreztetni a gyermekekkel az Isten szeretetének jó ízét, ezért hangsúlyozni kell a szeretetet, rámutatni a bizalomra, hogy növeljük a gyerekekben az ő bizalom csíráját.

Összekulcsoljuk a kezünket, meghajtjuk a fejünket, hogy amíg imádkozunk, ne terelje el semmi a figyelmünket. A gyermek imádság egy-két mondat. Annak megéreztetése, hogy az Isten megszólítható. Beszélhetek hozzá, mert meghallgat.¹

¹Kövér Sándorné dr. Papp Lászlóné Váradi Gáborné: A Református Óvodai Nevelés Keretprogramja. Református Köznevelési És Közoktatási Intézet 1998.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A tanult imádságokat önállóan mondják. Az imádság mondás életük természetes részévé válik.
- Várják a bibliai történetmondás alkalmát.
- Segítenek a történetmondás és a történet hallgatás körülményeinek a megteremtésében.
- Az ismert történetek közül szívesen báboznak, dramatizálnak, ábrázolnak számukra kedves jeleneteket.
- Ismernek a keresztyén ünnepekhez kapcsolódó verseket, énekeket.

5.6. Elvárás munkatársainkkal szemben

Olyan etikai és szakmai elvárás a kívánalom óvodapedagógusainktól, melyet a fenntartó egyházi testületek törvényei, szabályrendeletei, nevelőkre vonatkozó etikai kódexe is megkövetel:

- *„a pedagógus hivatásának gyakorlása közben és magánéletében egyházához és hazájához való hűségével, feddhetetlen életmódjával, vallásának gyakorlásával mutasson példát”* [a MRE köznevelésről szóló 1995. évi I. törvényének 53.§-a];
- *„Az intézmény minden alkalmazottjának tekintet nélkül arra, hogy milyen vallású és milyen munkakörben dolgozik, figyelembe kell vennie, hogy református keresztyén közösség munkatársa, és köteles megjelenésével, megnyilatkozásaival, valamint életvitelével segíteni az ifjúság evangéliumi hit és erkölcs szerinti nevelését”* [48. §].

A református intézmények számára készült **„Etikai kódex”** ismerete és betartása, a keresztyén életvitel folytatása, kötelezettségeink közé tartozik nevelőtestületre, vezetőre és vezetettekre egyaránt vonatkozik. Megkívánjuk, hogy az Etikai kódexnek megfelelő magatartás – a gyermekek számára elsődlegesen érthető – nonverbális csatornákon is megnyilvánuljon. Elfogadó, problémamegoldó, pozitív, segítőkész, szeretetteljes, de nem megengedő attitűd az elvárásunk.

A gyermek és egymás tisztelete jellemezze kapcsolatainkat. Úgy teszem a dolgom mások javára, hogy csendben igyekszem a helyeset cselekedni. Az óvodapedagógus legyen nyitott minden értékre, szakmai érdeklődését tartsa ébren. Az intézmény vezetőségének lehetőséget kell teremtenie a munkatársak lelki épülésére (bibliaórák, áhítatok, istentiszteleti alkalmak), szakmai fejlődésre (továbbképzések, konferenciák).

Pedagóguskép

Óvodapedagógusaink feltétel nélkül szeretik, és tisztelik a gyermeket, a szülőt, elfogadják a különbözőséget. Az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követik és írásban rögzítik. A szülőt folyamatosan tájékoztatják az elért eredményekről, gyermekének fejlődéséről. Jellemzi őket a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a megújulásra való törekvés, egymás elfogadása, segítése, tisztelete, együttműködés a közösen megfogalmazott célok elérése érdekében. Jó munkahelyi légkörre, hatékony munkakapcsolatra törekvés az intézmény minden partnerével. Tervezik a saját szakmai jövőjüket, fejlődési lehetőségeiket, ismereteiket gyarapítják önképzés és továbbképzés során egyaránt. Szakmailag elhivatottak, igyekeznek megfelelni a társadalmi, oktatáspolitikai, és szervezeti elvárásoknak. A gyermeki közösség aktív, tevékeny irányítói. Tudatosan alkalmazzák a közösségfejlesztés változatos módszereit, élmény gazdag tevékenységek biztosításával.

Pedagógiai asszisztens kép

- Figyelemmel kíséri az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vesz részt a nevelőmunkában.
- A gyermekekkel türelmes és szeretetteljes a kapcsolata, segíti személyiségük fejlődését.
- Tevékenyen vesz részt a gyermekek gondozási feladatainak ellátásában, szokásainak kialakításában, fejlesztésében.
- Gondoskodik a gyermekek testi épségéről, erkölcsi védelméről, a balesetek megelőzéséről.

- Magatartásával, viselkedésével és beszédkulturájával pozitív mintát ad, értékeket közvetít.
- Aktív segítőként vesz részt a rendezvények szervezésében, lebonyolításában.

Dajka kép

- Figyelemmel kíséri az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vesz részt a nevelőmunkában.
- Elfogad minden gyermeket és ennek megfelelően segíti személyiségük fejlődését.
- A szokásrendszer alakításában erősíti a gyermekeket személyes példaadással.
- Megfelelően, példamutatóan kommunikál a gyermekekkel és felnőttekkel egyaránt.
- Folyamatosan biztosítja az óvodai élethez szükséges megfelelő higiéniai feltételeket pontos, precíz munkavégzéssel.
- Aktívan részt vesz a rendezvények lebonyolításában.

5.7. Kíváncsi a szülővel kapcsolatban

Az óvoda igazi keresztyén szellemisége a szülők támogatása nélkül nem valósulhat meg. Természetesnek vesszük, hogy a szülők elfogadják, tisztelik az óvoda református jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsülik az intézményben dolgozók munkáját. Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk arra, hogy az óvoda pedagógiai programját, feladatait megismerjék. Beiratkozás alkalmával a szülők nyilatkoznak arról, hogy az óvodánk keresztyén szellemiségében történő nevelését elfogadják. Olyan szülői ideálunk van, aki szülői felelőssége teljes tudatában neveli gyermekét, képes a jó kapcsolat kialakítására és megtartására a gyermek nevelése érdekében. Elvárásainknak megfelelően képes az együttműködésre és betartja a Házirend szabályait.

6. Az óvodai nevelés feladatai

6.1. Az egészséges életmód alakítása

Az óvodában az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, edzés, pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, és az ezeken alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot. Az óvodai csoportokban törekszünk az egységes szokásrend kialakítására. A gondozási tevékenységgel biztosítjuk a gyermekek testi, lelki jóllétét az óvodában.

Figyelemmel kísérjük a gyermekek napi gondozottságát, öltözködését, étvágyát, wc használat szükségességét, alvásigényét, fáradtságát. Saját szükségleteinek kielégítésére neveljük őket, megteremtve a gyakorlás lehetőségét, eszközeit pl, étkezésnél önállóan teríthetnek maguknak, önállóan, vagy a felnőttek segítségével öltözhetnek, önállóan moshatnak fogat, használják a zsebkendőt, rövid hajúak a fésűt. Mindezek legfontosabb feltételének tekintjük a szeretetteljes, sok megerősítést, biztatást nyújtó személyes kapcsolatot a felnőttekkel.

A csoportszobában és az óvodán kívüli tevékenységeknél is elsődleges szempont a gyermekek egyéni és életkorukhoz igazodó szükségleteire figyelés, pl. ivóvíz folyamatos biztosítása, veszélyhelyzetek kiküszöbölése, intenzívebb erőfeszítést és pihenést biztosító tevékenységek váltakozása. Az egyéni megnyilvánulásait megfigyeljük, ahhoz igazodó fejlesztési utat, feladatokat határozzunk meg, melyet a szülővel közösen igyekszünk megvalósítani, pl. alvásigényük, étkezésük, táplálkozási, wc használati szokásaik figyelembevételével. A fejlődésben tapasztalható tartós eltérés esetén kompetens szakemberek segítségével törekszünk az okok feltárására, és a szülővel közösen megvalósítandó korrekcióra.

A helyes életritmust a nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó érdekében a gyermekek óvodában eltöltött idejének és szükségleteinek figyelembevételével alakítjuk ki (lásd napirend). A

gyermeknek az óvodában napi háromszori étkezéssel biztosítjuk a kellő összetételű és elosztású tápanyagszükségletet. Az étkezésekre mindig azonos időpontokban kerül sor. Fontos szempont az étkezések kulturált megszervezése, az étkezés közbeni helyes viselkedés. Figyelembe vesszük az ízlés és étvágy tekintetében az egyéni különbségeket, esetleges ételallergiát. A folyadék, az étkezések alkalmával és az egész nap során igény szerint rendelkezésre áll a gyermekeknek.

Nagy gondot fordítunk a különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére. Ennek érdekében a szülők számára előadásokat szervezünk az egészséges táplálkozás, az egészséges életmód népszerűsítésére, „egészségnapok” alkalmával pedig közösen készítünk megfelelő minőségű és tápértékű ételeket a gyerekek és a családok bevonásával.

A testápolási szokások rendszere a gyermekek tisztasági igényének kialakulását szolgálja. Szükségesnek tartjuk a családi és az óvodai gondozási szokások összehangolását. Az óvónő-gyerek közös együttműködése során sajátítják el a gondozási műveletek technikáját és alakítjuk ki a gyermekek igényét az önálló testápolásra (haj, bőr köröm, fogápolás). Az óvodában kialakult szokásrend szerint a gyermekek WC használata szükségletüknek megfelelően zajlik.

A hőmérsékleti változások ellensúlyozására javasoljuk a szülőknek a többretegű öltözék és a váltó ruha biztosítását. Napközben többször is az óvodapedagógus segítségével öltöznek a gyermekek. Ez lehetőséget teremt a bensőséges érzelmi kapcsolat kialakulására, a gyermekek önállóságának fejlesztésére. Figyelünk a szükség szerinti cipőcserére, az egészséges tartást biztosító lábbeli használatára.

A gyermekek mozgásigényének kielégítésére, testi képességeinek fejlesztésére spontán és szervezett lehetőségeket biztosítunk. A kedvező gyermeklétszám, az udvar és a tornaterem kiválóan alkalmas arra, hogy játékidőben a csoportszobán belül és kívül is végezzenek nagymozgásos tevékenységeket a gyerekek. Ehhez az óvodapedagógus teremt meg a balesetmentes és változatos feltételeket (eszköz, balesetmentes hely, idő, ötlet).

A mindennapos mozgásra és szervezett foglalkozásra, a napi és hetirend szerint kerül sor.

A szabad levegőn történő délelőtti és délutáni mozgás, a játék mindennapi elfoglaltsága a gyermekeknek. Itt lehetőség nyílik új mozgásformák kipróbálására, begyakorlására, önbizalmuk erősítésére. A mozgásos játékokhoz az óvodapedagógus ad ötletet, biztatja, segíti a gyermekeket.

A rendszeresen szervezett séták és kirándulások a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt is jelentenek a gyermekek számára.

A mindennapi pihenés, alvás a csoportszobában történik. Az egyéni alvásigényt figyelembevéve biztosítjuk, hogy a nem alvó gyermekeknek nyugodt tevékenységet végezzenek, míg a többiek pihennek.

6.2. Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása

Kiemelten fontosnak tartjuk az érzelmi nevelést, melyen egész nevelési rendszerünk alapul. Az óvoda családi, bizalmat közvetítő, derűs, kiegyensúlyozott szeretetteljes légköre tevékenységre serkent, és ösztönzőleg hat a gyermekek érzelmi kötődéseinek alakulására, melyet az óvodapedagógus keresztyén beállítódása, érzelmi biztonságot nyújtó személyisége, állandó értékrendje, példamutatása segíti elő.

Szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék. Az első találkozást segíti az óvodapedagógus személyes törődése, odafigyelése. A beszoktatás időszakában személyes beszélgetéseken keresztül többet igyekszünk megtudni a család életmódjáról, szokásairól, életkörülményeiről, a gyermek és szülei kapcsolatáról, magáról a gyermekről.

Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását és enged teret önkifejezés iránti igényének. Az érzelmi és erkölcsi nevelés

alapja, hogy a gyermek elfogadja, megértse, hogy az emberek különböznek egymástól, de ugyanannak a közösségnek a tagjai.

A gyermekek mindennapi életének színtereit otthonossá, barátságossá, játékra motiválóvá tesszük, ennek folyamatos alakításában a gyermekek is részt vesznek. A csoportszobát közösen díszítjük az aktuális témáknak, ünnepeknek, szimbólumoknak megfelelően. A csoportszoba berendezési tárgyai a gyermekek játéka és a különböző tevékenységeik szerint alakíthatók. Az átalakítás következtében meghitt zugokat, kuckókat tudunk teremteni, amelyek az intimitást növelik. A gyermekeknek saját öltöző szekrénye, kis tarisznyája van, ahová a személyes holmijukat, az otthonról hozott játékaikat elhelyezhetik.

A gyermekek óvodába lépését az „anyával együtt történő befogadás” lehetőségével igyekszünk megkönnyíteni.

A gyermekek a csoportnak egyéni színekkel, tulajdonságokkal rendelkező tagjai. Megismerésük, képességeik, érzelmeik, kötődésük mindennapi cselekvéseik, játékaik és beszélgetések által történik. Ezekre alapozva valósítjuk meg egyéni fejlesztésüket, esetleges szorongásuk feloldását.

Az érzelmi elfogadásból táplálkozva alakítjuk ki a gyermekekben a közösségi együttélés alapvető normáit, mint a felelősségérzés, kötelességtudat, konfliktustűrő-és megoldó képesség. Az együttélés szabályait fokozatosan ismertetjük meg, és fogadtatjuk el velük, később bevonva őket újabb szabályok megfogalmazásába. A mindennapi mese, ének és tartalmas játék segítségével lehetővé tesszük, hogy a gyermekek élményszerűen átélhessék azokat az erkölcsi érzelmeket, melyek szocializációjuk szempontjából elengedhetetlenek, a segítőkészséget, együttérzést. A közösségi hatások lehetővé teszik, hogy a gyermekek én tudata megerősödjön én-képe a különböző sikeres próbálkozásokban és kapcsolatokban differenciálódjon. Természetessé válik a kezdeményezés éppúgy, mint az elfogadás és az együttműködés.

Jelentős szerepet tulajdonítunk óvodánkban a napi rendszerességgel ismétlődő csendes perceknek, mesehallgatásnak, Bibliai történetmondásnak és közös ünnepvárásnak.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, illetve kiemelkedő képességű gyermekek nevelésében igénybe vesszük a logopédus, pszichológus segítségét.

Az óvodapedagógus feladatai

- szeretetet, otthonos körülményeket árasztó esztétikus környezet megteremtése,
- biztonságérzetet adó szokás-és szabályrendszer alakítása, mely lehetőséget ad a közös élmények átélésére és az önálló elképzelések megvalósítására,
- az egészséges énkép, reális önértékelés alakulásának segítése,
- empátiás készségük és szociális érzékenységük fejlesztése,
- a gyermekek pozitív, negatív élményeinek, gondolatainak figyelmes meghallgatása, megoldási utak keresése,
- az érzelmi intelligencia fejlesztése az érzelmi kifejezőmód elmélyítésével, önkontroll alakításával, motivációs szükséglet kontrollálásával,
- az emberek különbözőségének megértéséhez, és elfogadásához szükséges beállítódás alakítása,
- a keresztyén értékrendnek megfelelő erkölcsi tulajdonságok alakítása, pl. becsületesség, igazmondás, a tettek reális következményeinek elfogadása, egymásra való figyelés, öröm, megbecsülés érzésének megtapasztaltatása,
- a kötődést erősítő érzelmek és kifejezőmódok erősítése, a családhoz, óvodatársaihoz, felnőttekhez, szülőföldhöz, nemzethez, természeti és épített környezethez,
- baráti kapcsolatok segítése, tiszteletben tartása,
- egymás iránti felelősségvállalás megalapozása,
- közös feladatok, közös tevékenység a családdal (játsszódélután, ünnepek),

- a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek beilleszkedésének segítése, szükség esetén nevelésükhöz szakemberek bevonása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- kialakul a közösség, társak iránti igényük,
- képesek betartani a közösségi élet szabályait, alkalmazkodnak a szokásokhoz,
- konfliktusaik megoldásával próbálkoznak, kompromisszum készek,
- kialakul az önérvényesítéshez és az önkifejezéshez szükséges készségek, egészséges énképük,
- a választott tevékenységben kitartók, a tevékenységet türelmesen befejezik,
- feladattudatuk kialakulóban van,
- szívesen segítenek egymásnak és a felnőtteknek,
- felelősséget éreznek egymásért és a vállalt feladatokért, kialakul önfegyelmük,
- tudják érzelmeiket kifejezni szóban, cselekedetben,
- empátiás készségük megnyilvánul,
- társas kapcsolataik, a közösségben elfoglalt helyük kialakul, elfogadják a másikat, toleránsak.

6.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés az óvodában a teljes nevelési folyamatot áthatja, az anyanyelv használata a nevelés egész folyamatának szerves része. A beszélt nyelv folyamatát nem lehet izoláltan a pszichikus folyamatok teljes rendszerétől függetlenül szemlélni, hiszen a gyermek a beszédet nem önmagában, hanem a kognitív folyamatok kölcsönhatásában sajátítja el. Az információk az emlékezetbe kerülnek, fontos, hogy azok helyesen íródjanak be. A gyermek nem megfelelő beszédészlelése és beszédmegértése hátrányosan befolyásolja a gyermek viselkedését.

A nyelv elsajátítási folyamatának, a gondolkodás fejlődésének, az ismeretek gyarapodásának kiemelten jelentős szakaszáról van szó, ezért az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére törekszünk. Derűs légkörben, vonzó tevékenységekkel, interperszonális kapcsolatokkal ébresztjük fel és tartjuk fenn a gyermekek beszédkedvét. Kiemelten fontosnak tartjuk az óvodapedagógusok példamutató, utánzásra alkalmas kifejező, szép beszédét, valamint az árnyalt metakommunikatív kifejezőmódot.

A nap során természetes módon adódó helyzetekben megérettetjük a gyermekkel a magyar nyelv változatosságát, játékosságát, érzelmeiket kifejező árnyaltságát, humorát. Tudatos megerősítéssel érjük el, hogy kialakuljon az életkoruknak megfelelő anyanyelvi kultúrájuk, az élményközpontúság figyelembevételével. Olyan kommunikációs helyzeteket teremtünk, melyekben fejlődik beszédkapcsolatuk, képessé válnak azok folyamatos fenntartására.

Részletesen feltárjuk a gyermekek nyelvi fejlődésének családi hátterét, jellemzőit. Felhívjuk a szülők figyelmét a beszélgetések, mesék és az azzal kísért együttes tevékenységek fontosságára. A beszédhibák megelőzése érdekében játékos formában gyakorolják a helyes hangképzést, kiejtést, beszédritmust, hanglejtést. Kihasználjuk a mese, a vers és a bábjáték pedagógiai hatását.

Az értelmi fejlesztések, nevelés a gyermekek érzelmi képességeinek sokirányú fejlesztését célozza. Építünk a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, a játék során szerzett spontán tapasztalataikra. Az egyéni fejlesztés keretében megteremtjük ezek felhasználásának, alkalmazásának lehetőségét a gyakorlatban. Olyan ösztönző környezetet biztosítunk, mellyel kiemelten a képzelet és a kreativitás fejlődését segítjük elő. Főleg önkéntelen figyelmükre támaszkodva a tevékenységek során biztosítjuk a sok mozgást, cselekvést, a tárgyak, dolgok

jelenségek szemléletességét, azok sokoldalú érzékelését. A változatos tevékenységeket az óvodán kívüli programokkal színesítjük. A tapasztaltak szóbeli megfogalmazására készítjük a gyermekeket, miközben gondolkodásukat tartalmilag és formailag is fejlesztjük. Megteremtjük az önálló tanuláshoz szükséges feltételeket, a véleményformálás és ítéletalkotás lehetőségét. A gyermekek élményeit, tudását, tapasztalatait folyamatosan bővítjük az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Eközben fejlődnek az ismeretek rendszerezéséhez szükséges készségeik és képességeik.

Az óvodapedagógus feladatai

- a pozitív beszélő-környezet megteremtése,
- az egyéni szükségletek megfogalmazásának, kifejezésének segítése,
- a szókincs, a kifejezőkészség fejlesztése, a nyelvtanilag helyes beszéd alakítása, beszédbátorság fejlesztése,
- a nyelvi identitás és alkotóképesség fejlesztése,
- az érzelmek felismerése és kifejezése,
- a gondolkodás fejlesztése a problémamegoldó, kreatív gondolkodás irányába,
- a minden érzékszervre ható tapasztalatszerzés, folyamatos tevékenykedtetés biztosítása,
- a gyermekek önkéntelen figyelmének, kérdéseinek, megjegyzéseinek, az őket foglalkoztató aktuális témák figyelembevétele,
- fogalmaik, képzeteik gazdagítása az új tapasztalatok összekapcsolása a már meglévőkkel, az alkotóképesség és a képzelet fejlesztése,
- a műveltség megalapozása, a művészetek esztétikájának felismertetése, az esztétikai fogékonyság fejlesztése,
- az együttműködés képességének fejlesztése a közös feladatmegoldások által.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- igénylik a mindennapos mesélést, képesek követni, megérteni belsővé formálni a mondanivalóját,
- szívesen beszélnek egymással és a felnőttekkel, mondanivalójuk érzelmi árnyalására is képesek,
- végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét,
- a metakommunikációs jelzéseket megértik, maguk is alkalmazzák,
- minden szófajt használnak, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak.
- képesek az átélt események, történések, mesék, érzelmek felidézésére,
- képesek elemi következtetésekre ok- okozati összefüggések felismerésére,
- képesek megérteni az átvitt értelmet, képesek elvonatkoztatni a konkrét helyzettől,
- kialakul a testséma, a pontos térészlelés, téri tájékozódás,
- megjelenik a tudatos tervezés az eszköz kiválasztásban, az egyszerű műveletek sorrendiségének megállapításában,
- képesek előre látni tevékenységük következményét, képesek időben előre gondolkodni,
- kombinatív képességük játéktevékenységeikben megnyilvánul,

7. Az óvodai élet megszervezése

A Lámpás Református Óvodában törekszünk a gyermekek életkorához igazodó csoportösszetétel kialakítására, melyet egy kis-, egy középső- és egy nagycsoport felmenő rendszerben való kialakításával, illetve egy iskolára felkészítő kis létszámú csoport létrehozásával támogatunk. A

homogén korösszetétel lehetővé teszi az egyéni bánásmód érvényesítését, a differenciált fejlesztés megvalósítását, valamint az életkori sajátosságoknak megfelelő tevékenységek megszervezését.

A Dunaharaszti Kisharang Református Óvodában 6 óvodai csoportban, a Dabason működő Apró Tanítványok Református Óvodában pedig 2 csoportban biztosítjuk a gyermekek óvodai nevelését.

A gyermek egészséges fejlődéséhez a rugalmas napirend biztosítja a feltételeket, melyet a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek jellemeznek. A

napirend folyamatos játékidőt tesz lehetővé, a gyermekek egyéni szükségleteihez, a hosszan tartó, gyakran napokon át folytatható játékhoz alkalmazkodva. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek, segítik a helyes életritmus kialakulását.

A szeptember 1-től május 31-ig terjedő időszak napirendjét a fentiek szerint, a gyermek biológiai (életkor, alvás-, mozgásigény, étkezés rendszeres időpontja), társas szükségleteit szem előtt tartva alakítja ki az óvodapedagógus. Mivel a nevelési év nem zárul le május 31-én, ezért a nyári időszak (június 1 – augusztus 31-ig) tartalmaz, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, gondosan megtervezettnek kell lennie. Az év közben már kialakított szabályok, szokások megtartásával az óvodapedagógus a nyári élet megtervezésénél lehetőséget ad a gyermekeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadabban élvezze és kötetlenebb formában biztosítson változatos tevékenységet, lehetőséget a fejlődésre.

A hetirend nem napokhoz kötött tevékenységeket jelent, hanem egy-egy környezeti téma köré csoportosítva, azt körbejárva dolgozzák fel az élményeket, tapasztalatokat, ismereteket a különböző foglalkozási területeken keresztül. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Naponta teremtünk lehetőséget mesélésre, verselésre, éneklésre, rajzolásra, festésre, környezetükkel való aktív ismerkedésre, a szervezett játékos mozgásra. Hetente egy alkalommal minden csoportban kötelező testnevelést szervezünk a tornateremben vagy az udvaron. A különböző napirendi elfoglaltságok ideje rugalmasan kötött, az óvodában töltött idő és a tevékenységek sokfélesége miatt.

A rendszerességgel szervezett délelőtti csendes percek az étkezések előtti és utáni, elalvás előtti rövid, kötött imádságok mondásának szokása az Istennel való beszélgetés, kapcsolat alakulását segítik. A nevelési folyamat ritmusát az évszakok, a keresztyén és egyéb ünnepek, jeles napok váltakozása adja meg.

Csoportjaink általánosan megjelenő napirendje – a korosztályoknak megfelelő egyedi eltérés lehetőségével szeptember 1 – május 31.

6. 00 – 7. 00	Játék, egyéb szabadon választott tevékenység az ügyeletes csoportban
7. 00 – 12. 00	Érkezés, gyermekek fogadása Játék, szabadon választott tevékenységek, képességfejlesztések Folyamatos reggeli Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek, (vers-mese, énekzene, énekes játékok, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalmú tapasztalatok, mozgás) Áhítat/Csendes percek - hitéletre nevelés 10-25 perces együttlét Testápolási teendők, előkészületek a tízóraihoz, mindennapos frissítő torna Játék, egyéb tevékenységek a szabadban
12. 00 – 14. 30	Testápolási teendők, ebéd, mesehallgatás, pihenés

14. 30 – 16. 00	Folyamatos ébredés, testápolási teendők, előkészületek az étkezéshez, uzsonna Játék, szabadon választott tevékenységek, egyéni képességfejlesztések, hazabocsátás
16. 00 – 17. 00	Játék, egyéb szabadon választott tevékenység az összevont ügyeletes csoportban

A tevékenységek időtartamának meghatározásakor figyelembe vesszük a gyermekek életkorát és életkori sajátosságait, valamint a nyitvatartási időt, amely óvodánként változhat.

A játék és szervezett foglalkozás aránya a játék irányába tolódik el. Nyáron (júniustól augusztusig) az óvodai tevékenységek nyári napirend szerint zajlanak, melynek jellemzője a sokféle mozgásforma, kirándulás, szabadjáték, vízhez szoktatás, kreatív alkotó tevékenységek, művészeti tevékenységek biztosítása. A nyári időszakon belül az óvoda zárva tartásának idején felújítási, karbantartási munkát végeznek.

Napirend június 1 – augusztus 31.

6. 00 – 7. 30	Összevont gyülekezés, levegőzés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység
8. 00 – 12. 00	Étkezés Levegőzés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység, folyamatos tízórai, öltözködés, játék a szabadban, séták, kirándulások
14. 30 – 15. 00	Ébredés, testápolás, étkezés előkészítése, uzsonna
15. 00 – 17. 00	Játék, szabadon választott tevékenység, levegőzés, hazamenetel

8. Az óvodai élet tevékenységformái

8.1. Játék

A játék az óvodai nevelés leghatékonyabb nevelési eszköze, szükséglet és létforma a kisgyermek életében. Sokrétű és összetett viselkedést, életmódot feltételez.

Minden nap biztosítjuk a zavartalan, hosszan tartó szabad játékot.

A játékban a kisgyermek szinte észrevétlenül tanul, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő pozitív, negatív élményeket. Viselkedését is befolyásolhatja a játék, hisz újra élheti kellemes élményeit, megnyugodhat, kiélheti szorongásait. A kreatív légkör erősíti az ötletek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását és az alkotó együttműködés kialakulását.

A játék szabadon választott, külső céltól független, melyet örömmel kísér, és amelyben legsokoldalúbban és legtípusosabban mutatkozik meg a gyermek önkifejezése és környezethez való viszonya.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékba tagolja. Így válnak kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenységgé a mozgásos játékok, a szerepjátékok, az építő, konstruáló játékok, a szabályjátékok, a dramatizálás és a bábozás, de a gyakorló játék létjogosultságát is tiszteletben tartjuk. Nem választhatók szét egymástól; - a játék folyamata, módja teljes egész. Pedagógiailag egyaránt értékesnek tartjuk a magányos, páros, kisebb vagy nagyobb csoportokban zajló játékot.

Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékoztató, kreativitásukat fejlesztő és erősítő élményt adó tevékenységgé.

A játék valamennyi tevékenységformát magába foglalhatja, ami ebben az életkorban érdekes lehet. A dalok, versek, mondókák, rajzok, kézimunkák segíthetik a játék érzelmi, képzeleti átélését.

A kisgyermek első játszótársa a felnőtt, az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtve, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógusok személyes példája, hiteles, őszinte viselkedése minta, ösztönző hatású a kisgyermek játéktevékenységére. Követve vezeti a csoport szabad játékát, bekapcsolódik, inspirációt ad szavakkal, kérdéseivel, egy-egy felkínált tárggyal. Tapintatos szemlélője a játéknak. A gyermekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket alakít ki.

A csoportszoba tárgyai, berendezése, a játékszerek a belső indítékokból létrejövő játék külső feltételei. A belső tér kialakításakor az esztétikai szempontok mellett figyelembe vesszük, hogy a bútorok, berendezési tárgyak könnyen mozgathatók legyenek, teret adva a gyermek játékában megnyilvánuló fantáziájának, kreativitásának.

A csoportszobát kuckósan rendezzük be, mert gyermekeinknek körül kerített kis világra, védettségre, meghittsége van szükségük. Egyszerű, áttekinthető és elkülönülésre alkalmas belső teret alakítunk ki, melyet kis paravánok, polcok a gyermekek méretéhez igazodó bútorok tagolnak. Jó minőségű, főként természetes anyagú, esztétikus, a gyermeki képzelet szabad áramlását ösztönző anyagokat, játékszereket biztosítunk.

Minden évszakban sokat játszunk az udvaron, adottságait kihasználva itt is megteremtjük a szabad játék lehetőségét.

Cél

- a gyermekek szocializációjának elősegítése önmaga, társai és a környező valóság játékban történő megismerése által.

Feladatok

- a szabad játék túlsúlyának és folyamatosságának érvényesüléséhez szükséges feltételek biztosítása,
- gyermekek játékban történő önkifejezésének elősegítése,
- a gyermekek szabad képzettársításának, problémahelyzetek önálló megoldásának támogatása,
- valódi játszótársként adjon mintát a játékkapcsolatok alakulásához: mintakövetés, bevonódás, szerepvállalás, kezdeményezés, alkalmazkodás,
- ismerje és segítse elő a gyermekek élményforrásainak alakulását,
- a gyermeki fantázia kibontakozását segítő játékok, játékformák, játéksituációk feltételeinek biztosítása, (anyagok, használati tárgyak, képek, eszközök, játékszerek),
- udvaron egyéb lehetőségek kihasználása mellett a mozgásos játékok kezdeményezése,

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- óvodáskor végére szívesen, önállóan kezdeményeznek játékot, megszervezik a tevékenységet,
- képesek együttműködni, szabályokat felállítani, megállapodást kötni és azokhoz, valamint egymáshoz alkalmazkodni,
- képesek kitartóan, elmélyülten játszani a maguk által alakított játékorientált környezetben,
- tartós társkapcsolatok alakulnak a gyermeki önkifejezés megvalósulása során,
- a kialakult konfliktusok megoldására ismernek megoldási módokat,

- tudnak önállóan, konszenzusos alapon szabályt tartva játszani,
- szívesen kezdeményeznek szabályjátékokat, önállóan is kitalálnak szabályokat.

8.2.Munka jellegű tevékenységek

Keresztyén szellemiségű óvodánkban a munkatevékenységek végzésével célunk a szolgáló élet megalapozása. A gyermekek munka jellegű tevékenysége a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének fontos terepe, az adott feladatvégzéshez szükséges tapasztalatok, készségek, attitűd alakításának fontos lehetősége. Ide tartozik elsősorban a saját személyükkel kapcsolatos önkiszolgálás és az élethelyzetekben való közös együttműködés, a folyamatos megbízások rendszere, az önként vállalt naposi munka. Törekszünk arra, hogy a gyermekek sok mindent kipróbálhassanak, ami az életkori sajátosságaiknak megfelel.

A szeretett felnőttel közösen végzett munkatevékenységek örömmel, büszkeséggel töltik el a gyermekeket, legtöbbször nem is az eredmény motiválja őket, hanem az együttes élmény. A környezet rendbetételében, udvar szépítésében, a babakonyha kitarításában és számtalan más helyzetben felfedezik az esztétikumot, hatással van rájuk az erőfeszítés öröme.

Utánozzák a családban és az óvodában interiorizált mintát, valójában játszanak munkavégzés közben. Lehetőség nyílik mindezek közben a beszélgetésekre, megfigyelésre, szókincsük bővítésére, éneklésre, mondókázásra, mókázásra. Megbízjuk a gyermekeket kisebb-nagyobb alkalmi feladatokkal, élvezik, ha sikeresek (pl. üzenet továbbítása). Bevonjuk őket környezetük ápolásába, növények öntözésébe, seprésbe, tevékenységek utáni asztaltörlésbe, kisállatok gondozásába pl. madáretetés, akváriumgondozás.

Célok

- legyen a munkatevékenység pozitív élmény, sikerélmény forrása,
- alakuljanak ki cselekvő tapasztalás útján a munkavégzéshez szükséges szokások, attitűd, jártasságok és készségek,
- segítse elő a közösséghez, környezethez fűződő pozitív viszony kialakulását, annak megóvását, védelmét,
- legyenek képesek saját és mások munkájának megbecsülésére, elismerésére.

Feladatok

- a sokoldalú cselekvő tapasztalatszerzést elősegítő munkaalkalmak feltételeinek megteremtése,
- az önálló munkavégzés lehetőségeinek biztosítása,
- önállóság, felelősségérzet, kitartás, alkalmazkodó-, együttműködő készség fejlesztése
- a munka eszközeinek, azok használatának, a munkavégzés legcélszerűbb fogásainak megismertetése, gyakorlása,
- a balesetvédelmi, higiéniai szabályok megismertetése, betartása, betartatása
- a környezet esztétikumának, rendezettségének átéreztetése, ezzel kapcsolatos komfortérzetük formálása,
- környezettudatos magatartásra, környezetvédelemre nevelés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- az önkiszolgálást természetes teendőként látják el,
- kialakulnak a környezetük rendben tartásával, óvásával, védelmével kapcsolatos szokások,
- képesek a munkavégzés során együttműködni, alkalmazkodni,
- megjelenik a felelősségtudat, kitartás,
- ismerik a munkaeszközök használatának módját, a legcélszerűbb munkafogásokat,

- kialakulnak a tevékenység által megkívánt baleset-megelőző szokások, vigyáznak saját és egymás testi épségére,
- érzik, tudják, hogy tevékenységüknek hatása van környezetükre,
- értékeli és megbecsüli önmaguk és mások munkáját.

8.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulási folyamat jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, mely a teljes személyiség fejlődését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes környezetben, elsősorban a szabad játékban és az óvodapedagógus által kezdeményezett egyéb tevékenységi formákban valósul meg. A gyermek a világot komplex módon érzékeli, ezért a tanulást is komplex módon valósítjuk meg. A témák kiválasztásánál elsődleges szempont a gyerekek érdeklődése, előzetes tapasztalatuk, tudásuk. A tevékenységeket probléma-centrikusság, és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi. Arra van szükség, hogy maguk fedezzék fel a „csodákat” környezetük valóságából, mert erre éreznek belső késztetést. A játék magával hozza a problémákat, az új élethelyzeteket. Ezek megismerését és megoldását tapasztalataik, emlékképeik, gondolkodásuk, nemegyszer fantáziájuk segíti, eközben tanulnak is. Ebben a folyamatban az óvodapedagógus a gyermekek tanulási képességeinek alakulását követi, személyre szabott pozitív értékeléssel segíti. A gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik elemzéséből kiindulva segítjük tovább a megismerési folyamatot és az egyéni fejlődésüket.

A családokkal való együttműködésnek, a tanulási folyamatban való esetenkénti részvételüknek és a folyamatos visszacsatolásnak nagy jelentőséget tulajdonítunk pl. érdekes hobbik, népszokások, mesterségek bemutatása, művészeti előadások.

A játékba integrált tanulás megszervezésének formái:

- *Kötött (testnevelés, séta, stb.)*
- *Kötetlen (a külső világ tevékeny megismerése, rajzolás, festés, ábrázolás, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, verselés, mesélés, szabad játékos mozgás – alkalomszerű mindennap)*

A megfelelően megválasztott szervezeti forma segíti a gyermek szabad alkotói tevékenységének kibontakozását és a motivált állapot fenntartását. Az 5-7 évesek részvételét kiemelten támogatjuk, szorgalmazzuk, a kisebbek később kapcsolódhatnak be a tevékenységbe, vagy korábban fejezhetik be, de bevonásuk elengedhetetlen.

Célok

- fejlődjenek a spontán és a későbbi tudatos tanulást segítő képességeik,
- alakuljon az önálló tapasztalatszerzéshez, problémamegoldáshoz, tanuláshoz fűződő pozitív viszonyuk,
- erősödjön az önálló cselekvés és feladatvégzés iránti kompetenciakésztetésük a sikerélményeik által.

Feladatok

- a szervezett és spontán tanuláshoz szükséges támogató környezet megteremtése pl. élményt nyújtó játék, és egyéb tevékenységek közötti váltás lehetősége, gazdag tárgyi környezet; változatos helyszín, a tanulást segítők köre,
- a különböző képességek fejlesztéséhez a minden érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, a felfedezés lehetőségének megteremtése, a kreatív megközelítésre inspirálás,

- azon feltételek biztosítása, melyek révén a tanulási tevékenységet a gyermekek örömmel és önként vállalják fel,
- a szociális tanulás lehetőségeinek megteremtése,
- a gyermekek tanulási tevékenységének személyre szabott, pozitív értékeléssel történő segítése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- örömmel és önként vesznek részt a tanulási tevékenységben,
- képesek elmélyülten, kitartóan játszani, tevékenykedni,
- kreatív ötleteik vannak a problémamegoldásban,
- képesek a társaikkal és felnőttekkel való együttműködésre,
- képesek rövid ideig tartó szándékos figyelemre,
- alakulóban van türelmük, önfegyelmük.

8.4. A külső világ tevékeny megismerése

Az óvodás gyermek szüntelenül felfedezi környezetét, és eközben számára fontos tapasztalatok birtokába jut. A környezet megismerése révén sokoldalú matematikai tapasztalatokat szerez, hiszen életünk tele van matematikai tartalommal.

A környezettudatos magatartás formálása elsődleges, kiemelve az egyén és a társadalom kapcsolatát, és felelősségét.

A természetszeretetre és védelemre való nevelést lakóhelyünk élővilágának, a helyi értékek megismertetésével kezdjük. A rácsodálkozást követi a természet megszerettetése, majd az érte való cselekvés gyakorlása.

A gyermekek megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, a szokások, közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit.

Az óvoda udvarán figyeljük az évszakok és az időjárás változásait, gondozzuk a kiskertet. Évszaknak megfelelően tevékenykedünk a gyermekekkel közösen: télen madarakat etetünk, játszunk a hóval, tavasszal rügyeket, hajtásokat figyelünk, csíráztatunk, palántázunk, ültetünk, gereblyézünk, talajt előkészítünk, nyáron locsolunk, homokvárat építünk, gyomlálunk, összeszűrt terméseket gyűjtünk, falevelet gereblyézünk, udvart rendezünk, betakarítjuk a kiskert terméseit. Tevékenységeink során mindent megnézünk, megfogunk, beszélünk róla, használunk nagyítót, kis kosarat, kis seprűt, lapátot, ásót. Észrevesszük a madarakat, a kis bogarakat, lepkéket, hangyákat, ásás során gilisztát figyelünk.

Sokat beszélgetünk, a gyermekek élményeit, mondanivalóját elsődlegesnek tekintjük. A kötöttségektől mentes gondolkodást és a beszédkezdő támogatását fontosnak tartjuk. Fontosak vagyunk egymásnak, így segítjük elő, hogy a gyermekek önálló véleményt alkothassanak környezetükről, a szépségről, különlegességről.

Az emberek és a természet világával való ismerkedésünk során élünk az információs és kommunikációs technika eszközeinek használatával is. IKT eszközöket minden esetben az óvodás korú gyermek életkori sajátosságaihoz, kíváncsiságukat figyelembe véve és megfelelő mérték mentén haladva alkalmazzuk, elsődlegesen az óvodapedagógusi munka felkészülő, tervező szakaszában, pl. CD lejátszó, fényképezőgép, internet, laptop, projektor.

Tevékenységeink során építünk az óvoda természeti környezetében található természetvédelmi területek adta lehetőségekre, a Duna, a soroksári-ráckevei Duna-ág, a Tököli Parkerdő megismerése által.

Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés

A matematikai nevelés hozzájárul a gyermek külvilágból szerzett tapasztalatainak feldolgozásához. A számfogalom megalapozására végezzenek becslési, mérési, összemérési feladatokat mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel. A gyerekek szerezzenek tapasztalatokat a geometria körében (pl. építéssel, síkbeli alkotásokkal stb.), jussanak el a geometriai formák felismeréséig. A tükörrel való tevékenység, mozgások tükör előtt fontos feltételét képezik a téri percepció kialakításának. Minden alkalmat meg kell ragadni a fejlesztésre más területeken is (pl.: testnevelés, rajzolás stb.), hogy a gyermek jól tájékozódjék a térben és a síkban ábrázolt világban. A nevelő folyamat akkor eredményes, ha a fejlesztés a gyermek egyéni fejlődéséhez alkalmazkodik. A képességek fejlesztése megnyilvánul a tapasztalásban, az emlékezésben, a megértésben, az ítélőkészségben és a konstruálásban. Ezek a személyiségformáló tényezők megalapozzák az iskolai matematikai tanulást.

Célok

- szerezzenek olyan tapasztalatokat a külső világ felfedezése során, amelyek révén képessé válnak az életkoruknak megfelelő eligazodásra,
- alakuljon bennük a természet, az élet tisztelete, az élőlények iránti szeretet, kímélet,
- legyenek tapasztalataik a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól,
- alakuljanak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti, társadalmi környezet megóvásához és megbecsüléséhez szükségesek,
- fogalmazzák meg a környezetről szerzett tapasztalataikat az adott beszédhelyzethez alkalmazkodva.

Feladatok

- a folyamatos, cselekvő tapasztalatszerzés biztosítása a közvetlen és tágabb természeti környezetről,
- a környezet szépségének felfedeztetése, megóvására nevelés,
- az ember alkotta mesterséges környezetben való eligazodás segítése, a környezetkultúra, környezettudatos magatartás alakítása,
- a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatása a környezet formai és mennyiségi viszonyainak felfedezésével,
- annak felismertetése, hogy környezetünknek magunk is alakítói vagyunk (élősarok, teremdzsítés),
- a testséma és térpercepció fejlesztése,
- az évszakok változásának érzékelésével, az ünnepek a népi megfigyelések, a készülődés örömeinek megérettetése,
- keresztyén értékeink szerint a teremtett világ szépségeinek felfedeztetése,
- nemzeti kultúránk, hagyományaink játékba ágyazott felidézésével a hazaszeretetük, szülőföldhöz tartozásuk erősítése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- pozitívan viszonyulnak az őket körülvevő természeti környezethez, óvják azt,
- az ember alkotta közvetlen környezetben képesek tájékozódni,
- családjukról, önmagukról, lakóhelyükről megbízható tudásuk van,
- az évszakok változását, napszakokat ismerik, aktívan, örömmel vesznek részt a néphagyományhoz, hitélethez, kapcsolódó ünnepeken,
- képesek ok-okozati összefüggések felismerésére, megfogalmazására,
- képesek cselekvéses úton különféle dolgok csoportosítására, ahhoz szempontok találására,
- tudnak számlálni, mennyiségeket, térbeli viszonyokat megkülönböztetni.

8.5. Verselés, mesélés

A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek egészséges lelki fejlődésének egyik legfőbb segítője. A mese és a vers örömforrás, esztétikai- és társas élmény. Nyelvi és gondolati szinten is nagy belső energiákat mozgósít. Az értékes népmesék biztosítják a gyermeki érdeklődés fenntartását a természeti és társadalmi környezet, és önmaga iránt. A mese képi és konkrét formában, - esetenként a bábozás, dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a megfelelő viselkedésmódokat. Segíti a kulturális értékeket élvező, értékelő felnőtté válás, valamint a *keresztény erkölcs motiválta cselekvések érzelmi megalapozását*.

A játék és a mese a gyermek anyanyelve: segítségükkel tájékozódik az őt körülvevő világban, általuk szerzi meg az életről szóló tudást.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. Jelentősége túlmutat a gyermekkoron, krízishelyzetekben valódi lelki erőként, támaszként jelenik meg. Népünk bölcsességét kikristályosodott formában hordozó népmeséink szemléletes magyarázatot adnak a világ egészéről, az emberi természetről. Ápolják a transzcendenshez vezető utat, hiszen az átélés szintjén a mese és a hit közös lényege az, hogy mindkettő kísérlet önmagunk elhelyezésére a világmindenségben.

Célok

- a mese sajátos hatásrendszerével a valóság teljesebb megismerésének elősegítése,
- gazdagodjon verbális kifejezőképességük, belső képi világuk, a gyönyörködtetésén és érzelmeiken keresztül,
- alakuljanak az irodalmi érték befogadásával kapcsolatos szokások.

Feladatok

- az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs légkör megteremtése, - ahol meghitt személyes kapcsolatot alakít ki a gyermekekkel, - és élményt nyújt az alkotások képszerű, fantáziára ható bemutatásával,
- a mindennapi mesélés, verselés nyugalmas színterének, szertartásainak megteremtése,
- a gyermekek mindennapjaihoz, élményvilágához igazodó népmesék, versek, mondókák, kortárs irodalmi alkotások kiválasztása,
- a klasszikus és modern írók, költők irodalmi alkotásaiból
- a gyermekek számára az irodalmi élményeik újra alkotásához, bábozáshoz, dramatizáláshoz esztétikus, szimbolizált eszközök biztosítása,
- a gyermekek által kezdeményezett spontán lehetőségek kihasználása, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, a gyermeki kérdések megválaszolása,
- a gyermekek saját vers és mesealkotásának ösztönzése, kombinálása egyéb tevékenységekkel,
- a pihenés előtti mesélés, verselés nyugalmának, meghittségének megteremtése.
- a saját mese, vers repertoár gazdagítása, az előadásmód folyamatos munkálása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- megszilárdulnak a mese – vershallgatáshoz kapcsolódó szokásaik
- szóincskükben, mondatalkotásukban megjelenik a mesék, versek irodalmi nyelvezete
- képessé válnak az irodalmi élmény befogadására
- képesek ráhangolódni, és figyelmesen, csendben végighallgatni a mesét

- rajzaikat és kézműves tevékenységeiket is ösztönzik irodalmi élményeik
- képesek azonosulni az irodalmi művek szereplőivel
- képesek kitalálni mesét, verset, mondókát; önállóan is kezdeményezni mesélést, verselést, mondókázást,
- esztétikai érzékük formálódik, érzékelik a szavak szépségét, humorát.

A tevékenységforma tartalmi elemeinek kiválasztásánál felhasználjuk *A Református Óvodai Nevelés Keretprogramja* módszertani ajánlásait.

8.6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei anyanyelv az óvodás korú gyerekek legbensőbb megnyilvánulása, az érzelmek hordozója, a képzelet előidézője, a kreativitás megnyilvánulási lehetősége. Magában hordozza a környezet hangjainak megfigyelését, az ölbéli játékokat, a népi gyermekdalokat. Az éneklés, az énekes játékok felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését segítik.

Az énekes népi gyermekjátékok sokaságával alapozzuk meg a zenei anyanyelvet. A kisgyermek hallása, ritmusérzéke a rendszeres játék és éneklés hatására spontán fejlődik.

Néphagyományaink őrzése mellett a Kodály alkotta módszer folyamatosan megújulva, megtartotta kapcsolatát az életre neveléssel. Az éneklésre, zenélésre vagy körjátékok játszására napközben bármikor adódhat lehetőség, ezért az óvodapedagógus mindig készen áll egy-egy helyzet kihasználására. Támogatja, bátorítja a gyermekek próbálkozásait a maguk által kitalált, esetleg halandzsza szöveggel megformált alkotásokra.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, a hitülethez, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint egyházi ünnepekhez fűződik. A református óvodai nevelés óriási lehetősége, hogy a bibliai történetek megismertetésére a református zenei anyanyelvet is felhasználhatjuk.

Fontos, hogy a református óvoda keresztyén szellemisége a zenei nevelésen keresztül is áthassa az egész napot. Ennek lehetősége az áhítatokon kívül az éneklésben rejlik.

Célok

- legyen örömforrás a közös éneklés, a közös játék, a zene és a gyermektánc,
- fejlődjön zenei ízlésük, mozgáskultúrájuk,
- alakuljon zenei képességük, kreativitásuk,
- magyar népzenei kultúránk sajátos ritmus-és dallamvilágának elültetése a gyermekekben.

Feladatok

- a népi játékaink, dalaink élményszerű közvetítése, zenei ízlésformálás és a zenei anyanyelv megalapozása (népzene, népdal, népszokások, népi hangszerek),
- a dallam, a ritmus és a mozgás szépségének, a közös éneklés örömeinek megéreztetése;
- a zenei alkotókedv felébresztése, támogatása,
- zenei képességek és készségek fejlesztése utánpótlás és játékos gyakorlás útján,
- igényes zenei kultúrát képviselő népi gyermekdalok, dalos játékok, mondókák, ölbéli játékok, népdalok, kortárs művészeti alkotások válogatása,
- önismeretük, önállóságuk, önfegyelmeik fejlesztése az egyéni képességek megismerésével és a szerepvállalás segítségével,

- érzelmi, esztétikai élmények nyújtása az igényes zenehallgatással.
- az óvodapedagógus énekeljen gyakran a gyerekeknek olyan zsoltárokat, dicséreteket, amelyek nem szán elsajátításra, de szövegüknél és dallamuknál fogva mégis magával ragadók.

Fontos, hogy a református óvodánk keresztyén szellemisége a zenei nevelésen keresztül is áthassa az egész napot. A keresztyén ember számára az egyházi ének egyúttal olyan imádság, amely Istent magasztalja. Egy adott tevékenységi formához hozzákapcsolhatunk egy-egy éneket és kihasználhatjuk azok rendszeres visszatéréséből adódó lehetőségét

- ~ áhítatra hívó és áhítatból kivezető énekkel,
- ~ imádság előtti és utáni énekkel,
- ~ étkezés előtti és utáni ének,
- ~ elalvás előtti énekkel,
- ~ név-, vagy születésnap megünneplése áldást kívánó énekkel.

A keresztyén énekek kiválasztásánál az óvodapedagógus feladatai:

- ~ **szöveg szerint:** olyan énekeket válogasson, amelyeknek szövege érthető, viszonylag rövid, bibliai történetekhez kapcsolódik, alkalmazkodik az ünnepek aktualitásához.,
- ~ **dallam szerint:** az ének dallama is szép legyen és értékes, szolgálja a zenei ízlés alapozását, feleljen meg a gyermekek hangterjedelmének és énektechnikai követelményének.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- szívesen, örömmel, gátlások nélkül énekelnek, használják az ütőhangszereket,
- maguk is kitalálnak, alkotnak dallamokat, szövegeket, táncmozdulatokat,
- képesek az egyszerű szerkezetű és ritmusú mondókák, dalok egyenletes lüktetését, ritmusát hangoztatni, különböző mozgásokkal, játékos utánpótlásokkal, tapssal, járással kifejezni,
- tudnak harmonikus, szép mozgással kíséni különböző mondókákat, dalokat, változatos térformákat alakítani az óvodapedagógus segítségével,
- ismerik szűkebb és tágabb környezetük hangjelenségeit, képesek hallás után megkülönböztetni azokat,
- felismerik a hallott dalok dinamika, hangerő és hangmagasság szerinti különbségeit,
- az ismert dalokat felismerik dúdolásról, hangszerről jellegzetes részletei alapján,
- mozgásuk esztétikus, kifejező.

A tevékenységforma tartalmi elemeinek kiválasztásánál felhasználjuk *A Református Óvodai Nevelés Keretprogramja* módszertani ajánlásait.

8.7. Mozgás

A 3-7 éves gyermekekre jellemző a nagyfokú motorikusság. Ebben az életkorban a gyermekek leginkább a mozgás, a tevékenység által szereznek információt környezetükről. Fejlődési sajátosságuk, hogy szeretnek mozogni, játékaik nagy része is mozgásos játék. A mozgásos cselekvések révén fejlődnek a természetes mozgásformák, és vele azok a pszichikus funkciók is, amelyek a kognitív és szociális képességek fejlődése szempontjából elengedhetetlenek. A mozgás elősegíti a gyermeki szervezet egészséges fejlődését, növeli teherbíró és ellenállóképességét.

Fontos szerepe van az egészség megőrzésében, megóvásában, kiegészíti az egészséges életmódra nevelés hatását.

A mozgás, mint a gyermekek egyik fő tevékenységi formája a nagy mozgásoktól a finommotoros manipulációig mindent magában foglal.

A mozgás nemcsak a tevékenységforma keretein belül valósul meg, hanem az egész napi gyermeki tevékenységbe szervesen illeszkedik. Sokszínű, és örömteli, érzelmi biztonságban zajló mozgásformákat, játékokat kínálunk fel.

Az ugrás, ugrándozás, futás, járás, bújás, egyensúlyozás, a labdával való ügyeskedés, az állatok, mesealakok mozdulatainak utánzása, egy sor olyan hagyományos népi és testnevelési játék nélkülözhetetlen eleme, ami a legtermészetesebb mozgásbiztonság-erősítő, önként és örömmel végzett gyakorlása.

A szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeket kiegészítik az óvodapedagógus által irányított mozgástevékenységek. Ezek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére, mint pl.- pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás.

Ha az időjárás engedi, sokat tartózkodunk a szabadban és ott játszunk, mozgunk, tornázunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására.

Célok

- alakuljon ki a gyermekek játékos mozgáshoz való pozitív viszonya, szívesen, örömmel vegyenek részt a szabad és kötött tevékenységekben,
- fejlődjenek testi képességeik, alakuljanak mozgásbeli jártasságaik, készségeik, képességeik,
- fejlődjön önismeretük, önállóságuk, együttműködési képességük.

Feladatok

- változatos testmozgások beépítése az óvodai tevékenységekbe,
- a mozgáshoz való pozitív viszony megalapozása sikerélmény biztosításával, helyi adottságok kihasználásával,
- a mindennapi játékos egészségfejlesztő testmozgás megszervezése,
- mozgástapasztalatok bővítése, mozgáskészség alakítása spontán szabadjáték keretében, illetve irányított mozgástevékenység során
- a nagymozgások fejlesztése (járás, futás, ugrás, mászás, kúszás, csúszás) változatos játékokban, körülmények között, kézi szerek és különböző tornaszerek alkalmazásával,
- a mozgás által az értelmi és testi képességek fejlesztése, testkép, testséma alakítása,
- a kitartás és a szabálytudat erősítése,
- a gyermekek ösztönzése képességeik kipróbálására,
- a baleseti lehetőségek kiküszöbölése, erre a gyermekek figyelmének ráirányítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- igénylik, és szívesen végzik a mindennapi, játékos mozgást, kitartók benne,
- szeressenek mozogni, legyenek kitartók a mozgásos játékokban,
- tudnak néhány mozgásos játékot (futó-, fogó-, labdajáték) irányítás nélkül is játszani,
- tudnak térben tájékozódni, ismerik az irányokat,
- önfegyelmeik, figyelmük, önbizalmuk megerősödik, képesek a szabályok betartására,
- testi képességeik életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelően fejlettek,
- tudnak a mozgásos játékokban, feladatokban társaikhoz alkalmazkodni.

8.8. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A gyermekek megtanulják észrevenni az Isten által teremtett természet szépségeit, az ember és a természet harmóniájának esztétikáját, az emberi alkotások értékét.

Gyermekkorban az érzéki megismerése a főszerep, főként képekben fogja fel a világot a kisgyermek. Rendszerint hároméves kora körül rájön, hogy az így kialakult képzeleti kivetíthetők. A környezet képi megismerése a személyiségfejlődés fontos eszköze, ezért úgy szervezzük az életterületet, hogy a vizuális élmények hatni tudjanak rájuk.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos szerepet kap mindennapjainkban. Maga a tevékenység –s ennek öröme– a fontos, valamint az igény az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az alkotó tevékenységhez olyan légkör szükséges, ahol előtérbe kerül a természet, a világ megismerésében a látási, mozgási, tapintási, szaglási, hallási érzékelés összerendezése, a tér, forma, szín egységében. Az óvodai oldott légkörben előtérbe kerül a gyermek alkotó-befogató képességének, fantáziájának, kreatív gondolkodásának az esztétikumra való érzékenységének alakítása. Az egész nap folyamán rendelkezésükre áll a lehetőség, hogy meg tudják formálni elképzeléseiket, próbálkozásokat tehetnek mindenféle érdekes anyag megmunkálásával, vágással, tépéssel, gyúrással, fűzéssel, ragasztással, nyomat hagyással stb.

Lehetőségük nyílik a művészeti ágak megismerésére, kézműves-technikák kipróbálására, kézműves-sarkok kialakítására.

Az ábrázoló tevékenység legfőbb feltétele, hogy minél több alkalmat adjunk az élményszerzésre. Ez nem csupán abból áll, hogy kirándulni megyünk, bibliai történeteket mondunk, mesélünk, hanem főként abból, hogy figyelmüket ráirányítjuk a jelenségekre.

A közös játékkészítés során, valóban megtapasztalhatják, hogy mi rejlik az anyagokban, hogyan kel életre a rongy, a csuhé, kóré, hogyan lehet fonalból tarisznyát szőni, fonni, csomózni, száraz terményekből állatseregletet készíteni. Mindenféle eszközzel szívesen dolgozunk, krétával, festékekkel, agyaggal, papírral, fonállal, gyapjával, terménnyel, fával, kővel, homokkal, vízzel játszunk. Ábrázolni, kézimunkázni játékidőben, gyermeki, vagy óvodapedagógusi kezdeményezésre is lehetséges.

Az elkészítés folyamata is játék, s az elkészült tárgy, kép, kézimunka játékszer lesz, lehet valamelyik ügyességi vagy szimbolikus játékban. Az eredményt nem minősítjük. Az elkészített munka érték. Szívesen díszítjük vele a csoportszobát, valamint az öltözői falitáblát, hogy a szülők is gyönyörködhesseken benne. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A csoportszobában rendelkezésükre áll kisszekrény, polc, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, anyagokat, felszereléseket tároljuk.

Célok

- legyen természetes örömforrás számukra a vizuális manipuláció és önkifejezés,
- fejlődjön finommotorikájuk, eszközhasználatuk és s koordinációs képességük,
- fedezzék fel környezetük szépségét, formagazdagságát,
- fantáziájuk segítségével tudják kifejezni érzelmeiket, elképzeléseiket, emlékképeiket,
- örömmel vegyenek részt a csoportot díszítő tárgyak, képek elkészítésében, ünnepi alkalmak előtt a teremdíszítésben,
- játékuhoz elképzeléseik, igényeik szerint tudjanak kiegészítő eszközt, díszletet készíteni.

Feladatok

- a gyermeki vizuális tapasztalatszerzés biztosítása,
- nyugodt, biztonságos feltételek, alkotó légkör megteremtése,
- változatos technikák, anyagok, eszközök biztosítása és használatának megismertetése,

- az esztétikai érzék fejlesztése és ízlésformálás,
- a gyermekek tervezhető alkotó, alakító tevékenységének differenciált fejlesztése,
- a vizuális tevékenységekkel kapcsolatos szokások kialakítása,
- a gyermekek biztatása, dicsérete, bátorítása útmutatás adása, ahol kell segítségnyújtás,
- kreatív megoldások támogatása,
- műalkotásokkal, népi ábrázoló eszközökkel, anyagokkal, technikákkal, motívumokkal való ismerkedés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Kialakulnak a vizuális tevékenységekkel kapcsolatos szokások,
- Képesek a gazdag színhasználatra, és változatos formák alkalmazására
- Ismernek és önállóan tudnak különböző technikákat alkalmazni egyszerű játékok, kellékek készítésénél,
- Képesek az alkotás örömeinek átélésére egyéni és csoportos formában,
- Képesek a vizuális önkifejezésre,
- Életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelő mértékben kialakul finommotorikájuk, szem – kéz, kéz – kéz koordinációjuk,
- Kialakul a síkban és térben való tájékozódás képessége.

9. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az egészség-, és környezeti nevelés óvodás korban kiemelt jelentőségű.

- Mintakövetés által, biztonságot, egészséges életfeltételeket, személyiségfejlesztő tevékenységeket, és napirendet biztosító közegben valósul meg.
- A gyermekek egyéni különbözőségét tiszteletben tartó, személyre szóló gondoskodást, nevelést jelent, melynek **tevékenységformái**:
 - ~ a szabad játék,
 - ~ az egészséges életmódot alakító cselekvések gyakorlása,
 - ~ mindennapos mozgásfejlesztő tevékenységek,
 - ~ a környezettel harmóniát teremtő spontán tapasztalások.
- Az óvodás gyermekekhez érzelmvilágához közelálló formában, kutató, felfedező, gyönyörködő szemlélettel közelítünk a természeti környezethez, növényekhez és állatokhoz, ami érzelmi kötődést teremt, természetessé válik számukra azok védelme és tisztelete.
- Az óvoda építészeti, tárgyi kialakítása, működése környezettudatosságot tükröz, kiemelten figyelmet kap az anyagok újra hasznosítási lehetősége, takarékos felhasználása, a környező élővilág és épített környezet védelme, a használati tárgyak, eszközök minősége és biztonságossága.
- A másság elfogadása természetes módon valósul meg nevelési rendszerünkben, erre neveljük gyermekeinket. Az óvoda elfogadó, bátorító miliójével pozitív életszemléletet közvetítünk, ahol természetes a fejlődésbe vetett hit csakúgy, mint a személyes tulajdonságok értékének elismerése.

- Valljuk, hogy a gyermekek pozitív énképének, önismeretének alakításával a világra nyitott, öntevékeny, önmagáért és a közösségért felelősséget vállaló gyermekek nevelünk.
- A gyermekek testi épsége, egészségük megőrzése valamennyi óvodai dolgozó cselekedeteit, magatartását, attitűdjét meghatározza. A gyermekek érthető formában, játékosan, rendszeresen gyakorolhatják a veszélyhelyzetek elkerülését, és az egészségmegőrző tevékenységeket pl. tisztálkodás, orrfújás, egészséges ételek fogyasztása, testápolás, pihenés, mozgásos tevékenységek.
- A szülők számára egészségmegőrző, környezetvédő programok, rendezvények, előadások nyílt napok formájában közvetítjük mindezen elveket és tartalmakat.

10. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelménye és esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha általánossá válik az a gyakorlat, hogy minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Ezért az egyenlő hozzáférés megteremtése, a gyermeki jogok biztosítása elengedhetetlen.

Célok

- a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása,
- a nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek biztosítása.

Intézkedések

- A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitvatartás kialakítása.
- Felvételi kérelmek elbírálásának kiemelt szempontja az esélyegyenlőség.
- Integrációt elősegítő csoportalakítás (olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlását).
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása, a többi gyermek érdekeinek figyelembevételével, és érzelmeik tiszteletben tartásával.
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása, okok feltárása.
- Intézményi kapacitások fejlesztése, szemlélet, látókör bővítése.
- Pedagógus módszertani kultúrájának megújítása, korszerű, kultúraazonos pedagógiai eljárások konfliktuskezelési technikák elsajátítása.
- A továbbképzések kiválasztásánál az egyéni bánásmódot, differenciált nevelést –helyezzük előtérbe (az integrációs programokat, formákat, módszereket terjesztjük).
- A beóvodázási programért felelős személy vagy team kijelölése.
- A belső kommunikáció hatékonyságának biztosítása.
- Egyenlő hozzáférés biztosítása az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatásokhoz.
- Egyéni foglalkozásokon való részvétel biztosítása, egyéni fejlesztési terv alapján – esetmegbeszélések.
- Anyagi támogatás biztosítása (fenntartói, alapítványi, pályázati).
- Egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, megszervezése, gyermekorvosi, védőnői tanácsadás.
- A gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása.

- A szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok szervezése.
- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, táborok szervezése; rendezvények látogatása).
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzbeli hozzájárulások fedezetének hiányában).
- Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal:
 - ~ gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása),
 - ~ védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beiratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás),
 - ~ szakszolgálatok (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása),
 - ~ civil szervezetek (a gyermekek óvodai beiratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés).
- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb rész-képesség zavarok kialakulásának megelőzése).
- Az érintett iskolákkal közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása (hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok).
- A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében.

11. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

A gyermekvédelmi munka, védelem minden gyermekre kortól, nemtől, vallástól, származástól független odafigyelést, gondoskodást jelent.

A gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődése a saját családjában történő nevelés során valósul meg. Ha ezt a folyamatot valamilyen gátló tényező befolyásolja, akkor az intézmény feladata ezt a helyzetet felismerni, és a gyermek fejlődését elősegítő megoldásokat megkeresni.

A gyermekek, fejlődésében, életében bekövetkezett változásokat az óvodapedagógusok fedezhetik fel leghamarabb, az ő szerepük meghatározó.

A gyermek szocializációjának legfontosabb feltétele, hogy tartós személyes szeretetkapcsolatban, azaz pozitív személyes kapcsolatban éljen közvetlen környezete tagjaival. Ez a kötődés teremti meg a gyermek számára a biztonságot, védelmet, tevékenységre készíttetést, a keresztyén minta elfogadását. A szeretetteljes kötődés szinterei a család, a vele összefüggő felnőtt és kortárs csoportok, a felnőttek, és a kultúrában fellelhető értékek szereplői (mesék, bibliai történetek).

Célja

- a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése,
- az óvodába beíratott és járó gyermekek problémáinak korai felismerése, kezelése,
- a gyermek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettség kialakulásának megakadályozása, csökkentése, hogy hátrányos helyzetbe tartósan ne kerüljön, vagy hátrányos helyzetéből ne váljék veszélyeztetetté.

Az óvodapedagógusok gyermekvédelmi feladatai

- biztosítani a gyermeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tenni,
- az új óvodások befogadását, beilleszkedésüket segíteni,
- a családok, minél átfogóbb megismerése,
- rendszeres tájékozódás a szülőktől a problémákról, változásokról, eredményekről,
- a problémák, a hátrányos helyzet okozta tünetek, okok felismerése, és ha szükséges, ehhez szakember segítségének igénylése,
- a feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására tervekészítés, és annak megvalósítása,
- az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködés,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részvétel, a szűrővizsgálatok szükség szerinti javaslása,
- a rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése az illetékesek felé,
- a szülőkkal való együttműködő kapcsolat kialakítása,
- jó kapcsolat kiépítése a helyi gyermekvédelmi szervekkel, személyekkel.

A gyermekvédelmi felelős feladatai

- összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó pedagógusok között,
- a nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot az adott évre,
- nyilvántartja a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket- feljegyzi a nyilvántartásába a gyermekekkel és a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét,
- az óvodapedagógusok gyermekvédelmi tevékenységének segítése,
- a nevelési év elején tájékoztatja a szülőket, a gyermekvédelmi tevékenységről, arról, hogy probléma esetén, milyen óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel,
- helyi szintű szakmai rendezvényeken való részvétel,
- évente egyeztetés a gyermekjóléti szolgálattal,
- munkájáról félévenként beszámol a nevelőtestületi értekezleten,
- amennyiben előfordul, folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait,
- elősegíti az óvodapedagógusok munkáját. szükség esetén családlátogatást végez a csoportos óvodapedagógusokkal,
- tájékoztatót tart a lehetséges eljárásokról, módszerekről, szakmai fórumok alkalmairól,
- javaslatokat tesz a különböző segélyezési formákra, segít a környezettanulmányok elkészítésében,
- a gyermekvédelmi munkát segítő partnerkapcsolatok folyamatos ápolása,
- az óvodán kívüli társ és segítő intézményekkel történő rendszeres együttműködés.

Az óvodavezető gyermekvédelmi feladatai:

- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai felvételének biztosítása,
- a problémák, tünetek felismerése,
- szakember, szakszolgálati segítség igénylése,
- a rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése,
- a támogatások biztosítása, a támogatáshoz jutás segítése,
- a Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyermekvédelmi rendszer szakembereivel való kapcsolattartás, együttműködés,

- a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változások figyelemmel kísérése.

12. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szülőkkel való közvetlen kapcsolat kialakításával oldjuk fel a szorongásaikat, így rövid idő után őszintén feltárják az előttük álló nehézségeket. Igyekszünk a gyermek személyét szem előtt tartva, a számára legjobb megoldást megkeresni, melyet a szülővel együtt valósítunk meg.

Célok

- mintaadás a felnőttek és gyermektársak részéről,
- egyéni bánásmód alkalmazásával a hátrányok enyhítése,
- előítéletek kezelése.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységeink

- a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, bizalmi kapcsolat kialakítás a gyermekkel,
- a megszokott cselekvések, mindennapi események, a rendszeresen használt szimbólumok, melyek az állandóság, biztonság, elfogadottság érzését közvetítik a gyermekek felé,
- az egyéni problémák hatékony kezelése, intervenciós gyakorlat alkalmazása,
- partnerkapcsolatok fenntartása a szülőkkel, munkánkat segítő szakemberekkel, intézményekkel,
- differenciált pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a játék személyiségfejlesztő hatásának kihasználása a gyermekek önismeretének, énképének, kommunikációjának, társas viszonyulásainak fejlesztése,
- mozgásfejlesztés a testi képességek, akarati tulajdonságok, sikerorientáltság elősegítésére,
- környezettudatosságra, helyes életvezetésre, egészségmegőrzésre nevelés az óvodai tevékenységek rendszerében (ld. „Óvodai élet tevékenységformái” fejezetben),
- tehetségazonosítás és fejlesztés a művészetek eszközével,
- népi kultúránk megismertetése, érzelmi kötődés alakítása,
- népmeséink, Bibliai történeteink nevelő hatású, önerősítő példáján keresztül, erkölcsi érzelmek, és magatartás orientálása,
- közös rendezvények, délutánok szervezése a szülők számára,
- tájékoztató, felvilágosító, prevenciós programok szervezése,
- beiskolázási tennivalók elvégzése, a szülők rendszeres tájékoztatása,
- természetben nyújtott segítség (ruha, élelmiszer, könyv...),
- szabadidős programok biztosítás a gyermekek számára,
- pszichés segítségnyújtás – nevelési tanácsok,
- tanulást segítő korszerű módszerek alkalmazása (szituációs játékok, kooperatív technikák, báb, projektmódszer),
- fejlesztést segítő eszközök beszerzése,
- konfliktusmegoldó technikák alkalmazása.

13. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodában

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését segítjük a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során. Az átlagtól eltérően fejlődő és ép fejlődésvonalú gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik együttes

élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt.

1. Különleges bánásmódú gyermek

1.1. sajátos nevelési igényű gyermek

1.2. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

1.3. kiemelten tehetséges gyermek

2. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

13.1. Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése, fejlesztése

Sajátos nevelési igényű gyermek: „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődész zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

Az óvodák az Alapító Okiratukban foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállalja.

Célok

- váljon természetessé a gyermekközösségben jelenlétük,
- alakuljon ki biztonságérzetük, stabil helyük környezetükben,
- valósuljon meg a gyermekek szakvéleményben kijelölt képessége területeinek fejlesztése,
- jussanak hozzá az egyéni képességeket figyelembe vevő legeredményesebb speciális fejlesztéshez a számukra megfelelő területen,
- a sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres, kudarctól mentes iskolai pályafutás kezdése érdekében.

Feladatok:

- a szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humán erőforrás,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek elfogadása, megismerése, befogadása,
- a kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása az SNI-s gyermekek kapcsolataiban,
- az intézményben dolgozók pozitív attitűdje legyen modell értékű, mert az a gyermekek szemléletének is irányadója,
- konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, a Református Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézménnyel (team munka),
- együttműködés a szülőkkel, családdal a rehabilitáció sikeressége érdekében,
- korszerű pedagógiai módszerek és tanulásszervezési eljárások megismerése, alkalmazása (projekt-módszer, drámapedagógia),
- az egyéni bánásmód jelenléte az egész nap folyamán,
- elvárásaink is igazodjanak a gyermek fejlődési üteméhez,
- erősségeik feltérképezése, azok felhasználása a kompenzáció érdekében,
- pozitív tulajdonságok, tehetség kiemelése, támogatása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- rendelkeznek olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészségség megőrzéséhez szükségesek,

- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek,
- képesek az alkalmazkodásra,
- eljutnak fejlődésük optimális szintjére.

13.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján:

- az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít,
- társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd,
- közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Célok

- a fejlesztés során a szakvéleményben kijelölt területek egyéni fejlesztése, kompenzációja az óvodapedagógus közreműködésével a pedagógiai kompetencia határokon belül,
- ne terhelje túl a nevelés – fejlesztés a tanulási, beilleszkedési, tanulási nehézség kialakulására veszélyeztetett gyermeket!

Feladatok

- a szakvéleményben megállapított területek megsegítése az óvodapedagógus közreműködésével, olyan technikák, módszerek megismertetése, melyek képességeiket figyelembe véve segítik az egészség megőrzését,
- a szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humán erőforrás.
- a kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása a BTM-es gyermekek kapcsolataiban,
- konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, szakszolgálatokkal (team munka),
- együttműködés a szülőkkel, családdal a felzárkóztatás sikeressége érdekében,
- a differenciálás elsődlegességének biztosítása,
- az elvárásainknak a gyermek fejlődési üteméhez igazítása,
- a másképpen fejlődő gyermek célirányos segítése, korrekciója egészséges társaival együtt - egyéni bánásmóddal -,
- az utánzásos és szociális tanulás lehetőségének biztosítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a szakvéleményben megjelölt képességek eléri a következő köznevelési intézményben folyó pedagógiai munkához szükséges szintet,
- rendelkezik olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,

- elfogadják önmagukat és egymást,
- lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek,
- képesek az alkalmazkodásra,
- eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

13.3. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Tehetséges gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. Tehetségsegítő tevékenységünk kiterjed a tehetségígéretes gyermekek azonosítására, tehetséggondozásra.

Célok

- a fejlesztés során a szakvéleményben kijelölt területek egyéni fejlesztése, kompenzációja az óvodapedagógus közreműködésével a pedagógiai kompetencia határokon belül,
- ne terhelje túl a nevelés – fejlesztés a tanulási, beilleszkedési, tanulási nehézség kialakulására veszélyeztetett gyermeket.

Feladatok

- a szakvéleményben megállapított területek megsegítése az óvodapedagógus közreműködésével, olyan technikák, módszerek megismertetése, melyek képességeiket figyelembe véve segítik az egészség megőrzését,
- a szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humán erőforrás.
- a kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása a btm-es gyermekek kapcsolataiban,
- konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, szakszolgálatokkal (team munka),
- együttműködés a szülőkkel, családdal a felzárkóztatás sikeressége érdekében,
- a differenciálás elsődlegességének biztosítása,
- az elvárásaink a gyermek fejlődési üteméhez igazítása,
- a másképpen fejlődő gyermek célirányos segítése, korrekciója egészséges társaival együtt, - egyéni bánásmóddal -,
- az utánzásos-, és szociális tanulás lehetőségének biztosítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a szakvéleményben megjelölt képességek eléri a következő köznevelési intézményben folyó pedagógiai munkához szükséges szintet,
- rendelkezik olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek,
- képesek az alkalmazkodásra,
- eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

Tehetséggondozó műhelyeink

- ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- kézműves műhely
- mozgás, testnevelés

13.4.A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Célok

- valósuljon meg a HH és a HHH gyermekek rendszeres óvodába járása,
- csökkenjen az óvodai igazolatlan hiányzások száma,
- legyen arányos a HH és a HHH gyermekek csoportokban történő elhelyezése,
- legyen rendszeres és hatékony a szülőkkel való kapcsolattartás,
- erősödjön az együttműködés a szakszolgálatokkal,
- valósuljon meg az óvodába lépő hátrányos helyzetű gyermekek komplex állapotfelmérése,
- valósuljon meg a kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése,
- kompenzáljuk a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat,
- valósuljon meg az egészséges életmódra nevelés a szülők, a gyermekorvos, a védőnő bevonásával.

Feladatok

- a gyermekek hiányzásainak nyomon követése, jelzése az óvoda gyermekvédelmi felelőse felé,
- a gyermekvédelmi felelőssel együttműködve a hiányzások okainak feltárása, segítségnyújtás,
- rendszeres kapcsolattartás „jelzőrendszer működtetése” a szakszolgálatokkal,
- az arányos elhelyezés figyelembevétele a HH és a HHH gyermekek csoportba sorolásánál,
- a szülők tájékoztatása szociális juttatások, kedvezmények, támogatások, segítő pályázatok igénybevitelére való jogosultságról, lehetőségekről,
- a beilleszkedés segítése, egyénre szabott fejlesztése,
- együttműködés az óvoda gyermekorvosával, a védőnővel,
- kiemelten kezeljük a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat, az egészséges életmódra nevelést,
- a differenciálás elsődlegességének biztosítása,
- kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése,
- az iskolai életre való tudatos ráhangolás,
- megalapozzuk az egészséges életmód iránti igényüket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a HH és HHH gyermekek rendszeresen járnak óvodába,
- szociális hátrányaik csökkennek,
- kommunikációs képességeik fejlődnek,
- az óvoda- iskola átmenet könnyebb lesz számukra,
- biztonságban érik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- képesek az alkalmazkodásra, együttműködésre,
- egyéni ütemben eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

14. Az óvoda kapcsolatai

14.1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködése

Elvei

- Óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt és azt kiegészítve, esetenként hátránycsökkentő szerepet betöltve valósul meg.
- Ebben nagyon fontos folyamat a családok megismerése, elfogadása, az együttműködésben a konstruktív szemlélet.
- Kiemelten fontos a nyitottság, az óvodai életbe való betekintés lehetősége, az együttnevelés során az elvek minél teljesebb közelítése, a nehézségek őszinte feltárása, és közös megoldásra törekvés.

Tartalma

- A szülők, gyermekek, pedagógusok számára szervezett közös programok, tevékenységek, együttműködési lehetőségek, melynek során mintát adunk, érzelmi kötődést alakítunk ki.
- Szülői igények, vélemények megismerése, a pedagógiai célok és a gyakorlati munka bemutatása, tájékoztatás a szülőket érintő kérdésekről.
- Egyházi ünnepeken, szeretet-vendégségünkön való részvétel, mely módot és lehetőséget ad keresztyén szellemiségünk megismerésére, hitünk elmélyítésére.

Formái

- *Egyéni beszélgetések a szülővel, gyermekkel* közösen (beiratkozás, ismerkedés az óvodával óvodakezdés előtt, családlátogatás, anyás beszoktatás, játszódélután, ünnepi készülődések, növények ültetése, udvarrendezés).
- *Nyílt napok*, melyek során mélyebb betekintést adunk a gyermekek óvodai életéről, tevékenységeiről (játék és tanulási tevékenységek megfigyelése).
- *Ünnepi rendezvények*, melyek a meghittség, összetartozás élményét adják (karácsony, advent, Anyák napja)
- *Kirándulások sportnapok*, melyek a szülők közösségének alakulását is elősegítik (ügyességi sportjátékok az óvodában, külső helyszíneken, egész napos kirándulás a természetbe).
- *Közös áhítatok, gyülekezeti összejövetelek.*
- *Fogadóóra* keretében félévente tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről fogadóóra keretében a szülők. A pedagógusokkal megbeszélik a továbblépés közös feladatait, illetve a gyermek óvodai életével kapcsolatos egyéb kérdések megbeszélésére itt nyílik lehetőség. A fogadóórát mindkét fél kezdeményezheti.
- *Csoportos szülői értekezleten* évente három alkalommal beszélnek meg a pedagógusok és szülők a csoport életével kapcsolatos eredményeket, újabb közös feladatokat, a szülőket érintő programok szervezését.
- *A szülők közössége* véleményével, otthoni tapasztalataival, javaslataival segíti a pedagógusok munkáját. Képviselőik útján véleményt fogalmaznak meg, javaslatot tesznek a nemzeti köznevelési törvényben nevesített esetekben, mely jogukról előzetesen tájékoztatást kapnak.
- *A szülők közössége* évente véleményével segíti ezen kívül az óvodapedagógusok és az óvoda szakmai munkáját, valamint az óvodavezető irányító, kapcsolatépítő tevékenységét.

14.2. Kapcsolat a fenntartóval

Elvei

- Bizalom, és a magas színvonalú feladatvégzésre való elkötelezettség a kapcsolatépítés és a napi munka során.

Tartalma

- Rendszeres kapcsolattartás az óvoda működési feladatainak naprakész ellátása érdekében a fenntartó ill. a területileg illetékes egyházközséggel.
- Az óvodavezető a fenntartó által meghatározott időszakonként beszámol az intézmény működésével, gazdálkodásával, pedagógiai, tanügyigazgatási, humánerőforrás helyzetével kapcsolatos helyzetről.
- A fenntartó egyházközségen kívül a működéssel összefüggő adatok és információk eljuttatása a Magyarországi Református Egyház Zsinata Oktatási Irodája felé.

Formái

- Személyes találkozók, igazgató tanácsülések, megbeszélések, vezetői értekezletek, konferenciák, szakmai rendezvényeken való részvétel, írásbeli beszámoló, e-mail és telefonos kapcsolat, kiadványok, publikációk.

14.3. Kapcsolat a gyülekezettel

Elvei

- Az óvoda nevelőközössége kezdeményező a kapcsolatépítésben, szem előtt tartják az óvoda missziós szerepét.

Tartalma

- Az óvoda elősegíti a gyermekek jelenlétét a gyülekezet életében, ami által a gyermek érzi, hogy van olyan közösség, ahová mindig bizalommal fordulhat iskolás korában is.
- A gyülekezet tagjai megismerik a református óvoda nevelőmunkáját, áldásait, s felismerve e szolgálat fontosságát segítik azt.

Formái

- Részvétel az istentiszteleteken, ünnepségeken, szeretetvendégségen, közös áhítatokon.

14.4. Kapcsolat a társintézményekkel, bölcsődével, iskolával

Elvei

- A gyermekek intézményes nevelésében kiemelten fontosnak tartjuk a nevelés folyamatjellegét, az egymásra épülő hatások pozitívumainak kihasználását.
- Egymás munkájának megismerése, tiszteletben tartása, és a lehető legteljesebb összehangolása segítheti csak az egymásra épülő fokozatokba való sikeres átlépést a gyermekek számára.
- Kapcsolatainkat a nyitottság, korrekt tájékoztatás, az együttműködés lehetséges formáinak közös kimunkálása jellemzi.

Tartalma

- Pedagógusok kölcsönös látogatásai, melynek során betekintést nyerhetnek az ott folyó gondozó, nevelő, személyiségfejlesztő munkába. Az alkalmazott módszerek, eljárások megfigyelése, tapasztalatok megbeszélése.

- A gyermekek részvételével megvalósuló intézménylátogatások, közös játékok, ismerkedés a sajátos (óvodai, iskolai) környezettel.
- A gyermekek tovább haladásának nyomon követése, különös tekintettel a különleges bánásmódot igénylő gyermekekre. Az iskolai beilleszkedésük tapasztalatait figyelembe vesszük nevelőmunkánk továbbfejlesztésében.

Formái

- Óvodába készülő bölcsődések látogatása a gondozónővel, nyílt nap, nyílt hét az óvodában, iskolában, esetmegbeszélések, műhelymunkák, nagycsoportosok iskolalátogatása, részvételük egy játékos órán, közös rendezvények, iskolások kedveskedése énekkel, hangszeres zenével ünnepek alkalmával, pedagógusok szakmai megbeszélései, hospitálások, szülői értekezlet tartása a tanítók részvételével az iskolába készülő gyermekek szüleinek, előadások, kérdőíves felmérés.

14.5. Kapcsolat a munkánkat segítő intézményekkel

Elvei

- Nyitottság, korrekt tájékoztatás, naprakész informáltság jellemzi a kapcsolatunkat a gyermekeket megillető gondoskodás, védelem, és intervenciós gyakorlat megvalósításában.

Tartalma

- Rendszeres vagy eseti együttműködés az alábbi intézményekkel a gyermekek egészséges személyiségfejlődésnek, speciális fejlesztésének, valamint jogaik érvényesítése érdekében.

Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Református EGYMI

Pest Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

Gyermekjóléti Szolgálat

Családsegítő Szolgálat

Gyámügyi Hivatal

Formái

- Esetmegbeszélés, szülők tájékoztatása, előadás, együttműködés a gyermekek számára előírt szakirányú (gyógypedagógiai) fejlesztésekben.

14.6. Külső szakmai kapcsolatok

Kapcsolat a Református Pedagógiai Intézettel

Elvei

- A keresztyén értékrend szerinti magas színvonalú nevelés érdekében törekszünk a nevelőhatások egységesítésére, a református tartalmak erősítésére, a pedagógus hivatás megújítására.

Tartalma

- A pedagógusok szakmai és mentálhigiénés támogatása a RPI által nyújtott szolgáltatások igénybevétele útján.

Formái

- Pedagógus továbbképzések, szaktanácsadás igénybevétele, előadásokon, konferenciákon való részvétel, határon túli óvodákkal történő kapcsolatalakítás támogatása, szakmai kiadványok, publikációk megjelentetése, pedagógiai adatbázisok igénybevétele, pedagógus minősítések és az országos pedagógiai, szakmai ellenőrzésekre való felkészülés és

lebonyolítás segítése, szakmai dokumentumok készítésében segítségadás, esetenként kutatási, elemzési célú szakmai információk cseréje.

- A vezető/tagintézményvezető lehetőség szerint rendszeresen részt vesz az Országos Óvodavezetői Értekezleten

Kapcsolat a magyar református óvodákkal

Elvei

- A pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése érdekében rendszeres szakmai együttműködésre, tapasztalatcserére, nyitottságra törekszünk más hazai református óvodákkal.

Tartalma

- A pedagógiai gyakorlati tapasztalatok átadása.

Formái

- Hospitálások szervezése, szakmai előadások, jó gyakorlatok bemutatása, szakmai anyagok kidolgozása.

Kapcsolat a határon túli református óvodákkal

- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.
- A kapcsolatépítés során a hasznosítható tapasztalatok, módszerek és pedagógiai tartalmú információk átadása, valamint a környező országokban működő magyar református óvodák pedagógusainak keresztyén értékek mentén történő értékteremtése valósul meg.
- Lehetőség szerint a minden évben megrendezésre kerülő Református Óvodák Kárpát-medencei Szakmai Találkozásán való részvétel a nevelőtestület részéről.

Az óvoda kapcsolatépítő munkáját akkor tekintjük eredményesnek, ha:

- a gyermekek jogai, mindenképp felett álló érdekük érvényre jut,
- óvodás éveik alatt minden segítséghez hozzájutnak személyiségük optimális fejlődéséhez,
- a szülők ismerik és elismerik, elégedettek az óvodában folyó nevelőmunkával,
- partnereink érzékelik és elismerik törekvéseinket a nyitottság és folyamatos együttműködés és terén,
- a pedagógusok szakmai tudása, látóköre folyamatosan gyarapszik, annak eredményeként nevelőmunkájuk napi gyakorlatában megjelenik a megszerzett tudásuk.

15. Megemlékezések, ünnepek

Az ünnepek szépséget, értelmet adnak a hétköznapiaknak. A keresztyén óvodákban az ünnepek az öröm, a hálaadás alkalmai gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt.

Október 31: A reformáció napja

Az óvodapedagógus elbeszélése arról, hogy hitünkért a nehézségeket is vállalnunk kell.

December 6. Mikulás

A gyermekek a Mikulást várva a titok és a közös készülődés örömét élik át.

Advent időszaka, Karácsony

Várakozás Jézus megszületésére. Elcsendesedés, gyertyagyújtás, éneklés, betlehemes játékok.

Farsang

Télbúcsúztatás vidámsággal, énekkel, tánccal, farsangi maskarával.

Március 15. Nemzeti ünnep

Beszélgetés, képek nézegetése a régmúlt eseményekről, kokárda, nemzeti színű párta készítése, éneklés dalosjátékok

Virágvasárnap

Az óvodapedagógus történetmondása Jézus bevonulásáról Jeruzsálembe. A csoportszoba virágokkal díszítése

Nagypéntek

Az óvoda munkatársainak megemlékezése Jézus keresztre feszítéséről. Nevelés nélküli munkanap.

Húsvét

A feltámadás ünnepe. Készülődés az óvodapedagógussal teremdíszítés, a bibliai történet megismerése. A húsvéti néphagyománynak megfelelően tojás festés, mely az új élet jelképe.

A mennybemenetel ünnepe

Jézus erejéről, visszajöveteléről szól a bibliai tanítás.

Pünkösöd

Az óvodapedagógus történetmondása arról, hogy a Szentlélek ereje segít legyőzni a rosszat.

Anyák napja

A gyermekek meglepetéssel, maguk által készített ajándékkal, énekkel, verssel fejezik ki hálájukat édesanyjuknak, nagymamájuknak.

Gyermeknap

Vidám játékok, közös éneklés, kirándulás a szabadba.

Évzáró

Közös délután, szeretetvendégség a szülőkkel

Gyermekeink születésnapja, névnapja

Az ünnepeltet énekkel, verssel köszöntik a társaik. Apró, maguk által készített ajándékot kapnak egymástól és az óvodapedagógusoktól.

Jeles napjaink

Víz világnapja (március 22.)

Föld napja (április 22.)

Óvodánk hagyományai, rendezvényei

Márton napi lámpás felvonulás

Kibocsátó istentisztelet

XIV. A mini bölcsőde szakmai programja

1. A többcélú óvoda – mini bölcsőde jellemzői

A 2008. évi XXXI. törvény részeként módosított közoktatásról szóló 1993.évi LXXIX. törvény (továbbiakban: közoktatási törvény) 33.§ (14) bekezdése hatályba lépésével, bizonyos feltételekhez kötötten lehetővé vált egy új típusú – az egységes óvodai és bölcsődei (jelenlegi megnevezése szerint többcélú óvoda – bölcsőde) nevelési feladatokat ellátó – intézmény létesítése. Ennek értelmében a Halásztelki Református Egyházközség 2022. szeptember 1. napjától többcélú óvoda – mini bölcsőde tagintézményt hoz létre.

A mini bölcsőde megalakulásával szakmai szempontból önálló bölcsődében a cél a biztonságérzetet nyújtó, érzelem-gazdag környezet kialakítása, melyben a gyermek saját képességei szerint fejlődhet, megízlelheti az önfeledt, aktív játék örömeit, mely későbbi élete során kreatív tovább fejlődésre, élmény és fantázia világának gazdagításához, és az esztétikum iránti érzékenységhez vezethet.

Arra törekszünk, hogy gondjainkra bízott gyermekekből a körül ölelő világra nyitott, fogékony, önállóan gondolkodni tudó gyermekek váljanak.

2. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Halásztelek dinamikusan fejlődő település Budapest agglomerációjában, ahol a gyermeklétszám folyamatosan növekszik. A mini bölcsőde megnyitását indokolja, hogy a kisgyermeket nevelő családoknál sok esetben szükségessé válik az édesanya munkaerő-piaci re-integrációja is a családfenntartás érdekében, vagy egyéb ok miatt nem tudnak gyermekük napközbeni ellátásáról gondoskodni, illetve szociális alapon rászorulnak. A bölcsődei férőhelyek száma a településen nem elégíti ki az ellátás iránti igényt, a mini bölcsőde megnyitásával 16 fő kisgyermek számára nyílik lehetőség a nappali ellátás biztosítására.

A mini bölcsőde a Bocskai István Református Oktatási Központ szomszédságában található, így felmenő rendszerben egészen a középiskola befejezéséig biztosítható a gyermekek keresztyén szemléletű nevelése-oktatása. A bölcsődében nyújtott szolgáltatás célja a településen található intézményi férőhelyek számának növelése, ezen keresztül a gyermekjóléti alapellátáshoz való hozzáférés javítása a településen élő valamennyi kisgyermeket nevelő család részére, a gyermek 3 éves koráig a meghatározott napi nyitvatartási időn belül.

A megépült bölcsőde területileg és szakmailag is különálló egységben, 2 csoportban, összesen 16 férőhellyel rendelkezik, biztosítva az energiatakarékosságot és korszerűséget, környezetbarát és akadálymentes.

3. A mini bölcsőde

3.1. A mini bölcsőde természeti környezete, a bölcsőde képe

A mini bölcsőde az óvodai részlegtől elkülönített helyen biztosítja a 3 év alatti gyermekek levegőztetését, udvari játékát, ismerkedését a természeti környezettel, tapasztalását az évszakok változásairól, időjárásról, természeti jelenségekről. Az újonnan kialakításra kerülő zöld terület ingergazdagságával, az életkornak megfelelő játékokkal biztosítja a környezettel kapcsolatos

tapasztalatszerzést, az ismerkedést az őket körülvevő világgal, magában rejtve a további fejlesztési lehetőségeket.

3.2. Gyermekképünk

A református mini bölcsőde nevelési elveiben és gyakorlatában elkötelezett a keresztyén értékek és életvitel közvetítésében a rábízott gyermekek felé. Az érték közvetítés mellett nagy hangsúlyt fektetünk a nyugodt, derűs, szeretetteljes légkör kialakítására, adottságaik kibontakoztatására, szükségleteik kielégítésére, kiegyensúlyozott fejlődésük biztosítására. Gondozásuk, nevelésük felkészült, szakmailag kompetens kisgyermeknevelők irányításával történik. A dolgozók célja annak elősegítése, hogy óvodába lépéskor a rábízott gyermekek életkoruknak megfelelő szociális érettséggel, önállósággal, képesség- és készség szinttel rendelkezzenek.

4. A református bölcsődei nevelés feltételrendszere

4.1. Személyi feltételek

A református mini bölcsődében az egész napot áthatja a keresztyén szellemiség. A bölcsőde dolgozói egész személyiségükkel tükrözik a keresztyén hitet, ismerik a Szentírást és élő kapcsolatban állnak a Szentháromság Istennel. A Bibliai integrációt közvetítik a bölcsődei élet mindennapjaiban, annak nevelési és gondozási folyamataiban.

A mini bölcsődében 3 fő kisgyermeknevelő és 2 fő bölcsődei dajka összehangolt munkájával neveljük, gondozzuk a gyermekeket. A kisgyermeknevelők rendelkeznek a 15/1998 (IV.30.) NM rendelet 2. számú melléklet II. rész Képesítési előírások a gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodás egyes formáiban dolgozók részére előírt végzettséggel, 2 fő bölcsődei dajka elvégezte a 20/2017. (IX. 18.) EMMI rendelet a bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló tanfolyamot.

A nevelő, gondozó, oktató munkát közvetlenül segítő szakemberek, dolgozók az intézmény zavartalan és színvonalas működéséhez járulnak hozzá.

Kiemelt feladatunknak tekintjük munkánk során, hogy a kisgyermeket nevelő családok segítséget kapjanak gyermekük neveléséhez, biztosított legyen számukra a magas színvonalú napközbeni ellátás.

Szakembereink gyerekcentrikusak, nevelői szemléletük demokratikus és elkötelezettek a családok támogatása iránt. Olyan erkölcsi és szakmai elvárás a kisgyermeknevelőinktől, melyet a fenntartó egyházi testületek törvényei, szabályrendeletei, nevelőkre vonatkozó etikai kódexe is megkövetel:

A református intézmények számára készült „Etikai kódex” ismerete és betartása, a keresztyén életvitel folytatása, kötelezettségeink közé tartozik nevelőtestületre, vezetőre és vezetettekre egyaránt vonatkozik. Megkívánjuk, hogy az Etikai kódexnek megfelelő magatartás – a gyermekek számára elsődlegesen érthető – nonverbális csatornákon is megnyilvánuljon. Elfogadó, problémamegoldó, pozitív, segítőkész, szeretetteljes, következetes attitűd az elvárásunk. Az intézmény vezetőségének lehetőséget kell teremtenie a munkatársak lelki épülésére (bibliaórák, áhítatok, istentiszteleti alkalmak), szakmai fejlődésre (továbbképzések, konferenciák).

4.2. Továbbképzések

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet alapján kell az alkalmazottaknak szakmai továbbképzési

kötelezettségüknek eleget tenni. A képzési ciklus 4 év. A kötelező továbbképzések tervezése a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál lehetőséget biztosítunk a kisgyermekgondozók érdeklődési körének megfelelően.

A munkájára igényes szakember önképzés formájában is rendszeresen képezi magát. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, internet használatának lehetőségét, audiovizuális eszközöket.

4.3. Tárgyi feltételek

A bölcsődei csoportszobák, a kiszolgáló – és szociális helyiségek önálló egységet alkotnak. A játékeszközök, nagymozgásos, szem-kéz koordinációt és a kognitív képességeket fejlesztő eszközök újonnan kerültek beszerzésre, alkalmazkodnak a kisgyermekek életkori sajátosságaihoz.

A dekorációk igazodnak a keresztyén szellemiséghez, egyszerűséget, esztétikumot közvetítenek.

A mini bölcsőde saját, önálló zöld területtel rendelkezik az óvodától elkülönülten. A 3 év alatti gyermekek levegőztetése, udvari játéka életkoruknak megfelelő játékeszközökkel biztosított.

A technikai eszközök (fénymásoló, internet hozzáférés, számítógép, nyomtató) a nevelés háttérfolyamatát biztosítják, használati lehetőségeikkel a dolgozók szakmai fejlődését, önképzését támogatjuk.

A 15/1998 (IV.30.) NM rendelet 11. számú melléklete által előírt kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléseiről tekintetében a neveléshez, gondozáshoz szükséges eszközökkel rendelkezünk.

5. A bölcsődei nevelő-gondozó munka

5.1. A pedagógiai hitvallásunk

Valljuk, hogy csak nyugodt, derűs, szeretetteljes légkörben felnövő gyermekekből válnak boldog, kiegyensúlyozott, a világra nyitott, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek. A kisgyermek életében az első 3 évnek, az első közösségnek meghatározó szerepe van a későbbi személyiségfejlődésben. A kisgyermek ebben az életszakaszában a legsérülékenyebb testileg, lelkileg egyaránt, erősen függ a felnőttektől, ezért a kisgyermeknevelő személyisége meghatározó. Fontosnak tartjuk a biztonságot nyújtó környezetet, melyben a legteljesebb odafigyeléssel óvjuk és vigyázzuk a ránk bízott gyermekeket.

„ Milyen embert is akarunk formálni?

A válasz egyszerű: egészséges testű, akaraterős, jó ítéletű, értelmes, tette kész, szép célokért hevülő és áldozó embereket, akik meg tudják érteni és élni a szépet és nagyot minden téren, akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal, akik megértik a dolgok összefüggéseit, akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek, amely csak a kölcsönösségen, méltányosságon és jóakaraton épülhet.” Szent-Györgyi Albert

A minket körülvevő világ nem minden esetben azt tartja értékesnek és fontosnak, ami szerintünk az. A természet, a család, a munka szeretete és tisztelete a mai korunkban is kiemelendő értéknek számít. A bölcsődei nevelés-gondozás kiegészíti a családi nevelést és a kettő szoros összhangja és együttműködése biztosítja a gyermek kiegyensúlyozott, egyéni fejlődését és a helyes értékrendjének kialakulását. Mindezeket szem előtt tartva a mini bölcsődei szakmai programunk mottója:

„ Nincs az életben nagyobb felelősség és nagyobb megtiszteltetés, mint,
hogy felneveljük a következő nemzedéket.”

Everett Coop

5.2. A bölcsődei nevelés-gondozás célja

A bölcsődei nevelésünk során az a célunk, hogy a kisgyermekek sajátítsák el azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak a változásokhoz. Mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel tesszük, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

További célunk, hogy a koragyermekkorai intervenció szemléletével összhangban minden kisgyermekre, és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytassunk. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődési lemaradások, megtorpanások felismerése és azok jelzése. A bölcsődénk családbarát intézményként járuljon hozzá a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

A mini bölcsőde gondozási előnyei:

- kis csoport létszám, mely lehetővé teszi az egyénre szabott foglalkozást
- a fertőzőes megbetegedések ritkábbak, mint a nagyobb létszámú gyermek közösségekben
- a különleges bánásmódot igénylő gyermek szükségletei jobban kielégíthetőek
- a családi körülmények megkönnyítik a kisgyermek számára a szülőtől való elszakadást.

6. A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermekek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan alkalmazkodjanak környezetükhöz.

A szakszerű gondozás – nevelés akkor valósulhat meg, ha a csoportban érvényesülnek a következő alapelvek.

- ***A család rendszerszemléletű megközelítése***

A kisgyermeknevelőnek tisztában kell lennie a családi szocializáció elsődlegességével, a családi kötődések meghatározó szerepével. A mini bölcsőde dolgozói a családi nevelés értékeit, hagyományait tiszteletben tartva kapcsolódnak be a gyermek nevelésébe, építve annak erősségeire, kompetenciáira, erőforrásaira. A családi viszonyok, nevelési elvek ismerete képezi a gyermeki viselkedés megismerésének az alapját, hisz ez nyújt a kisgyermek számára mintát, ezért kiemelten fontosnak tartjuk a szülőkkel való kapcsolattartás minél szélesebb körű biztosítását.

- ***A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása***

A kisgyermeknevelők szorosan együttműködnek a Református EGYMI Halásztelki Székhelyintézményének szakembereivel, valamint a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálat szakembereivel annak érdekében, hogy a különböző szükségletek felől nyújtson komplex prevenciós támogatást a gyermekek és családjaik részére. Munkánkat az egyéni szükségletek figyelembevételével végezzük, kiemelve a rizikótényezőket, az átlagtól eltérő fejlődésment mielőbbi felismerésének szükségességét. A felismerést követően tapintatosan és megfelelő tapasztalattal alátámasztva tájékoztatjuk a szülőt, lehetőséget teremtve team megbeszélés kezdeményezésére a megfelelő szakember bevonásával. Fontosnak tartjuk az intervenció szemlélet szélesebb körben történő terjesztését, ezért hozzáférhetővé tesszük a dolgozóink és a szülők számára is az ehhez szükséges tudás, ismeret megszerzését.

- ***A családi nevelés elsődlegességének tisztelete***

A kisgyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva, azokat erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében. Biztosítjuk a szülők számára a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódási lehetőséget a bölcsőde életébe.

- ***A gyermeki személyiség tiszteletben tartása***

A kisgyermeknek egyszeri, megismételhetetlen individuumból való kezelése az egyéni bánásmód alapja. Valljuk, hogy az a nevelés lehet eredményes, melynek során a felnőtt tekintettel van a gyermek egyéni sajátosságaira, fejlődésének alakulására, pillanatnyi pszichés és fizikai állapotára, aktuális szükségleteire, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával. A gyermek személyiségének tisztelete megkívánja, hogy mindezeket a kisgyermeknevelő önmagára és másokra nézve is helyezze előtérbe.

- ***A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe***

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe van a gyermek fejlődésének alakulásában, az ellátás hatásrendszerének működtetésében. Fontos az empatikus, hiteles, elfogadó, keresztény értékeket közvetítő nevelői magatartás és a szakmai tudatosság, hisz a nevelés az értékteremtés, értékközvetítés terepe. Az egységes nevelői hatások érdekében a gyermekekkel foglalkozó felnőttek a gyermek elfogadásában, öntevékenységének biztosításában egyetértenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik, miközben a köztük lévő személyiségbeli különbségeket tiszteletben tartják. A szakmai továbbképzések lehetőségének biztosításával támogatjuk a kisgyermeknevelők szakmai kompetenciáinak, önismeretének, kommunikációs készségeinek, képességeinek fejlődését.

- ***A biztonság és a stabilitás elve***

A kisgyermek számára, valamint a gyermekkor későbbi szakaszaiban is alapvető a biztonság, a stabilitás megteremtése, amely a személyi és a tárgyi környezet állandóságát, a napirend folyamatosságát és kiszámíthatóságát, valamint a harmonikus légkört, a jó hangulatot jelenti. Az egymásra épülő mozzanatok ismétlődése, a környezethez és annak változásaihoz történő fokozatos hozzászoktatás lehetősége növeli a gyermek biztonságérzetét. A kisgyermeknevelő által összeállított rugalmas és folyamatos napirend, mely alkalmazkodik a csoport életkori sajátosságaihoz, szintén a gyermek biztonságérzetét hivatott növelni. Az egymásra épülő tevékenységek megismerése, megszokása fejleszti a gyermek időbeli tájékozódó képességét, ami kiszámíthatóságot eredményez a napi események sorában. A gyermekekkel töltött elegendő és minőségi idő biztosításával gyermek érzelmi stabilitása növelhető.

- ***Fokozatosság megvalósítása***

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területén érvényesülnie kell, különös tekintettel a bölcsődei beszoktatás, illetve az óvodába történő beillesztés során. A változások elfogadtatása, az új ismeretek, tapasztalatok megélése, a jó szokások kialakulása csak az egyéni szükségletek, a gyermek alkalmazkodóképességének maximális figyelembevételével történhet.

- ***Egyéni bánásmód érvényesítése***

Számunkra minden gyermek egyedi, különleges, önálló személyiség. Ezt szem előtt tartva a gyermekek életkori sajátosságain felül, mindenkor figyelembe vesszük a gyermekek egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és érzelmi állapotát. Kis létszámú csoportjaink lehetővé teszik, hogy az egyéni bánásmód, illetve a gyermekek saját fejlődési ütemének megfelelő differenciált fejlesztés megvalósuljon úgy, hogy a gondozónő szeretetteljes, meleg odafigyelésével segíti a gyermek fejlődését. A kisgyermeknevelő elfogadja és tiszteletben tartja

a gyermek vallási, nemzetiségi, etnikai hovatartozását, segíti az identitástudatuk kialakulását, fejlődését, valamint segíti a saját és más kultúrák, hagyományok megismerését, tiszteletben tartását.

- ***Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége***

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkot, melynek során építünk a kisgyermeknevelő és a kisgyermek bensőséges kapcsolatára. Ehhez biztonságos, tevékenységre motiváló környezetet biztosítunk, melyben a gyermek ösztönzése, segítése, támogatása, a felé irányuló szeretet által fokozzuk aktivitását, önállóság iránti vágyát. A kisgyermeknevelő saját példamutatásával, a gyermeki próbálkozások támogatásával, bátorítással segíti a tanulást, az önkiszolgálás képességének kialakítását, fejlődését az egyes gondozási helyzetekben.

- ***A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása***

A kisgyermeknevelő folyamatosan, az adott szituációnak megfelelően nyújt ismereteket a kisgyermek számára. Az ismeret- és tapasztalatszerzés folyamatában, a játékhelyzetekben alternatívákat ajánl, melyből a gyermek szabadon választhat. A választás szabadsága növeli az önbizalmat, önállósághoz vezet. A játékhelyzetek megteremtésével és a tevékenységek felajánlásával a tapasztalati úton történő ismeretszerzést biztosítjuk a gyermeknek azért, hogy a gyermek soha ne csak szemlélője legyen a történéseknek, hanem aktív résztvevője, alakítója is. Fontos jellemzői a kisgyermeknevelőnek az empátia, a bizalom, az elfogadás, az odafigyelés, a meghallgatás, a türelem. A gyermek próbálkozásainak az elismerése, a pozitív megerősítés, a biztatás, az elegendő idő biztosítása – elengedhetetlen feltételei az önállóság kialakításának.

Keresztyén szellemű nevelés

Keresztyén szellemű nevelésünknek fontos pillére a bibliai történetekkel való ismerkedés, melynek életkorhoz igazodó formáját, tartalmát kisgyermeknevelőink keresik. Két dolog meghatározó: a gyermekek életkora és a keresztyén ünnepekörök. A bölcsődében 20 hetes -3 éves korú gyermekek életkori sajátosságai nagyban behatárolják a lehetőségeinket. Azokat a történeteket részesítjük előnyben, amelyek a korosztály adottságainak megfelelően Isten oltalmazásáról, szeretetéről, gondoskodásáról szólnak. Ez a szemlélet határozza meg az elmondásra ajánlott bibliai történeteket. A keresztyén ünnepek történetei keretet adnak együttléteinknek. A történetek szemléltetéséhez bábokat, eszközöket készítenek a kisgyermeknevelőink, melyek még jobban felkeltik a gyermekek érdeklődését és fokozzák kíváncsiságukat. Ezekre az alkalmakra, nyugodt légkört teremtenek a dolgozók. A gyermekek részvétele önkéntes.

Célunk a helyes Istenkép kialakulásának segítése, megéreztetni a gyermekekkel az Isten szeretetének jó ízét, ezért hangsúlyozni kell a szeretetet, rámutatni a bizalomra, hogy növeljük a gyerekekben az ős bizalom csíráját.

Összekulcsoljuk a kezünket, meghajtjuk a fejünket, hogy amíg imádkozunk, ne terelje el semmi a figyelmünket. Az imádkozás a nap egyéb részeiben, például étkezések megkezdése előtt és annak végeztével is jelen van.

A református mini bölcsőde nevelési elveiben és gyakorlatában elkötelezett a keresztyén értékek és életvitel közvetítésében a rábízott gyermekek felé, figyelembe véve a szülőknek azt a jogát, hogy gyermeküket vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő nevelésben részesítsék.

7. A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai

7.1. A családok támogatása

- A bölcsőde, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első intézmény, jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében
- A család megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével
- A családi és bölcsődei nevelés összhangjának megvalósítása a szülők és a kisgyermeknevelő közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat segítségével

7.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- A harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása
- A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése
- Egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakulásának segítése
- A higiénés szokások betartása a bölcsődei nevelés során:
 - tudatos testápolási szokások kialakítása a gondozási műveletek során
 - étkezések előtti és szükség szerinti kézmosás
 - papír zsebkendő, papírszalvéta használata
 - fürdőszobai higiénés szabályok betartása, fertőtlenítés
 - a csoportszoba gyakori szellőztetése
 - napi, heti takarítás, fertőtlenítés
 - ágyneműcsere rendszeresen, illetve szükség szerint
 - rendszeres törölközőcsere
- A dohányzás megelőzésében jelentős szerep jut a bölcsőde dolgozóinak, hiszen modellt, mintát jelentenek a gyermekek és a családok számára. Nagy felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért.

A bölcsődei egészségnevelés, az egészséges életvitel igényeinek alakítása már a bölcsődés-korú kisgyermekeknél is kiemelt fontossággal bír. A bölcsődei nevelésünk-gondozásunk egyik alapvető feladata a gyermekek számára az egészséges életvitelhez szükséges optimális környezet biztosítása, melyben központi helyet foglal el az inger gazdag, gyermekközpontú bölcsődei életrend. Az egészséges és biztonságos bölcsődei környezet (csoportszoba, udvar) megteremtésével hozzájárulunk a nyugodt, kiegyensúlyozott, a gyermekek testi szükségleteinek és életkori sajátosságainak megfelelő játék- és mozgás igény kielégítéséhez.

Különös gondot fordítunk a hátrányos és veszélyeztetett családok gyermekeire. Esélyegyenlőségüket a gondozási műveletek során a szokások, készségek elsajátítása útján biztosítjuk, hogy az egészséges életmód, a testi higiéné mindennapos igényükké váljon. A családokkal együttműködve valósítjuk meg a gyermekek testi-lelki fejlesztését, a mindennapos mozgás, levegőzés feltételeinek biztosításával elősegítjük az összerendezett mozgásuk fejlődését. A gyermekeket a differenciált bánásmód elvének szem előtt tartásával, az egyént tisztelve fejlesztjük, hogy képesek legyenek életkoruknak megfelelő gondozási teendők (öltözködés, tisztálkodás, étkezés) elvégzésére. A bölcsődei szokásrendszer kialakításával, a vidám, családias légkör biztosításával, szeretetteljes, támogató, biztató odafordulással biztonságot teremtünk e tevékenységek elvégzéséhez, gyakorlásához.

7.1. Öltöztetés, öltözködés

Az öltöztetés és az öltözködés hozzájárul gyermekeink önállóságának, ízlésvilágának, esztétikai érzékének fejlődéséhez. Bölcsődéseinknek külön, jellel ellátott öltöző helyet és pelenkázó-

helyeket biztosítunk. Bölcsődénkben szükséges a cserecipő, valamint az évszaknak megfelelő váltó ruha. A gyermekek életkori sajátosságaihoz, az egyéni fejlődést figyelembe véve és az önállósodási törekvésekhez igazodva elegendő időt és szükséges segítséget biztosítunk az öltöztetésben, öltözködésben és a ruházat elhelyezésében az öltözőszekrényekben. Az egyéni fejlődésbeli és önállóságbeli különbségek az otthonról hozott szokásokból is fakadnak, ezért hangsúlyt fektetünk a szülőkkel való öltözködési szokások összehangolására, esetenként a tapintatos meggyőzésre. A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására teszünk javaslatot (kényelmes könnyen fel- és levehető, a gyermek mozgását nem akadályozó ruházat, váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő cipők).

7.2. Testápolás, gondozás

A testápolás a gyermek egészségének védelmét, a szükség szerinti tisztálkodást, a tisztaságigény kialakulását szolgálja. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegségmegelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét az életkori sajátosságaiknak megfelelő módszerekkel tudatosítjuk a gyermekekben. A testápolási szokások a gyermekek intim szférájában zajlanak, a csecsemők- és kisgyermek gondozása bensőséges interakciós helyzet felnőtt és a csecsemő- és kisgyermek között, ezért fontos a bensőséges légkör kialakítása. A testápolási teendők elvégzését elősegítik a bölcsődei gyermekméretű eszközök, így létre jön az önálló tisztálkodás lehetősége, mely a szokások kialakulásán túl a tisztálkodási igénymegjelenését is eredményezi.

Bölcsődei nevelésünk-gondozásunk során végzett testápolás magába foglalja, az életkori sajátosságoknak megfelelő gondozási és ápolási műveleteken túl a reggeli, csoportszobába érkezés előtti kézmosást, az étkezések előtti és a szükség szerinti kéz- és arcmosást, törölköző használatát, a fésülködést, fogmosást, WC használatát, zsebkendő használatát. A gyermekek az életkori sajátosságaiknak és egyéni fejlődésüknek megfelelően saját jellel ellátott tisztálkodási eszközt használnak, illetőleg a kisgyermek napi gondozásához-ápolásához használt eszközöket saját jellel ellátott tárolókban és polcokon helyezzük el és használjuk. A kisgyermekeket, az életkori sajátosságaikat figyelembe véve a szükségleteik jelzésére szoktatjuk. A gyakorlati teendők elsajátítása során fokozatosan rávezetjük a gyermekeket a tevékenység önálló elvégzésére. Az egyéni fejlődési ütemetfigyelembe véve segítjük a szobatisztaság kialakulását.

Fontosnak tartjuk a bölcsődei és a családi testápolási szokások összehangolását, szükség szerint a családnak való segítségnyújtást, tanácsadást. Külön figyelmet fordítunk az eltérő szociokulturális körülmények közül érkező gyermekek testápolási szokásaira, ha szükséges, felvállaljuk a hiányzó szokások kialakítását.

A gondozás és a nevelés elválaszthatatlan egységet alkotnak, a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódhatnak kizárólag a gondozási helyzetekre. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben segítjük a tájékozódást, tapasztalatok, élmények feldolgozását, a kisgyermek érdeklődésétől függően ismereteket közvetítünk. Törekszünk arra, hogy a gondozás pillanatai a gyermek számára örömteliek legyenek.

A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárás, ezért elegendő időt biztosítunk az önállósodási törekvések gyakorlására, mivel az egyes mozzanatok megtanulása egyéni fejlődési ütemben valósul meg.

A gondozási helyzetekben megvalósuló interakció minősége nagymértékben befolyásolja a szokások kialakulását, az önállósodás folyamatát, valamint a kisgyermek egészséges személyiségének alakulását. Ennek elősegítése érdekében fontos a pozitív visszajelzés, biztatás és támogató segítség, a sikeres próbálkozások megerősítése, dicsérettel, jutalmazással. Tekintettel vagyunk arra, hogy a gyermekek az egyes területen nagyon különböző ütemben önállósodnak, és a megszerzett önállóságukat nem minden esetben érvényesítik szívesen.

7.3. Étkezés

A bölcsődei étkezés során a korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálási elveket kell figyelembe venni, hogy a táplálék:

- mennyiségben elegendő és minőségileg helyes összetételű
- biztonságos és a higiénés követelményeknek megfelelő
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen

A kisdud bölcsődei étkezésében – minimum 4-szeri étkezés esetén – az ajánlott napi energia- és tápanyagtartalom 75%-át kell biztosítani. Az étrendnek változatosság, idényszerűség, ízében való összehangoltság, önálló étkezésre nevelésszempontjából is megfelelőnek kell lennie.

Az egészséges életmód megalapozása kapcsán fontos feladatunk az étkezés általiskultúrhigiénés szokások kialakulásának segítése. A gyermekek táplálása mindig az életkori sajátosságainak és egyéni igényeiknek megfelelően kell, hogy történjen, ezért fontos feladatunk megismerni a gyermekek egyedi étkezési szokásait, esetleges ételérzékenységeket. E tényezőket figyelembe véve tapintattal segítjük, szoktatjuk őket az egészséges, helyes táplálkozásra, szorosan együttműködve a családi neveléssel. Fontosnak tartjuk a kulturált étkezés szokásainak kialakítását.

Bölcsődénkben a gyermekek étkeztetése a Hancs Kft. által biztosított, illetve a tálaló konyhánkban történő, az előírásoknak megfelelően végrehajtott, étel előkészítésével történik. Az étkezésvezető által elkészített étlap az intézményvezető jóváhagyása után ismerhetik meg a Szülők.

Bölcsődénkben megfelelő feltételeket teremtünk a nyugodt, családi étkezéshez esztétikusan terített asztal mellett, melyet a rugalmasan kialakított napirendünk is lehetővé tesz. Ezek az étkezések lehetőséget biztosítanak az egyéni tempó figyelembevételére, segítséget nyújtanak a biztonságos eszközhasználathoz. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermek korának megfelelően részt vehessen az étkezések előkészítésében, a terítésben, tálalásban, ha ehhez kedvet érez. Ha a csecsemőt ölben etetjük, a gyermek kezét, karját szabadon hagyjuk, hogy mozoghasson. Fekve etetni, itatni soha sem szabad a gyermeket! A nagyobb gyermekek már asztalhoz ülve (ha már egyedül le tudnak ülni, illetve fel tudnak állni és az ételadagjuk nagy részét el tudják fogyasztani) étkeznek, fejlettségüktől függően használnak evőeszközöket. A gyermekek számára egész naplehetőséget biztosítunk az ivásra a csoportszobában és az udvaron is.

Fokozott figyelmet fordítunk az új ételek, ízek bevezetésének szabályaira, fokozatosan, tapintattal szoktatjuk az új ízekhez gyermekeinket, módjukban áll az újat megkóstolni, vagy akár elutasítani, továbbá figyelünk a kisgyermekek elegendő mennyiségű étel fogyasztására a gyermek étvágyától függően.

Tiszteletben tartjuk a vallási vagy nemzetiségi okokból fakadó étkezési szokásokat is. Az egészségügyi okokból előírt diétát, vagy egyéni étrend betartását minden esetben kötelezően betartjuk.

7.4. Alvás, pihenés

A megfelelő biológiai életritmus kialakításában nagy szerepe van a pihenésnek. A bölcsőde biztosítja a gyermekek számára az életkoruk és egyéni igényeik szerinti alvás és pihenés lehetőségét, melynek kialakítását és betartását csak a családdal szorosan együttműködve lehet biztosítani.

A kicsik /csecsemők/ rácsos /rácstávolság 7 cm!/, fa gyermekágyban, a biztonságosan járni tudó gyermekek bölcsődei fektetőn alszanak, egymástól karnyújtásnyira elhelyezett ágyakon, hogy ne zavarják egymást a pihenésben. A csoportszobán belül kialakított pihenősarok biztosítja a gyermekek napközbeni pihenését, elkülönülését.

A csoportszobát az ebéd utáni pihenés előkészítésénél jól kiszellőztetjük, és a légcserét folyamatosan biztosítjuk. A halk altatózene, az elsötétített csoportszoba, a csendes beszéd mind elősegítik a belső feszültségek csökkenését, a pihenésre való ráhangolódást. Az elalvást segítik a

nyugodt hangvételű altatók, mesék. A gyermekek egyéni igényeinek, elalvási szokásainak figyelembevételével segítjük az elalvást. Életkori sajátosságaiknak megfelelően biztatjuk őket, hogy amennyiben a pihenőidőben szükségletük támad, azt jelezzék a kisgyermeknevelőnek. A nem alvó gyermekeket is figyelemmel kísérjük. A kevesebb alvásigényű gyermekeket nem kötelezzük alvásra, hanem pihenésre biztatjuk, igyekezve elsajátíttatni velük azt a szokást, hogy a nem alvók ne zavarják alvó társaikat.

7.5. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

Derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése mellett, a kisgyermeknevelő-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának elősegítése a cél.

Az egyéni szükségletek kielégítése közösségi helyzetekben, az én-tudat egészséges fejlődésének segítése, a bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének kibontakoztatását szeretnénk elérni a bölcsődében töltött idő alatt.

Lehetőségteremtés a kisgyermeknevelővel és/ vagy a társakkal közös élmények szerzésére az énrévényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését.

A kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával/ meghallgatás, figyelem, a kérdések megválaszolása/. A szociális problémával küzdő, lassabban fejlődő, érzékszervi és/ vagy mozgássérült, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelése- gondozása speciális többlet-törődéssel, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

7.6. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési körbővülésének segítése mellett, a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek, a választás lehetőségének biztosítása a cél. A gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési- és helyzetmegoldási minták nyújtását segítjük elő.

Az önálló aktivitás és a kreativitás támogatásán túl, az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válás segítségét igyekszünk szem előtt tartani.

A gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben nélkülözhetetlen ebben az életkorban.

8. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Tanulás

A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenység, ill. tevékenységbeágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye.

A bölcsődei nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat és/ vagy információszerzési folyamat tanulás, amely tartós változástidő elő a viselkedésében és/ vagy a gondolkodásban.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: A gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. Formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokásalakítás.

A beszéd a kisgyermekkorban tanulás fontos eleme. Az anyanyelvi nevelés a bölcsődei nevelés teljes folyamatában jelen van. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Kulturált, rövid és pontos megfogalmazással segítjük a gyermek beszédértésének alakulását. A személyes közelség, segítségnyújtás, a gondozási műveletek végzése lehetőséget nyújt a gyermekkel történő beszélgetésre, meghallgatására és kérdéseinek megválaszolására.

Bölcsődénkben fontosnak tartjuk a szülők meggyőzését az otthoni anyanyelvi élmények fontosságáról/ szülői példa, közös beszélgetések, mesélések/. A lehetőségek szerint figyelembe vesszük azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek más az anyanyelvük.

Gondozás

Belsőleges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek szükségleteinek kielégítése.

A személyes és szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait megerősítéssel, dicsérettel jutalmazzuk, ami növeli az együttműködési kedvet is. A sikertelenségért nem jár elmarasztalás! Lényeges az elegendő idő biztosítása az egyes mozzanatok megtanulására és gyakorlására.

A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

A gondozás jelentős mértékben befolyásolja a szokásalakítást és az önállósodást.

Játék

A gyermek központi tevékenysége és legfőbb öröme, egyben tapasztalatszerzés, a tág értelemben vett tanulás legfontosabb színtere a játék. A játék segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést.

A játék örömforrás. A játék célja maga a játék. Örömet okoz maga a cselekvés, manipuláció, elképzelés. Játék közben ismerkedik a világgal, megismeri a véletlen és a valószínű törvényszerűségeit. Összeköttetést jelent élő- és élettelen környezetével, ismerkedik, tapasztalatokat szerez, reagál.

Játékok többségénél a gyermek látja, hallja, és a testén érzi ugyanazt, tehát jellemző fontos eleme, hogy azonos időben több érzékszervet vonnak be ugyanazon cél érdekében.

A sokféle mozgásban kipróbálja az erejét, ügyességét, így a térben egyre biztonságosabban tájékozódik. A gyermek állandó késztetést, hajlandóságot mutat a játékokra. A játék vágy megjelenítés is. A társigény, az ötletek elfogadására ösztönzik, az együtt játszás kreatív együttműködést alakít ki.

A választás és vállalás önkéntessége, az utánzó beleéléssel, fantáziával játszás képessége önkifejezésre készíti.

Bölcsődénkben előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék feltételeinek/ hangulat, hely idő, eszközök/ biztosításával és nevelői magatartásunkkal támogatjuk az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményezünk, szerepet vállalunk a játékban, annak tartalmát ötleteinkkel, javaslatainkkal színesítjük. A kisgyermek érdeklődéséhez, tevékenységéhez igazodva, esetenként kérdéseikre válaszolva ismereteket közvetítünk, melyek gazdagítják a gyermekek tudását, gondolkodását, figyelmüket környezetük és tevékenységük jellemzőire irányítják. A játéktér kialakításánál figyelünk arra, hogy legyen lehetőség aktív és csendes játékra, pihenésre, alkotó tevékenységek (festés, vizezés, stb.) végzésére, nagymozgásra. A gyermek fejlettségi szintjének megfelelően világos és egyszerű szabályokat állítunk fel, teszünk probléma megoldási javaslatokat. Bölcsődés korú gyermekeknél fontosnak tartjuk a gyakorlójátékot, mert azt változatosan lehet alkalmazni:

- **A hang és beszéd gyakorlása**, mely fokozza a gyermekek beszédkedvét és gyarapítja szókincsét. Ezt a rövid mondókák mondogatásával, játékos mozdulatok ismétlésével végezzük.
- **A mozgást gyakorló játék** során egy-egy mozgásműveletet ismételnek.
- **Eszközzel való játszás** közben rakosgatják, tologatják a tárgyakat, gyakran mozgással kísérve. Ezekből alakul ki az **építő és konstruáló játék**.
- **Alkotó játék** során megtapogatják a különböző anyagokat/ víz, papír, gyurma, homok/, megtapasztalják, megismerik a tulajdonságaikat, mindeközben fejlődik képzeletük, kreativitásuk, sok ismeretet és tapasztalatot szereznek.

A többi gyermekkel való együttlét is örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését is.

A mai kor játékpiaça bőven kínálja a különféle játékeszközöket. A jó ízlésnek, a játék funkciójának nem minden játék felel meg. A játékszerek megválogatásánál tükröződik az igényesség.

A játékok legyenek esztétikusak, igazodjanak a bölcsődés-korú gyermekek életkori sajátosságaihoz, segítsék elő a sokoldalú fejlődést. Fontos, hogy fantáziálásra, gondolkodásra, probléma megoldásra is serkentsen. Játékeszközök lehetnek még, a környezetben fellelhető dolgok is/ ágdarab, falevél stb./.

A játékok kivitelezése feleljen meg a csoportban való fokozott használat támasztotta, valamint az előírt egészségügyi és pedagógiai követelményeknek is.

Bölcsődénk játékkészletének összeállításánál alapvető szempont, hogy 20 hetes kortóla 3-4 éves korosztály játéktevékenységi formáihoz egyaránt biztosítsa a feltételeket, figyelve arra, hogy minden gyermeknek jusson azonos típusú játékeszköz. Alapjáték a baba, játszókendő, képeskönyv, mozgásfejlesztő eszközök és a labda.

Mozgás

A mozgás az érés folyamatában a fejlődő gyermek természetes szüksége. Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikusá válik a mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása. Fontos szempont a környezet balesetmentes kialakítása, a veszélyforrások kiküszöbölése.

Lehetőséget kell teremteni a minél változatosabb mozgásra, a gyermekek mozgásigényeinek kialakítására, hangsúlyt fektetve az egyensúlyérzék és a ritmusérzék fejlesztésére, mint minden mozgás alapjára. Csecsemőknek védett játszóhelyet biztosítunk.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint a csoportszobában. Rendkívül fontos a szabad levegőn való tartózkodás, a mozgás és pihenés egyensúlyának biztosítása, ezzel elkerülve a gyermekek egyoldalú igénybevételét.

Kiemelt hangsúlyt fektetünk az önállósági törekvések támogatására, amely a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad folyamatos lehetőséget.

Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének- és beszédhangja, dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek / dob, csörgő/ hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A hang, a ritmus első benyomásai, - mint altató, hintáztató, ringató, lovagoltató – a bensőséges személyes kapcsolat megerősítését szolgálja. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését,

segítik a hagyományok megismerését és tovább élését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömeleményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei zenei nevelés lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére. Mondókák és énekek kiválasztásánál előnyben részesítjük a természethez, állatokhoz kapcsolódó, és a népi ölbéli mondókákat és énekeket.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi/ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet/ és szociális fejlődésére.

A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. Fejlődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókinccse. A mese segíti az optimista életfilozófia és az önálló véleményalkotás alakulását. A bölcsődénkben a természet közeli és az állatokról szóló versek és mesék tárházából válogatunk. Szívesen felhasználjuk a népi mondókákat és népmeséket, de az irodalmi műveknek is helye van a bölcsődénkben.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység- az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás- nem az eredmény. Bölcsődénkben a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséggel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítjük az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését. Bölcsődénkben az alkotó tevékenységeket lehetőség szerint a természetes anyagok felhasználásával tervezzük. Leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődében: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés. A gyermekek által és a közösen készített alkotásokkal közvetlen környezetünket dekoráljuk, fejlesztve a kisgyermekek igényességét, esztétikai érzéküket.

Az alkotó tevékenységeknél meg kell említeni a teremtett világ megismerését, amikor is a vizuális tevékenységek segítségével ismerkednek meg a fák, növények terméseivel, az állatok létezésével. Az évszaknak megfelelően ismerkednek meg az állatokkal, fákkal, növényekkel, az Őket körül vevő természettel.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymástól és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak/ pl. viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése stb./.

Az öröm forrásai az együttesség, a tevékenység kezdeményezés segítségével a közös tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. Az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodás, a próbálkozást, az együttműködést és a feladatok megosztását segíti szorgalmazza. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikumára iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembevételét és az empátiát.

9. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése a mini bölcsődében

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését segítjük a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során. Az átlagtól eltérően fejlődő és ép fejlődésvonalú gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt.

Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése, fejlesztése

Célok

- váljon természetessé a gyermekközösségben jelenlétük,
- alakuljon ki biztonságérzetük, stabil helyük környezetükben,
- valósuljon meg a gyermekek szakvéleményben kijelölt képessége területeinek fejlesztése,
- jussanak hozzá az egyéni képességeket figyelembe vevő legeredményesebb speciális fejlesztéshez a számukra megfelelő területen,
- a sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres, kudarcától mentes óvodai, későbbiekben iskolai pályafutás kezdése érdekében.

Feladatok:

- a szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humán erőforrás,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek elfogadása, megismerése, befogadása,
- a kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása a sajátos nevelési igényű gyermekek kapcsolataiban,
- az intézményben dolgozók pozitív attitűdje legyen modell értékű, mert az a gyermekek szemléletének is irányadója,
- konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, a Református Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézménnyel (team munka),
- együttműködés a szülőkkel, családdal a rehabilitáció sikeressége érdekében,
- korszerű pedagógiai módszerek és tanulásszervezési eljárások megismerése, alkalmazása (projekt-módszer, drámapedagógia),
- az egyéni bánásmód jelenléte az egész nap folyamán,
- elvárásaink is igazodjanak a gyermek fejlődési üteméhez,
- erősségeik feltérképezése, azok felhasználása a kompenzáció érdekében,
- pozitív tulajdonságok, tehetség kiemelése, támogatása.

A fejlődés jellemzői bölcsődéskor végére

- rendelkeznek olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek,
- képesek az alkalmazkodásra,
- eljutnak fejlődésük optimális szintjére.

10. A bölcsődei ellátás igénybevételének módja

A bölcsődébe a felvétel *önkéntes, kérelemre* történik (7. számú melléklet), melyet a törvényes képviselő terjeszthet elő az intézményvezető felé. A bölcsődei intézmény meglétéről, helyben szokásos módon (kifüggesztésekkel, és internetes oldalakon való „reklámozással”) tájékoztatjuk az esetleges érdeklődőket.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával:

- a körzeti védőnő,
- a házi gyermekorvos, vagy a házi orvos,
- a szociális, illetve a családgondozó,
- a gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A mini bölcsőde ellátás keretében a gyermek 20 hetes korától 3 éves koráig nevelhető és gondozható. Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31- ig.

A mini bölcsődében gyermek csoportonként legfeljebb 8 fő gyermeket gondozunk összesen 3 fő szakképzett kisgyermeknevelő és 2 fő bölcsődei dajkával. Bölcsődei ellátás keretében azon gyermekek ellátását kell biztosítani, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni, illetve akik szociális alapon rászorulnak.

A bölcsődei felvételi kérelmek benyújtására folyamatosan van lehetőség.

A bölcsődei felvételnél előnyt élvez különösen az a gyermek

- aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- akit egyedülálló szülője nevel
- akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja,

A sorrendiség figyelembe vétele nélkül a gyermek bölcsődei ellátását biztosítani kell, ha a gyámhatóság – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 68.§. alapján – védelembe vételt rendelt el és kötelezte a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását.

A felvételi döntésről a vezető írásban értesíti a szülőt/törvényes képviselőt.

Az Intézményvezető döntése ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül észrevételnek van helye, melyet a fenntartóhoz kell benyújtani. Az észrevételről a fenntartó határozattal dönt.

A felvételi kérelemhez csatolni kell:

- a gyermek és a felvételt kérő szülő/törvényes képviselő lakcímkártyájának másolati (fénymásolt) példányát,
- tanulói jogviszony esetén az oktatási intézmény által kiállított iskolalátogatási igazolást,
- az illetékes munkaügyi központ igazolását a munkaerő piaci képzésben való részvétel idejéről,
- a szülő betegsége esetén a házi orvos/szakorvos által kiállított igazolást,
- az ellátás indokoltságát igazoló gyermekorvos igazolását,
- egyedülállóság esetén a Magyar Államkincstár igazolását emelt családi pótlék folyósításáról

- a családban nevelt három vagy több kiskorú gyermek esetén a Magyar Államkincstár igazolását emelt családi pótlék folyósításáról (amennyiben rendszeres gyermekvédelmi támogatásra a szülő nem jogosult)
- a házi gyermekorvos vagy a háziorvos igazolását arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondozható a beszoktatás megkezdésekor kell bemutatni

Amennyiben a felvételi kérelem – *férőhelyhiány miatt* – nem teljesíthető, úgy felhívjuk a figyelmet arra, hogy kérelmét a „*várólistára*” vesszük és üresedés esetén az elhelyezés időpontjáról írásban vagy telefonon értesítjük.

Szintén várólistára kerül az a gyermek, aki a felvételi eljárás során felvételt nyert, ám bölcsődei férőhelyét a felvételi kérelmen jelzett időponthoz képest egy hónapon belül nem veszi igénybe, ha más igazoltan indokolható felvételi kérelem teljesítése – az indokolatlanul lefoglalt férőhely miatt - nem lehetséges.

A bölcsődei ellátás megkezdése előtt az intézmény vezetője a törvényes képviselővel megállapodást köt, amely tartalmazza:

- ❖ az ellátás kezdetének időpontját
- ❖ A fizetendő étkezési díj mértékét, a fizetésre vonatkozó szabályokat
- ❖ A szolgáltatások formájáról, módjáról
- ❖ az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam)
- ❖ az ellátás megszüntetésének módjait,
- ❖ a gyermek és törvényes képviselője személyazonosító adatait,
- ❖ Szülő vagy törvényes képviselő nyilatkozatát a tájékoztatás megtörténtéről.

Ellátási körzeten kívülről érkező gyermekek fogadása

Az intézményünk ellátási területe lehetőséget biztosít a településen kívül érkező gyermekek befogadására, nevelésére és gondozására, ezzel is elősegítve a munkavállaló édesanyák gyermekeinek a harmonikus, kiegyensúlyozott gondoskodását.

11. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltétele

11.1. „Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A személyi állandóság, biztonság, és stabilitás elvén nyugszik. Mini bölcsőde esetében az egy kisgyermeknevelő az egész csoportért felelős. A „saját” kisgyermeknevelő szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, a nevelés-gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermekek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapot, fejlődési naplót, ő vezeti a gyermek dokumentációját, elsősorban ő tartja a kapcsolatot a szülőkkel. A „saját kisgyermeknevelő” rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” kisgyermeknevelő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

11.2. A gyermekcsoportok szervezése

A mini bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabály határozza meg. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

A gyermekek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járnak. Intézményünkben egy vegyes csoportot alakítottunk ki, a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése nem könnyű feladat. A vegyes korcsoport előnyei a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban. (a nagyok húzóerőt jelentenek a

kicsiknek, a kicsikkel való együttlét során empátiájuk, toleranciájuk nő)

11.3. Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő”- rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

Általános napirend az alábbiak szerint alakul:

- 06. 00 – 08.00* Folyamatos bevétel, játék, kézmosás
- 08. 00 – 08. 30 Reggeli elfogyasztása
- 08. 40 – 09. 55 Pelenkázás, WC használata, kézmosás, játék
- 09. 55 – 10. 10 Tízórai elfogyasztása
- 10. 10 – 10. 40 Öltözködés, folyamatos udvarra menetel
- 10. 15 – 11. 50 Játék az udvaron
- 11. 30 – 12. 00 Folyamatos bejövétel, pelenkázás, WC használat, kézmosás
- 12. 00 – 12. 30 Ebéd elfogyasztása, lefekvés
- 12. 30 – 15. 00 Alvásidő
- 15. 00 – 15. 10 WC használat, pelenkás, kézmosás, fésülködés
- 15. 10 – 15. 30 Uzsonna elfogyasztása
- 15. 25 – 17. 00 Játék a csoportszobában, folyamatos hazamenetel

* A bölcsődébe 8.30 perc után is lehet érkezni, de a későn érkezőket már nem tudjuk reggelivel kínálni. A szülőkhöz az a kérésünk, hogy a reggeli ideje alatt ne zavarják a csoportot, hogy a kisgyermeknevelők fokozottan figyelni tudjanak az étkezőkre.

12. A családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A gyermekek egészséges szocializációja, a személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladat a család – bölcsőde közötti kapcsolat erősítése, a családi nevelés segítése. A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelő között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges, testi, lelki és szociális fejlődését.

Hangsúlyozzuk a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

Mindig is nagy oda figyelemmel vagyunk a családok iránt, és igyekszünk a gyermekeket a családdal együtt nevelni. A leendő Szülőknek lehetőséget biztosítunk a nyílt napokon való részvételre, ahol melyeken megfigyelhetik és megismerhetik az intézmény működési rendjét.

12.1. A családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni

környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben tájékozódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje a kisgyermeknevelőt, akire a gyermekét bízta. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

12.2. Beszoktatás (adaptáció) - szülővel történő fokozatos beszoktatás

Bölcsődénkben a szülővel történő fokozatos beszoktatást, a családdal való együttműködést helyezük előtérbe. A gyermekek kéthetes beszoktatási módszer segítségével válnak el a szülőktől, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást biztosítjuk. A beszoktatás során a kisgyermek, és a kisgyermeknevelő között fokozatos kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában. A beszoktatás előre megtervezett ütemterv alapján történik. Az anya, apa, vagy más családtag jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását, és csökkenti az adaptáció során fellépő reakciók súlyosságát, időbeni elhúzódását. Minden beszoktatást családlátogatás előz meg. Minden kisgyermeknek lehetőséget teremtünk a beszoktatást segítő kedvenc tárgyainak behozatalára. Ezek az eszközök a nap egészében a gyermekek közelében vannak. A beszoktatás megkezdésének időpontjához a Szülői igényekhez is igazodunk.

12.3. Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös tájékoztatás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően. A reggeli átvételnél a kisgyermeknevelő érdeklődik a gyermekkel történt előző napi eseményekről, délután pedig az átadáskor tájékoztatja a szülőt az aznapi történésekről.

12.4. Egyéni beszélgetés (fogadóóra)

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, az intézményvezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése. Erre a kapcsolattartási formára többek között akkor kerül sor, ha a Szülő, vagy Kisgyermeknevelő valamilyen problémát fedez fel a gyermeke fejlődésében, magatartásában.

12.5. A szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések általános, minden családot érintő nevelési kérdések megvitatása, a közösen meghozandó döntések mellett a közvetlenebb, az adott csoportot érintő kérdések megbeszélésére adunk lehetőséget. A szülők konkrét gyermeknevelési kérdésekben is segítséget kaphatnak egymástól, és a kisgyermeknevelőtől. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelő vezeti, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. A kisgyermeknevelőtől kapott megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait. Tökéletes módja arra, hogy a Szülő és Intézmény egy nevelési elvet kövessen.

12.6. Szülői értekezletek

Egy nevelési éven belül három alkalommal tartunk (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet. Az első szülői értekezleten kapnak tájékoztatást a felvételhez szükséges dokumentumokról, a családlátogatásról, a beszoktatásról, valamint a gyermekeket

érintő, közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Ismertetjük a házirendet, a napi bölcsődei étellel kapcsolatos tudnivalókat, és megismerkedhetnek gyermekük kisgyermeknevelőjével. A második és harmadik szülői értekezletet év közben szervezzük, a beszkoktatások befejezése után és az óvodai beiratkozások előtt. Témájuk ezeknek megfelelően alakul.

12.7. Indirekt kapcsolattartási formák

A közvetett tájékoztatási formák jól kiegészítik a közvetlen kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, (családi füzet) hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre. Faliújságon tájékoztatjuk a szülőket az általános, minden családot érintő aktuális programokról, változásokról, fontos tudnivalókról. Itt kerül elhelyezésre a házirend, a heti étlap, a nevelési év rendje és minden egyéb információ, ami a gyermekek ellátását érinti és segíti az intézményben.

A Családi füzet beírásában a Szülők is aktívan részt vesznek.

13. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató kapcsolatrendszere

A bölcsőde és az óvoda kapcsolata

Intézményünk szervezeti felépítése miatt nagyon szoros kapcsolatot ápol az óvodával. Az átmenet segítése érdekében kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas, partneri kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését.

Törekszünk a két intézmény közötti tartalmas kapcsolat kialakítása, amely a kölcsönös érdeklődés révén lehetővé teszi egymás munkájának, - pedagógiai, ill. szakmai programjának -, céljainak megismerését, megértését mely kiindulási alap az óvodában folyó munkához.

Az óvodapedagógusok számára lehetőséget biztosítunk arra, hogy több alkalommal meglátogathassák a csoportjukba jelentkező kisgyerekeket, megismerjék őket bölcsődei tevékenység közben. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a gyerekek kellő fejlettséggel, érdeklődéssel, örömmel induljanak az óvodába, és az átmenet zökkenő mentesebbé váljon. Az óvodába felvételt nyert gyermekek óvodai látogatást tesznek a kisgyermeknevelővel. A dolgozók információkkal segítik egymást a gyermek intézményváltásának megkönnyítése érdekében.

A még szorosabb kapcsolattartás érdekében közös programok szervezése is napirenden van.

Úgy, mint a családi nap. Ezen a napon az óvodába járó gyermekekkel közösen vesznek részt az intézményben szervezett programokon.

Együttműködés a társintézményekkel, szakemberekkel

A kompetencia határok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek:

- Védőnői Szolgálat
- Házi Gyermekorvosi Szolgálat
- Gyermekjóléti, és Családsegítő Központ
- Gyámhatóság
- Pedagógiai Szakszolgálat

A bölcsőde, mint jelzőrendszerbe tartozó intézmény, kötelességének és feladatának tekinti a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé való jelzést, így jó kapcsolatot alakítunk ki az ott dolgozó munkatársakkal, illetve a házi gyermekorvosokkal. Felismerjük a testi, lelki fizikai bántalmazás, elhanyagolás jeleit, és a veszélyeztettséget jelentjük. Szükség esetén esetszbeszélésen, jelzőrendszeri gyűléseken vesz részt a kisgyermeknevelő.

Bölcsődénk, és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés sok tekintetben

hozzájárulhat a bölcsődei ellátás fejlődéséhez.

Mindezek mellett a Magyar Bölcsődék Egyesületével, mint Bölcsődei Módszertani Szervezettel, valamint a megyei módszertani tanácsadóval való együttműködésre is hangsúlyt kívánunk fektetni.

Kapcsolat a fenntartóval

A bizalom és a magas színvonalú feladatvégzésre való elkötelezettség a kapcsolatépítés és a napi munka során elengedhetetlen. Törekszünk a rendszeres kapcsolattartás a bölcsőde működési feladatainak naprakész ellátása érdekében a Halásztelki Református Egyházközséggel.

Az intézményvezető vagy szakmai vezető a fenntartó által meghatározott időszakonként beszámol az intézmény működésével, gazdálkodásával, pedagógiai, tanügyigazgatási, humánerőforrás helyzetével kapcsolatos helyzetről.

A fenntartó egyházközségen kívül a működéssel összefüggő adatok és információk eljuttatása a Magyarországi Református Egyház Zsinata Oktatási Irodája felé.

A személyes találkozók, igazgató tanácsulések, megbeszélések, vezetői értekezletek, konferenciák, szakmai rendezvényeken való részvétel, írásbeli beszámoló, e-mail és telefonos kapcsolat, kiadványok, publikációk segítenek minket ezeknek lebonyolításában.

Kapcsolat a gyülekezettel

A bölcsődei kollektíva kezdeményező a kapcsolatépítésben, szem előtt tartják a bölcsőde missziós szerepét.

A mini bölcsőde elősegíti a gyermekek jelenlétét a gyülekezet életében, ami által a gyermek érzi, hogy van olyan közösség, ahová mindig bizalommal fordulhat óvodás korában is.

A gyülekezet tagjai megismerik a református mini bölcsődei kisgyermeknevelők munkáját, áldásait, s felismerve e szolgálat fontosságát segítik azt.

Szorgalmazzuk a részvételt az istentiszteleteken, ünnepségeken, szeretetvendégségen, közös áhítatokon.

Kapcsolat a magyar református mini bölcsődékkal

A pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése érdekében rendszeres szakmai együttműködésre, tapasztalatcserére, nyitottságra törekszünk más hazai református mini bölcsődékkal. Ezen alkalmak célja a pedagógiai gyakorlati tapasztalatok átadása.

Formái: Hospitálások szervezése, szakmai előadások, jó gyakorlatok bemutatása, szakmai anyagok kidolgozása.

14. Minőségi munkavégzés a bölcsődében, a nevelőmunka belső ellenőrzése

Minőségnek nevezzük a nevelési-gondozási munka azon jellemzőit és sajátosságait, amelyek az életkori sajátosságoknak és egyéni igényeknek megfelelő bánásmódot az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődését, a gyermek központúságot biztosítják.

Feladatok:

- A bölcsőde működését szabályzó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzés (az intézmény pedagógiai programja, belső szabályzatok).
- Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja
- A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése.
- A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése.

- A dolgozók érdeklteté tétele a minőségi munkavégzésben: értékelési és jutalmazási rendszer kidolgozása

A **belső ellenőrzés** legfontosabb feladata a bölcsődében folyó nevelés-gondozás hatékonyságának nyomon követése, a szükséges korrekciók elvégzése.

15. A gyermekvédelmi program

A bölcsődék gyermekvédelmi tevékenységi köre feladatai, a gyermekek napközbeni ellátásában:
A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról az 1997. Évi XXXI. Törvény rendelkezik.
A bölcsődének és az ott dolgozó szakembereknek meghatározott feladatai vannak a gyermekvédelemmel kapcsolatban:

- gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok ismertetése, betartása, betartatása,
- szociális feladatok feltételeinek biztosítása,
- prevenció megoldások és javaslatok,
- egyéni bánásmód hatékony alkalmazása a gondozásban és a nevelésben,
- együttműködés a Család- és Gyermekjóléti szolgálattal, a szakemberekkel, jó szakmai kapcsolatot tartunk a védőnőkkel, a Pedagógiai Szakszolgálattal.
- veszélyeztetettség esetén a jelzőrendszer működtetése, jelzés a gyermekjóléti központ felé,
- évente beszámoló a gyermekvédelmi feladatokról.

Az intézményvezető gyermekvédelmi feladatai:

- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai felvételének biztosítása,
- a problémák, tünetek felismerése,
- szakember, szakszolgálati segítség igénylése,
- a rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése,
- a támogatások biztosítása, a támogatáshoz jutás segítése,
- a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekvédelmi rendszer szakembereivel való kapcsolattartás, együttműködés,
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változások figyelemmel kísérése.

16. Szakmai dokumentáció

A bölcsőde a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet. A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történjék. A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermekek minősítését szolgálja.

A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok:

- a tárgyyszerűség (objektivitás),
- a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket),
- a hitelesség,

- az árnyaltság,
- a rendszeresség, ill. a folyamatosság.

A bölcsődébe felvett sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztését a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei végzik.

A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentumok:

A bölcsődei gyermekek egészségügyi törzslap:

Jelen dokumentációban a gyermekek születési adatain túl, a Szülők adatain át történik a dokumentálás. Az anamnézis pontos rögzítése ebben az életkorban nagyon fontos, melyet itt tudunk megtenni. A távolmaradás és a rendkívüli események rögzítése is itt történik. Melléklete az oltási és az egészségügyi kiskönyv.

Fejlődési napló:

A fejlődési naplót a gyermek bölcsődei ellátás első napjától indítjuk. 12 hónapos kor alatt havonta, felette 3 havonta történik bejegyzés. A fejlődési naplóba a nagymozgás, a finommotorika, a társas kapcsolatok és gyermekszokások, a szókincs megfigyelése a főbb szempont.

Családi füzet:

A családi füzet egy közvetett kommunikációs forma a szülő és intézmény között. A kisgyermeknevelő néhány mondatban 12 hónapos kor alatt havonta, felette 3 havonta tájékoztatja a szülőt gyermeke fejlődéséről. Az intézményben közelgő eseményekről (ünnepek, születésnapok, névnapok, intézmény zárása) ad tájékoztatást. A családi füzetben a szülő is ír vissza igazolást.

Fejlődési (percentil) táblázat:

12 hónapos kor alatt havonta, felette 3 havonta történik a gyermekek súly és magasság rögzítése.

Csoportnapló:

A csoportnapló napi események rögzítésére szolgál, a csoportszobában történekről.

Napi jelenléti kimutatása, vezetése a gyermekekről:

Az ellátási napok igénybevétele (2. melléklet a 328/2011. (XII.29.) kormányrendelet alapján, illetve az étkezési napok rögzítését (4. melléklet a 328/2011 (XII.29.) kormányrendelet alapján, napi szinten végzik a kisgyermeknevelők.

Munkavállalói jelenléti ív:

A munkavállaló itt rögzíti a munkakezdést és a munkavégzés időpontját, valamint a tartós távollétet és szabadság napjait.

17. Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos normák

A gyermek joga, hogy:

- ❖ segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez,
- ❖ sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- ❖ a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,

- ❖ emberi méltóságát tiszteletben tartás, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- ❖ a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön,

A szülő joga, hogy:

- ❖ meg válassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését, gondozását bízta,
- ❖ megismerhesse a gyermekcsoportok életét, nevelési, gondozási elveket,
- ❖ tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a gyermeke kisgyermeknevelőjétől,
- ❖ véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban,
- ❖ megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy:

- ❖ a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- ❖ a fizetendő személyi térítési díjat időben rendezze,
- ❖ az intézmény házirendjét betartsa,
- ❖ a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

Az intézménnyel csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. törvény kizáró tényezője.

Az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig. A dolgozók személyes adatai a személyes adatok kezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerint kezeltek. Az alkalmazotti közösség munkaszervezése során különös figyelmet kap a család és házasság intézményének védelme. Különös védelem illeti továbbá a várandós anyát és a kisgyermeket nevelő anyát. A dolgozók érdekeinek figyelembevétele nem befolyásolhatja hátrányosan a bölcsődei ellátásban résztvevő kisgyermek érdekeit.

XV. Az alapfokú művészeti iskola nevelési programjának, az intézményi nevelési programot kiegészítő speciális elemei

1. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Az intézményben folyó oktatás-nevelés teljes ideje alatt az alapvető készségek biztos kialakítása után a **képességek** fejlesztésére helyezük a hangsúlyt. A szilárd alapokat megteremtve **nyitottá, fogékonyakká** kell tenni a tanulókat az értékek befogadására, **kreatívvá** a szerzett képességek alkalmazásában. Érzelemközpontú nevelésünk és oktatásunk fokozatosan billenjen át teljesítményközpontúvá, alakuljon ki a **versenyképes tudás**.

Tanulóinkat az élet tiszteletére, a természet szeretetére, az emberi munka, kultúra megbecsülésére, az egészséges életvitel igényére, s az ehhez szükséges önfelegyelemre, az erkölcsös cselekvés igénylésére és igényére, a természetben és az emberi alkotásban megjelenő szépség értékelésére, valamint tevékeny és alkotó életre kell nevelni.

Meg kell tanítanunk növendékeinket, – és rajtuk keresztül szüleiket, minél szélesebb körben közvetlen környezetüket – a formák és tartalmak megkívánta mértékletességre, alázatra. Művészetoktatásunknak az egyetemes kulturális örökség tükrében a nemzeti, nemzetiségi, etnikai elemeket kell hangsúlyoznia.

Kiemelt figyelmet fordítunk a tehetségek kibontakoztatására, de legalább ilyen fontosnak tartjuk az értő-, befogadó publikum felnevelését. A ránk bízott gyermekek emberi értékeit, értelmi- és érzelmi intelligenciáját, lelki egészségét, alkotásvágyát biztosító, gyakran sikerélményt adó harmonikus légkör megteremtésével arra törekszünk, hogy minden tanóráról, és egyéb iskolai alkalomról szép érzésekkel, kellemes élményekkel gazdagon térjenek haza növendékeink.

Fontos számunkra, hogy iskolánk meghatározó, irányító szerepet töltsön be a környező települések kulturális életében. A művészeti iskola egyike azoknak a nevelési színtereknek, ahol a nevelés hatékonyságának függvényében értékek jönnek létre. Képességfejlesztő és érték közvetítő, speciális szakirányú tehetséggondozó és személyiségfejlesztő munkánk során fontosnak tartjuk a nyitottságot valamennyi irányzattal szemben. Nevelési céljaink az egyéni és közösségi nevelés útján teljessé válhatnak.

2. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka céljai

A művészeti iskola elsődleges **célja** a meghatározott követelmények teljesítésével történő **képességfejlesztés**, amelyet a művészeti műveltség megalapozásával, elmélyítésével és állandó fejlesztésével ér el. E célját úgy éri el, hogy a követelmény eléréséhez szükséges tananyagot eszköznek tekinti a gyermekek érzelmi, értelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. **A készség és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként tekinti**, követelményeit a gyermek életkori jellemzőihez igazítja.

A kiemelt célok még az alábbiak:

- az önkifejezés lehetőségének biztosítása;
- az önértékelés fejlesztése;
- a problémák iránti érzékenység kialakítása, fejlesztése;
- örömteli önálló és közösségi munkára nevelés;
- az oktatás tartalmi és módszertani közelítése a mindennapi élethez;
- a művészetek befogadására, a különböző kultúrák értékei iránti nyitottságra nevelés;
- esztétikai nevelés, ízlésformálás;
- hozzájárulás a sokoldalú, kreatív személyiség kialakításához;
- hagyományos értékrend kialakítása;
- a nemzeti kultúra és a népművészet kincseinek megismertetése;
- meghatározó szerepvállalás a település közművelődési feladataiban;
- a keresztyén szellemiség művészeti értékeinek megismertetése.

3. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka feladatai

Az alapfokú művészeti iskola **alapfeladata**, hogy feltárja a művészet, ezen belül a választott művészeti ág megőrkítő és átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alap képesség.

Fontosnak tartjuk még a felsorolt feladatok megvalósítását:

- az egyéni képességekhez igazodó oktatás megvalósítása;

- problémamegoldásra, az összefüggések feltárására ösztönzés;
- művészetek élményszerű megismertetése;
- a tanuló verbális és nem verbális kifejező készletének gazdagítása;
- alkotásra ösztönzés;
- tehetséggondozás;
- felkészítés szakirányú továbbtanulásra;
- az önkifejezés lehetőségének biztosítása;
- hagyományápolás, hagyományteremtés;
- figyelem felkeltés a művészeti élet hétköznapijaira;
- hatékony kapcsolatrendszerek kialakítása.

4. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka eszközei

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek, amelyek az alábbiak:

- a mindennapi élethez kötődő témák feldolgozása;
- problémamegoldásra, az összefüggések feltárására ösztönző feladatokra épülő tananyag-feldolgozás;
- a céloknak és feladatoknak megfelelő kidolgozott pedagógiai módszerek alkalmazása, illetve új módszerek kifejlesztése;
- hatékony tanulási módok alkalmazása (kooperatív tanulás, játékos tanulás, cselekvő tanulás stb.);
- gazdagítás, mélyítés, gyorsítás;
- versenyeztetés;
- alkotótáborok szervezése;
- kiállítás-, hangverseny- és színházlátogatások szervezése, a látottak elemzése;
- művészeti ismeretterjesztő-, és művelődéstörténeti előadások szervezése;
- klubfoglalkozások szervezése;
- kamaracsoportok alakítása;
- előadások szervezése, lebonyolítása;

- önképzés; pedagógusok továbbképzése;
- esztétikus műhelykörnyezet kialakítása

5. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka eljárásai

Az alapfokú művészeti iskolába jelentkezők felvételi meghallgatás után kerülnek tanulói jogviszonyba. A tantestület kiértékeli a látottakat, hallottakat és határozatot hoz. Hatodik életévüket betöltött óvodás- vagy első osztályos iskolás gyermekek a zenei előképzőn kezdhetik meg tanulmányaikat. A gyermekeknek rendelkezniük kell a közösségben történő odafigyelés képességével és olyan érdeklődéssel, melyek alapján képesek részt venni azenetanulásban. A következő évben léphet tovább a növendék az eredetileg választott művészeti ág előképző évfolyamára – szaktanári vélemény és tantestületi határozat alapján.

Második hangszer tanulását akkor kezdheti el egy növendék, ha elsőként választott hangszeréből legalább harmadik osztályos, és az első két évben jeles osztályzatot kapott. A növendék addig tanulhat második hangszeren, amíg mindkettőn jeles főtárgyi osztályzatot mutat fel és kötelező-tárgyas óráin is képességeinek megfelelően teljesíti a követelményeket.

A társművészetekkel való megismerkedés, együttműködés érdekében más művészeti ágból is felvehető választható tantárgy, de csak a második hangszer tanulására vonatkozó szabályok betartása mellett.

A beiratkozás személyesen történik, melynek során a jelentkezőt – kiskorú tanuló esetén a szülő jelenlétében – a tagintézmény vezető tájékoztatja a képzés sajátosságairól.

A tanév rendezvényeiről műsorfüzetet adunk ki, az egyes programokat hirdetjük plakáton, a helyi újságban, a település honlapján. A programok szervezését, lebonyolítását, az egyes művészeti ágak, illetve tanszakok együttműködését, a közönségszervezést, a kapcsolattartást rendezvényszervező koordinálja.

A tanév kezdete előtt (általában augusztus utolsó hetében) művészeti tábort szervezünk, melynek keretében ráhangolódhatunk az előttünk álló feladatokra. Az új növendékek betekintést nyerhetnek az egyes művészeti ágak életébe, a régi növendékek pedig a kamarazenéléssel és a társművészetekkel való együttműködés formáival ismerkednek.

6. Az egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél- és feladatrendszere

Zeneművészet

Klasszikus zene

1. Az alap és középfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

2. A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

3. A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárnak gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

4. A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.

A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.

A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

A kortárs zene befogadására nevelés.

A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.

A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.

Tehetséggondozás.

A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.

Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

Az amatőr zenekarokban, kamaragyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.

Cserekapcsolatok létesítése hazai és - lehetőség szerint - külföldi zeneoktatási intézményekkel.

Jazz-zene

1. Az alap és középfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó jazz-zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek jazz-zenei képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetememes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti (népi) hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

2. A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

3. A jazzoktatás a műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

Táncművészet

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra neveli. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.

2. A program keretében folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és a szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhethetnek jártasságot.

3. A táncművészeti oktatás célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével és megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra és műveltség megszerzésére.

Képző- és iparművészet

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kezűgyességet, technikai érzékenységet fejleszt, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.
2. A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejlesztik képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.
3. A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

Színművészet

1. Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi nevelés figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi-dramatikus tapasztalatait - lehetőséget biztosít a színművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére; ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására.

2. A képzés lehetővé teszi a színművészet területén

- minél változatosabb dramatikus tevékenységformákban való részvételt;
- a színpadi megjelenítés törvényszerűségeinek megismerését;
- differenciált feladatokon keresztül a dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, azok széles körű alkalmazását;
- az alapvető színpadtechnikai eljárások megismerését;
- a színjáték kulturális tradícióinak megismerését;
- a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítését;
- azt, hogy a tanulók az élet más területein elsajátított ismereteiket, készségeiket a színjátékban is alkalmazni tudják;
- minél több élő és felvett színházi előadás, köztük társaik által készített produkciók megtekintését;
- a színházi-dramai formával való kísérletezést, továbbá a színjátéknak, mint művészi kommunikációs formának megtapasztalását;
- azt, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozhassanak, illetve a létrejött előadást bemutathassák; a közös alkotómunka örömteli együttlétét;
- az önkifejezést;

- az önértékelést annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére, és azokat a színházi tanulmányaik során hasznosítani is tudják.

3. A képzés lehetővé teszi a bábművészet területén

- minél változatosabb bábos tevékenységformákban való részvételt;
- a bábos és maszkos játékok kulturális tradícióinak megismerését;
- a bábszínpadai megjelenítés törvényszerűségeinek megismerését (tér, idő, kép, ritmus, tempó stb.);
- az alapvető bábszínpadai technikák megismerését;
- a bábjátékos technikákkal való kísérletezést, továbbá a bábjáték, mint művészi kommunikációs forma megtapasztalását;
- a tanulók bábjátékkal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítését;
- a tanulók képesség és adottság szerinti differenciált foglalkoztatását;
- az önkifejezést;
- az önértékelést annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére, és azokat bábos tanulmányaik során hasznosítani is tudják;
- a tanulók másutt szerzett ismereteinek (tánc- és mozgásművészet, dráma, történelem, irodalom, vizuális kultúra stb.) alkalmazását, esetenként integrálását;
- azt, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozassanak, illetve a létrejött előadást bemutathassák;
- minél több élő és felvett bábelőadás, köztük társaik által készített produkciók megtekintését.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos speciális feladatok

A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység, magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját.

A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek az iskola által oktatott művészeti ágban, a különböző tanszakokban megjelennek.

Az iskola a művészeti nevelés sajátos módszereivel olyan személyiségeket, kíván kibocsátani, akik a mindennapokban harmóniára törekszenek. Igényük van az önművelésre, önállóságról, öntevékenységről és magas fokú együttműködésről tesznek tanúbizonyságot. A kulturált viselkedés szabályait betartják, és igényük van arra, hogy másokkal is betartatják.

Az alapfokú művészeti iskolában folyó nevelés feltárja a művészeti élmény katartikus szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

Iskolánk művészeti nevelése megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, amelyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

A tanulók **erkölcsi nevelésében** fontos tényező az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

A tanulók **értelmi nevelésének** feladata az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

A tanulók **érzelmi (emocionális) nevelésekor** gondot fordítunk az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítására.

A tanulók **akarati nevelését** az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése, a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása jellemzi.

A tanulók **nemzeti nevelését** a szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése jelenti. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése, a hazaszeretet érzésének felébresztése fontos személyiség meghatározó tényezők. A tanulók **munkára nevelése**, az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása egyik fontos személyiségformáló erő, amely a művészeti nevelésben rendkívül fontos.

Az **egészséges életmódra történő nevelés** éppoly fontos a művészeti nevelésben, mint bármely más nevelési területen. A személyiség fejlesztésének fontos feladata a tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése, az egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítására, az egészséges életmód iránti igény kialakítására törekszünk.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos speciális feladatok

Az együttes alkotás segíti kialakítani és fejlődni az alkalmazkodó képességet, a szocializációt, a kommunikációt. Az előképzős növendékekben gyermekjátékokkal, népi játékokkal, közös énekléssel fejleszthetjük a közösségi érzést.

Később a kamaramuzsikálás, a drámajáték, a különböző helyzetgyakorlatok, a közös műhelymunka során kialakul a felelősségérzet egymás sikere iránt is. Iskolai szintű rendezvényeink közül kiemelkedően fontos szerepe van a bemutatóknak, kiállításoknak, hangversenyeknek, művészeti klubfoglalkozásoknak és a nyári alkotótáboroknak, melyek során tovább mélyül az empátia, a segítőkészség. Egyes feladatokat kisebb csoportoknak adunk ki. A feladat önálló megoldása során, tapasztalataink szerint sokat fejlődik az alkalmazkodó képesség. Ilyen esetekben az iskolán kívül is egymásra vannak utalva a gyerekek, és a siker érdekében példás együttműködésre képesek. Klubrendezvényeink nem zártkörűek. Az egyes foglalkozások témáinak megfogalmazásába, bevonjuk a gyermekeket is.

A programokon a résztvevők aktív szerephez jutnak. A csoporton belüli közösségi viszonyok fejlesztéséhez fontos az egymás iránti felelősség erősítése. A többszólamú éneklés, zenélés a tudatos és fegyelmezett alkalmazkodás vállalásával fejleszti a csoport együttgondolkodását. A hibák közös javítása, a bírálat hozzájárul a felelősségtudat erősítéséhez.

A tanulók rendszeresen értékelik egymás munkáját, hogy ez által is fejlődjenek értékítéletük objektivitása, a segítő szándék kifejeződése. A tanulók saját teljesítményüket is értékelik az eredményesség szempontjából, mivel azt kívánjuk tudatosítani, hogy egymás munkájának értékelésekor és önmagukkal szemben is tárgyilagosan ítéljenek.

Szituációs játékokkal – népdalok, zeneelmélet ismeretek stb., felhasználásával – erősítjük annak tudatát, hogy az egyéni siker a közösség együttműködésének függvénye, de a közösség sikere is függ a játékban részt vevő egyes tanulók teljesítményétől. Különösen fontos a népdalok adta lehetőség felhasználása. A tanulócsoporthoz közösségi életét összetartó, megerősítő hagyományok kialakítására törekszünk.

Hagyományossá váltak a szülőknek tartott bemutatók – tanórán kívül – hogy lássák gyermekük munkáját. Ezeken a tanulókat a közös muzsikálással erősítik egymás iránti felelősségérzetüket.

A hangszeres szereplések után az elméleti órán is értékeljük a tanulók teljesítményének fejlődését. Serkenteni kívánjuk ezzel a másik munkája iránti érdeklődést, ill. az egyéni teljesítmény közösségi elismerését. Törekszünk arra, hogy minél több tanuló vegyen részt az iskolai kamaraegyüttesek munkájában. Közös hangverseny-látogatásokat szervezünk. Más zeneiskolák munkájának személyes megismerésével együttesen szerzünk újabb tapasztalatokat. (Közös versenyek, rendezvények, látogatások, stb.)

Többnyire hasonló képességű tanulókat osztunk be egy-egy csoportba, de a táborokban olyan közösségeket igyekszünk létrehozni, amelyekben a produkció születése közben jobban megismerhetik egymást a növendékek és a tehetségesebbek segíthetik a többiek munkáját.

A befelé forduló, gátlásos gyermekek számára fontos a közösségi játék valamennyi művészeti ágban, hiszen így anélkül lehet a produkció résztvevője, hogy a figyelem kizárólagosan rá koncentrálódna.

A fesztiválok, bemutatók és kiállítások alkalmával növendékeink átélhetik egy kultúrához való tartozás élményét. Tapasztalhatják egy tágabb közösséghez való tartozásukat, megerősítést kapnak munkájukban, hitükben. Az ilyen és ehhez hasonló alkalmak mélyítik a csoporton belüli kapcsolatokat, barátságokat, erősítik a közösségi összetartozást.

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka egyrészt a tananyagba beépítve, másrészt az oktatók, a művészek és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, illetve a tanulói közösségen keresztül érvényesül. A közösségben kialakuló értékrend, normák, szabályok, elvárások segítik az egyént a döntésekben, a felelősségvállalásban.

A közösségfejlesztés területén kiemelt feladataink:

- az iskolai tanulói közösség egyéni arculatának kialakítása;
- a közösség hagyományainak megismertetése;
- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése, összehangolása;
- a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek kialakítása, folytonosságának elősegítése.

A fejlesztés eszközei:

- produkciók, kiállítások létrehozása, bemutatása;
- a szűkebb és tágabb közösség ünnepeinek megtartása, ünnepteremtés;
- iskolai hagyományok teremtése, megőrzése (fesztiválok, versenyek, alkotótáborok);
- tanórán kívüli foglalkozások biztosítása;
- a tanulók, illetve a tanulók és a pedagógusok közös problémamegoldó
- tevékenységén alapuló foglalkozások biztosítása.

Az iskolai közösség kialakítása, fejlesztése csak a tanulók aktív részvételével, közreműködésével valósítható meg. Feladatunk a fent megfogalmazott keretek között az iskolai közösség és a tágabb társadalmi környezet közötti kapcsolat biztosítása is.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A kreativitás „alkotásra való képesség; az ember teremtő, újat létrehozó, a meglévőt javítani akaró szándéka, képessége...” A kreativitás kialakulását a hibáktól való félelem csökkentésével, a bizalom légkörével és a játékos helyzetek teremtésével segíthetjük elő. Fontosnak tartjuk, hogy nem kizárólag a kiemelkedően tehetséges tanulók képességfejlesztését vállaltuk, hiszen a kevésbé tehetséges tanulók képességeinek kibontását is feladatunkul tűztük magunk elé. A tehetség önmagában azonban nem elegendő a magas szintű teljesítmény eléréséhez. Ehhez kitartás, szorgalom, akaraterő, türelem és gondos gyakorlás szükséges. Felvételi vizsga alkalmával, a képességvizsgálat során megkíséreljük felismerni az alapvető adottságok, képességek szintjét. A helyesen végzett korai fejlesztéssel, melyet az érvényes jogszabályok miatt csak korlátozott mértékben tudunk végezni, csökkenthetők ezek a hátrányok. A korai fejlesztés során játékos formában, az életkori sajátosságoknak megfelelően ismerhetjük meg a gyermekek adottságait, képességeit, ezek fejleszthetőségét. Így a kiválasztásra és a korrekcióra is jobb, több lehetőség adódik, a gyermek személyiségének sérülése nélkül. A főtárgy kiválasztása a tanulók és a szülők részéről sok szubjektív elemet tartalmaz. (Egyéni érdeklődés, ismerősök, ill. szimpatikus tanár által tanított tantárgy választása, egyéni benyomások, vagy emlékek a szülő részéről, stb.)

Ez nem mindig találkozik a megfelelő fizikai és szellemi adottságokkal. Minden művészeti ág tanuláshoz más-más adottság szükséges. A tehetséggondozás egyik feladata, hogy lehetőséget teremtsen a tanulók számára a főtárgyi korrekcióra. Terelje abba az irányba a növendékeket, amely a legmegfelelőbbnek tűnik a személyiség fejlődése, a tanulás eredményessége szempontjából. Nem csupán a technikai tudás elsajátítása a célunk, hanem hogy a művészeti tanulás által egészségesebb, harmonikusabb felnőtté váljanak tanítványaink.

Gyengébb képességekkel éppúgy válhat valaki önmegvalósító, érett személyiséggé, mint kiemelkedő talentumokkal. Felelősségünk és feladatunk az átlagos vagy gyengébb képességű tanulókkal való foglalkozás is. A szorongásos, tanulásában akadályozott vagy sérült gyermekek fejlesztése ugyanúgy feladatunk lehet, mint a kiemelkedő tehetségek gondozása. Az önkéntesség elve a különféle művészeti tárgyak tanulásban úgy érvényesül, hogy az élmény, mint örömforrás eléréséhez az egyéni adottságok, a tehetség fejlesztéséhez programunk segítséget nyújt, de az abban foglaltakat a pedagógiai folyamatban részt vevőknek vállalniuk kell. Nem teszünk különbséget a minimálisan elvárható teljesítmény szintjén a tanulók között, azonban az értékelés tükrözi (érdemjegy, szorgalom értékelése írásban és szóban) az egyéni teljesítmény és előmenetel különbözőségét. A tehetséggondozást a zenetanulásban az átlagostól eltérő, jobb képességű tanulók esetén „B” tagozatra való irányítással, ennek magasabb szintű követelményrendszerével is segítjük. (Lásd az egyes tárgyak tantárgyi programjait.) „B” tagozatos tanuló lehet az, aki az átlagosnál jobb képességeit magasabb teljesítményével és szorgalmával igazolja. Tanszaki meghallgatáson, vizsgán ennek megfelelő szintű tananyag tudásáról ad számot, szaktanára javaslatával a tanszaki munkaközösség egyetért.

Felkészítés felsőbb művészeti tanulmányokra:

Külön fejlesztést és több önálló gyakorlást igényel, ha a tehetséges tanuló művészeti pályára szeretne lépni. Ehhez az iskola a feltételeket így biztosítja:

- szolfézs, zeneelméleti felkészítés a felvételt megelőző két évben;
- a felvételi évében heti 2x60 perces egyéni főtárgy óra;
- a felvételi évében speciális felkészítés a nem zenei ágazaton tanulók számára

- felvételizők rendszeres meghallgatásai, munkájuk, műalkotásaik megtekintése, szakértő, szaktanácsadó bevonása;
- otthoni gyakorlás további segítése;
- előzetes meghallgatásokra, előfelvételikre való felkészítés és elkísérés.

Tanulmányi versenyek:

A szaktárgyi versenyeket, bemutatókat háromévenként, tantárgyanként hirdeti meg az Oktatási Államtitkárság. Ennek megfelelően a versenyekre felkészítés alkalmazkodik a három éves ciklusokhoz. A pályára készülő tanuló részvétele mindenképpen kívánatos. A versenyek előkészítése során törekszünk arra, hogy a tehetséges és szorgalmas tanulók minél nagyobb számban, de önkéntes alapon mérhessék meg tudásukat. Ezért a versenyek válogatói előtt rendezünk: növendékhangversenyeket, közös órát (szülők bevonásával), bemutatót kiállítást, tanszaki meghallgatásokat; házi versenyt; majd ezt követően választjuk ki azokat a tanulókat, akik a válogatókra eljuthatnak.

A tehetség gondozása, fejlődésének elősegítése nem csupán a kiemelkedő teljesítmény elérését célozhatja meg. A tehetséggondozásnak összhangban kell lennie az alapvető személyiségfejlesztési célkitűzésekkel is.

Tanulói és szülői közösségek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A részletes kifejtés az egész intézményre szólóan a közös nevelési programban megtalálható. Az ott fellelhetőeken kívül az alábbi kapcsolattartás formáit preferáljuk: írásban és szóban,

- évfolyam szinten szülői fórum szervezésével,
- iskolai nyílt napok szervezésével, amelybe bevonjuk a növendékeket is,
- bemutatók, vizsgaelőadások alkalmával,
- fogadónapok kitűzésével.

HELYI TANTERV

1. A választott kerettanterv alapján meghatározott órahálók

A Nemzeti Alaptanterv 2020. évi módosítása és a 2020. évi kerettantervek alapján kiépülő képzések órahálóit az 1. számú melléklet tartalmazza.

2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A. Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket.

B. Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

C. Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

D. A tankönyvrendelés elkészítését az iskolában működő szakmai munkaközösségek koordinálják. A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

a) pedagógusaink a tankönyvválasztásnál figyelembe veszik az Oktatási Hivatal által összeállított és közzétett hivatalos tankönyvjegyzéket (az Oktatási Hivatal az Emberi Erőforrások Minisztériuma honlapján teszi közzé a tankönyvek hivatalos jegyzékét, amelyet folyamatosan felülvizsgál és frissít), valamint a Református Pedagógiai Intézet által ajánlott tankönyveket.

b) a tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak;

c) a pedagógiai munka egysége és az iskolán belüli átjárhatóság biztosítása érdekében azon tanulók számára, akik az ad/ott tantárgyat az adott évfolyamon azonos tanterv szerint tanulják, egységesen ugyanazt a tankönyvet kell megrendelni.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten szóban, az iskola aulájában elhelyezett listán írásban tájékoztatjuk a szülőket. Tájékoztató található a kölcsönözhető tankönyvekről is, illetve arról, hogy milyen feltételek mellett kaphatnak támogatást, **térítésmentességet** (ingyenes hozzájutást) a tanulók a tankönyvek megvásárlásához.

3. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok

A hit- és erkölcsstan oktatására vonatkozó szabályok

Intézményünkben a tanulók (szülők) választása alapján református, evangélikus, baptista ill. római katolikus hittanoktatás folyik valamennyi évfolyamon, heti 2-2 órában.

Természettudományos nevelés

Főbb jellemzőit az alábbi **környezeti nevelési program** tartalmazza:

Személyi erőforrások:

Pedagógusok: Tudatosítják a gyermekekben a környezet értékeit. Hozzájárulnak a megfelelő környezeti attitűd kialakulásához. Környezeti tartalmakat közvetítenek. Megalapozzák a környezeti problémák többoldalú megközelítését és a megoldásukhoz szükséges együttműködő készséget. Munkájukat segíti az iskolaorvos, a védőnő és a részfoglalkozású szabadidő-szervező.

Tanulók: Megismerik a környezet értékeit, az ember természet iránt viselt felelősségét.

Adminisztratív és technikai dolgozók: Környezettudatos munkavégzésükkel járulnak hozzá a környezeti neveléshez.

Szülők: Megerősítik a gyermekekben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskola is közvetít.

Adottságok, célok és feladatok összefüggése:

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat:
Közepes forgalom	Közlekedési biztonság növelése	- közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló
Zaj	Csökkentés	- fák, cserjék ültetése
Légszennyezés	Csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, az iskolakertben és a növények gondozása, pótlása - gyomtalanítás, parlagfű-irtás
Szemét	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, (papír, olaj, fémdoboz, szárazelem) komposztálás - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről
Kevés játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	- újabb játszóterek - az iskolai játszótér felszerelésének bővítése,
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, akvárium, madarak, a mellék-helyiségekben szappan, WC papír - portalanítás (atkák-allergia) - gyakori szellőztetés (beltéri szennyezőanyagok: formaldehid, szén-dioxid) - lábtörlők alkalmazása
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- gázkazán szabályozása - nyílászárók javítása, tető szigetelése
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása, a klórozott szénhidrogéneket kiszűrő víztisztítók alkalmazása
Iskolakert	Tanítás, pihenés, felüdülés helye legyen	- növények gondozása, pótlása, tanösvény létrehozása, fajták, gyógynövények, madáretetők, madárodúk kihelyezése, gondozása
Udvar	Biztonságos aljzat	- az aszfaltozott rész felújítása, gumiburkolatok létesítése
Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élményközpontúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	- a tanterekben írásvetítő, TV, video és számítógép - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltetőanyagok - digitális fényképezőgép, gáztűzhelyek, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

Tanórai keretek

Magyar nyelv és irodalom:

- Az irodalmi művekben megjelenő természeti – és környezeti értékek, azok harmonikus kapcsolatának megismerése.
- Hivatalos iratok készítésének elsajátítása (kérvények, javaslatok, petíciók).
- Törekvés a helyes és szép beszédre.
- Az esztétikai, erkölcsi érzékenység fejlesztése.

Történelem:

- Hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet?
- A múlt eredményeinek és hibáinak megismerése révén a természetes és az épített környezetért való felelős magatartás formálása.
- A helyi történelmi értékek megismerése, védelme.
- A hagyományok tiszteletének kialakítása.
- Az egész világot érintő globális problémák megértésének segítése; hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelőssége és feladatai a problémák elhárításában, csökkentésében.
- A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.

Idegen nyelv

- A nyelvtanítás egyéb módszereinek segítségével a hazai környezeti problémák megismerése; más országok hasonló problémáinak feltárása.
- Más népek környezetvédő tevékenységeinek, szervezeteinek megismerése.
- A környezettel szembeni nemzetközi felelősség szemléletének kialakítása.
- A 6. évfolyam végére a tanulóknak idegen nyelvből a KER (Közös Európai Referenciakeret) szerinti A1, a 8. évfolyam végére pedig az A2 nyelvi szintet kell elérniük.
- A középiskolás tanulóknak az általuk tanult első idegen nyelvből tanulmányaik végére el kell érniük a középszintű nyelvi érettségi szintjét jelentő KER szerinti B1 szintet, de a cél a B2 szint elérése.

Biológia és egészségtan:

- Ökológiai életmód kialakítása.
- A földi élővilág sokféleségének, e sokféleség értékének megismerése.
- Az élőlények alapvető szerkezeti – működési jellemzői, az azok között lévő ok – okozati összefüggések.
- A globális környezeti problémák és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségei.
- A környezet – egészségügyi problémák megismerése, megelőzésük illetve mérséklésük módjai.
- A testi – lelki egészséget megőrző életviteli technikák elsajátítása.

Kémia:

- A tanulók figyelmének felhívása a kémiai ipar jelentős környezetkárosító, valamint potenciális környezetvédő szerepére egyaránt.
- Az anyag – és energiatakarékosság, mint a környezetvédelem egyik hatékony módszere szemléletének kialakítása.

- Az elterjedt vegyszerek és ezek élettani hatásainak megismerése (környezetbiztonság).
- A különböző technológiák hatása a természeti és épített környezetre, ezek gazdasági hatásainak felbecsülése.

Földünk és környezetünk:

- Tapasztalatok, ismeretek, élmények szerzése a közvetlen élő és élettelen környezetről.
- A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.
- A természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeként lezajló változások felismerése, értékelése.
- A regionális és globális problémák megismerése, és a lehetséges megoldási módok számbavétele.
- A természeti és társadalmi értékek megismerése, megőrzése.

Fizika:

- Az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzás, zaj, rezgés) egészségkárosításának megismerése.
- A fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti hasonlóság, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatások felismerése.
- A környezet változásainak, a változások okainak értelmezése, s ezek tudatában megoldások keresése a környezeti problémákra.
- A környezeti változások fizikai magyarázatának megismerése, megértése.

Matematika:

- A tanulókat körülvevő konkrét környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megismerése mérése.
- A környezeti mérések eredményeinek értelmezése, elemzése, statisztikai módszerek alkalmazása, reális becslések képességének kialakítása.
- Más tárgyakban megismert környezeti összefüggések matematikai módszerekkel való szemléltetése, táblázatok, grafikonok készítése, elemzése.
- A logikus gondolkodás, a szintetizáló – és lényegkiemelő képesség fejlesztése.

Technika és életvitel:

- Annak a megismertetése, miképpen tudunk együtt élni azzal a technikai környezettel, amelyet az élet megkönnyítése érdekében hoztunk létre.
- A fenntartható fejlődés összefüggéseinek, követelményeinek, problémáinak feltárása.
- A környezetgazdálkodás lényegének megismerése.
- A környezeti válság okainak és lehetséges megoldásainak bemutatása.

Ének – zene:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet zenei ábrázolásának módjai.
- A természet szépségének megjelenítése a népdalokban.
- A zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepének felismerése.
- A „zenei környezetszennyezés” felismerése.

Rajz és vizuális kultúra:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségei.
- A hagyományápolás fejlesztése (pl. népi építészet, díszítőművészet).
- A természetes alapanyagok használatának ismerete.
- Műalkotások elemzése környezetnevelési szempontok szerint.
- A tárgyi világ formanyelvi elemeinek ismerete, a tartalom és a forma összefüggése.
- A helyi népi építészeti emlékek felkutatása, megismerése.
- Példák mutatása környezetbarát formatervezésre.

Testnevelés:

- A környezeti hatások és az egészséges testi fejlődés közötti összefüggés felismerése, megértése.
- A sport nélkülözhetetlen szerepe az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében.
- A környezetszennyezés egészséget veszélyeztető hatásai a sport szemszögéből nézve.
- Lehetőség szerint természetes anyagok használata a sportoláshoz (sportruházat, sportszerek).

Tanórán kívüli keretek

Napközi otthon

A délutáni szabadidős tevékenységek sora (a környezet tisztaságának óvása, díszítése, növények gondozása, madarak etetése, az időjárás megfigyelése, természetfilmek megtekintése stb.) hozzájárul ahhoz, hogy kialakuljon bennük a környezettudatos magatartás.

A napirend segíti a rendszeres életmód kialakulását. A szabad levegőn való tartózkodás, a sport, a játék edzi egészségüket, elősegíti harmonikus emberi kapcsolatok kialakulását.

Szakkörök

Az érdeklődő, kutató típusú, vizsgálandni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színterei: földrajz szakkör, természetjáró szakkör, technika szakkör, biológia szakkör, „életmód” szakkör (testi – lelki egészség)

Tanulóknak adott külön feladatok (projektek)

Az érdeklődő diákok számára lehetőség nyílik a környezeti neveléshez kapcsolódó témák, problémák önálló kutatására, feldolgozására (szakmai dolgozat, rajz, fotó, irodalmi alkotás stb.)

Akciók, vetélkedők, tanulmányi versenyek

Jeles napokon (pl. Föld Napja, Madarak és Fák Napja) versenyek, kirándulás, vagy egyéb rendezvény szervezésével hívjuk fel a figyelmet a helyi vagy globális környezeti problémákra.

Az erdei iskolai képzés programja, a komplex természetszemlélet kialakítása

Az erdei iskolánk oktatási célja:

- A természet sokszínű megismerése
- Konkrét hazai tájak, társulások (vizes élőhelyek) megismerése
- A társulások fajainak ökológiai szemléletű jellemzése, értékelése
- Az élővilág sokféleségének (diverzitás) bemutatása

Az erdei iskolánk nevelési céljai:

- Helyes környezeti attitűdök kialakítása
- Természeti környezet állapota iránti érzékenység
- Ökológiai szemlélet kialakítása
- Közösségi szociális formák elsajátítása, szociális érzékenység kialakítása
- Egészséges életmódra nevelés

Az erdei iskolai képzésben való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Az idegennyelv-oktatás

Intézményünkben a tagintézmények helyi tantervének megfelelően történik az idegennyelv-oktatás. Általános iskolában a szülők választása alapján a jogszabály lehetővé teszi a hetedik évfolyamon második idegennyelv tanítását.

4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok” c. fejezetében található.

5. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Választható tantárgyak:

4-12 évfolyam: angol/német nyelv heti 1-1 óra

1-12 évfolyam: református, evangélikus, baprista ill. római katolikus hittan heti 2-2 óra

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

6. Az érettségi vizsgatárgyak megnevezése

(középiskola esetén azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezését jelenti, amelyekből a középiskola tanulóinak **közép- vagy emelt szintű** érettségi vizsgára való felkészítését az iskola **kötelezően** vállalja, továbbá annak meghatározását, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik **választható** érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát)

Bocskai István Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakgimnázium, Szakképző Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium

A középszintű érettségi vizsgatárgyai:

- kötelező vizsgatárgyak:

- a) magyar nyelv és irodalom,
- b) történelem,
- c) matematika,
- d) idegen nyelv
- e) kötelezően választandó vizsgatárgy.

- választható vizsgatárgyak a gimnáziumban:

- a) hit- és erkölcstan,
- b) földrajz,
- c) kémia,
- d) biológia – egészségtan,
- e) fizika.
- f) idegen nyelv II,
- g) testnevelés,
- h) digitális kultúra

Bocskai István Református Oktatási Központ Egressy Béni Alap- és Középfokú Zene művészeti, Színművészeti és Táncművészeti Szakgimnáziuma, Ének-Zene Gimnáziuma, Általános Iskolája

kötelező vizsgatárgyak:

- a.) magyar nyelv és irodalom,
- b.) történelem,
- c.) matematika,
- d.) idegen nyelv
- e.) gyakorlatosszínész-ismeretek vagy klasszikuszenész-ismeretek vagy jazz-zenész-ismeretek, vagy népzénész-ismeretek vagy egyházzénész-ismeretek

választható vizsgatárgyak:

- a.) fizika;
- b.) kémia;
- c.) biológia;
- d.) földrajz;
- e.) digitális kultúra;
- f.) művészettörténet

A középszintű érettségi vizsga témakörei

2017. január 1-jétől:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/erettsegi/erettsegi_vizsgatargyak#1

REFORMÁTUS HITTAN TÉMAKÖRÖK – KÖZÉPSZINT

1. Ószövetség
2. Alapvető ószövetségi bevezetés-tudományi ismeretek
3. Újszövetség
4. Alapvető újszövetségi bevezetés-tudományi ismeretek
5. Kortörténeti ismeretek
6. Krisztus egyházának a története
7. A saját felekezet története
8. Az egyház tanítása
9. Ünnepek, ünnepi időszakok
10. A keresztyénség erkölcsi tanítása
11. A nagy világvallások alapvető gondolatai
12. Szövegértelmezés
13. Esetelemzés

KATOLIKUS HITTAN TÉMAKÖRÖK – KÖZÉPSZINT

I. Biblia

ÓSZÖVETSÉG

1. Az Ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták aranykoráig
 2. Ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig
- Alapvető ószövetségi bevezetéstudományi ismeretek

ÚJSZÖVETSÉG

3. Krisztus misztériuma az evangéliumok alapján
 4. Az apostolok kor az Újszövetség fényében
- Alapvető újszövetségi bevezetéstudományi ismeretek

II. Egyháztörténelem

5. Az egyház ókora és középkora
6. Az egyház újkora és legújabb kora

III. Dogmatika

7. Ünnepeink liturgiája és dogmatikája (Krisztus megváltó tevékenysége, Mariológia)

8. Az Eukarisztia és a szentségek

IV. A keresztény erkölcsi élet

9. Az ember erkölcsi lény

10. Az erkölcsi halál és az erkölcsi feltámadás

V. Vallás - világvallások

11. A vallás és a Krisztus-esemény bizonyossága

12. Az egyház és a kinyilatkoztatás

7. Az iskolai közösségi szolgálat

A tanulónak az írásbeli érettségi vizsgaidőszak kezdetéig teljesíteni kell az 50 órás közösségi szolgálatot. (100/1997. (VI. 13.) Korm.rend. az érettségi vizsgaszabályzatának kiadásáról, 15(a))

Az iskolai közösségi szolgálat céljai:

A tanulók számára

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvénnyel bevezették az iskolai közösségi szolgálatot. Ez a tanulók különböző készségeit és kompetenciáit fejlesztő pedagógiai eszköz, mely hozzájárul ahhoz, hogy a középiskolás tanulók megismerjék a közösségben való tevékenykedés erejét, az ily módon szerzett tudásukat életük során jól hasznosíthatják. Az iskolai közösségi szolgálat sokféleképpen megvalósítható tevékenység, mely megvalósulási helyétől és formájától függetlenül a közösség érdekét is szolgálja az egyén személyiségének fejlesztése mellett.

Fejleszti a tanulók következő kompetenciáit:

- kritikus gondolkodás,
- érzelmi intelligencia,
- önbizalom,
- felelősségvállalás,
- állampolgári kompetencia,
- felelős döntéshozatal,
- hiteles vezetői készségek,
- szociális érzékenység, társadalmi felelősségvállalás,
- kommunikációs készség,
- együttműködés,
- empátia,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás.

A kompetenciák fejlesztése mellett a pályorientációban is fontos lehet a tanulóknak az 50 órás iskolai közösségi szolgálat. Az iskola a közösségi szolgálat megszervezésével törvény adta

kötelezettségének tesz eleget, segítve a tanulók érettségihez jutását. Az iskolai közösségi szolgálati program különös értéke, hogy tanórán kívüli tevékenységgel, informális és nem formális eszközök felhasználásával erősíti a tanulók szociális érzékenységét. A pedagógiai célokon túl, lényeges, hogy a végzett tevékenység legyen hasznos minden érintett számára. Érezhesse a tanuló, hogy olyan feladatot lát el, amellyel javítja a helyi közösség és a fogadó intézményekben élők, vagy dolgozóéletminőségét, a tevékenysége, jelenléte hasznos a fogadó intézményekben élőknek, tevékenykedőknek, továbbá jelentsen segítséget a fogadó intézmények munkavállalói számára is. Fontos értéke a programnak, hogy a tanulók mindegyikének lehetőséget teremt a sikeres tevékenységre, az önmegismerésre, egyéni céljaik megtalálására. Mindezekon felül a személyes emberi kapcsolatok új színnel gazdagíthatják a tanulók életét.

Az iskolák számára

A program célja, hogy a kölcsönösség elve alapján a pedagógia újfajta kultúráját, a tanár-diák viszony új módozatait honosítsa meg az élménypedagógián keresztül.

A fogadó szervezetek számára

Új erőforrást jelenthet a fogadó szervezeteknek a tanulók bevonása a hétköznapi feladataik elvégzésébe, miközben a közösségi szolgálat nem veszélyeztetheti az ott dolgozók munkahelyét, mivel nem helyettesítheti a szervezet munkatársainak szakértelmét. Az együttműködés, a kölcsönösség fontos alapérték, aminek meg kell jelennie a program minden fázisában és elemében – a részt vevő szervezetek és intézmények közt egyaránt. Különösen szem előtt kell tartani a program pedagógiai céljait, és azt, hogy a segítő és a segített között – lehetőleg hosszú távú – közvetlen kapcsolat jöjjön létre.

8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái

A) Követelmények:

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szóveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban

kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).

- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

B) Az értékelés formái:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a hagyományos osztályzások módszert használjuk, azaz a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.

A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét

a) heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel,

b) heti kettő vagy három órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjeggyel,

c) heti három óránál magasabb heti óraszámú tantárgynál havonta legalább kettő érdemjeggyel értékeli.

Az értékelés legyen folyamatos:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről. A folyamatos értékelés fajtái:
 - órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),
 - szóbeli felelet értékelése,
 - gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (készletanyagok teljesítményének értékelésére),
 - írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),
 - félévi és tanév végi

Az értékelés módja:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a negyedik év végéig a szóveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzások módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

Az 5-12/13. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Amennyiben a tanuló osztályzatának átlaga eléri az osztályzat fölötti 75 százalékot (az Apáczai tagintézmény esetében a 85 százalékot), felfelé kerekítve a jobb osztályzat illeti meg.

Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért a tanuló tantárgyi dicséretet kap.

Az ellenőrzés fajtái:

- szóbeli feleltetés,

- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,
- írásbeli számonkérési formák:
 - írásbeli felelet (egy anyagrészből),
 - beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
 - röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
 - dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
 - témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő).
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

A tanulók munkájának szöveges értékelése

A törvényi szabályozás:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a negyedik év félév végéig a szöveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzatos módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

A szöveges értékelés elvi kiindulópontjai:

- az értékelés a gyerekért, de elsősorban a szülőknek szól
- alakítja a helyes önértékelést, segíti a reális önismeretet
- nyitott, nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodik a gyermek fejlődéséről

A szöveges értékelés elvi követelményei:

- minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemzi
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat
- összhangban van a pedagógiai programmal, a helyi tantervi rendszerrel és a kimunkált értékelési koncepciókkal
- személyre szóló és ösztönző jellegű
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelöli meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára

A szöveges értékelés rendszerének felépítése

a A helyi értékelés alapelvei

- A gyerekek értékelését az osztálytanítók készítik el, figyelembe véve a napközis nevelő és az osztályban tanító nyelvszakos tanár véleményét is.
- A teljes körű értékelések tagintézményenként helyi szabályozással készülnek.

- november 15-i dátummal az első negyedév értékelése, a félévi értékelés a tanév rendje szerint, a harmadik negyedévi értékelés április 15-i dátummal, az év végi értékelés szintén a tanév rendje szerint történik.
- A fent említett értékelések e-napló használatával készülnek.
- A szöveges értékelés tartalmi szempontjai:
 - magatartás
 - szorgalom
- tantárgyi teljesítmények- a helyi tanterv követelményeinek való megfelelés,
- általános értékelés (tanév végén): a bizonyítvány záradék részébe a következő megfogalmazás kerül
 - A évfolyam tantervi követelményeinek kiválóan megfelelt, vagy jól megfelelt, vagy megfelelt.
 -tantárgyból felzárkóztatásra szorul.

b Értékelési funkciók meghatározása

- Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához, a fejlesztési stratégiák kimunkálásához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás,- egy-egy tanulási szakasz végén ad összegző tájékoztatást az elsajátított ismeretek eredményéről pedagógusnak, szülőnek, tanulónak egyaránt.

c A szöveges értékelés módja:

1. Szóbeli: a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon.
Mefogalmazódhat:
 - a tanító részéről
 - a tanulótársak részéről
 - önértékelés formájában
2. Írásbeli: például
 - a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával,
 - témazáró felmérések megoldásának értékelése %-os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével,
 - aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban (pl. üzenő füzetbe),
 - első negyedévkor, félévkor, harmadik negyedévkor és tanév végén részletes szöveges értékelés tagintézményenként eltérően.

d Szöveges értékelés dokumentumai:

- Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott bizonyítvány.
Az első évfolyamon a tanuló szöveges minősítése a pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része, amit a bizonyítvány borítólapjának tárolójába kell

elhelyezni.

- Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott törzslap.
- A napló.
- Tájékoztató füzet.
- E-napló

A tájékoztató füzetbe alkalmi beírások kerülnek a tanuló pillanatnyi eredményeiről és a felmérők %-os eredményeiről.

A szöveges értékelés felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából.

9. Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A sokszínű tevékenységformákkal összhangban: pl. produktum értékelése (az egyes tanulóknál, csoportmunka esetében), projektnél, témahétnél, gyűjtőmunka, stb. Annak meghatározása, hogy a produktumok milyen súllyal kerülnek figyelembevételre a többi osztályzathoz képest?)

A) A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái :

a) témazáró dolgozat: egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;

b) egyéb dolgozat: egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető

c) Az év eleji, félévi, év végi felmérések alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak: a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérők csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor rájuk

A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének **egységes értékelése** érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.

Alsó tagozaton (1-4. évfolyam)

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-35 %	elégtelen (1)
36-59 %	elégséges (2)
60-79 %	közepes (3)
80-89 %	jó (4)
90-100 %	jeles (5)

Felső tagozaton (5-8. évfolyam)

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-35 %	elégtelen (1)
36-55 %	elégséges (2)
56-75 %	közepes (3)
76-89 %	jó (4)
90-100 %	jeles (5)

A középiskolában:

Teljesítmény	Érdemjegy
0- 50%	elégtelen (1)
51- 60%	elégséges (2)
61- 80%	közepes (3)
81- 90%	jó (4)
91-100 %	jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

Általános iskolában az írásbeli számonkérés három fajta értékelési formáját alkalmazzuk:

1. Az ismeretek önálló alkalmazását igénylő feladatokat tartalmazó számonkérés.
2. Az ismeretek elsajátításának jártasságát igénylő feladatokat tartalmazó számonkérés.
3. A továbbhaladáshoz szükséges minimumpróba.

A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének **egységes értékelése** érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.

Bocskai István Református Oktatási Központ Általános Iskolája

Alsó tagozat:

Helyesírás mérés összeállítása, javítása

1-4. évfolyam

1. évfolyam

Először április hónapban mérünk.
Szavak, mondatok látó-halló tollbamondása.

összeállítás:

10 szó + 25 szótag (mondatok) / dolgozat

javítás:

10 szó – 10 pont

25 szótag – 25 pont

Szótagolást nem mérünk.

2. évfolyam

Októberben szavak, mondatok látó-halló tollbamondása.
Februártól halló tollbamondás és szótagolás mérése.

összeállítás:

tollbamondás: 10 szó + 25 szótag (mondatokban)

másolás, szótagolás: 10 szó szótagolása

javítás:

tollbamondás: 10 pont + 25 pont = 35 pont

másolás, szótagolás: 10 pont

3. évfolyam

Csak halló tollbamondás.

összeállítás:

tollbamondás: 10 szó + 50 szótag (mondatokban)

másolás, szótagolás: 10 szó szótagolása

javítás:

tollbamondás: 10 pont + 50 pont = 60 pont

másolás, szótagolás: 10 pont

4. évfolyam

Csak halló tollbamondás.

összeállítás:

tollbamondás: 10 szó + 50 szó (mondatokban)

másolás, szótagolás: 10 szó szótagolása

javítás:

tollbamondás: 10 pont + 50 pont = 60 pont

másolás, szótagolás: 10 pont

Az *a*, *az* nem számít külön szónak, szótagnak.

Numerikus mérések

1-4. évfolyam

1. évfolyam

november: Összeadás, kivonás 10-es számkörben, pótlással (egyik tag, kisebbítendő, kivonandó pótlása)
40 feladat/40 pont

március: Összeadás, kivonás 20-as számkörben a tízes átlépése nélkül, és tízes átlépéssel is. Pótlások.
40 feladat/40 pont

2. évfolyam

november: Összeadás, kivonás 100-as számkörben.
Teljes kétjegyű számok összeadása, kivonása kerek tízesekkel.
Teljes kétjegyű számok összeadása, kivonása egyjegyű, ill. teljes kétjegyű számmal, tízes átlépés nélkül, és a tízes átlépéssel is. Pótlások.
40 feladat/40 pont

március: Összeadás, kivonás 100-as számkörben.
Szorzó és bennfoglaló tábla. Pótlások. (Az egyik tényező, osztandó, osztó pótlása.)
50 feladat/50 pont

3. évfolyam

november: Összeadás, kivonás 1000-es számkörben. Kerek tízesek és teljes kétjegyű / háromjegyű számok összeadása, kivonása. A tízes átlépése nélkül, és tízes átlépéssel.
Kerek tízesek szorzása, osztása 1000-es számkörben.
Pótlások. (Összeadandó, kisebbítendő, kivonandó, tényező, osztó, osztandó)
50 példa/50 pont

március: Írásbeli műveletek 1000-es számkörben.
Írásbeli összeadás – Az összeg becslése fejben, 100-ra kerekített értékekkel.
5 feladat/10 pont

Írásbeli kivonás – A különbség becslése fejben, 100-ra kerekített értékekkel, ellenőrzése írásbeli összeadással és kivonással.
4 feladat/12 pont

Írásbeli szorzás egyjegyű szorzóval. A szorzat becslése fejben, 100-ra kerekített értékekkel.
5 feladat/10 pont

Maradékos osztás, ellenőrzéssel. (Ha még nem tanulták az írásbeli osztást.)
5 feladat/15 pont

4. osztály

november: Írásbeli műveletek 20000-es számkörben.

Írásbeli összeadás – az összeg becslése fejben számolva százásra kerekített értékekkel.

5 feladat/10 pont

Írásbeli kivonás – a különbség becslése százásra kerekített értékekkel, ellenőrzés írásbeli összeadással és kivonással.

4 feladat/12 pont

Írásbeli szorzás egyjegyű szorzóval. Becslés fejben, százásra kerekített értékekkel.

5 feladat/10 pont

Írásbeli osztás egyjegyű osztóval. A hányados közelítő értékének becslése az első kijelölt részosztás után. Ellenőrzés írásbeli szorzással.

5 feladat/15 pont

március: Írásbeli műveletek 20000-es számkörben.

Írásbeli összeadás, kivonás ugyanaz.

5+5 feladat/10+15 pont

Írásbeli szorzás kétjegyű szorzóval. A szorzat becslése tízesekre kerekített tényezőkkel, fejben számolva.

4 feladat/12pont

Írásbeli osztás egyjegyű osztóval. A hányados közelítő értékének becslése az első kijelölt részosztás után. Ellenőrzés szorzással.

5 feladat/15 pont

2-4. évfolyam teljesítményének értékelése:

Teljesítmény (%)	Érdemjegy
0-49 %	elégtelen (1)
50-69 %	elégséges (2)
70-84 %	közepes (3)
85-95 %	jó (4)
96-100 %	jeles (5)

1. évfolyam teljesítményének értékelése:

Teljesítmény (%)	Érdemjegy
0-49 %	nem megfelelő
50-69 %	gyenge
70-84 %	megfelelő

85-95 %	jó
96-100 %	kiváló

A tanulók **matematika** (a numerikus mérések kivételével), valamint **környezetismeret** tantárgyakból végzett tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.

2-4. évfolyam teljesítményének értékelése:

Teljesítmény (%)	Érdemjegy
0-43 %	elégtelen (1)
44-59 %	elégséges (2)
60-79 %	közepes (3)
80-90 %	jó (4)
91-100 %	jeles (5)

1. évfolyam teljesítményének értékelése:

Teljesítmény (%)	Érdemjegy
0-49 %	nem megfelelő
50-69 %	gyenge
70-84 %	megfelelő
85-95 %	jó
96-100 %	kiváló

Felső tagozat:

1. Az ismeretek önálló alkalmazását igénylő feladatokat tartalmazó számonkérés.

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-39	elégtelen (1)
40-59	elégséges (2)
60-79	közepes (3)
80-90	jó (4)
91 felett	jeles (5)

2. Az ismeretek elsajátításának jártasságát igénylő feladatokat tartalmazó számonkérés.

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-49	elégtelen (1)
50-69	elégséges (2)
70-84	közepes (3)
85-95	jó (4)
95 felett	jeles (5)

3. A továbbhaladáshoz szükséges minimumpróba.

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-69	elégtelen (1)
70-79	elégséges (2)
80-89	közepes (3)
90-95	jó (4)
95 <i>felett</i>	jeles (5)

Bocskai István Református Oktatási Központ Beleznay János Tagintézménye és Bocskai István Református Oktatási Központ Nemesnépi Zakál György Takintézménye

Alsó tagozaton (1-4. évfolyam)

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-35 %	elégtelen (1)
36-59 %	elégséges (2)
60-79 %	közepes (3)
80-89 %	jó (4)
90-100 %	jeles (5)

Felső tagozaton (5-8. évfolyam)

Teljesítmény %	Érdemjegy
0-35 %	elégtelen (1)
36-55 %	elégséges (2)
56-75 %	közepes (3)
76-89 %	jó (4)
90-100 %	jeles (5)

Bocskai István Református Oktatási Központ Szabó Magda Tagintézménye

Alsó tagozat (1-4. évf.)

Teljesítmény	Érdemjegy	Szöveges értékelés
0-39 %	elégtelen (1)	Felzárkóztatásra szorul
40-59 %	elégséges (2)	Gyengén teljesített
60-75 %	közepes (3)	Megfelelően teljesített
76-89 %	jó (4)	Jól teljesített
90-100 %	jeles (5)	Kiválóan teljesített

Felső tagozat (5-8. évf.)

Teljesítmény	Érdemjegy
0-34 %	elégtelen (1)
35-54 %	elégséges (2)

55-74 %	közepes (3)
75-89 %	jó (4)
90-100 %	jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

B) Az írásbeli beszámoltatás korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya

1. Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya

a) A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánja. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Ugyanakkor a tanulók kifejezőképességbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren.

b) A témazáró dolgozatok – kétszeres súllyal való értékeléséről a szaktanár dönt a munkaközösség véleményének figyelembevételével. A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál kétszeres súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értékelésekor a naplóba és a tanuló ellenőrzőjébe piros színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül. Az osztályzatok kialakításánál más súlyozást nem alkalmazunk.

2. Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai :

a) Témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.

b) Egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja;

c) A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.

d) A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőképesség fejlesztésére.

e) A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) rövid időn belül értékelni, javítani kell.

f) A tanulói tevékenységek korlátai a projekt és a témahét esetében.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A) A házi feladatok kiadásának szempontjai :

- a tanulók napi és heti terhelése,
- az egyes diákok képességeit, adottságai,
- az életkori sajátosságok,
- az értelmi fejlettség,
- a fejlődés üteme,
- házi feladat előkészítettsége,

B) A házi feladatok kiadásának és ellenőrzésének alapelvei:

- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákokat állandó önellenőrzésre!
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, valamint visszajelzés a szaktanárnak az önálló szituációban való teljesítéséről.
- A napközis kollégák folyamatosan tájékoztassák a pedagógusokat a házi feladatok mennyiségéről, azok megoldásáról egyénre szabottan is!
- A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint!
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikkra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

A KRÉTA napló tantárgyi értékelési rendszere, értelmezése, súlyozása Bocskai István Református Oktatási Központ Általános Iskolájában

sz.	Értékelés megnevezése	Egyes megnevezések értelmezése, alkalmazása	Súlyozás (%)
1.	Írásbeli témazáró	Egy nagy témakör számonkérése, amely állhat több tematikus egységből is.	200
2.	Írásbeli röpdolgozat	Legfeljebb az előző két tanóra anyagából rövid, írásbeli számonkérés.	50
3.	Szóbeli felelet	Egy téma, vagy egy tematikus egység (általában 2-3 óra) anyagából szóbeli számonkérés.	100
4.	Beszámoló	Nem használjuk	-
5.	Gyakorlati feladat	Tanórai, vagy otthoni elkészítésre kiadott feladat	100
6.	Kisérettségi	Nem használjuk	-
7.	Házi feladat	Önálló tanulás, gyakorlás, pedagógiai visszajelzés céljából, akár napi rendszerességgel	-
8.	Házi dolgozat	Otthon egyénileg készített, számonkérés céljából kiadott írásbeli feladat	100
9.	Projekt munka	Komplex, nagy, vagy összetett témát feldolgozó feladat	200
10.	Órai munka	Órai közreműködés, motiváltság	50

11.	Másik intézményből áthozott jegyek	Nem használjuk	-
12.	Órai feladat	Adott tanórához kötődő konkrét feladat	100
13.	E-learning feladat	Digitális eszközzel, távmunkában kért feladat	100
14.	Teszt feladat	Feleletválasztós feladatsor	50
15.	Feladatlap	Nem dolgozat jellegű írásbeli feladatsor	50
16.	Nyelvi feladat	Nem használjuk	-
17.	Kompetenciamérés	Nem használjuk	-
18.	Országos kompetenciamérés	Nem használjuk	-
19.	Tudás kvíz feladat	Nem használjuk	-
20.	Tempлом látogatás	Látogatási alkalmak	100
21.	Prezentáció	Infokommunikációs technikával (IKT) támogatott felelet, előadás	200
22.	Házfeladat szövegértés	A magyar tantárgy szövegértés feldolgozása céljából kiadott feladatai (osztályozható)	100
23.	Memoriter	Szó szerinti memorizálásra kiadott feladat	100
24.	Kooperatív munka	Feladat csoportos feldolgozása	100
25.	Fakultatív munka	Tantárgyi témát kiegészítő többlet feladat	100
26.	Szorgalmi munka	Önkéntes feladatvállalás	100
27.	Írásbeli vizsga	Tanéves vizsgaterv és szabályzat szerint	200
28.	Szóbeli vizsga	Tanéves vizsgaterv és szabályzat szerint	200
29.	Idegen nyelvi szóbeli vizsga	Tanéves vizsgaterv és szabályzat szerint	300
30.	Írásbeli dolgozat	Egy témakör írásbeli számonkérése	100
31.	Tematikus egység dolgozata	Egy témához tartozó, több tanóra anyaga	150
32.	Írásbeli számonkérés	Terv szerint szóbeli felelet leírása. (Nem dolgozat.)	100
33.	Házi feladat hiány	Elégtelen osztályzat	50

10. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos kötelezettség

Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje:

Az írásos tanulói teljesítmények, dolgozatok érdemjegyét kötelező a tanulóval ismertetni, nem kerülhet olyan érdemjegy a naplóba (KRÉTA), amiről a tanuló nem tud.

- Szóbeli felelet bejegyzése a KRÉTA naplóba, aznap, amikor a tanuló felelt.
- Az írásos tanulói munkák javításának, értékelésének határideje:
 - témazáró dolgozat (2 héten belül)
 - írásbeli feladat, röpdolgozat (következő órán, vagy 1 héten belül)

11. A magatartás és a szorgalom helyi minősítési rendszere

Tanulóink személyiségfejlődésének, neveltségi szintjük értékelésének fontos eszköze magatartásuk és szorgalmuk minősítése. A minősítési rendszerrel célunk az egységes szemléletű értékelés megvalósítása.

A minősítés formái:

A tanuló magatartásának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Félévkor és az év végi bizonyítványba a fenti egyszavas minősítéseket kell beírni.

A minősítés eljárásrendje:

- A tanulók magatartását és szorgalmát az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni. A második év végétől a hagyományos osztályzások módszert használjuk, azaz a tanuló magatartását és szorgalmát tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.
- Az osztályfőnök az általa gyűjtött információk alapján a félévi, illetve az év végi osztályozó értekezleten javaslatot tesz az egyes tanulók minősítési fokozatára.
- A minősítések kialakításában az osztályfőnök támaszkodik az osztályban tanító tanárok, az osztály-diákbizottság véleményére és a minősítést megvitatja az osztályközösséggel, valamint az érintett tanulóval.
- Változtatni kell annak a tanulónak a magatartási érdemjegyét, akinek a tanárokhoz, felnőttekhez, társaihoz való viszonya kifogásolható.
- A végleges minősítés a nevelőtestület döntése alapján alakul ki az érvényben lévő minősítési fokozatok alapján.
- Az első félév végén az adott időszakban (félévben), a tanév végén az egész tanévben mutatott magatartást és szorgalmat értékeljük.
- A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.
- A magántanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.
- Az értékelés alapelveit, az egyes minősítések feltételeit az osztályfőnök a tanulókkal az év eleji első osztályfőnöki órákon, a szülőkkel a tanév első szülői értekezletén ismerteti.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei:

„Példás” az a tanuló, aki:

- magatartása, cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból
- felelősséget vállal tetteiért
- tiszteli és elismeri mások értékeit, jóindulattal segíti társait, aki tudásával, a közösségben elért helyzetével soha nem él vissza
- a nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket
- képes kulturáltan fellépni saját maga és szűkebb környezete érdekében
- szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében
- ügyel környezetére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- betartja az iskola házirendjét
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása

„Jó” az a tanuló, aki:

- a példás magatartás követelményeinek javarészt megfelel, de cselekedeteit, ítéleteit időnként az indulat vezérli
- a házirendet betartja tiszteli a felnőtteket, társait
- trágár, durva kifejezéseket nem használ
- feladatait becsülettel elvégzi, de a közösségért vállalt munkára önként csak ritkán vállalkozik, a rábízottakat tőle elvárható módon teljesíti
- az osztály vagy az iskola közösségi munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- ügyel környezetére rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- nincs írásbeli intője vagy megrovása

„Változó” magatartású az a tanuló, aki:

- cselekedetei következményeit nem képes felismerni, így az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- játékokban gyakran vét a szabályok ellen, közösségi munkájában sokszor udvariatlan, durva
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg
- az órai munka során nem kellő figyelemmel dolgozik, időnként mással foglalkozik
- ha feladattal bízzák meg, azt elvégzi, de nem kellő figyelemmel
- környezetére rendjéért keveset tesz, vagy nem érdeklődik
- a viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá
- igazolatlanul mulasztott
- osztályfőnöki intője van

„Rossz” a magatartása annak a tanulónak, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti, nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- szándékosan rongálja környezetét
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt
- több szaktanári figyelmeztetést kap, illetve van osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:

„Példás” szorgalmú az a diák, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is. és azokat elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

„Jó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- a tanórákon többnyire aktív
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti
- taneszközei tiszták, rendezettek

„Változó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja
- önálló munkája figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik

„Hanyag” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül
- félévi, vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A magatartás és szorgalom megítélésekor mindig figyelembe kell venni a gyermek életkörülményeit és képességszintjét!

12. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek:

1. Hit-és erkölcsstan oktatás

Egy adott évfolyam (esetleg több évfolyam) diákjaiból a református, katolikus (esetleg igény szerint római és görögkatolikus), evangélikus és baptista hittant tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

2. Idegen nyelvoktatás

Egy adott osztály (évfolyam) diákjaiból az angol, illetve német nyelvet tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

3. Matematika

Egy adott osztály vagy évfolyam diákjaiból a képességük alapján történő bontás.

4. Informatika (Szabó Magda Tagintézmény Dunaujváros)

Egy adott osztály diákjaiból a képességük alapján történő bontás.

5. Magyar nyelv

Egy adott osztály diákjaiból a képességük alapján történő bontás.

Egyéb foglalkozások szervezése

A foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán kívül a személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük.

Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve.

A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek javaslatát figyelembe véve, a nevelőtestület dönt.

13. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Intézményünkre nem releváns.

14. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban, tanévenként megszervezi – a felnőttoktatásban és az 1-4. évfolyamon tanulók kivételével – a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik. Az érintett tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát továbbra is az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusai végzik. Minden tanévben is a Magyar Diáksport Szövetség közreműködésével kidolgozott Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt rendszer (a továbbiakban: NETFIT® rendszer) protokollja szerint kell elvégezni a fittségi felméréseket, minden év január első

hetétől, április utolsó napjáig. Az eredményeket június elejéig kell feltölteni a NETFIT rendszerbe (online).

A hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete legfeljebb kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérésének fő célja :

- Az általános fizikai teherbíró-képesség egységes mérése, értékelése és minősítése.
- Minden fiatal –képesség szerinti differenciált terheléssel, szükség esetén felzárkóztató program biztosításával –úgy jusson el a felnőtté válásig, hogy egészséges létezéséhez szükséges fizikai fitness szint „megkívántság”, vagy „kell” értékét elérje és megtartsa
- Az oktatásban eltöltött évek alatt a rendszeres testedzés egészségmegtartó, egészségjavító szerepének tudatosítása. A fizikai fittség méréséhez, önálló tudatos alkalma zásához szükséges edzésméleti, humánbiológiai és sportági elméleti ismeretek folyamatos népszerűsítése, készség szintjéig gyakoroltatása

Intézményünkben alkalmazott mérési módszer 4-8. osztályig

A Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT)

A NETFIT egy olyan országosan egységes módszertani alapokon nyugvó, diagnosztikus értékelő rendszer, amely segítségével a tanulók egészségközpontú fizikai fittségi állapota mérhető és értékelhető, egyúttal lehetővé teszi a személyre szabott egyéni értékelést a tanulók egészségközpontú fittségi állapotáról.

A NETFIT a tanulók fizikai fittségi állapotát az egyes tesztek, nemtől és életkortól függően változó külső kritériumértékek alapján felállított úgynevezett egészségstenderdekhez viszonyítja. Az egészségstenderdek olyan teljesítményminimum értékek, amelyeket teljesítve a tanuló egészséges fittségi zónába kerül. Amennyiben a tanuló egy tesztben nem éri el az adott sztenderd értéket, úgy a teljesítménye a fejlesztési vagy a fokozott fejlesztési zónába kerül. A fejlesztési és a fokozott fejlesztési zóna felhívja a tanuló, a törvényes képviselő (szülő), az iskola testnevelést tanító pedagógusai, valamint -amennyiben a fittségmérési feladatok ellátásába bevonásra kerül -az iskola egészségügyi ellátásban résztvevő védőnő figyelmét arra, hogy a tanuló esetében az adott képesség, fittségi összetevő esetében beavatkozás, specifikus egyéni fejlesztés lehet indokolt. A NETFIT -filozófiája szerint -elsődlegesen az egészséghez szükséges fittségi állapot elérését, megőrzését, javítását (fejlesztését) célozza a tanulók fizikai aktivitási szintjének növelésén keresztül.

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

- ✓ Testtömeg mérése –testtömeg-index (BMI)
- ✓ Testmagasság mérése
- ✓ Testzsírszázalék-mérése –testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

- ✓ Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) –aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

- ✓ Ütemezett hasizom teszt –hasizomzat ereje és erő-állóképessége
- ✓ Törzsemelés teszt –törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- ✓ Ütemezett fekvőtámasz teszt –felsőtest izomereje
- ✓ Kézi szorítóerő mérése –kéz maximális szorító ereje
- ✓ Helyből távolugrás teszt –alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

- ✓ Hajlékonysági teszt –térhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

Az eredményekről az OH évente jelentést készít a NETFIT rendszeren keresztül.

15. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Egészségnevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében található.

Környezeti nevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai/**Természettudományos nevelés” c. fejezetében található.

16. A gyermekek/tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk integráló jellegű intézmény. Képesek vagyunk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek/tanulók integrált nevelésére-oktatására.

Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre kiterjedően értelmezzük:

- a) a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- b) a nevelés/oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- c) a teljesítmények értékelése,
- d) a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- e) a neveléssel/oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- f) a nevelésben/oktatásban megszerzhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- g) a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- h) a nevelésben/oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti

- különösen valamely személy vagy csoport

- a) jogellenes elkülönítése egy köznevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,
- b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét. A köznevelési intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a nevelést/oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy a nevelésben/oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a köznevelési intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint, olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló, továbbá kisebbségi vagy nemzetiségi nevelést/oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve, hogy emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

Esélyegyenlőségi célkitűzések intézményünkben:

Olyan körülményeket kell kialakítani, hogy megvalósuljon

- a megkülönböztetés megszüntetése,
- az egyenlő bánásmód,
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Minden tervezett infrastrukturális és tartalmi, szakmai fejlesztés esetén kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű tanulók nevelési/oktatási helyzetének javítására a beruházások megvalósítása során.

A fenti célok megvalósítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük

- a településen élők szociális helyzetét
- a közszolgáltatások elérhetőségét
- a gyermekek/tanulók (HH/HHH ill. SNI) eloszlását az egyes óvodai csoportokban/iskolai osztályokban
- a gyógypedagógiai nevelést, oktatást
- a lemorzsolódás arányát
- a továbbtanulási mutatókat
- a tanórán kívüli programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban
- az iskolán kívüli segítő programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban
- a kompetencia mérések eredményeit
- a humán-erőforrás hiányát
- az infrastruktúrát és az ahhoz való hozzáférést
- a módszertani képzettséget
- az intézményi és szervezeti együttműködések (egyházak, kisebbségek, civil szervezetek) Az esélyegyenlőség biztosítását szolgáló dokumentum

Az intézmény elkészíti, és folyamatosan karbantartja a KÖZNEVELÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSI TERV c. dokumentumát.

Felülvizsgálatára 4 évenként kerül sor.

Az esélyegyenlőségi intézkedési tervhez történő hozzáférést az intézmény (a helyi pedagógiai programhoz hasonló módon) lehetővé teszi.

17. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Az iskolai jutalmazás formái:

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az iskolai közösség érdekében közösségi munkát végez
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadáson, bemutatón vesz részt
- vagy bármilyen más módon segít az iskola hírnevének megőrzésében, annak növelésében az iskola jutalomban részesíti

a, Az iskolában tanév közben a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret
- napközis nevelői dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

b, Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába kell bevezetni.

c, Az egyes tanévek végén, valamint a több éven át jeles eredményt elért tanulók oklevelet és jutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

Az iskolán kívüli versenyeken, előadásokon, bemutatókon, vetélkedőkön eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek. A kiemelkedő eredménnyel végzett közös munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és könyvjutalomban lehet részesíteni.

Az iskolai büntetés formái:

Azt a tanulót, aki:

- a tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- a házirend előírásait megszegi
- árt az iskola hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

A büntetés formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés (szóban, írásban),

- osztályfőnöki intézés,
- igazgatói intézés
- fegyelmi eljárás

Az iskolai büntetések kiszabását a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságától függően el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

A Dunaújvárosi Szabó Magda Tagintézményben

Megnevezés	Miért?	Beírás:	Következmény:
Szaktanári figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	A tantárgyi követelmények nem teljesítése, a felszerelés, a házi feladat többszöri hiánya, az órákon előforduló fegyelmezetlenség miatt.	Az osztálynaplóba és az ellenőrzőbe Beírja: szaktanár	Beszámítás a szorgalom és/vagy a magatartásjegyre
Napközis/ tanulószobás nevelői figyelmeztetés	A tantárgyi követelmények nem teljesítése, a felszerelés hiánya, a napköziben előforduló fegyelmezetlenség miatt.	Az osztálynaplóba és az ellenőrzőbe Beírja: napközis nevelő	Beszámítás a szorgalom és/vagy a magatartásjegyre
Osztályfőnöki figyelmeztetés (szóbeli-az első előforduláskor írásbeli-néhányszori előforduláskor)	A tanuló tanulmányi és magatartásbeli kötelezettség- szegése, a házirend enyhébb megsértése, igazolatlan mulasztás miatt. (késések, fegyelmezetlenség, kisebb rongálások) Az együttélés íratlan szabályainak be nem tartása (durva hangnem, stb) 5 igazolatlan óra esetén	Az osztálynaplóba, ellenőrzőbe Beírja: osztályfőnök	Beszámítás a magatartásjegyre (írásbeli figyelmeztetés esetén legfeljebb 4(jó) érdemjegy
Osztályfőnöki intézés	A Házirend kisebb súlyú normáinak többszöri megszegése 6-10 óra igazolatlan hiányzás esetén	Az osztálynaplóba és az ellenőrzőbe Beírja: osztályfőnök	Legfeljebb 3 (változó) magatartás az adott félévben és legfeljebb 4(jó) az adott tanévben
Intézményvezetői figyelmeztetés --- írásbeli)	-A Házirend kisebb súlyú normáinak sűrűn ismétlődő megszegése (ha az előző fokozatot már megkapta a tanuló). 10 óra feletti igazolatlan hiányzás esetén -Első dohányzás A Házirend nagyobb súlyú normáinak megszegése -Egyszeri alkoholos állapot	Az osztálynaplóba és az ellenőrzőbe Beírja: igazgató	egfeljebb változó (3) magatartás az adott tanévben.
Intézményvezetői intézés (írásbeli)	Az iskolai házirend súlyos megsértése, szándékos	Beírás: az osztálynaplóba, az ellenőrzőbe és a tanuló	Következmény:

	károkozás, súlyos fegyelmezetlenség miatt. Az előző fokozat után a Házirend bármilyen megsértése 20 óra igazolatlan mulasztás felett	törzslapjára, bizonyítványba Beírja: naplóba, törzsl., biz: of. ellenőrzőbe: igazg./helyett.	rossz magatartás az adott félévben, legfeljebb közepes az adott tanévben
--	--	---	--

Ha a tanuló a kötelességeit vétkeesen és súlyosan megszegi, ellene **a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

Az a tanuló, aki kötelességeit vétkeesen és súlyosan megszegi- fegyelmi eljárás alapján írásbeli határozattal- fegyelmi büntetésben részesíthető. Iskolánkban a fegyelmi eljárás lefolytatására és a fegyelmi büntetés kiszabására a nevelőtestület jogosult.

A felelőségre vonás eljárás módját- a kötelezettségszegést követő 3 hónapig- jogszabály határozza meg.

Fegyelmi büntetések:

Megnevezés:	Mikor?	Beírás:	Következmény:
Megrovás (igazgatói hatáskör)	Az előző fokozatok után bekövetkező fegyelemsértés esetén; Kisebbsúlyú erkölcsi vétségek Szándékos károkozás, rongálás, 20-30 óra igazolatlan mulasztás felett	Az osztálynaplóba, a tanuló törzslapjára, az ellenőrzőbe, bizonyítványba Beírja: oszt.napl., törzsl. biz.: of ellenőrzőbe: ig. /helyett.	Rossz (2) magatartási jegy az adott félévben és legfeljebb változó (3) az adott tanév végén.
Szigorú megrovás (igazgatói hatáskör)	Az előző fokozatok után bekövetkező fegyelmi vétség esetén, Nagyobb súlyú erkölcsi vétség esetén 30-40 óra igazolatlan mulasztás esetén;	Az osztálynaplóba, a tanuló törzslapjára az ellenőrzőbe, bizonyítványba Beírja: oszt.napl., törzsl. biz.: of ellenőrzőbe: ig. /helyett.	Rossz (2) magatartási jegy az adott tanév végén
Nevelőtestületi fegyelmi büntetés	Az előző fokozatok után bekövetkező fegyelmi vétség esetén; Különlegesen súlyos erkölcsi vétség esetén, 40 óránál több igazolatlan mulasztás esetén	Az osztálynaplóba, a tanuló törzslapjára és az ellenőrzőbe, bizonyítványba Beírja: oszt.napl., törzsl. biz.: of ellenőrzőbe: ig. /helyett.	Következmény: áthelyezés másik osztályba, ill. iskolába. eltiltás a tanév folytatásától, kizárás az iskolából

A tanulók jutalmazása

Megnevezés	Miért?	Beírás, következmény	Adományozza
Szaktanári dicséret	Egyszeri kiemelkedő tantárgyi teljesítményért, szorgalmáért, szakköri munkáért	Beírás: osztálynaplóba és az ellenőrzőbe Beírja: szaktanár	A szaktanár
Napközis/tanulósobai nevelő dicséret	Szorgalmáért, együttműködéséért, a rá bízott feladatok kiemelkedő ellátásáért	Beírás: osztálynaplóba és az ellenőrzőbe Beírja: napközis/tanulósobát vezető nevelő tanár	Napközis nevelő
Osztályfőnöki dicséret (szóbeli, írásbeli)	Kiemelkedő közösségi munkáért, iskolai versenyeken elért dobogós eredmény, iskolai rendezvényeken, ünnepélyeken való szereplés, a fentiekkel egyenértékű eredményes tanulmányi munka, szorgalom; 50 db. jeles érdemjegyért.	Beírás: Az osztálynaplóba és az ellenőrzőbe Következmény: beszámítás a magatartás és szorgalomjegybe. Beírja: of.	Az osztályfőnök (a szaktanárok, a napk. nevelők, a DÖK javaslata alapján)
Igazgatói dicséret	Az iskola érdekében végzett kimagasló munka; Az osztályban, iskolában végzett kiemelkedően példamutató közösségi munka; Tanulmányi 100 db. jeles érdemjegyért; Megyei és területi tantárgyi, sport, kulturális és egyéb versenyen elért 1-6. helyezés	Beírás: Az osztálynaplóba, a és az iskolai emléklapra Következmény: Ha nincs fegyelmi büntetése-példás magatartás, Beírja: naplóba:of. ellenőrzőbe, emléklapra: ig. / helyettese	Az osztályfőnök és a szaktanár javaslatára az igazgató.
Jutalomkönyv	Kimagasló tanulmányi (4,8 átlag felett)/ kiválóan megfelelt általános értékelés esetén), kulturális és sporteredményért.	A tanév végén, versenyek végén Megírja: of.	A szaktanárok, vagy az osztályfőnök, a napközis/tanulósobát vezető nevelő, igazgató
Nevelőtestületi dicséret	Országos tantárgyi tanulmányi versenyeken és sportversenyeken valamint művészeti és kulturális versenyeken való szereplés, valamilyen eredmény. 150 db. tanulmányi jeles (5) érdemjegy, „Az év tanulója” cím kiérdemlőjének.	Beírás: Az osztálynaplóba, a tanuló törzslapjára, bizonyítványba és az iskolai emléklapra Következmény: Ha nincs súlyos fegyelmi büntetése (igazgatói v. annál súlyosabb) példás magatartás, a tanév végén az ünnepélyes tanévzárón átadott jutalom. Beírja:	Az osztályfőnök, igazgató javaslatára a nevelőtestület nevében az igazgató adja át.

		naplóba, törzsl., biz: of. ellenőrzőbe: igazg./helyett.	
„Szabó Magda” Diploma	azok a 8. osztályos tanulók, akiknek nevét osztályfőnökük kiemelkedő tanulmányi eredményükért, közösségi munkájukért és példás magatartásukért a tantestület elé terjeszti	Beírás: Bizonyítványba, törzslapra (of. írja be) Következmény: Tantestületi dicséret, oklevél és jutalom. igazgató: emléklap	A felsős munkaközösség javaslatára az igazgató A ballagási ünnepélyen adja át az igazgató..
„Az év tanulója” cím (8. évfolyamon)	A tanévben végzett egész évi munkájáért. A területi, megyei v. országos tantárgyi versenyeken elért az évi legjobb eredmény. Legfeljebb 3 db. jó (4) érdemjegy az év végi bizonyítványban.	Beírás: Bizonyítványba, törzslapra (of. írja be) Következmény: Tantestületi dicséret, oklevél és jutalom. igazgató: emléklap	A felsős munkaközösség javaslatára az igazgató A ballagási ünnepélyen adja át az igazgató..
„Jó tanuló-jó sportoló” cím	Sikeres szereplés különböző sportágban, és legalább egyben – az iskola képviselőjében- körzeti v. megyei 1-3. helyezés. Közepes osztályzata nem lehet év végén. Magatartása példás v. jó; Az adott tanévben büntetésmentesség	Beírás: Az osztálynaplóba, törzslapra, bizonyítványba.(beírja: of.) Következmény: Tantestületi dicséret; Oklevél és jutalom. Emléklap: igazgató	Nevelőtestület javaslatára az igazgató adja át az év végi tanévzáró ünnepélyen.

A SZAKMAI OKTATÁS SZAKMAI PROGRAMJA

1. A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése, száma

Intézményünk szakmai programját a következő jogszabályok figyelembevételével az alábbiak szerint határozza meg:

A 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről

2/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról

A szakképző iskolák, a szakgimnáziumok és a technikumok órahálói tartalmazzák a szakmai elméleti és gyakorlati óraszámokat, továbbá az összefüggő szakmai gyakorlat óraszámait is.

AZ INTÉZMÉNY SZAKKÉPZÉSI TEVÉKENYSÉGE

Az intézmény szakképzési tevékenysége kiterjed az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli oktatásra. Jelen szakmai program az iskolarendszerű szakképzésre vonatkozóan került elkészítésre. Az alapító okiratunknak és hagyományainknak megfelelően, az iskolarendszerű szakképzés keretében az oktatás szakközépiskolai és szakgimnáziumi, illetve a jövőben szakképző iskolai és technikumi szinten folyik azokon a szakterületeken, amelyek az iskola már meglévő profiljának, feltételrendszerének, technikai felszereltségének, humán erőforrásainak legjobban megfelelnek, figyelembe véve a munkaerő-piac igényeit.

Az intézményben folyó szakképzés céljai

- Általánosan művelt, korszerű szakmai elméleti és gyakorlati felkészültségű szakemberek képzése, akik képesek ellátni a szakképesítés munkaterületének megfelelő munkaköröket, foglalkozásokat.
- A tanulók, a szülők, a helyi társadalom, a gazdaság és a munkaerő-piac igényeinek megfelelő szakmaszerkezet kialakítása, munkáltatói, foglalkoztatói igényeknek a kielégítése.
- A szakképzés tárgyi és személyi feltételeinek magas szinten történő biztosítása.
- Maximális megfelelés a szakképzési tevékenységre vonatkozó, hatályos jogszabályi előírásoknak.
- A szakképzés fejlesztését célzó pályázati források kihasználása, a szakmai kapcsolatok fejlesztése.
- Az elmélet és gyakorlat egységének megteremtése, a gyakorlatorientált képzés megvalósítása.
- Áttérés a régi OKJ-ről az új SZJ szerinti szakképesítések oktatására.
- Lehetséges új gyakorló helyek felkutatása, együttműködés kialakítása.
- A tanulók segítése abban, hogy alkalmassá váljanak az önálló, felelős döntéseken alapuló, elsősorban a szakképzés területein folyamatosan fejlődő, megújuló

alkotómunkára, a munkaerő-piac elvárásainak teljesítésére, valamint felsőfokú tanulmányok megkezdésére.

- Olyan praktikus ismeretek nyújtása, melyek elősegítik a fiatalok mindennapi életben való boldogulását, önálló életvezetésüket, a társadalomba való beilleszkedésüket.
- Olyan képességek kifejlesztése a tanulóknak, amelyek birtokában a szakterületükön folyamatosan alkalmazkodni tudnak a technikai, technológiai fejlődésből adódó változásokhoz.
- Szakmaszeretetre, hivatástudatra, fegyelmezett, szakszerű, pontos, megbízható munkavégzésre, önállóságra, felelősségtudatra és vállalásra történő nevelés.
- A folyamatos szakmai önművelés, az élethosszig tartó tanulás igényének kifejlesztése a tanulóknak.
- A legkorszerűbb elméleti és gyakorlati ismeretek nyújtásával biztosítson a tanulóknak középfokú szakmai képesítést, olyan tudásháttérrel, amely konvertálható mind a magyar, mind az EU munkaerőpiacán.
- A készségek és képességek sokoldalú kreatív fejlesztésével tegye alkalmassá a tanulókat a folyamatos továbbképzésre, szakmai fejlődésre, valamint – ha szükségessé válik – a rokonszakták közti gyors váltásra is.
- A képzés végére tegyenek szert olyan szakmai kompetenciákra, hogy hivatásukat akár munkatársként, akár vállalkozóként is képesek legyenek gyakorolni.
- A kor követelményeihez és a szakták jellegéhez feltétlenül szükséges vezetői jogosítvány(ok) a képzés végéig megszerezhető legyen.
- Szerezzenek korszerű vállalkozási, kereskedelmi és jogi ismereteket, amelyek kellően segíthetik szakmai karrierjüket.
- Ismerjék és gyakorolják a digitalizáció és robotika, az elektronikus kereskedelem és az információgyűjtés, a piackutatás formáit, ismerjék és tudják kezelni a különféle könyvelési, számviteli, és tervezői programokat.
- Szakmai nyelvtudásuk legyen biztos és megalapozott, hogy tárgyalóképes partnerei lehessenek a magyar és az európai szakképzés társadalmának.

Az iskola a szakmai program alapján megszervezi a tanulókat, az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. A tanítási órák megszervezhetők különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is.

A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható tanítási óra.

Az iskola pedagógiai programja meghatározza az iskola szakmai programját, ennek keretén belül a választott programterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát.

A szakmai program határozza meg, hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni, valamint, hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, meghatározott óraszámában részt kell venni.

A kötelezően választandó tantárgyak választása a szakmai programtervben meghatározottak szerint történik.

A választható tantárgyak, foglalkozások, és az ezeket oktató pedagógusok kiválasztásának szabályai

Az iskola bizonyos tantárgyak/tantárgycsoportok esetében választást kínálhat fel a tanulóknak. Ebben az esetben a tanuló, a tanuló szülője az iskolába lépéskor a jelentkezéssel egy időben választ e tárgyak közül. Ez a választás a tanulmányi idő végéig tart. Amennyiben valamilyen oknál fogva a szülő e választását felülbírálja és élni kíván változtatási jogával, úgy ezt írásban kell kezdeményeznie a megelőző tanév május 20-ig, a jogszabályi előírások alapján. Az iskola vezetősége a tanulót nevelő-oktató pedagógusok véleményének kikérésével hozza meg döntését, melynek feltétele a különbszeti vizsga letétele. A különbszeti vizsga a követelmények optimum szintjét kéri számon. A tanuló az iskola kínálatából egyéb foglalkozásokat is választhat. Ezekre a tantárgyválasztás szabályai vonatkoznak. Abban az esetben, ha a foglalkozáson való aktív részvétel előzetes ismeretekhez is köthető, úgy a változtatásnál előzetes ismeretek felmérése szükséges. A tanuló abban az esetben választhat a pedagógusok közül, amennyiben a téma és képességek szerinti csoportalakítás során legalább két azonos csoport jön létre két különböző pedagógus vezetésével. A választást minden esetben korlátozhatja az Nkt. 4. melléklete, mely megszabja a csoportok minimális és maximális létszámát.

- A tanulók diákköröket (szakkörök, érdeklődési körök, önképző körök stb.) alakíthatnak. A diákkör megalakításának feltétele az, hogy létszáma elérje a tíz főt, s tevékenysége illeszkedjen az iskola hatályos pedagógiai programjához. Ha a foglalkozáson résztvevők száma tartósan 5 alá csökken, a diákkör automatikusan megszűnik. A diákkörök szakmai irányítását az igazgató engedélyével a DÖK kérése alapján pedagógus vagy külső szakember láthatja el.
- Az iskola a diákok javaslatát figyelembe véve kezdeményezi diákkörök, sportköri foglalkozások működését. Jelentkezni lehet a foglalkozást vezető szaktanárnál a tanév elején szeptember 15-ig.
- Amennyiben legalább két azonos csoport jön létre különböző pedagógusok és / vagy különböző időpontokban, akkor ebben az esetben az osztályfőnök, a szakmai igazgatóhelyettes és a szakoktató egyeztetése után lehet - a szülő és a tanuló külön - kérésére csoportot választani.
- A szülő és a tanuló választhatja meg pl. a lakóhelyhez közelebbi összefüggő szakmai gyakorlat képzőhelyét. A Kamara határozza meg a foglalkoztatható tanulók számát az adott gyakorlati helyre.
- Technikumban felmenő rendszerben az ötödik érettségi tantárgynak emelt szinten a technikus képesítő vizsga felel meg, amely lehetőséget biztosít a szakirányú felsőfokú tanulmányokban.
- Az ágazati szakmai ismeretekhez közvetlenül kapcsolódó, azt alapozó közismereti tárgy vagy tananyagtartalom, szakmai idegennyelvi, szakmai informatikai ismeretek, digitális íráskészség erősítése.
- Digitalizációs technikák elősegítése, vállalkozói ismeretek, jogi, közgazdasági és pénzügyi ismeretek megerősítése.
- Ágazati szakmai vagy ahhoz közvetlenül kapcsolódó, azt alapozó közismereti érettségi tárgyra, vagy emelt szintű érettségire történő felkészítése.

- A szakképesítés magasabb színvonalon történő elsajátítását elősegítő, ágazati szakmai kompetenciákat, készségeket erősítő képzések.
- Gazdasági igényekre épülő szakmai tartalmak (elmélet, gyakorlat, vállalati kultúra), szakmai szoftverek használatának elmélyítése.
- E-kereskedelmi ismeretek bővítése, elmélyítése, projekttevékenységek, projekttervezés.
- Személyiségfejlesztés, viselkedéskultúra, szakmai kommunikáció, vezetői készségek, irányítási technikák.
- Együttműködés, problémamegoldás, konfliktuskezelési technikák, tízujjas vakon gépírás, szakmai számítások gyakorlása.
- A jelentkezés egy tanévre szól, indokolt esetben a foglalkozásokról felmentést írásbeli kérelemre az iskola igazgatója adhat.

A fennmaradó óraszámokat

- érettségire felkészítő foglalkozásokra,
- szakkörökre,
- felzárkóztató foglalkozásokra,
- korrepetálásra,
- egyéni foglalkozásra,
- tehetséggondozásra,
- művészeti foglalkozásokra,
- versenyekre való felkészítésre,
- szakmai elméleti és gyakorlati vizsgatárgyak erősítésére
- belső szakmai gyakorlat teljesítésére (vizsgafelkészítés szempontjából fontos iskolánknak)
- testedzésre, sportköri foglalkozásra használjuk fel a tanévkezdés igényeinek, és az évközi programoknak megfelelően. (Éves munkatervben, tantárgyfelosztáson meghatározva.)

2. A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A tanulás-szervezési eljárások közül a kreativitást fejlesztő, munkáltató módszereket és szervezeti formákat részesítjük előnyben. A tanároktól a motiváló, aktivitásra ösztönző, cselekedtető technikák alkalmazását várjuk. A verseny helyett az együttműködést helyezzük előtérbe. Ösztönözzük a csoportmunka alkalmazását. Folyamatosan szoktatjuk a gyermekeket saját munkájuk értékelésére. A tanórákon szorgalmazzuk a hagyományos keretek közötti, rendszeresen alkalmazott differenciált oktatást. Kooperatív technikák alkalmazásával fejlesztjük a gyermekek együttműködő készségét és igényét, ezért rendszeres használatukat fontosnak tartjuk. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a helyi tantervekhez használt mikrotantervek /tanmenetek/ jól igazodjanak az egyes osztályok összetételéhez és tudásszintjéhez.

Az önálló ismeretszerzés megalapozása érdekében: - Felkészültek a tanárok a számítógép használatának az alkalmazására, hasonló módon újítjuk meg a tanulásmódszertani ismereteiket. - Fontos, hogy az internet használatát igénylő feladatok adása legyen rendszeres a tanórán. - Célunk a kellemes környezet biztosítása, és a feszültségmentes, kedvező légkör fenntartása az iskolai foglalkozásokon. A tanulási feltételek javítása érdekében a szaktantermekben interaktív táblákkal, projektorokkal és laptopokkal biztosítjuk a tanórai digitális tananyag feldolgozásának

lehetőségét.

3. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás gyermekek felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek a a szakképző intézményben fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erő kifejtésre serkentsük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra.

A) Célok, alapelvek

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok
- Gyógytorna gyakorlatok
- Minden testnevelés óra – testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik)
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.
- A kisgyermekek a legmaradandóbb élményüket életük első tíz évében gyűjtik. Ha a testi készség és képességfejlesztés ebben az életkorban elmarad, a későbbiekben nem, vagy csak alacsony szinten pótolható.
- Fizikai képességek kialakítása és fejlesztése (is) csak az érzékeny szakaszokban gazdaságos

B) A mindennapos testedzés formái

A szakképző intézmény évfolyamain a heti testnevelés órák száma: 3 , iskolai sportkörben való sportolás: heti 2 óra, mely alól csak az kaphat felmentést, aki egyesületi igazolását, fitness/kondi bérletét először szeptember 15-ig, majd fennálltát minden hó utolsó napjáig az iskola Titkárságán bemutatja.

a) Sportköri, ill. tömegsport órák lehetősége mindkét tagozaton mindennap biztosított Sportköreinket az adott tanév elei igényfelmérés alapján szervezzük:

Lehetőségeink: kézilabda
 labdarúgás
 asztalitenisz játékos
 testedzés atlétika
 küzdősport
 röplabda
 kosárlabda

tánc
vívás
szivacs kézilabda

b) Szabadidő kibővítése

- a tornaterem használatának további lehetősége időbeosztás szerint
- udvari sportpályák használata stb.

c) Úszásoktatás

Szakképző intézményben a 9. évfolyamon történik. Az úszásoktatáson való részvétel mindenki számára kötelező.

d) Korcsolyaoktatás

Halásztelken a technikumban és a szakképző iskolában a testnevelésórák megszervezésekor figyelembe veszik az iskola területén üzemelő jégsátrat, mely heti 20 tanóraban áll az iskola rendelkezésére, így a tanulók korcsolyaoktatáson vehetnek részt.

4. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében az oktatóválasztás szabályai

Választható tantárgyak:

9-13 évfolyam: angol/német nyelv heti 1-1 óra.

9-13 évfolyam: református, evangélikus, baprista ill. római katolikus hittan heti 2-2 óra.

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

5. Azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a szakképző intézmény tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését a szakképző intézmény kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát,

A középszintű érettségi vizsgatárgyai:

- kötelező vizsgatárgyak:

magyar nyelv és irodalom,
történelem,
matematika,
idegen nyelv

- választható vizsgatárgyak:

hit- és erkölcstan,
földrajz,
kémia,
biológia,
fizika.
testnevelés,
digitális kultúra

A technikumban folytatott tanulmányokhoz kapcsolódóan letett szakmai vizsga a tanuló adott vizsgatárgyból letett emelt szintű érettségi vizsgájának felel meg a szakképzésről [Szt. 92. § (1)] szóló törvénynek megfelelően.

Az emelt szintű érettségi vizsgatárgyai:

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet (továbbiakban vizsgaszabályzat) 61/A. §-a szerint a 2013. évi vizsgaidőszakokban emelt szintű érettségi vizsga abból a vizsgatárgyból tehető, amely – mint a felsőoktatási felvételi eljárás

során figyelembe vehető érettségi vizsgatárgy – a felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében szerepel, és a vizsgaszabályzat 2. számú melléklete szerint a vizsgatárgyból létezik emelt szintű vizsga.

A vizsgaidőszakokban az alábbi tárgyakból lehet emelt szintű vizsgára jelentkezni:

- magyar nyelv és irodalom;
- idegen nyelv (angol nyelv, német nyelv)
- történelem,
- matematika,
- kémia,
- biológia,
- fizika,
- testnevelés
- digitális kultúra.

6. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

A középszintű érettségi vizsga témakörei

2017. január 1-jétől:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/erettsegi/erettsegi_vizsgatargyak#1

REFORMÁTUS HITTAN TÉMAKÖRÖK – KÖZÉPSZINT

1. Ószövetség
2. Alapvető ószövetségi bevezetés-tudományi ismeretek
3. Újszövetség
4. Alapvető újszövetségi bevezetés-tudományi ismeretek
5. Kortörténeti ismeretek
6. Krisztus egyházának a története
7. A saját felekezet története
8. Az egyház tanítása
9. Ünnepek, ünnepi időszakok
10. A keresztyénség erkölcsi tanítása
11. A nagy világvallások alapvető gondolatai
12. Szövegértelmezés
13. Esetelemzés

KATOLIKUS HITTAN TÉMAKÖRÖK – KÖZÉPSZINT

I. Biblia

ÓSZÖVETSÉG

1. Az Ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták aranykoráig
2. Ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig

Alapvető ószövetségi bevezetéstudományi ismeretek

ÚJSZÖVETSÉG

3. Krisztus misztériuma az evangéliumok alapján

4. Az apostolok kor az Újszövetség fényében

Alapvető újszövetségi bevezetéstudományi ismeretek

II. Egyháztörténelem

5. Az egyház ókora és középkora

6. Az egyház újkora és legújabb kora

III. Dogmatika

7. Ünnepeink liturgiája és dogmatikája (Krisztus megváltó tevékenysége, Mariológia)

8. Az Eukarisztia és a szentségek

IV. A keresztény erkölcsi élet

9. Az ember erkölcsi lény

10. Az erkölcsi halál és az erkölcsi feltámadás

V. Vallás - világvallások

11. A vallás és a Krisztus-esemény bizonyossága

12. Az egyház és a kinyilatkoztatás

7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái

Követelmények:

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

Az értékelés formái:

A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét

- heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel,
- heti kettő vagy három órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjeggyel,
- heti három óránál magasabb heti óraszámú tantárgynál havonta legalább kettő érdemjeggyel értékeli.

Az értékelés legyen folyamatos:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybéli előmeneteléről. A folyamatos értékelés fajtái:
 - órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),
 - szóbeli felelet értékelése,
 - gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (kétségtervek teljesítményének értékelésére),
 - írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),
 - félévi és tanév végi

Az értékelés módja:

A 9-13. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Amennyiben a tanuló osztályzatának átlaga eléri az osztályzat fölötti 75 százalékot, felfelé kerekítve a jobb osztályzat illeti meg.

Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért a tanuló tantárgyi dicséretet kap.

Az ellenőrzés fajtái:

- szóbeli feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,
- írásbeli számonkérési formák:
 - írásbeli felelet (egy anyagrészből),
 - beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
 - röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
 - dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
 - témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő).
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek:

1. Hit-és erkölcstan oktatás

Egy adott évfolyam (esetleg több évfolyam) diákjaiból a református, katolikus (esetleg igény szerint római és görögkatolikus), evangélikus és baptista hittant tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

2. Idegen nyelv oktatás

Egy adott osztály (évfolyam) diákjaiból az angol, illetve német nyelvet tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

3. Matematika

Egy adott osztály vagy évfolyam diákjaiból a képességük alapján történő bontás.

4. Ágazatspecifikus tantárgyak

Egy adott osztály diákjaiból a képességük alapján történő bontás.

Egyéb foglalkozások szervezése

A foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán kívül a személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük.

Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve.

A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek javaslatát figyelembe véve, a nevelőtestület dönt.

9. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Eltökélten szorgalmazzuk, hogy a diákok megismerjék lakóhelyük múltját, történelmét és nemzetiségeit. A nemzetiségek alapvető része történelmünknek, ezért kiemelkedő jelentőségű, hogy diákjaink minden aspektusból megvizsgálják a velünk együtt élő nemzetiségek hagyományait, öltözködési szokásait, népzenejüket, táncukat.

10. Egészségnevelési és környezeti nevelési elveke, programok, tevékenységek

Egészségnevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai és szakmai program program „Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok” c. fejezetében található.

Környezeti nevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai és szakmai program „A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai/Természettudományos nevelés” c. fejezetében található.

11. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk integráló jellegű intézmény. Képesek vagyunk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek/tanulók integrált nevelésére-oktatására.

Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre kiterjedően értelmezzük:

- a) a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
 - i) a nevelés/oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
 - j) a teljesítmények értékelése,
 - k) a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
 - l) a neveléssel/oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
 - m) a nevelésben/oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
 - n) a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
 - o) a nevelésben/oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti

- különösen valamely személy vagy csoport

- jogellenes elkülönítése egy köznevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,
- olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét. A köznevelési intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejárata, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a nevelést/oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy a nevelésben/oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a köznevelési intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint, olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló, továbbá kisebbségi vagy nemzetiségi nevelést/oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve, hogy emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

Esélyegyenlőségi célkitűzések intézményünkben:

Olyan körülményeket kell kialakítani, hogy megvalósuljon

- a megkülönböztetés megszüntetése,
- az egyenlő bánásmód,

- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Minden tervezett infrastrukturális és tartalmi, szakmai fejlesztés esetén kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű tanulók nevelési/oktatási helyzetének javítására a beruházások megvalósítása során.

A fenti célok megvalósítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük

- a településen élők szociális helyzetét
- a közszolgáltatások elérhetőségét
- a gyermekek/tanulók (HH/HHH ill. SNI) eloszlását az egyes óvodai csoportokban/iskolai osztályokban
- a gyógypedagógiai nevelést, oktatást
- a lemorzsolódás arányát
- a továbbtanulási mutatókat
- a tanórán kívüli programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban
- az iskolán kívüli segítő programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban
- a kompetencia mérések eredményeit
- a humán-erőforrás hiányát
- az infrastruktúrát és az ahhoz való hozzáférést
- a módszertani képzettséget
- az intézményi és szervezeti együttműködések (egyházak, kisebbségek, civil szervezetek) Az esélyegyenlőség biztosítását szolgáló dokumentum

Az intézmény elkészíti, és folyamatosan karbantartja a KÖZNEVELÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSI TERV c. dokumentumát.

Felülvizsgálatára 4 évenként kerül sor.

Az esélyegyenlőségi intézkedési tervhez történő hozzáférést az intézmény (a helyi pedagógiai programhoz hasonló módon) lehetővé teszi.

12. A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok

Az iskolai jutalmazás formái:

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az iskolai közösség érdekében közösségi munkát végez
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadáson, bemutatón vesz részt
- vagy bármilyen más módon segít az iskola hírnevének megőrzésében, annak növelésében az iskola jutalomban részesíti

a, Az iskolában tanév közben a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret
- napközis nevelői dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

b, Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába kell bevezetni.

c, Az egyes tanévek végén, valamint a több éven át jeles eredményt elért tanulók oklevelet és jutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

Az iskolán kívüli versenyeken, előadásokon, bemutatókon, vetélkedőkön eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek. A kiemelkedő eredménnyel végzett közös munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és könyvjutalomban lehet részesíteni.

Az iskolai büntetés formái:

Azt a tanulót, aki:

- a tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- a házirend előírásait megszegi
- árt az iskola hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

A büntetés formái:

- szaktanári, szakoktatói figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés (szóban, írásban),
- osztályfőnöki intés,
- igazgatói intés
- fegyelmi eljárás

Az iskolai büntetések kiszabását a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságától függően el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

13. Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények a közismereti kerettanterv és az érettségi vizsga általános és részletes követelményei alapján

A halásztelki Bocskai István Református Oktatási Központ az alábbi emelt szintű érettségi felkészítések elindítását biztosítja megfelelő létszám esetén:

Emelt szint:	11.	12.
Idegen nyelv I.	2	3

Idegen nyelv II.	2	3
Magyar nyelv és irodalom	2	3
Történelem	2	3
Matematika	2	3
Kémia	2	3
Biológia – egészségtan	2	3
Fizika	2	3
Testnevelés	2	3
Digitális kultúra	2	3
Középszint:		
Hit- és erkölcstan	2	3
Földrajz	2	3
Kémia	2	3
Biológia – egészségtan	2	3
Fizika	2	3
Digitális kultúra	2	3

14. A szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendje

Az Szkr. 46/A. §. szerint a szakképző intézmény a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel részt vevő tanuló kérésére a szakmai vizsga előtt – a szakmai vizsgára való felkészülés céljából – egy alkalommal legalább öt munkanap egybefüggő felkészítést szervez.

A végzős évfolyam utolsó tanítási napjától az első vizsgatevékenység kezdetéig terjedő időszakban szakmánként szervezzük a foglalkozásokat a felkészítő oktatók munkaidejében. A felkészítő foglalkozások időpontját április 15-ig meghirdetjük, a vizsgára jelentkezők április 30-ig írásban nyilatkoznak arról, hogy melyik tantárgyból veszik igénybe a felkészítést. A foglalkozásokon a jelenléti ív aláírása kötelező.

15. Az elérhető pályaorientációs szolgáltatások leírása

Az intézményben pályaorientációt támogató munkatárs segíti a tanulók, szülők, oktatók tevékenységét.

Külső pályaorientációs tevékenység

- a. Nyílt napok szervezése
- b. Pályaválasztási szülői értekezleteken és pályaválasztási napokon való részvétel
- c. Az iskola tanulóinak delegálása az általános iskolai pályaválasztási napokra

Belső pályaorientációs tevékenység

- a) pályaorientációs nap keretében és azon kívül
 - a felsőoktatásban tanuló, illetve a munka világában dolgozó volt diákok motivációs tréningje
 - folyamatos kapcsolattartás az iskola volt diákjaival
 - magas szakmai tudással, kiemelkedő szakmai életúttal rendelkező előadók meghívása
 - a felsőoktatásban dolgozók, tanulók tájékoztató előadása

- b) az iskolában oktatott ágazatokhoz kapcsolódó nagyvállalatok kis- és közép vállalkozások szakmai látogatása
- c) A szakmákhoz kapcsolódó kiállítások, rendezvények, bemutatók látogatásának megszervezése
- d) munkavállalói kompetenciák fejlesztésének beépítése a tanítási gyakorlatba és dokumentációba
- e) Iskolai programok keretein belül a tanulók alkotásainak kiállítása, versenyeztetése

A pályaaorientációs szolgáltatás keretében az intézmény biztosítja a szakképzést célzó tájékoztatás nyújtását. Az iskola munkaterve alapján minden év novemberében nyílt napot szervez, melyen a nyolcadikos diákok és szüleik számára enged betekintést az intézmény életébe. Ezen a rendezvényen az érdeklődők interaktív feladatok elvégzésével ízelítőt kapnak az intézményben oktatott szakmákból és az órák légköréből is. A nyílt napon az iskolával kapcsolatban álló duális partnerek, nagyobb és kisebb cégek, akik a tanulókat szakmai gyakorlaton foglalkoztatják, szintén megjelennek és bemutatják az általuk végzett tevékenységeket, amivel felkeltik a tanulók figyelmét és ösztönözni próbálják őket az egyes szakmák tanulására.

Az iskola jelen van a közösségi médiában is, melyben folyamatosan oszt meg tartalmakat az iskolai életről és a tanulási lehetőségekről. Bemutatja a különböző gyakorlati és pályázati lehetőségeket, amelyet a jelenlegi majd a későbbi tanulóink elérhetnek ezáltal bővítve tanulmányaikat illetve tudásukat. Ezenkívül az intézmény jelen van a helyi folyóiratokban is.

A SZAKMAI OKTATÁS KÉPZÉSI PROGRAMJA

A szakmai oktatás képzési programját a 2. számú melléklet tartalmazza.

A SZAKMAI OKTATÁS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMJA

A szakmai oktatás egészségfejlesztési programját a 6. melléklet tartalmazza.

Záró rendelkezések

1. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa

a./ A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje

A nevelőtestület számára, a program elfogadása előtt, az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 30 napos véleményezési határidővel.

b./ A hozzáférhető elhelyezés biztosítása

A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény főigazgatói irodájában, irattárában, ill. könyvtárában kerül elhelyezésre

c./ A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje

Az intézményhasználók az igazgatótól kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők a könyvtárban olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.

d./ A pedagógiai program módosítása

Az intézmény pedagógiai programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az igazgató, az intézmény vezetősége, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni. A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.

Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

2. Legitimációs záradék

Intézményünk helyi pedagógiai programját a nevelőtestület 2024. május 8-án elfogadta.

Felülvizsgálatát 2029. évben határozta meg. A pedagógiai és szakmai program a kötelező tartalmi elemek változása esetén módosítandó.

Halásztelek, 2024. május 8.

dr. Papp Kornél
főigazgató

A Bocskai István Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakgimnázium, Szakképző Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Kollégium és Mini Bölcsőde fenntartói igazgatótanácsa .../2024. határozatával a pedagógiai programot jóváhagyta. (jegyzőkönyvi kivonat mellékelve)

Mellékletek

1. A köznevelési intézmény képzési rendje, tantárgyszerkezete és óratervei, az egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai, az előírt tananyag és követelményei, valamint az alapfokú művészetoktatás egyes tanszakainak általános fejlesztési követelményei.
2. A szakmai oktatás képzési programja
3. –
4. –
5. Digitális közösség – digitális esélyegyenlőség szakmai terv
6. A szakmai oktatás egészségfejlesztési programja
7. A Bocskai István Református Oktatási Központ – Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakgimnázium, Szakképző Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Kollégium és Mini Bölcsőde mini bölcsődei megállapodásának mintája